VA 1 - 152084

ترجمه الكتاب المسمى بزند المنتمى بزردشت الحكيم

ZEND AWESTA

OU PLUTÔT

ZEN-DAWASTA.

EXPLIQUÉ

D'APRÈS UN PRINCIPE TOUT-À-FAIT NOUVEAU

PAR

IGNACE PIETRASZEWSKI,

DR. LECTOR REGIUS DES LANGUES ORIENTALES À L'UNIVERSITÉ DE BERLIN ET MEMBRE DE L'ACADÉMIE JAGUELONIENNE À CRACOVIE &c. &c.

> العلم لا يعطيك بعضه حتى تعطيه كلك
>
> La science ne te donnera pas le moindre fruit de son arbre, avant que tu ne te sois voué à elle de toute ton âme.
>
> *Wassaf.*

LE TEXTE EST ACCOMPAGNÉ
D'UNE TRADUCTION POLONAISE ET FRANÇAISE,
ET SUIVI D'UN VOCABULAIRE ET D'UNE GRAMMAIRE.

TROISIÈME VOLUME.
WYSPERED ET JASNA.

BERLIN,
CHEZ L'AUTEUR ÉDITEUR.

Imprimerie de Trowitzsch et Fils, Leipzigerstr. 112.
1862.

Digitized by Google

DÉDICACE

À

SA MAJESTÉ L'EMPEREUR DE PERSE.

Sire, quel serait le monarque resplendissant de la grace divine auquel, plus dignement qu'à votre Majesté, je pourrais dédier un ouvrage écrit dans la langue primitive de la nation Persanne, ou pour mieux dire, dans la langue du premier peuple de l'orient, la quelle est par conséquent aussi la mère des langues? En priant votre Majesté de vouloir bien accueillir cette traduction de l'oeuvre immortelle de Zoroastre dont j'ai

Digitized by Google

su, après beaucoup d'années de travail, rétablir le sens jusqu'aujourd'hui inexplicable, je renvoie à sa source ce précieux monument de la plus haute antiquité. Que Votre Majesté, le magnanime et savant protecteur de la civilisation et de toutes les sciences, daigne protéger aussi cet ouvrage, et agréer l'expression de la plus profonde dévotion avec laquelle j'ai l'honneur d'être,

Sire,

votre très-humble serviteur et admirateur

J. Pietraszewski.

Digitized by Google

𐬬𐬍𐬯𐬞𐬆𐬭𐬆𐬛·

WYSPERED. — AVANT-TOUT.

Digitized by Google

I.

1 [illegible]
[illegible]
[illegible] ⁂ —
2 [illegible]
[illegible] ⁂ — 3 [illegible]
[illegible]
[illegible] ⁂ — 4 [illegible]
([illegible]) [illegible] ⁂ — 5 [illegible]

1. Odnówmy się, do roli bierzmy się — tak radzi pan li myślą pojmowany — pan świata jak gaj rozpostrzenionego — pan utworów w wodzie żyjących — pan istot ziemnych i wodnych — pan istot piórami pokrytych — pan istot owady zbierających — pan istot li tylko trawą żyjących a błogosławionych — w celu jeno, aby stać się doradczym, ludem bogatym. Régénérons nous et mettons nous à l'agriculture — c'est ce que conseille le seigneur que la pensée seule peut saisir — le seigneur de l'univers — le seigneur des êtres vivants dans l'eau — le seigneur des êtres terrestres et amphibies — le seigneur des êtres couverts de plumes — le seigneur des Reptiles — le seigneur des êtres ruminants, dont l'existence est une bénédiction pour l'humanité — le seigneur donne ce conseil, afin que l'homme vive dans l'abondance et la liberté. — 2. Odnówmy się, do roli bierzmy się — z latami można być bogatym, ale nowo narodzony żywioł rogaty i nierogaty, mlekiem często poić potrzeba — usiłujcież stać się doradczym ludem. Régénérons nous et mettons nous à l'agriculture — avec le temps vient la richesse; mais il faut souvent abreuver de lait la progéniture des bêtes cornues et non cornues — éfforcez vous donc d'être riches et bienfaisants. 3. Odrodźmy się, do roli bierzmy się — ale roczniakóm siano świeże dawać trzeba pilnie — przez to się czlowiek zbogaci! Régénérons nous et mettons nous à l'agriculture — la progéniture qui est parvenue à l'age d'un an doit être nourrie avec soin de foin choisi — par là, l'homme s'enrichira. — 4. Odrodźmy się, do roli bierzmy się — ale zawsze mieć się trzeba gorliwym, a znajdzie się bogactwo. Régénerons nous et mettons nous à l'agriculture — il faut être diligent et la fortune se trouvera. — 5. Odnówmy się, do roli bierzmy się — ale dobrze utrzymywać się mają samce jednorasowe, aby wyrzynali poherztowsku, tęgo — aby być doradnym! Régéné-

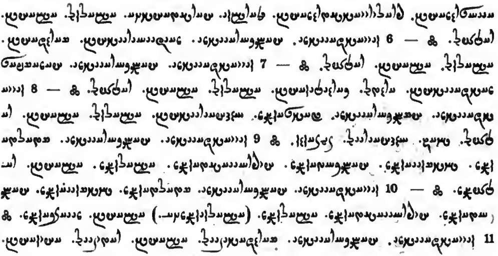

rons nous et mettons nous à l'agriculture — il faut bien entretenir les mâles de la même race, afin qu'ils fonctionnent avec puissance — c'est un moyen de s'enrichir. — 6. Odnówmy się, do roli bierzmy się — ale roczniaki wogólności, serdecznie i blogo niech się utrzymują — aby być bogatym! Régénérons nous et mettons nous à l'agriculture — mais le bétail d'une année en général doit être surveillé avec soin et vigilance, afin de s'enrichir. — 7. Odnówmy się, do roli weźmijmy się — ale tam wszystkie żywioły, które się lubo mają wychować, płyn swoj błogo roztwarzać muszą — wówczas będzie gospodarz bogatym. Régénérons nous et mettons nous à l'agriculture — mais tout le bétail dont on voudra tenir profit, doit être accuplé dans la même race, afin qu'elle prospère et ne s'abatardisse pas — ce n'est qu'alors que le laboureur s'enrichira. — 8. Odnówmy się, do roli bierzmy się — zapłodnione maciory utrzymane blogo być mają — aby być doradczym, cieluszki powinne się zażywiać. Régénérons nous et mettons nous à l'agriculture — mais les femelles pleines doivent être tenues avec beaucoup de soins — afin de s'enrichir il faut aussi bien soigner les veaux femelles. — 9. Odnówmy się, do roli bierzmy się — statecznością tylko, jasnością, wdawaniem się wszędzie i wydawaniem cieląt błogich, stać się można doradczym. Régénérons nous et mettons nous à l'agriculture — ce n'est qu'avec de la constance, de l'intelligeance en surveillant partout et en élevant les beaux rejettons du bétail, que l'on peut devenir riche. — 10. Odnówmy się, do roli bierzmy się — przez stałość tylko, naukę, w dawanie się we wszystko, i przez wydawanie jalowic błogich, blogutkich, nagrodzonym jest człowiek! Régénérons nous et mettons nous à l'agriculture — ce n'est que par la constance, par le savoir, par la surveillance et en multipliant les jeunes bétails d'élites, que l'homme sera toujours récompensé de son labeur. — 11. Odnówmy się, do roli bierzmy się — kto zawsze jest serdecznym, ten być musi bogatym — otrzymaną waszą wiarę opiewywajcie zawsze ochoczo — przez te stać się można doradnym. Régénérons nous et mettons nous à l'agriculture — qui est toujours actif doit devenir riche — celebrez toujours de coeur la religion reconnue, car cela aussi rend heureux. —

Digitized by Google

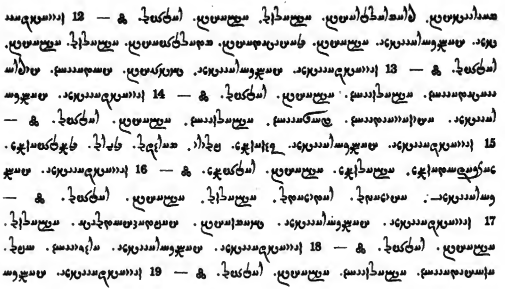

12. Odnówmy się, do roli bierzmy się — kto na posadę rolniczą wejdzie w stateczném postanowieniu, aby dzialać blogo, — ten stanie się na dobre doradnym. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — une fois arrivé à la terre du labeur avec la ferme intention d'agir avec probité, celui-là sera infailliblement riche. — 13. Odnówmy się, do roli bierzmy się — tam się jeść musi to lub owo, a szczególnie zbytek cieląt błogich — przez to czlowiek staje się doradnym. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — il y aura là de la nourriture en abondance et même de la chair de veaux superflus; car l'homme y sera riche. — 14. Odnówmy się, do roli bierzmy się — ale trzeba mieć w zwyczaju żenić się z blogoslawionemi — przez to człowiek stanie się doradnym. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — mais il faudra se tenir à l'usage de se marier avec des femmes vertueuses; car par là, l'homme, devient vertueux. — 15. Odnówmy się, do roli bierzmy się — nawet gonioną, pelno serdeczny mąż, przez owionienie Bożemi darami, nbytnić onę może — stanie się on przez to doradnym. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — même une femme faillie peut être ramenée à la vertue par les paroles d'un mari vertueux et prudent — par le mariage il devient riche. — 16. Odnówmy się, do roli bierzmy się — ale czlowiek ma nmować, myślić, i blogo postępować — on przez to będzie doradnym. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — mais l'homme doit méditer, reflécbir et se conduire avec probité — cela aussi l'enrichira. — 17. Odnówmy się, do roli bierzmy się — wy powinniście dać światlo siódmemu klimatowi blogim sposobem — wy będziecie przez to bogatymi. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — vous devez donner la lumière au septième climat d'une manière douce et raisonnable — vous vous enrichirez par là. — 18. Odnówmy się, do roli bierzmy się — ale rozlane wody nie mają was odstraszyć — niech was one uspokoją — wy staniecie się przez to doradczymi. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — mais les eaux débordées ne doivent pas vous troubler, au contraire, elles doivent vous réjouir — car par là, vous deviendrez riches. — 19. Odnówmy się, do roli bierzmy się — ale ustalone małżeństwa,

Digitized by Google

[illegible]

niech się błogosławią stale — przez to jest bogactwo. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — que les mariages contractés soient considérés comme sacrés — par là, le foyer s'enrichit. — 20. Odnówmy się, do roli bierzmy się — i na górach pełno jest jadła, jako darów Bożych, błogosławionych — przez nie stać się można doradnymi. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — la fertilité se trouve aussi sur les montagnes, de même que les dons bénis de Dieu — là aussi on peut s'enrichir. — 21. Odrodźmy się na nowo, do roli bierzmy się — o święta myśl małżeństw! Niechże się więc żenią, a znajdzie się bogactwo. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — o sainte pensée du mariage! que tous donc se marient et la richesse se trouvera. — 22. Odnówmy się, do roli bierzmy się — dary plonów Bożych powiększą ich wiarę — oni jeden przed drugim starać się będą o korzyść domu — żeńcie się więc, a staniecie się bogatymi. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — les dons de Dieu fortifieront leur foi — ils tâcheront à l'envie d'augmenter le bien-être de la famille — mariez-vous donc tous et vous serez tous riches. — 23. Odnówmy się, do roli bierzmy się — błogiém i wszechmocném jest małżeństwo — żeńcie się więc, a staniecie się bogatymi. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — le mariage fait le bonheur et la puissance — mariez-vous donc et vous serez tous riches. 24. Odnówmy się, do roli bierzmy się — majstrowie pełno bydła zaprowadzający, uspokoją się wedle woli i błogo — oni staną się przez to doradczymi. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — les plus zelés cultivateurs se rejouiront de leurs richesses par le produit de leurs nombreuses troupeaux — ils seront bien riches. 25. Odnówmy się, do roli bierzmy się — niechże tam każdy wchodzi w małżeństwo — niech się żeni, a doradność się znajdzie. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — que là chacun contracte le mariage — qu'il s'unisse, et le bonheur viendra à leur rencontre. — 26. Odnówmy się, do roli bierzmy się — oby starano się błogość wydawać — oby mąż błogosławiony starał się rozpładzać szczep swéj familii — ou wydać

[illegible]

musi istoty opamiętałe, stałe, i błogie — przez to stać się można bogatym. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — puisse-t-on s'appliquer à multiplier les races dans leurs puretés — puisse l'époux bienheureux et sage reproduire les rejettons de sa famille; car comme tel sa descendance devra être prudente, sage et vertueuse — et par là on peut devenir très riches — 27. Odnówmy się, do roli bierzmy się — w udzielności żyć się ma cnotliwie, aby stać się bogatym. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — l'homme indépendant et libre doit pratiquer la vertu pour devenir riche. — 28. Odnówmy się, do roli bierzmy się — kupiec mądrze obchodzić się ma, aby się zbogacić. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — le marchand doit agir avec probité pour s'enrichir. — 29. Odnówmy się, do roli bierzmy się — gospodarz rostropny pilnować ma córki swoje błogo — będzie on przez to doradczym. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — le père de famille doit surveiller sa fille avec prudence pour être estimé. — 30. Odnówmy się, do roli bierzmy się — źle ten czyni co we wszystko| tka, wszystko poddające się gwałci — szanować potrzeba wszystkich Zoroastra praw błogo trzymających się — przez to stać się można bogatym. Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — il faut ménager dans les bonnes races tant les mâles que les femelles — il faut aussi respecter les cultivateurs qui suivent les lois de Zoroastre — par là vous vous enrichirez. — 31. Odnówmy się, do roli bierzmy się — znajdzie się tam wszystko — ale sianożęć szczególnie uprawiać trzeba, a na udatne bydełko baczyć — oby rozprowadzał jak najwięcéj bydła człowiek wiarą oświecony! Régénérons-nous et mettons-nous à l'agriculture — là, tout se trouvera — mais il faudra surtout cultiver les prairies et surveiller les races pures du beau bétail — puisse l'homme éclairé par la foi reproduire le bétail le plus que possible!

II.

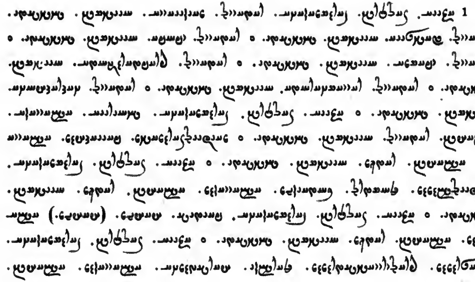

1. Niech oliwa i biorątko, pana li myślą pojętego, święcie oświeca — to jest: pana świata jak gaj rozrosłego, uświęcenia godnego — pana utworów w wodzie żyjących, czcigodnych — pana istot ziemnych i wodnych, uświęcenia godnych — pana istot piórami pokrytych, wielbienia godnych — pana istot owady zbierających, uwielbienia godnych — pana utworów li trawą żyjących, uświęcenia godnych — niech oliwa i lampa, co rocznie narodzony żywioł błogosławiony, święcie oświeca — żywioł nowy, samiczy i samcowy, błogim mlekiem opajany, do zbogacenia się w gospodarstwie służący, niech ona oświeca — niech oliwa z lampą roczniaki zdrowe, błogim siankiem karmiące się, aby się stać bogatym, uświęca i oświeca zawsze i zawsze — niech oliwa i lampa, zawsze usilujących, usilnujących błogim sposobem, aby być bogatym, oświeca zawsze — niech oliwa i lampa, dobrze utrzymujących się między jednorasowemi, patrząc ażali wyrzynają się po tersztowsku i błogo, aby stać się bogatym, oświeca zawsze i zawsze — niech i lampa, roczniaki serdeczne a błogie, aby być bogatym, oświeca zawsze — niech oliwa i lampa, istoty wszystkie, wychowywać się dobrze mające, ciek swój życia należycie roztwarzające, aby stać się bogatym, oświeca i uświęca — niech oliwa i lampa, zapłodzone maciory a błogo utrzymywane, aby się stać bogatym, oświeca — bo cieluszki powinny się starannie wychowywać! Que l'huile et la lampe

Digitized by Google

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

brûle pour la gloire du Seigneur qu'on ne conçoit qu'avec la pensée; — c'est-à-dire du Seigneur du monde, comme une forêt d'arbrisseaux, digne d'être célébrée; — du Seigneur des êtres vivants dans l'eau et estimables; — du Seigneur des êtres terrestres et amphibies; — du Seigneur des êtres couverts de plumes et estimables — du Seigneur des reptiles; — du Seigneur des êtres ruminants et estimables; — que l'huile et la lampe brûle pour le bétail nouveau-né; — que cette lampe éclaire le mâle et la femelle, nourris du lait bienheureux, et servants à enrichir le ménage agricole; — que l'huile et la lampe sanctifie et éclaire les agneaux et les poulains d'un an, nourris du foin sain, pour augmenter les richesses d'agriculture; — que l'huile et la lampe éclaire toujours et bénisse tous ceux qui gardent bien à ce qu'on fasse couvrir le bétail de la même race pour devenir riche — que l'huile et la lampe éclaire toujours tous ceux qui travaillent assidûment et honnêtement; — que l'huile et la lampe éclaire toujours et bénisse toujours les poulains d'un an .gais et folâtres qui font la richesse du laboureur; — que l'huile et la lampe bénisse tous les êtres dignes d'être bien élevés, dont le sperme est immanquable; — c'est pour la richesse d'agriculture; — que l'huile et la lampe éclaire et bénisse les femelles pleines et bien élevées, pour enrichir le laboureur, parce que toute sorte de femelles doit être bien soigneusement gardée. — 2. Niech oliwa i lampa, wszystkich tych, co do dobra dążą, oświeca zawsze! Que l'huile et la lampe éclaire et bénisse tous ceux qui ne vivent que pour leur propre bonheur et pour celui de leur prochain. — 3. Kto opowiada slowo Boże na wzór Zoroastra, aby oświecać, umu nadać — będzie z tego to, że on wejdzie do nieba. Celui qui racontera la parole divine, en imitant Zoroaste, pour enseigner et former l'esprit, entrera après la mort au paradis. — 4. Niech oliwa i lampa, twoje ratowanie się uświęca — jest to przez samego stwórcę obmyślaném! Que l'huile et la lampe éclaire et bénisse toute intention de s'enrichir dans l'agriculture, parce que Dieu même l'a dit. — 5. Rozpamiętywaniem udzielić się musi rozpamiętywanie — to ostaja miłość i ratowanie się! Celui qui pense honnêtement, inspirera de même de l'honnêteté à son prochain, car c'est ce qui rend l'amour durable et l'intention honnête. 6. Niech oliwa i lampa, twe ratowanie się wzajemne uświęca — jest to, przez uczonego Zoroastra,

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

zalecane małżeństwo. Que l'huile et la lampe éclaire tout couple mutuel d'amis, car c'est le savant Zoroastre qui conseille le mariage. — 7. Przez ożenione osoby udzielić się muszą małżeństwa — to utrwala miłość i ratowanie się wzajemne. Le mariage propagera le mariage à coup sûr; car cela affermit l'amour et le bonheur mutuel. — 8. Niech oliwa i lampa, radę roztrząsającą między swoimi, uświęca — jest to rzecz mężów blogosławionych udzielać się. Que l'huile et la lampe, bénisse tout rassemblement d'un conseil, car il convient toujours, que les hommes, honnêtes et éclairés par la foi, se communiquent les uns aux autres. — 9. Przez rozumowanie wielu, człowiek myśli — przez wzbudzenie ciekawości, człowiek mówi — przez samowolne działanie, człowiek grzeszy. En discutant avec beaucoup de conseillers, l'homme apprend à penser; en excitant la curiosité, il apprend à parler; et ce n'est qu'en agissant à sa propre idée, qu'il commence à pécher. — 10. Swiątobliwość tworzy uspokojenie — daje się one temu jeno, kto mądrością się zażywa. La piété procure la tranquillité d'âme, et celle-ci ne se donne, qu'à celui qui se conduit par la sagesse. — 11. Człowiek grzeszący w obec żony, mieć musi odwet! L'homme infidèle à sa femme éprouvera poursûr de l'infidélité de la part de sa femme. — 12. Niech oliwa i lampa, serdecznych a blogosławionych, aby stać się doradnym, uświęca zawsze! Que l'huile et la lampe sanctifie chaque mariage cordial et bienheureux pour le bonheur des mariés. — 13. Mianą wiarę którą opiewać błogosławionym sposobem należy, aby stać się doradnym, niech onę uświęcają! Que l'huile et la lampe bénisse toute prière pleine de confiance en Dieu, car elle rend heureux. — 14. Niech oliwa i lampa, weszłych na posadę w stateczném postanowieniu pracy aby stać się bogatym, oświeca zawsze! Que l'huile et la lampe bénisse tous ceux qui, décidés à travailler, s'appliquent à l'agriculture pour s'enrichir. — 15. Niech oliwa i lampa, utrzymującego tęgie cielęta i

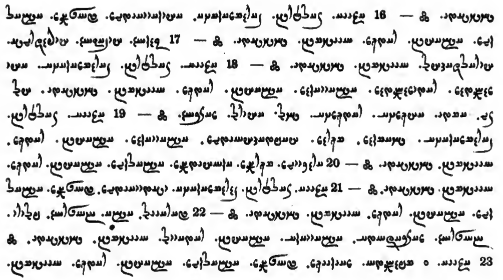

źrzebięta błogie, aby się stać doradczym, oświeca zawsze święcie! Que l'huile et la lampe bénisse tous ceux qui s'occupent exclusivement et soigneusement d'élever des veaux gras et des poulains folâtres, pour augmenter le ménage agricole. — 16. Niech oliwa i lampa podtrzymujących małżeństwa błogosławione, aby stać się doradczym, oświeca święcie i zawsze! Que l'huile et la lampe bénisse les fiancés pour qu'ils deviennent heureux. — 17. Dziewicę gonioną a ubiegającą pojąwszy w małżeństwo, i ta rodzi, niech one święcie oświecają. Que l'huile et la lampe bénisse toute fille poursuivie, qui ne s'est pas laisée prostituer, car, mariée, elle aura des enfants. — 18. Niech oliwa i lampa człowieka umującego, doradczego błogosławionym sposobem, aby być miłym, oświeca zawsze — on tam żyć musi z miłością i ratunkiem, przy którym jest Bog twórczości! Que l'huile et la lampe bénisse l'homme qui, pour rendre heureux son prochain, sait raisonner prudemment et conseiller de bonne foi, parce qu'il vit de l'amour et à l'aide se son prochain; — un tel homme a toujours Dieu de la procréation pour lui. — 19. Niech oliwa i lampa, światłość czystą w siodmym klimacie ożywiających, dla doradności, oświeca zawsze święcie! Que l'huile et la lampe bénisse tous les hommes qui vont propager jusqu'au septième climat la doctrine divine la plus pure, pour que tout le monde fasse part à ce bonheur. — 20. Rozpostrzeniającego cnotę niebywałą i błogosławioną, aby stać się doradnym, niech one oświecają. Que l'huile et la lampe bénisse chaque propagateur de la vertu inconnue jusqu'aujourd'hui. — 21. Niech oliwa i lampa ustatkowane małżeństwo a błogie dla dorobienia się majątku, oświeca zawsze i święcie! Que l'huile et la lampe bénisse chaque couple modéré et occupé d'augmenter la richesse de son foyer. — 22. Na górzystych miejscach jest pokarm na pokarm, jako dary Boże — aby być zeń bogatym, niech się święcą! Les montagnes abondent aussi en nourriture, don de Dieu, pour entretenir les hommes; que l'huile et la lampe la bénisse, pour qu'elle fasse le bonheur de l'homme. — 23. Niech oliwa i lampa świętą myśl małżeństwa błogosławionego, aby stać się bogatym, oświe-

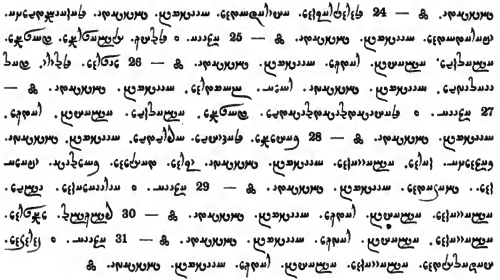

święcie. Que l'huile brûle dans la lampe à l'honneur de toute sainte intention du mariage, pour être heureux. — 24. Wielką wiarą przejętych, z powodu darów Bożych, niech uświęca — wyjmujących z roli korzyść jeden przed drugim, niech równie uświęca. Que l'huile et la lampe bénisse tous ceux qui, pénétrés de la foi, regardent chaque bonne récolte pour un don de Dieu, ainsi que ceux qui tâchent de se distinguer en exploitant la terre. — 25. Niech oliwa i lampa małżeństwo mocne i nierozerwane a blogoslawione, aby stać się bogatym, oświeca zawsze i święcie! Que l'huile et la lampe bénisse chaque couple ferme et inséparable, qui est heureux d'augmenter son ménage agricole. — 26. Gospodarza pelno bydla zaprowadzającego, niech oświeca — i spokój upragniony, niech oświeca. Que l'huile et la lampe bénisse tout laboureur tâchant de multiplier le bétail et aimant la liberté et la paix désirées. — 27. I każdego w śluby małżeńskie swieżo weszlego, aby być uratowanym, niech ona oświeca! Que l'huile et la lampe bénisse tous les nouveaux mariés qui s'appliquent à l'agriculture pour tirer de l'avantage de la terre. — 28. Wydawać starającego się błogość, niech ona oświeca — wydającego światu męża blogiego, niech oświeca — wygrzewającego szczep familii, która wydać musi opamiętale istoty, niech oświeca! Que l'huile et la lampe bénisse tous ceux qui tâchent de produire de la prospérité — qui cherchent à rendre au monde des hommes distingués — et qui propagent leur famille, pour servir Dieu en élevant des enfants pieux et religieux. — 29. Niech oliwa i lampa, w udzielności żyjącego a blogo pracującego, aby się dorobić, oświeca zawsze święcie! Que l'huile et la lampe bénisse tous ceux qui cultivent leur terre dans la solitude, pour avoir de quoi vivre honnêtement. — 30. Kupca mądrze obchodzącego się, aby się dorobić, niech równie uświęca. Que l'huile et la lampe bénisse aussi les marchands se distinguant par leur honnêtété, pour s'enrichir. — 31. Niech oliwa i lampa ojca roztropnego, co pilnuje blogie swe córki, aby stać się doradczym, oświeca święcie i zawsze! Que l'huile et la lampe bénisse tous les pères surveillant leurs filles, pour

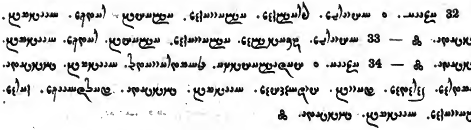

qu'elles deviennent vertueuses et le bonheur des parents. — 32. Niech oliwa i lampa, szanującego w imie Boga wszystko znakomite, aby stać się doradczym, święcie oświeca! Que l'huile et la lampe bénisse tous ceux qui ne négligent aucun profit d'agriculture pour devenir riche. — 33. I tego, co w imie stwórcy tka przyzwoitym sposobem, aby mieć porodę, niech oświeca święcie. Que l'huile et la lampe bénisse tous les agriculteurs faisant couvrir convenablement le bétail, pour avoir une race excellente dans leur ménage. — 34. Niech oliwa i lampa, przysposabiającego szczególnie sianożęcia, święcie oświeca — i sianko zbierającego, dla bydełka udatnego, niech ona oświeca i uświetnia — i rozprowadzającego żywioł rolniczy błogosławionym sposobem męża, niech ona uświęca! Que l'huile et la lampe éclaire et bénisse tous ceux qui cultivent soigneusement les prairies, — qui moissonnent du foin sain pour le bétail réussi, — ainsi que ceux qui propagent chaque bonne race de l'élement agricole d'une manière honnête.

III.

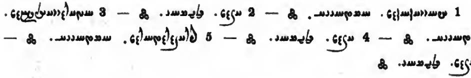

1. Rolnikami zostańcie. Faitez-vous agriculteurs. — 2. Ja tam dla wszystkich. Moi, Dieu, j'y soutiendrai tout le monde. — 3. Ogniwem żywiołu rolniczego zostańcie. Etablissez-vous un foyer d'agriculture, en mettant votre plaisir à travailler. — 4. Ja wszystkim z pomocą. J'y soutiendrai tout le monde. — 5. Przedsiebierczym ludem stańcie się. Devenez une nation forte, puissante et qui puisse entreprendre tout. — 6. Ja tam wszystkim z pomocą. D'autant plus, que

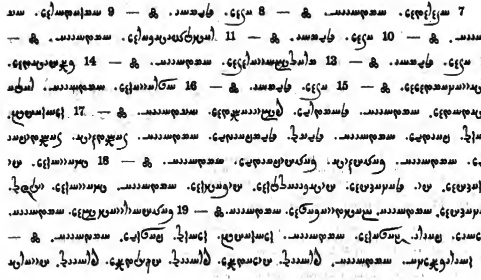

je ne vous y refuserai pas mon secours. — 7 et 8. Ale, biorącymi się do dóbr zostańcie — ja tam gotów dla wszystkich. Ayez toujours l'intention forte de devenir une nation puissante, d'autant plus, que je suis avec vous. — 9 et 10. Sunjącymi w glowie o rzeczach stańcie się — jam dla wszystkich z pomocą. Pensez et agissez toujours honnêtement, car je vous y aiderai. — 11 et 12. Doradczym narodem stańcie się — jam wszystkim z pomocą. Distinguez-vous par la sincérité et l'ingénuité, car je serai avec vous. – 13. Rzetelnymi szczególnie zostańcie. Devenez surtout une nation, qu'on reconnaîtra à sa probité. — 14 et 15. Dającymi z serca stańcie się — ja wszystkim pomogę. Devenez bienfaisants et honnêtes, d'autant plus que je serai avec vous. 16. Ogniwowym ludem zostańcie — ratajami zostańcie — włókna wyciągającymi zostańcie. Distinguez-vous par l'amour du foyer en vous occupant même des travaux les plus pénibles d'agriculture, distinguez-vous par le bon filage. — 17. Miano gospodarz rozpostrzeniać niech usilujc — wioskowy wioskę zasielać niech usiłuje — miasteczka ciągle zażywiać niech się usiłuje — pieniądz składać usiłujcie! Le propriétaire d'un petit bien doit l'augmenter en cultivant la terre, — le propriétaire d'un village doit l'enrichir, — le propriétaire d'une ville doit s'occuper de la rendre heureuse, — le propriétaire d'une somme doit la mettre à intérêt. — 18. Młodziana mędrkującego, bluźniącego, grzeszącego widocznie, przed sąd udawajcie — młodziana wzdychającego, zaręczajcie — niech on kocha twe dziecię! Chaque jeune homme blasphémant et péchant évidemment doit être mené devant le jugement, mais chaque jeune homme amoureux doit être fiancé pour qu'il aime votre enfant. — 19. Pieniądz zarywać starajcie się — umnie na około siebie działajcie — w domu, gospodarz krzątającym się być ma. Economisez l'argent autant que possible, sachez-vous conduire prudemment, car le maître de la maison doit se charger consciencieusement de sa possession. — 20. Z niewiastami jednajcie się — obchodząc się z niemi rozsądnie — obchodząc się z niemi łaskawie — obchodząc się z niemi działalnie — już one uczynią się przez to wiernémi, błogiémi doradnie! Epousez des femmes honnêtes, traitez-les prudemment,

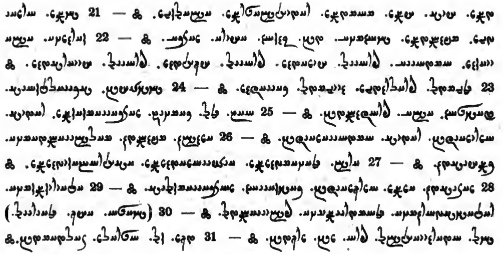

traitez-les bénignement, traitez-les en homme en satisfaisant leurs désirs, car alors elles seront fidèles et contribueront beaucoup à enrichir le ménage. — 21. Nawet uspokojone świętą wiarą, te co się poganiały, bierzcie za żony w imie stwórcy. Prenez, au nom de Dieu, en mariage même celles qui, lorettes auparavant, se sont corrigées par la religion. — 22. Mężowie błogimi być mają — obchodząc się rozsądnie — obchodząc się łaskawie — obchodząc się zawsze przykładnie. Mais les hommes doivent toujours montrer un caractère solide en agissant raisonnablement, en agissant toujours aimablement et en agissant exemplairement. — 23. Takimi są wszyscy, słowa żonie dotrzymujący — a nie wszyscy cudzołożnicy! Tels hommes sont tous ceux qui tiennent leur parole à leurs femmes et non pas ceux qui commettent un adultère. — 24. Mąż niewierny żonie, musi mieć odwet niewiary. Si l'homme est infidèle, la femme le sera aussi. — 25. Otóż, błogosławionym jest człowiek wiarą stwórcy oświecony — on uratowany, dojdzie do wolności — on rozbogacony, zapragnie w niéj zostawać. L'homme éclairé par la foi du créateur est vraiement bienheureux et béni, car echappé de la misère il aura la liberté, et enrichi il tâchera de garder la liberté jusqu'à la mort. — 26. Wzmagaj się więc każdy i bądź świątobliwym — dla zażycia się, datkuj. Tâchez donc d'être indépendants et pénétrés de la sainte religion et n'épargnez rien pour être aimables. — 27. Szlachetnymi nazwą was wtenczas, oraz dobroczynnymi i chlebodawczymi. Car c'est alors que vous serez célèbres sur toute la terre et connus par votre miséricorde, votre bienfaisance, et votre générosité. — 28. Mnóżcie się zatém, przy zupełnéj wolności, — opowiadając jasność stwórcy. Multipliez-vous donc, jouissant de la véritable liberté, et racontez la doctrine du créateur. — 29. Wychowujcie młodzież w ogólności przykładnie, wprawiajcie ją do ratowania się — wprawiajcie ją do włókien i przędzy. Occupez-vous avec le plus grand soin non seulement de vos enfants, mais aussi de pauvres orphelins; apprenez-leur à pratiquer la même miséricorde et la-même bienfaisance; et outre cela appliquez-vous à cultiver et filer le lin. — 30. Oto jest tym, co mają wiarę — kto rozprawadza żywioł rolniczy w imie moje, mówcie temu. (Tout cela se rapporte à ceux qui sont pénétrés de la foi.) Dites à celui qui propage pour moi tout élément agricole. — 31. „Ty należysz do naszego ogniwa — żyj więc przykładnie. Tu es de notre société, sois aussi de notre conduite.“

IV.

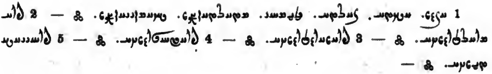

1. Ja udzielam takie życie tym wszystkim, co statecznie dążą do jasności Boga. Je donne cette vie heureuse à tous ceux qui ont l'envie sincère de s'éclairer par les lois divines. — 2. Co uznali za potrzebę oczyścić się z brudów. Qui ont apprécié la nécessité de changer la vie vicieuse. — 3. Co uznali za potrzebę rozmówić się w radzie. Qui ont approuvé la nécessité de se rassembler et consulter sur les besoins de la vie. — 4. Co uznali za potrzebę żenić się. Qui ont suivi la nécessité de se marier. — 5. Co uznali za potrzebę żyć w jedności! Qui ont reconnu la nécessité de vivre en communauté.

V.

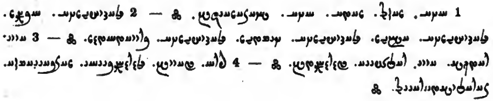

1. Głód mający, niech pracuje — głód wszystko wynajdzie. Celui qui a faim doit travailler, la faim inventant tout. — 2. Aby błogo i wonnie być obdarzonym — aby wonnie istnieć — aby wonnie być czystym — aby wonnie żyć pod prawami karnemi. C'est, pour qu'il soit comblé des dons de Dieu, — pour qu'il soit à son aise, — pour qu'il soit distingué par sa vertu, — pour qu'il soit heureux sous les lois vigoureuses de la communauté. — 3. Niech się ma człowiek ratującym — niech doradnie wszystko ogrzewa. Que l'agriculteur soit industrieux et prudent dans l'accroissement de tout élément agricole. — 4. Co do bydła, z wiarą w Boga niech postępuje, oświecony syn Zoroastra. Quant à l'accroissement du bétail, l'écolier de Zoroastre vraiment éclairé, doit être plein de confiance en Dieu.

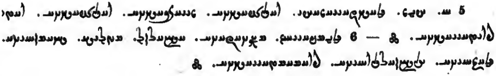

5. A mając wyjadanie, niech sobie doradza wedle korzyści — niech sobie doradza doradną rasą. Car ayant de la nourriture en abondance, autant pour lui-même, que pour son bétail, qu'il cherche partout son profit et qu'il tire l'avantage le plus grand de sa race pure. — 6 Nade wszystko, potrzeba osiąść, blogo, i ciągle się uczyć oświecać — umując, jakby się przypodobać współosiadłym. Surtout il faut fonder un ménage, apprendre sans cesse à gouverner l'économie et chercher à rendre service de toute sorte à son prochain.

VI.

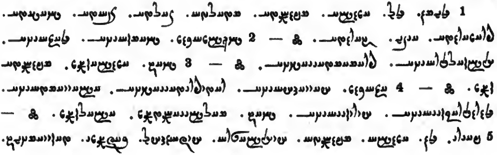

1. Wszystko aby bylo wonném, trzeba się wzmagać święcie, trzeba statecznie zażywać się, a zbawienie będzie — niech się to powtarza między dręczącymi się rolniczą pracą. Pour que tout réussisse, il faut prier le bon Dieu de la bénédiction pour chaque entreprise, il faut être diligent sans cesse, et alors Dieu protégera tout; qu'on répète ces paroles à tous ceux qui travaillent assidûment dans l'agriculture. — 2. Ziomka swego, trzeba oświecać, trzeba mu wmawiać, aby upodobał sobie śród sąsiadów swoich. Chacun est obligé, d'éclairer son compatriote, de lui persuader, qu'il n'y à pas de bonheur dans ce monde, que parmi ses voisins. — 3. Nastać z tego musi możliwość bytu, świętobliwym sposobem. De cette manière prendra origine une communauté inébranlable, basée sur les saintes lois et la religion. — 4. Przybylca oswajajcie — doradne tarcie mu dajcie — do swych zwyczajów go stosujcie — przenikajcie mu serce wiarą — z Bogiem go jednajcie — on musi przez to zażyć się błogo. Eclairez chaque homme étranger ne connaissant rien encore, — donnez-lui une bonne femme, — apprenez-lui vos moeurs, — pénétrez son coeur de la sainte foi, — et faites-lui aimer le bon Dieu; il en deviendra un voisin fidèle et heureux. — 5. Okolicznie żyjąc po ludzku, usilność święta, i wszechwładna, udać się musi — ona wyda stan pożądany — ustanie wówczas wszelkie nadużycie! Quand on vit honnêtement et dévoue toute son attention à l'économie, tout élément béni aura un bon succès, tous les désirs seront satis-

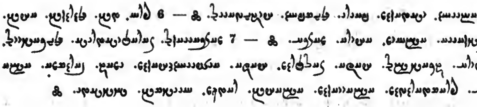

faits et la mauvaise conduite cessera jusqu'aujourd'hui. — 6. Między tymi prawowiernymi, ugruntują się prawa wszechmocnego stwórcy. Les lois du créateur tout-puissant pousserent parmi les membres de cette fidèle communauté des fortes racines. — 7. Z Bogiem pojednany Zoroastrowsczyk, wydawać ma boskość, przykazując tkać, gdzie się należy — on oliwę utrzyma dobrze, zalecając wycierać biorątko należycie — to dla ratowania się — niech się ona zawsze świeci. L'écolier de Zoroastre remplissant ses devoirs divins, récueillera aussi des dons divins, s'il ordonne faire couvrir convenablement les races; la flamme de son huile sera claire, parce qu'il tiendra beaucoup à nettoyer la lampe, — puisqu'elle sert du moyen de s'enrichir dans l'agriculture, qu'elle brûle toujours bien clairement.

VII.

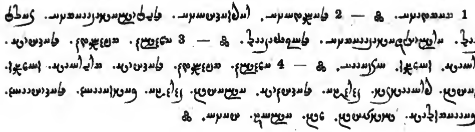

1. Szastajcie się. Dévouez-vous donc à l'agriculture. — 2. Owiońcie się rolą — rafinujcie — wyciągajcie na gotowo oliwę, aby przy niéj serdecznie wzdychać i wygrzewać statecznie. Consacrez toutes vos forces, tant celles du corps que celles de l'âme, à cultiver la terre. Raffinez-vous à l'égard de l'agriculture, et ayez toujours une bonne huile préparée, pour qu'elle éclaire et bénisse vos prières, vos poulains et vos semailles. — 3. Wzmagaj się, święcąc wonność Boga i oczyszczaj się, twe imie nie przebędzie. Tâchez de vous enrichir en accompagnant toute entreprise de saintes paroles, convertissez-vous de vos défauts, et votre nom ne sera pas oublié. — 4. Wzmagaj się, święć dary Boże, i oczyszczaj się. Twe imie zostanie śród bytujących — one ustreże i podania praw błogosławionych jedynego stwórcy — „wy będziecie moimi!“ — to nastąpi z tego. 4. Tâchez de vous enrichir en bénissant tout travail et soyez vertueux; alors votre nom sera célèbre parmi les mortels; votre vertu affermira votre liberté, elle conservera les lois du Dieu unique et tout puissant, et le résultat en sera, que vous deviendrez mes vrais enfants.

VIII.

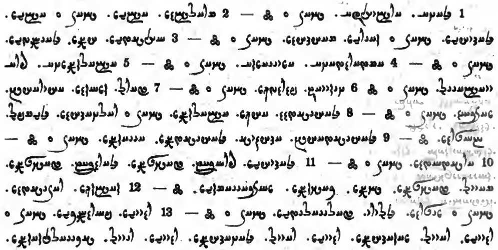

1. Módlcie się i z serca wzdychajcie. Priez et soupirez de bon coeur au créatur du monde. 2. Czystymi w życiu bądźcie — do życia wonnego zdążajcie — niewiastom statecznymi bądźcie! Soyez vertueux, tendez à une vie pieuse et heureuse et soyer fidèles à vos femmes. — 3. Porywczymi do miecza i do roli bądźcie. Soyer prêts aux armes et prompts au travail agricole. — 4. Do starych zwyczajów nie powracajcie! Ne retournez pas aux moeurs anciens. — 5. Do błogosławionych rzeczy bierzcie się! Appliquez-vous à tout ce qui est béni. — 6. Czyniąc dobrze, wy przodkować musicie. Bienfaisants, vous serez les premiers du monde. — 7. Ogrzewajcie miano Bohatera stwórcy! Propagez tous les éléments agricoles, dons de Dieu créateur. — 8. Wchodźcie tam, a mieć się musicie błogo — uświetniajcie tam wszystko pożądane! Entrez dans cette terre, et vous y trouverez du bonheur; perfectionnez-y toute chose utile à l'agriculture. — 9. Wszedłszy tam lud, z weszłymi uprzednie, niech się zjednoczy. Liez-vous et vivez en concorde avec les gens s'y trouvant déjà depuis long-temps. — 10. Serdecznymi bądzcie. Soyez sincères et bienveillants envers votre prochain. — 11. Błogo niech się łączą małżeństwami — niech się i wiara przez małżeństwa łączy — a ustalą się wówczas miłością małżeństw, oraz prawami jasności stwórcy. Dans ce pays mariez-vous fidèlement, par les mariages la foi vous réunira aussi; c'est alors que les couples et les lois divines s'affermiront. — 12. Rozróżniającymi się porodą bydła bądźcie — majstrami pełno bydła rozpładzającymi bądźcie. Devenez connaisseurs des races de bétail et rendez-vous célèbres d'en avoir les meilleures pour les propager dans le monde. 13. Gorliwymi w dobieraniu par bądźcie — co jest gorliwém, gorliwego mieć ma — co jest gorliwém, z gorliwym niech się zaręczy — z gorliwą, byle rwacz spuszczony, zaszkodzi — między cielętami, radźcie o nich kłopotliwie. Tâchez d'apprendre à accoupler le plus convenablement et prenez garde qu'un mâle distingué ne couvre que des femelles distinguées, qu'un mâle parfait

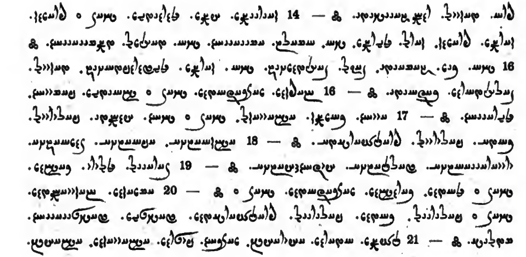

n'aye que des femelles parfaites; car un mauvais genre en couvrant un bon, ne fera que nuir à la race. Quant aux veaux élevez-les, après avoir bien conseillé les voisins là-dessus. — 14. Z ludźmi jednéj wiary łączcie się — z możnym mężem, możny mąż a wyorywacz, jaki chce osiąść, albo jaki już siedzi — i jaki rozpłodzić się wytęża. Liez-vous avec des hommes de la même foi, et que les hommes industrieux et riches parmi vous ne méprisent pas des hommes prudents, qui ou soient déjà établis ou en ayent l'envie, et qui ayent l'intention sincère de travailler bien diligemment. — 15. Jaki, coś ubiwszy, pan czémś obdarzonym być ma — jaki, wygrzawszy samca, cielę w nagrodę niech odda. Qui, ayant chassé quelque gibier, en rendent un parti à leur maître, et, ayant un bon succès dans l'accroisement du bétail, fassent cadeau d'un bon mâle à leur maître. 16. Chapać dary Boże pozwalajcie — przyzwoicie trzodom wyrobników paść dozwalajcie. Laissez réjouir tout le monde des dons de Dieu, — permettez volontiers à vos ouvriers de laisser paître leur bétail dans vos prairies, s'ils vous le demandent. — 17. Mając dary Boże, szczodrym być należy — u tego, co pierwszy założył gospodarkę, pierwszy dział mieć się ma. Puisque Dieu nous comble de ses dons, il faut, que nous soyons liberaux; mais celui qui a pris le premier possession d'une terre, doit avoir la plus grande part à la récolte. — 18. Tak w rzeczach uznanych, znanych, w wodzie żyjących, po ziemi chodzących, na drzewach czepiających się, jak równie w udziale żywiołu udatnego. C'est-à-dire, il doit avoir le plus grand parti de tout être visible, tant vivant dans l'eau, que sur la terre, tant volant dans l'air, qu'appartenant à l'élément agricole. 19. Wyrzynającymi wiele kanałów bądźcie — na wiatry utrzymujące dary Boże baczcie. Tâchez de faire descendre l'eau de vos prairies à l'aide des fossés, faites attention aux changements de temps pour l'entretien des dons de Dieu. — 20. Poważnie uśmiechającymi się bądźcie — pierwszy co założył gospodarkę, pierwszym w udziale mnożącego się żywiołu ma być statecznie. Conservez dans chaque circonstance un doux sourire; le premier dans l'économie doit être aussi le premier dans le partage des éléments augmentés. — 21. Twe ogniwo, gdzie się Boże dziatki tworzyć mają, dla rotowania się, zakladaj każdy. Fondez vos propres foyers pour vos enfants, des-

[illegible] 22 & [illegible]
[illegible] 23 & [illegible]
& [illegible]

stinés à vous rendre heureux. — 22. Gdzie ma być oliwa, gdzie się ma dobrze imać, tam lampa ma być przecierana, aby być uratowanym. Que l'huile qui doit brûler clairement, soit versée dans la lampe bien nettoyée, pour que vos entreprises réussissent. — 23. Do czystéj wody nie plujcie — t. j. niewiastom statecznymi bądźcie — oto tych rzeczy doświadczajcie! Ne crachez pas dans l'eau claire, c'est-à-dire ne tachez pas les lits de vos femmes; voilà où il faut se perfectionner le plus.

IX.

[illegible] 1
[illegible] & 2 [illegible]
[illegible] 3 & [illegible]
[illegible]
[illegible] 5 & [illegible] 4 & [illegible]
[illegible]
& [illegible]

1. Te owo słowa mnie są dane — są to słowa, które na posiedzeniu udzielił mi bohater stworzenia, żywy! Les mots suivants, je les ai entendus; ce sont les mots que le créateur du monde m'a donnés dans sa révélation. — 2. „Człowiek musi być wonnie błogosławionym i ustatkowanym — stanie się on przez to potężnym, świątobliwym, płodorodnym i we wszystkiém udatnym! Il faut que chaque agriculteur soit vraiment vertueux et constant dans son travail; il deviendra puissant, pieux, riche en tout élément agricole, et aura de la chance dans toute entreprise. 3. Pięćdziesiąt razy, sto razy, tysiąc razy, dziesięć tysięcy razy niech to oni chętnie pomilują i między sobą powtarzają — to wyda, co ma być! Que chacun estime et répète cette vérité et cette manière de travailler à tout prochain, cinquante fois, cent fois, mille fois, dix mille fois et tout réussira. — 4. Najwięcéj płodorodnemu utworzy się wszechwładctwo — musi być z tego stan dobry. L'agriculteur tâchant de propager toute sorte de bétail sera tout-puissant et le plus heureux. — 5. Takowe dary pożądane, bardzo użyteczne i bardzo miłe, wydać muszą stwórcy boskość, a stały byt szczęścia tam weszlemu! Les races gagnées de cette manière, désirées, très-utiles et fort agréables seront par la gloire de Dieu les plus pures et immanquables dans la procréation et feront le bonheur du propriétaire.“

X.

1 [illegible] 2 [illegible]
3 [illegible] 4 [illegible]
[illegible] 5 [illegible]
[illegible] 6 [illegible]
[illegible] 7 [illegible]
[illegible] 8 [illegible]
[illegible] 9 [illegible] 10 [illegible]
[illegible]
11 [illegible] 12 [illegible]
[illegible]

1. Modlitwą można się obuzdać — i oliwą można się obuzdać. A force de la prière on peut devenir abstinent et modéré dans ses désirs, et surtout mayennant la lampe matinière on peut devenir abstinent et modéré dans ses désirs. — 2. Wstrzemięźliwością można obuzdać pożądliwość. Par l'abstinence on peut refréner la concupiscence. — 3. Przejąwszy się wiarą, można się zupełnie wyleczyć. Pénétré de la véritable doctrine de Dieu on peut guérir des défauts. — 4. Aby się leczyć, to przez rozpamiętywanie — aby się na czysto wyleczyć, to przez rozpamiętywanie. On ne peut en être guéri que par la contemplation, on ne peut en être guéri complètement que par une contemplation continuelle. — 5. Dla stwórcy aby się wyleczyć, to tylko rozpamiętywaniem — jak Zoroastr aby się wyleczyć, to tylko rozpamiętywaniem. Pour acquérir la sagesse divine, il faut aimer la contemplation, et pour gagner la hauteur de Zoroastre, il faut tout sacrifier à l'étude de ses règles d'agriculture. — 6. Aby się wyleczyć, tak jak naślodówcy Zoroastra, to rozpamiętywaniem — słowem, aby się tu wyleczyć, to tylko rozpamiętywaniem. On devient ressemblant aux écoliers de Zoroastre par la contemplation; en un mot, la contemplation fait oublier tout les crimes et vices et purge la conscience radicalement. — 7. Jaki umuje, być musi zbawionym — jaki umuje, okolo siebie być musi skrzętnym. Celui qui se conduit par la raison sera béni; celui qui veut être riche, doit être actif dans l'économie. — 8. Kto podaje prawa, ten jasnością stwórcy oświecony. L'homme voulant dresser des lois aux autres, doit être pénétré des lois divines. — 9. Kto podaje prawa Boże, ten blogo rozradzać się musi. L'homme propageant les lois divines doit propager la vertu parmi son peuple et agir pour le bonheur de son peuple. 10. Kto się podjął udzielać blogość, innym prawom nie ulegnie, aby drugich krzywdzić. L'homme, destiné à rendre heureux son peuple, ne lui dictera jamais de lois fausses et ne voudra jamais vivre à son détriment. — 11. On sobie wystarczy, dobrze wystarczy, najlepiéj sobie postąpi. Il en trouvera des moyens, de bons moyens, et saura agir le mieux. — 12. Choćby miał upaść —

Digitized by Google

13 [illegible] 14 [illegible]

[illegible] 15 [illegible]

16 [illegible] 17 [illegible]

[illegible] 18 [illegible]

[illegible] 19 [illegible]

[illegible] 20 [illegible] 21 [illegible]

[illegible]

22 [illegible] 23 [illegible]

[illegible]

[illegible] 24 [illegible]

choćby już upadał — choćby już upadł — choćby miał umrzeć. S'il même allait tomber en disgrâce, s'il même y tombait déjà, s'il même y était tombé, s'il même allait mourir. — 13. Kto się modlić będzie czysto i świątobliwie, zbawionym być musi. Par la prière sincère et pieuse on arrive au comble du bonheur. — 14. On już ustatkowany — on już obuzdał pożądliwość. Car on est déjà modéré, on a déjà reprimé tous les désirs impurs. — 15. Mając obfity pokarm, starać się trzeba karmić. Ayant des vivres en abondance, on est obligé, d'en accorder aussi à son prochain. — 16. Stańcie się łaskawymi — stańcie się wychowującymi. Soyez donc bénins et chargez-vous de l'éducation de pauvres orphelins. — 17. Omiewajcie nie niemających — podtrzymujcie współwiernych. Soyez libéraux pour les indigents et aidez tous ceux qui sont de la même confession. — 18. Niech się podtrzymują rutynujący się a niedorośli — niech się podtrzymują i dorośli — niech się podtrzymują już oczyszczeni. Aidez les enfants, aidez les hommes faits, aidez tous les vertueux. — 19. Podtrzymujcie celujących — podtrzymujcie wycelowanych. Aidez ceux qui se distinguent ainsi que ceux qui se sont distingué par le travail. — 20. Oni mają być wynagrodzeni, aby byli zawsze dobrymi i statecznymi. Car il faut qu'ils soient recompensés, pour qu'ils persistent dans leur vie exemplaire. — 21. Staniecie się przez to możnymi, świątobliwymi, plodorodnymi, we wszystkiem udatnymi, wieki trwalymi, na wieki przetrwalymi. Par cette conduite vous deviendrez riches, pieux et heureux dans la propagation de tout élément agricole; par cette conduite vous aurez un bon succès dans chaque entreprise, vous durerez des siècles, vous serez immortels. — 22. Kto tam świątnie, a bogaty, lecz po swojemu żyjący, niech precz uchodzi. Un richard, qui voudrait vivre avec vous d'après sa vie passée, doit être chassé de votre communauté. — 23. Zrywanożby u was jeszcze, nie ubijając żywiołu, — lecz upragniony do surowego mięsa, zarwalżeby tam ognia, to mu wymowie i napomnieć słowy. Et s'il commettait des vices impudiques, quoiqu'il ne tuât pas la volaille, et si, pour satisfaire ses désirs charnels, il faisait des masturbations à l'aide des bêtes, faites-lui des reproches, en lui disant. — 24. „Zdybawszy się tu, żyj czysto — uprawiaj siano, bądź pożądanym a nie obmierzłym. Puisque tu es reçu dans notre

Digitized by Google

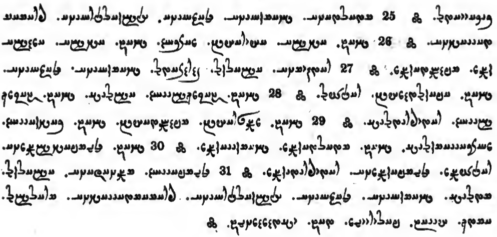
25
26
27
28
29
30
31

société, conduis-toi vertueusement, cultive le foin, sois bienvoulu mais pas détestable, autrement quitte notre pays. — 25. Statecznie oświecajcie się, umujcie, i starajcie sobie upodobać śród osiadłych. Éclaire-toi de bonne foi, raisonne et tâche de devenir aimable parmi ses collègues. — 26. Być musi, że staniecie się miłymi Bogu — być musi, że się orzeźwicie słowy świętemi. Vivant selon ces règles tu deviendras absolument agréable au bon Dieu, tu seras, comme régénéré, à force de la piété et à cause d'avoir béni tout. — 27. Aby się ratować, być błogim i ustrzedz się, oświecaj się i umuj, a stać się musisz najpierwszym śród doradnych, bogatych. Pour t'entretenir, pour être à ton aise et pour échapper de la misère, éclaire-toi et conseille-toi et alors tu seras le premier bienfaiteur parmi les riches. — 28. Ty tylko cierpkiém doświadczeniem ostoisz się — tylko mnogiém udręczeniem doradnie rozrodzisz się! Ce n'est que par les peines les plus grandes et les expériences les plus dures, que tu parviendras au but désiré; car ce n'est que par les fatigues le plus accablantes, que tu deviendras riche de ton travail agricole. — 29. Stąd mądrość i świętobliwość — stąd ustalenie się praw jasności stwórcy — stąd stateczna chęć oświecania się. Cette conduite est la source de la sagesse, la source de la piété; cette conduite affermit les lois de la charité divine et produit l'envie d'apprendre continuellement. — 30. Stąd we wszystkiém można się rozbogacić, i wszystko doradnie rozrodzić. Par cette conduite tu parviendras à une abondance en tout et tu pourras propager tout produit agricole pour ton bonheur. — 31. Nade wszystko, trzeba na dobre osiąść, błogo się ostoić i objaśniać się, umować i starać się przypodobać wśród współ osiadników — zdrowo tylko i czysto obchodź się, a będziesz pierwszym — tedy nastanie udoskonalenie się. Avant tout il faut, que tu fondes ton foyer, que tu te pourvoies de toute chose nécessaire à l'agriculture et que tu t'éclaires; il faut que tu raisonnes et mérites l'amitié de tes voisins. Agis toujours sensément et honnêtement, alors tu deviendras un agriculteur parfait.

XI.

1 [illegible]

[illegible]

[illegible] & 2 [illegible]

[illegible]

[illegible] 3 &

[illegible]

&

1. Niech się święcą czcigodni, ulubieni, godnie pożyczający, godnie pożyczkę oddający — kto wiele przedsiębierze, ten wiele kosztów mieć musi — mając karczowanie, chętni do roboty znajdą się! Bienheureux seront toujours ceux qui sont vertueux et aimables, qui contractent honnêtement des dettes et qui les acquittent honnêtement. Chaque grande entreprise exige de grandes dépenses; mais ayant un grand champ à cultiver, vous trouverez des ouvriers prompts au travail. — 2. Niech się święcą ci, co przyspasabiają sobie moździerze kamienne i żelazne — moździerze do wyciskania oliwy i do kruszenia berwionek kadzidła ku chwale Boga — takowe biorątka raz użyte, niech się przetrą. Bienheureux seront ceux, qui prépareront des mortiers de fer et de pierre, des mortiers servants à presser l'huile et à écraser les morceaux de bois d'encens à l'honneur de Dieu; et les lampes ayant déjà brûlé doivent être nettoyées. — 3. Niech się święcą wszyscy posiadający wiarę w Boga — to im ustali ratowanie się — utrwali prawa jasności stwórcy! Bienheureux sont ceux qui croyent en Dieu; cette croyance leur prêtera le moyen de s'enrichir et entretiendra les lois de la clarté divine.

XII.

1 [illegible] & 2 [illegible]

[illegible] 3 & [illegible]

1. Bogu stwórcy przy modlitwie kadzić, aby mieć pokarm, jest udatném. Il convient d'encenser Dieu créateur pendant la prière, pour avoir de la nourriture. — 2. Pod sumiennością, prawowierni mają się oddawać małżeństwu. Les fidèles sont obligés sur leur conscience, de se marier. — 3. Jest błogosławieństwo dla usilujących — jest błogosławieństwo dla ratujących się. Dieu bénira

Digitized by Google

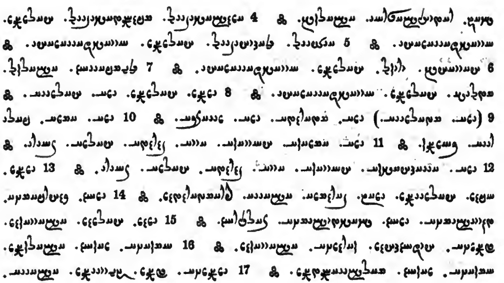

sans doute les hommes qui s'efforcent de travailler, ainsi que ceux qui travaillent à la sueur de leur front. — 4. Aby się wzmódz i być świątobliwym, kadzić przy modlitwie dla pokarmu. Pour être à son aise et devenir pieux, il faut encenser, pendant la prière, demandant le pain quotidien. 5. Aby mieć hojne plony zboża, kadzić przy modliwie dla pokarmu. Pour avoir une récolte abondante, encensez pendant la prière de vivres. — 6. Aby mieć hojny ukos siana, kadzić przy modlitwie dla karmu. Pour avoir une bonne moisson de foin, sacrifiez de l'encens pendant la prière. 7. Wszelka blogość aby się ostała, kadzić przy modlitwie dla pokarmu. Pour rendre durable votre bonheur, brûlez de l'encens et priez-en le bon Dieu. — 8. Aby się udało kadzenie, użyj dobre kadzidło. Servez-vous de bon encens, pour que vous encensiez avec succès. — 9.Użyj stałe kadzidło — użyj starte, a uda się korzystnie. Prenez de l'encens excellent et pilez-le en poudre et tout réussira. — 10. Wziąwszy kamień, najpierw go wydrążyć. Ayant une pierre, cavez-la d'abord. 11. Aby skutecznie użyć kamienny moździerz, należy wziąć kadzidło zajrzyste. Pour employer avec prospérité le mortier de pierre, prenez de meilleur encens. — 12. Aby skutecznie użyć żelazny moździerz, należy wziąć kadzidło czyste. Pour employer avec succès le mortier de fer, prenez de pur encens. — 13. Aby się palił opój chwalebny, należy się wziąć naczynie, będące przetartém. Pour que le fluide de prière jette une flamme claire à l'honneur de Dieu il faut d'abord nettoyer le vase. — 14. Imać się musi wéwczas martwość włóknista — imać się musi nalana oliwa. Alors brûlera sans doute non seulement la mèche mais aussi l'huile versée dans la lampe. — 15. Należy się używać kadzenia blogiego i dla bydla udatnego i dla ludu blogoslawionego. Il faut se servir de l'encens odoriférant, tant pour la réussite du bétail que pour la prospérité de l'homme. — 16. Zaopatrzcie miano istotami blogiemi — zaopatrzcie miano istotami wespól żyjącemi. Pourvoyez-vous de bons êtres, pourvoyez-vous d'êtres apprivoisés, — 17. Aby się rodzilo bydelko dziwne, umiejcie go dobierać — aby rodzily drzewa nieopytane jeszcze, umiejcie one do-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] & 18 [illegible]

[illegible] & 19 [illegible]

[illegible]

bierać — aby mieć pomyślne porody, niech oliwa z lampą oblogostawia żywioł rolniczy i jeszcze nieopytany, a ożywi się udatność — aby mieć wszelką błogość mieć trzeba ciek chwalebny, a na to kamienne moździerze, lub żelazne moździerze — aby dobrze służyło, drewniane biorątko, wiele jest trudów ku zaradzeniu temu — rozmawiać potrzeba o wierze i prawach wonnych, a oświecić się musicie — ożeniwszy sią, trzeba żyć czysto — doświadczajcie trudów cierpliwie a staniecie się uratowanymi i doradnymi — przyjąwszy się stan czyj na trwało, tego ogniwo same dziatki stwórcy wydawać musi — we wszelkim względzie, błogich stwórcy darów mając podostatek, udzielajcie tu i ówdzie głód cierpiącym — wszak dyć pokarm zapewniony. Pour que vous ayez du bétail extraordinairement beau, sachez l'accoupler convenablement. Pour que les arbres, manquant encore de nomination, portent de beaux fruits, sachez-les bien assortir. Pour avoir des éléments prospères, il faut que l'huile et la lampe répande sa bénédiction sur les éléments agricoles, n'ayant pas encore de nomination, et le bon succès ne tardera pas. Pour avoir une réussite générale, il faut avoir de l'huile claire et outre cela des mortiers de pierre et de fer. La lampe de bois offre beaucoup d'incommodités et de peines. Celui qui parlera de la foi et des lois divines s'éclairera bien sûr. Avec sa femme il faut vivre vertueusement. Souffrez avec patience tous les chagrins du travail et vous deviendrez heureux et bienfaisants. Chaque foyer honnêtement fondé ne produira que des enfants bien-aimés et agréables à Dieu. Abondant en tout vous ne devez pas être avares, mais vous devez partager libéralement les dons de Dieu avec les affamés; d'autant plus que votre entretien est assuré. — 18. Opowiadajcie słowo Boga dla Boga — cnotliwie żyjcie, aby się zażyć — rozróżniajcie dobre od zła dla porody — majstrujcie tęgo, aby wiele bydła hodowało się. Racontez la doctrine divine au nom de Dieu, soyez vertueux pour être aimés et honorés, distinguez le terrain pour la semence, et tâchez d'avoir la meilleure qualité et le plus grand nombre de bétail. — 19. Aby się wzmódz na dobre, trzeba być świątobliwym — aby

[illegible] 20 [illegible]
[illegible] 21 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
22 [illegible]

się zbogacić, trzeba się wszędzie wozić — aby być poczciwym, trzeba zarywać ognia miłości wedle przykazania Bożego — aby się zbawić potrzeba się strzedz. Pour s'enrichir, la piété est indispensable. Pour la prospérité de votre économie il faut être très-agile. Vous deviendrez probes non pas par la polygamie, que Dieu condamne, mais par la monogamie, qui plait à Dieu. En un mot pour être béni il faut agir prudemment et aveo circonspection. — 20. Aby się ratować, korzystajcie z okoliczności — aby się uratować, rozsądnie rozradzajcie się. Pour votre prospérité profitez du temps et des circonstances et pour vous enrichir accouplez le bétail de la manière la plus convenable. — 21. Nadewszystko trzeba siąść na dobro, błogo i statecznie się oświecać i umować, jakby się przypodobać sąsiadom swoim — tym sposobem już pokarm gotowy, kiedy na wzór uczonego Zoroastra, błogosławiony dobrze się prowadzi, oświeca i umuje, aby się podobać sąsiadom — musi się człek zbogacić, będąc czynnym; bo nie wszystko jest błogiém w użyciu — są istoty irytujące błogość, gdyż dźwigająca się istota, błogą istotę wydać musi — co może człowieka zbogacić, to zaopatrzenie się w żywioł trawą żyjący a zdrowy — aby się udało kadzenie, dobierz kadzidło — użyj etc. voir ci-dessus No. 8—18. Wzmagajcie się, a świątobliwymi bądźcie — rozpłód różny wydawać usilujcie, a staniecie się udatnym ludem na wieki wieczne. Avant tout il faut s'éclairer volontiers et diligemment et songer à mériter l'amour de ses voisins. Il en résulte, que vous aurez la nourriture préparée, si vous prenez exemple sur le savant Zoroastre, en vous conduisant bien, en vous éclairant et en tâchant de plaire à vos voisins. L'homme ne manquera pas de s'enrichir, s'il est agile, car tout n'est pas brillant dans ce monde. Il y a des êtres irritant la prospérité, parce que l'être sain, n'en doit pas mettre au monde que des sains. Ce qui peut augmenter la richesse de l'homme le plus, c'est la propagation du bétail robuste vivant d'herbes. (La continuation voir ci-dessus depuis 8—18.) Augmentez votre ménage agricole par une telle conduite et soyez vertueux; tâchez de gagner une propagation de différentes bêtes et vous deviendrez une nation parfaite sous tous les rapports, et vous durerez des siècles. — 22. Kto błogo się prowadzi, temu błogość nadać się musi — kto żyje światowo a bogaty, więc śmiało grzeszy.

[illegible] 23 [illegible]
[illegible] 24 [illegible]
25 [illegible]
[illegible] 26 [illegible]
[illegible] 27 [illegible]
[illegible] 28 [illegible]
[illegible] 29 [illegible]
30 [illegible]
31 [illegible]
32 [illegible]

Celui qui se conduit par son avantage, le tirera de chaque élément. Celui qui se conduit par sa commodité et ses désirs, perdra sa fortune et commettra des péchés impardonnables. — 23. Komu moc święta i płodorodna udziela się, a on zjada matki, zjada i byczki, z tego dlań nastać musi szkoda podobna. Le même sort frappera celui qui se réjouissant du pouvoir de propagation, n'en profite pas, mais consume les mâles et les femelles jeunes. — 24. Oto już pokarm gotowy. Qui, on est garanti de la nourriture. — 25. Ale wchodzić ma we wszystko ten, co posiada miano — wchodzić ma między dziatki, jako gospodarz — kochać ma wszystko, jako gospodarz — nawet i żywioł niech miłuje, jako gospodarz. Mais sous la condition, qu'on s'occupera de tout ce qu'on possède; qu'on se chargera des enfants, travaillant comme maître de la maison; qu'on ne négligera aucun élément, comme maître de la maison. — 26. Wycierającym się wszędzie być ma gospodarz — niech idzie wycierać się i tam, gdzie się tka, będąc gospodarzem. Le maître de la maison, dans sa qualité, doit, pour ainsi dire, avoir l'oeil à tout; qu'il visite même les étables, où l'on fait couvrir le bétail. — 27. Na paszę, między lud roboczy, do nowo zrodzonych, i do zażywających się. Qu'il parcoure les prairies, parmi les ouvriers; qu'il soigne les veaux nouveaunés et les poulains d'un an. — 28. Rozsądnym sposobem należy jeść — jedząc, co jest do zjedzenia — jedząc, co się zostało do zjedzenia — jedząc, to, co się ma, i przygotowało. Il faut manger frugalement, ce qu'il y a à manger, ce qui reste à manger, ce qu'on a et ce qu'on a préparé à manger. — 29. Kto się chce zażyć, ma wdawać się wszędzie. Si l'on veut être riche, il faut faire attention à tout et partout. — 30. Jest szczęście dla ożywionych wiarą — jest szczęście i dla usilnjących ożywić się wiarą. Il y a du bonheur pour ceux qui sont pénétrés de la foi, mais il y a aussi du bonheur pour ceux qui ont l intention de s'éclairer par la foi. — 31. Jest one dla mających się bogato przez wiarę — jest one i dla usilujących się zbogacić przez wiarę. Il y a du bonheur pour ceux qui sont riches moyennant la foi, mais il y a aussi du bonheur pour ceux qui tendent de s'enrichir moyennant la foi. — 32. Jest szczęście dla pracujących gorliwie dla wiary — jest one i dla usilujących się zająć pracą dla wiary. Il y a du bon-

Digitized by Google

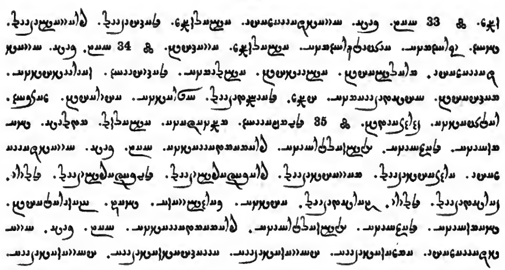

heur pour ceux qui travaillent à la vigne du Seigneur, mais il y a aussi du bonheur pour ceux qui ont l'envie de travailler à la vigne du Seigneur. — 33. Jest zapewniony pokarm dla tych, co gorliwie na wonne plony pracują — co wożą się wszędzie i usilują w czwartym nawet pokolenin wygrzane mieszańce do blogiéj rasy doprowadzić. Le Seigneur rend heureux tous ceux qui s'occupent des semailles soigneusement, qui tâchent studieusement de réparer la race bâtarde, quand même seulement dans la quatrième génération. — 34. Jest pokarm zapewniony dla cnotliwie żyjących — jest najwyższe szczęście przy niewieście cnotliwéj — ale jéj dogadzać trzeba; więc i ona dopomoże wyjmować dary z roli — lecz ogień łoża Bożego, należycie strzeżonym być ma. Le Seigneur donne de la nourriture à tous ceux qui vivent vertueusement; car en vivant ainsi avec une femme fidèle et vertueuse on jouit du bonheur le plus grand, mais il faut satisfaire les désirs de sa femme, alors elle vous aidera à récueillir les dons de Dieu des champs. Mais la pureté du lit sacré ne doit pas être maculée. — 35. Nadewszystko, osiadajcie na dobre — statecznie oświecajcie się i umujcie, jakby się przypodobać sąsiadom swoim — tam chleb gotowy dla czcigodnych, miłych, i ulubionych — dla uczciwie pożyczających i uczciwie oddających — kto wiele przedsiębierze, wiele kosztów ponosić musi — posiadając karczowiska, chętni do pracy znajdą się — tylko uczcie się, umujcie, i starajcie się przypodobać sąsiadom waszym — tam chleb gotowy dla tych szczególnie co sobie przysposobią kamienne moździerze, i żelazne moździerze dla wyciskania oliwy i dla kruszenia kawałków kadzidła na chwalę Boga wszechmocnego — takowe naczynia mają być zawsze dobrze wytarte — tylko uczcie się — umujcie, i starajcie się przypodobać sąsiadom waszym — oto już chleb gotowy dla tych szczególnie, co wierzą w Boga jedynego; gdyż to im usporzy bogactwo i ustali prawa jasności stwórcy! Surtout fondez votre foyer, éclairez-vous continuellement et cherchez à vous faire aimables parmi vos voisins. Dans ce pays-là il y a du pain préparé pour tous les hommes vertueux, aimables et agréables, pour ceux qui contractent des dettes honnêtes et qui les acquittent honnêtement. Chaque grande entreprise exige de grandes dépenses; mais ayant un grand champ à cultiver, vous trouverez des ouvriers prompts

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

au travail. Ne faites qu'apprendre, raisonner et tâcher de plaire à vos voisins. Il y a du pain préparé pour ceux qui auront prêts des mortiers de fer et de pierre, des mortiers servants à presser l'huile et à écraser les morceaux de bois d'encens à l'honneur de Dieu; et les lampes ayant déjà brûlé, doivent être nettoyées. Mais efforcez-vous à apprendre, raisonner et vous faire aimables parmi vos voisins. Il y a aussi du pain préparé pour ceux qui croyent en Dieu; cette croyance leur prêtera le moyen de s'enrichir et entretiendra les lois de la clarté divine.

XIII.

1 [illegible] 2 [illegible]
[illegible]
[illegible] 3 [illegible]
[illegible]
[illegible] 4 [illegible]

1. Jest przysposobione szczęście — jest i naturalne. Il y a du bonheur, résultat du travail; mais il y a aussi du bonheur, mérite de la nature. — 2. Jest i to, że Bóg wszechmocny karmi wszystko ożywione — jest i to, że każdy żyć usiłujący na wzór Zoroastra, ma swój pokarm — jest i to, że cnotliwie usiłujący, mieć musi swój pokarm.. Il est sûr que Dieu tout puissant nourrit tout être vivant, il est sûr que chaque homme observant les règles de Zoroastre a de quoi vivre, ainsi qu'il est sûr que l'homme vertueux et travaillant ne manquera jamais de nourriture. — 3. Zapewnienie sobie stanu, nabywa się nauką i rozumowaniem — wydanie sobie tego, jest i przez użyczanie się szczere — wydanie sobie tego, zapewnia się i przez doradzenie sobie naturą. On acquiert l'assurance de son état par des sciences et des consultations, on l'acquiert par des services rendus à ses prochains, on l'acquiert enfin sans mérite, profitant seulement de la nature. — 4. Ziomka swego oświecajcie, i wmawiajcie mu, aby starał się przypodobać sąsiadom swoim. Eclairez vos compatriotes et persuadez-leur qu'il faut chercher à se faire aimable parmi ses voisins.

Digitized by Google

[illegible] 5 [illegible] 6 [illegible]
[illegible]
[illegible] 7 [illegible]
[illegible]

5. Można się wzmódz świątobliwością. Car on ne peut s'enrichir qu'à l'aide de la vertu et de la piété. — 6. Glupowatego łagodnie oswajajcie — doradną żonę mu dajcie — do swych zwyczajów go stósujcie — wiarą go przenikajcie — z Bogiem go pojednajcie — on zażyć się musi błogo. Eclairez, avec la plus grande indulgence, chaque homme étranger et ignorant encore votre noble communauté, donnez-lui une bonne femme de ménage, apprenez-lui vos moeurs, pénétrez-le de la sainte foi, conciliez-le avec Dieu; alors il vous ressemblera. — 7. Oto i pokarm gotowy — ale niech stara się przejąć każdy, wszystkiemi temi wielkiéj wagi rzeczami — niech się wzmaga i życzy dobrze wszystkim, a twórczym Bogiem stanie się na ziemi. Voilà son entretien prêt; mais que chacun tâche d'estimer toutes ces règles extrêmement graves, que je viens de vous citer; que chacun augmente sa fortune, qu'il aime à voir son prochain s'enrichir et il deviendra un Dieu créateur dans ce bas monde.

XIV.

1 [illegible]
2 [illegible] 3 [illegible]
[illegible] 4 [illegible]
[illegible] 5 [illegible]
[illegible]

1. Modląc się i kadząc, trzeba być bojaźnią Boga przejętym — kto bojaźnią Boga jest przejętym, ten roztropnie się strzeże. En priant et en encensant soyez pénétrés de la crainte de Dieu, car vivant dans la crainte de Dieu, on est prévoyant et on s'efforce de ne pas succomber. — 2. Jest Bogu stwórcy z tego chwała — jest i Zoroastrowi uczonemu. Cette conduite tournera à la gloire de Dieu et à celle du savant Zoroastre. — 3. Co do kupców — co do wyorywaczów. Les marchands et les agriculteurs doivent savoir, que. — 4. Ten lud cnotliwie się prowadzi, który spostrzegłszy co czyjego, mężnie doń idzie i mówi: to twojém być musi! Le peuple se conduit vertueusement, s'il, s'apercevant qu'une chose appartient à un autre, en aborde le possesseur ingénûment en lui disant: „cet objet est à vous, reprenez- le. — 5. Umnie nadzieję przenikajcie.

6 [illegible]

7 [illegible]

[illegible] 8 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 9 [illegible]

[illegible]

[illegible] 10 [illegible]

[illegible]

[illegible] 11 [illegible]

Sachez juger sainement les espérances. — 6. Otrzymawszy raz wiarę, przeczyszczajcie się, aby być cnotliwymi. Ayant gagné la conviction de cette vérité, purgez votre conscience, afin que vous soyez véritablement vertueux à l'avenir. — 7. Moździerze przysposobiwszy, kadzić Bogu — zaopatrzcie się we wszystko, abyście z tego użytkowali i coraz bardziéj korzystali. Les mortiers préparés, encensez à la gloire de Dieu, pourvoyez-vous de tout, afin d'en tirer avantage, et en profiter plus en plus. — 8. Serdecznie, szczerze zawsze mówcie, cnotliwie postępujcie na wzór Zoroastra — unikajcie dzieł duszy szkodliwych — naczynia chwalebno przecierajcie — kadzidło chwalebne ma być utarte — statecznie uczcie się i prawa jasności Boga rozpostrzeniajcie — mędrkujcie, udzielajcie się i ochoczo pracujcie! Parlez ouvertement et ayez le coeur sur les lèvres; agissez vertueusement, imitant Zoroastre; évitez tout ce qui pourrait être dangereux à l'âme; nettoyez les vases employés à la vénération de Dieu; broyez l'encens servant à glorifier Dieu; éclairez-vous perpétuellement et propagez les lois de la clarté divine; raffinez-vous, soyez accessibles et travaillez volontiers. — 9. Oto tak żyjcie — kiedy umować będziecie, staniecie się umnymi — staniecie się nadani i drugich ouczający — umując, rzecz przewidzieć musicie — umując, wy myślić musicie — wy przez to dzieci błogie Bogu tworzyć będziecie! Voilà comment il faut vivre: ayant l'habitude de discuter, vous deviendrez savants, vous possèderez la sagesse pour l'enseigner à d'autres. Raisonnant vous prévoirez facilement l'avenir; raisonnant, vous commencerez à penser. Observant ces préceptes de la vie, vous mettrez au monde des enfants agréables à Dieu. — 10. Weźmjicie za potrzebę, posiąść błogie miano — w zwierzęcości żyjąc, staniecie się li tylko ogromnymi krukami — wychodźcie więc na uprawę roli i cnotliwie życie! Sachez reconnaître la nécessité de s'établir dans un coin, que ce soit, car vivants dans l'oisiveté vous ne ressemblerez qu'aux corbeaux sauvages. Partez ainsi d'ici, cultivez la terre et vivez vertueusement. — 11. Oto tak żyjcie — wy umując i cnotliwie żyjąc, staniecie się takimi, że świętemi tylko myślami zupełnie przejęci będziecie. Voilà comment il faut vivre: à l'aide de la raison et de la vertu vous vous pénètrerez de saintes pensées.

[illegible]

12. Posiadając wy rozsądek i życie przystojne, wy dobrze czynić musicie! Ayant de l'esprit et aimant la vertu vous n'agirez poursûr qu'honnêtement. — 13. Niemając nmn, wy być musicie kamiennemi moździerzami, żelaznemi moździerzami, których się używa bez korzyści dla nich. Mais n'en ayant pas, vous ressemblerez aux mortiers de fer ou de pierre, dont on se sert sans profit ni mérite pour eux-mêmes. — 14. Nabywajcie miana, nabywajcie wioski, nabywajcie miasta i zbierajcie pieniądze. Acquérez des biens, acquérez des villages, acquérez des villes et amassez de l'argent. — 15. Mając domek, mieć się będzie i wioska — mając miasteczko, mieć się muszą i pieniądze. Ayant une petite maison, on aura un village; ayant une petite ville, on aura aussi de l'argent. — 16. Głupaka do wiary stwórcy przypuszczonego, podtrzymujcie — z tego będzie ubytnienie — z tego trwałość — z tego przystojne rozrodzenie się. Protégez chaque étranger sans expérience, admis dans votre communauté et dans la sainte foi; il en résultera l'augmentation des forces, il en résultera la propagation honnête de la nation. — 17. Tak żyjcie — a umującymi stać się musicie! Vivez ainsi et vous prendrez l'habitude de raisonner scientifiquement.

XV.

[illegible]

1. Stańcie się bohaterem twórczym — usilujcie wzmódz się świątobliwym sposobem — bądźcie serdecznymi w mowie. Devenez des héros créateurs, tâchez d'accroître votre fortune d'une manière pieuse, et parlez toujours ouvertement ce que vous pensez. — 2. Stańcie się we wszystkiém mądrymi — jako Zoroastr także mądrymi bądźcie. Devenez connaisseurs en tout et faites-vous aussi savants que Zoroastre. — 3. Sami siebie ożywiajcie — ustawicznie wzmagajcie się świątobliwością.

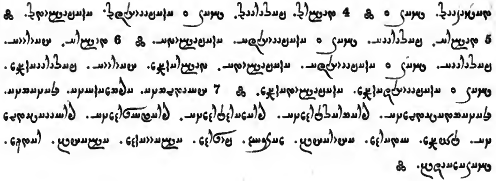

Encouragez-vous l'un l'autre à cette vie et enrichissez-vous par la piété. — 4. Przy stole do rady na pierw siadajcie — ale się nie napijajcie i nie napeżajcie. Placez-vous à table, pour consulter avec vos amis, mais pas pour vous enivrer, ou pour vous mettre en colère, — 5. Do rady przed pracą zasiadajcie — ale nie opojeni, i nie napeżeni. Mettez-vous à table pour délibérer avant le travail, mais pas ivres ou fâchés l'un contre l'autre. — 6. Do rady dla upierwszenia trzód zasiadajcie — ale nie opojeni i nie napeżeni — przy zdrowéj radzie trzody upierwszonemi być muszą — ale nie przy opojeniu i nie napeżaniu się. Mettez-vous à table pour conférer sur les moyens de perfectionner vos troupeaux; mais ne le faites pas enivrés ou courroucés, — car les troupeaux peuvent être perfectionnés non par l'ivrognerie ou la colère, mais par un sain conseil. — 7. Takimi się miejcie — wodę wówczas pijcie — mówcie szczerze, aby wam równie odpowiadano — oczyszczajcie się — naradzajcie się między sobą — żeńcie się i powinujcie się nawzajem — przez takowe ogniwa, błogie dzieci dla Boga rodzić się muszą — ratujcie się więc pod każdym względem. Soyez ainsi de tels hommes; buvez alors de l'eau; parlez sincèrement, pour que l'on vous réponde ainsi; corrigez-vous; consultez ensemble; mariez-vous et apparentez-vous. De tels foyers feront naître et élever des enfants pieux et agréables à Dieu; accroissez donc votre ménage agricole à tout égard.

XVI.

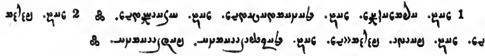

1. Można tego dokazać przy wodzie — można tego dokazać przy szczeréj rozmowie — można tego dokazać przy czynności. On peut être doué de ce bonheur, buvant de l'eau; on peut en être doué, parlant ingénûment; on peut en être doué, étant actif. — 2. Można tego dokazać przy wypytywaniu — można tego dokazać przy ciągłém wypytywaniu — można tego dokazać przy wygrzewaniu żywiołu rolniczego. On peut arriver à ce bonheur par la curiosité; on peut y arri-

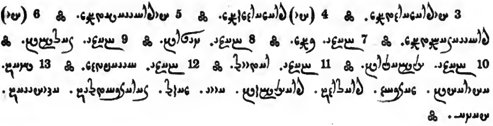

ver par une envie continuelle d'apprendre; on peut y arriver par une convenable accouplation du bétail. — 3. To się nabywa przy rozmowie. On peut devenir heureux par la conversation. — 4. To jest, przy wypytywaniu się o tém. C'est-à-dire en s'informant tantôt de ceci tantôt de cela. — 5. To jest przy zaglądaniu wszędzie. C'est-à-dire en regardant partout. — 6. To jest przy uczęszczaniu wszędzie. C'est-à-dire en courant partout. — 7. Zażądajcież więc być nadanymi, bogatymi. Désirez donc être prudents et riches. — 8. Pożądajcie mieć co potrzeba. Désirez donc avoir ce dont vous avez besoin. — 9. Zachciejcie się zażyć. Désirez donc augmenter votre fortune. — 10. Pożądajcie żyć wedle swéj woli. Désirez donc vivre dans la liberté. — 11. Pożądajcie być doradnymi. Désirez donc être parfaits. — 12. Pożądajcie aby wam szło wedle chęci potemu. Désirez donc réussir dans chaque entreprise. — 13. Trzeba o to Boga pomocy prosić — upodoba w tém zdrowo myślący — złoto przybyć z tego musi! Mais pour obtenir tout cela, il faut demander le secours de Dieu; tout cela fera plaisir à l'homme raisonnable, car tout cela procure de l'or pur.

XVII.

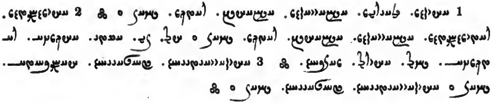

1. Przejmcie się wiarą błogosławioną, a będziecie uratowanymi. Pénétrez-vous de la sainte foi et vous serez contents. — 2. Umującymi i ratującymi się błogim sposobem stańcie się, a będziecie uratowani — ten tam, co tak żyć będzie, stać się musi możnym i ratującym — on twórczy Bóg na ziemi. Jugez et agissez prudemment et vous serez au comble du bonheur. Celui qui vivra ainsi, deviendra riche et bienfaisant; il sera un Dieu créateur sous la forme humaine dans ce monde. — 3. Wdawajcie się w zawieranie związków małżeńskich — wdawajcie się i sami w związki małżeńskie. Soyez des propagateurs et protégeurs des mariages et mariez-vous vous-mêmes.

4 [illegible]

4. Takimi się miejcie — wodą się rzeźwcie — szczerze mówcie, aby wam szczerze odpowiadano — oczyszczajcie się — naradzajcie się — żeńcie się między sobą i powinnujcie się — przez takie ogniwa, blogie dzieci dla Boga wyradzać się muszą — starajcie się więc uratować. Vivez selon ces préceptes; rafraichissez-vous d'eau; parlez et souhaitez de grand coeur, afin que l'on vous parle et souhaite ainsi; corrigez-vous toujours; consultez avec vos amis. Mariez-vous et apparentez-vous. De tels foyers feront naître et élever des enfants pieux et agréables à Dieu. Tâchez donc parvenir à la liberté par toute sorte de travail.

XVIII.

1 [illegible] 2 [illegible] 3 [illegible] 4 [illegible] 5 [illegible] 6 [illegible]

1. Miéjcie nogi — miéjcie ręce — miéjcie uszy, aby biedź obdarzać jasnością stwórcy, na wzór Zoroastra! Ayez des pieds, ayez des mains, ayez des oreilles, pour aller répandre la lumière divine à la manière de Zoroastre. — 2. Potrzeba radę podawać i chętnie wykazywać co jest szkodliwém wierzącym. Donnez des conseils de bonne foi et faites voir par des actions aux fidèles, ce qui leur peut nuir. — 3. Potrzeba pouczać, aby zaniedbali poligamii; bo to dużym jest grzechem dla oświeconych wiarą. Il faut leur apprendre, que la polygamie, comme le plus grands des péchés que puissent commettre les éclairés par la foi, ne doit pas être tolérée dans la communauté, qu'elle en doit être exclue. — 4. Zawierzcie się, że idzie blogość siano uprawującym. Soyez convaincus que celui qui va moissonner le foin est vraiment heureux. — 5. A byłożby ujemne, albo nieujemne, dostać go trzeba. Soit que le foin fût abordable, soit qu'il ne le fût pas, il faut le récueillir, quand même avec les peines les plus grandes. — 6. Gdy na dobre idzie, zostałeś przez Boga oświeconym — sumiennie więc niech się o têm przekona ten który niema jeszcze téj istotności. Si vos affaires d'agriculture vont avec succès, vous en devez attribuer

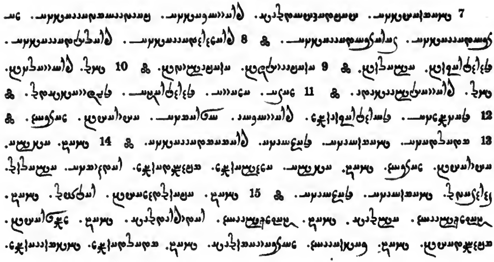

la cause à ce que vous êtes éclairés par la foi. Que chacun qui n'en a pas encore l'expérience, aye consciencieusement la conviction, qu'éclairé par Dieu, il aura la même réussite. — 7. Oświecajcie się, przybywszy do siódmego klimatu — wypytujcie się, co się komu zdarzyło — usiłujcie ciągle — zgadzajcie się z wolą stwórcy, i starajcie się grosz gotowy zbierać. Éclairez-vous, aprés être arrivés à la septième contrée; informez-vous de tous les avantages de ce pays, de tout les détails du travail; travaillez continuellement; agissez en concorde avec la volonté de Dieu; et tâchez d'amasser l'or de la récolte. — 8. Przypominajcie sobie wszystko — rozmawiajcie o wszystkiém — i prawdziwą wiarą Boga przeniknieni bądźcie! Souvenez-vous de toutes vos expériences de l'agriculture, ne parlez que de l'agriculture et croyez fermement que Dieu vous aidera. 9. Nie napijajcie się i nie gniewajcie się. Ne vous enivrez jamais, ni vous fâchez jamais, quand il s'agit de l'agriculture. — 10. Ktoby zabrał mowę i srożył się jak zwierz. Si quelqu'un se fâchait et se conduisait, comme une bête féroce. — 11. Nagrody niech niema we wierzo — niech precz wychodzi taki. Il ne faut pas ajouter foi à ses paroles, il faut éviter un tel homme. — 12. Mówcie zawsze z prawdziwą wiarą — temu co się o wszystko wypytywać będzie, mieć się musi ogniwo Boże. Parlez toujours sincèrement et fidèlement; celui qui se sera informé de tout, aura un foyer agréable à Dieu. — 13. Statecznie uczcie się i umujcie, jakby się przypodobać sąsiadom. Apprenez sans cesse et cherchez à rendre des services à vos voisins. 14. Wy musicie stać się miłymi Bogu — wy się orzeźwicie i wzmożecie słowy świętemi — aby się uratować, strzeżcie się, oświecajcie się i umujcie. Dieu vous aimera poursûr, vous vous régénèrerez et enrichirez, en bénissant toute action de saintes paroles. Pour être à votre aise, agissez avec précaution; éclairez-vous et raisonnez ensemble. — 15. Wy stać sią musicie najpierwszymi śród doradnych — wy tylko cierpkiém doświadczeniem ostoicie się — wy tylko przez udręczenie, doradnie rozrodzicie się — stąd mądrość i świątobliwość — stąd ustalenie się praw jasności stwórcy — stąd stateczna chęć do oświecenia — stąd we wszystkiém można się rozbogacić, i wszystko doradnie rozrodzić — nadewszystko potrzeba tylko na dobre osiąść, błogo się ostoić, uczyć się i umować, jakby się przy-

[illegible]
[illegible]
[illegible] 16 [illegible]

podobać sąsiadom swoim. Vous deviendrez sans doute une des premières nations, vous ne vous soutiendrez que par des expériences bien pénibles, vous n'aurez ni puissance ni force que par des souffrances bien graves. C'est ce qui donne de la sagesse et de la piété; c'est ce qui affermit les lois de la clarté divine; c'est ce qui produit l'intention sincère de s'éclairer; c'est ce qui augmente les richesses; c'est ce qui perfectionne tout élément agricole. Avant tout il faut s'établir convenablement — se pourvoir de tout ce qui est necessaire à l'agriculteur et enfin il faut apprendre et tâcher d'être aimé de ses voisins. — 16. Zdrowo tylko i cnotliwie obchodźcie się, a będziecie pierwszymi — tedy nastanie udoskonalenie. Agissez seulement prudemment et vertueusement, alors vous serez les premiers du monde; alors il n'y aura que de la perfection au monde.

XIX.

1 [illegible] 2 [illegible]
[illegible] 3 [illegible]
[illegible]
[illegible] 4 [illegible]
5 [illegible]
[illegible]

1. Aby w ogniwie szlo dobrze, Bogu należne dzieci, pilnujcie. Pour avoir un foyer plein de bonheur, élevez les enfants dans la crainte de Dieu. — 2. Ogniwo w karności niech sią trzyma — ogniwo dla karności rozróżniać potrzeba. Que les foyers ne manquent jamais de discipline; sachez distinguer les foyers par rapport à la discipline. — 3. Cierpliwie wszędzie wożcie się — cnotliwie i wedle wiary przeprowadzajcie wszystko — lud pracowity starajcie się przytulić. Courez partout avec patience; tâchez de venir à bout de toute entreprise par la bénignité et la religion; regardez les ouvriers comme les aides à votre bonheur. — 4. Aby weszystkim szło dobrze, bądźcie pilnymi. Afin que tout aille bien, soyez diligents. — 5. Aby na wzór uczonego Zoroastra szło chwalebnie, wszędzie obecnie wożcie się — aby we wszystkiem szło dobrze, osobiście dopatrujcie. Pour que vous obteniez tout ce que Zoroastre vous promet, soyez présents partout; pour avoir une réussite générale, soyez partout en propre personne.

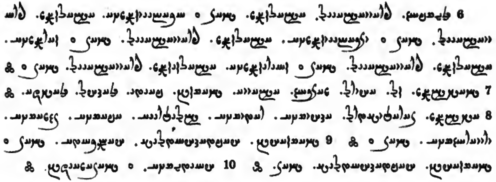

6. Aby wszyscy wozili się ze swą pracą, dopatrujcie — aby każdy wdawał się w swą pracę, pilnujcie — aby każdy wygotowywał swą rzecz, dopatrujcie — nawet przez mężczyzn błogosławionych, dopatrujcie tego — i przez niewiasty cnotliwe, dopatrujcie tego. Faites attention à ce que tout le monde s'occupe de son travail; faites surveiller cela aux hommes ou aux femmes fidèles. — 7. Jeśliby i wedle woli nie stało się, stwórca wszechmocny oświeci ich nadal, i błogi karm wyda. Si quelqu'un n'avait pas rempli la volonté de son maître, pardonnez-lui; le créateur tout-puissant l'éclairera, et ne refusera pas pour cela sa bénédiction pour la récolte. — 8. Aby się mieć na wzór Zoroastra, stańcie się doradnymi — ożywiajcie wodę, ziemię i urwiątka. Afin d'être riches, d'après la prédiction de Zoroastre, soyez prudents et ayez toujours de l'eau prête à arroser la terre et les arbrisseaux. — 9. Aby oświecić siódmy klimat, starajcie się usilnie — oświecajcie więc siódmy klimat i samych siebie! Tâchez de répandre le plus loin possible la lumière divine dans la septième contrée. Éclairez ainsi la septième contrée et éclairez-vous vous-mêmes de plus en plus. — (10. Voir §. XV. 7.)

XX.

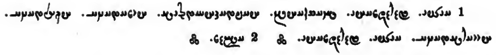

1. Dobrze się krzątajcie, aby oświecić siódmy klimat — umujcie nad tém — wydawajcie płody — oddajcie się pracy — doskonale krzątajcie się. Soyez bien actifs, pour éclairer la septième contrée tout entière. Pensez-y bien. Propagez tout élément agricole; adonnez-vous du fond du coeur à ce travail et empressez-vous de remplir votre devoir. — 2. Wy odrodzicie się! Vous en serez régénérés dans ce pays-là.

Digitized by Google

XXI.

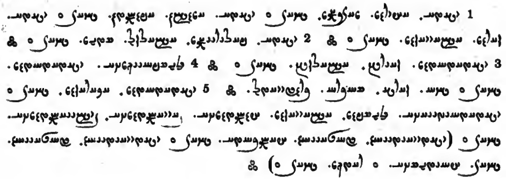

1. Ustatkujcie się przez Boga wszechmocnego — ustatkujcie się, usilując świątobliwie — ustatkujcie się, jako lud cnotliwy. Renoncez à la vie passée par l'amour de Dieu. Renoncez-y et soyez constants, comme un peuple vertueux. — 2. Ustatkujcie się i w cnotach celujcie. Renoncez-y et méritez d'être estimés. 3. Ustatkujcie i niewiasty błogosławione. Tâchez de convertir les femmes aussi à la vie pieuse. — 4. Wszystko a wszystko ustatkujcie, co człowiek do swego użytku drogiém uważa. Tâchez de perfectionner sans exception tout ce qui est chère à l'homme en égard à son usage. — 5. Ustatkujcie rolnictwo — ustatkujcie wszystko użyteczne, osiągnione, dosyć trwałe, i na zawsze trwać przeznaczone — (oby ustatkowały się małżeństwa do wspólnéj pomocy przeznaczone — oby ustatkowały się małżeństwa w ogólności — takimi się więc miejcie — wodą się rzeźwcie — szczerze mówcie, aby wam szczerze odpowiadano — oczyszczajcie się — żeńcie się między sobą i powinujcie się — przez takowe ogniwa błogie dzieci dla Boga wyradzać się muszą — starajcie się więc ratować, zbogacać siebie i drugich. Tâchez de perfectionner l'agriculture; tâchez de perfectionner toute chose utile, toute chose obtenue, assez durable et destinée à durer long-temps. Puissent les couples se perfectionner qui sont destinés à s'entre aider mutuellement; que tout les couples se perfectionnent en général. (La continuation voir §. XV. 7.)

XXII.

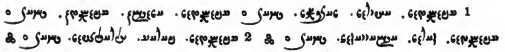

1. Święćcie imie stwórcy Boga — święćcie przedsięwzięcia święte — święćcie człowieka do wolności zrodzonego. Sanctifiez le nom de Dieu créateur; bénissez toute entreprise des saintes paroles; estimez l'homme né pour la liberté. — 2. Święćcie prośbę waszą i szczerymi bądźcie.

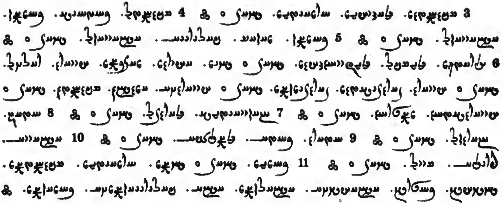

Bénissez votre prière et soyez sincères. — 3. Swięćcie błogi stan wolności waszéj. Bénissez l'état heureux de votre liberté. — 4. Swiętym jest dany datek — on błogosławieństwo wydać musi. Tout produit et toute bête nouveau-née sont bénis; ils causeront le bonheur de l'homme. — 5. Datku nie nieś na przepadłe — przekonaj się napierw. Ne tuez pas aucune bête nouveau-née, avant que vous ne soyez persuadés de son utilité. — 6. Zdrowemi wszystkie płodne istoty utrzymujcie — mając z Bożéj łaski trzodę, przeglądajcie ją ciągle — trzodę trzymania godną, trzymajcie — trzodę mnożącą się, święćcie — trzody niech się mądrze rozprowadzają. Tâchez d'entretenir la santé de tous les êtres fertiles; puisque vous avez un troupeau de grâce de Dieu, soignez-le toujours. Elevez le troupeau digne de l'être. Estimez le troupeau se multipliant. Sachez propager prudemment les troupeaux. — 7. Chętnie przy wyrzynaniu bądźcie. Favorisez la monte du bétail. — 8. Zbytek spożywajcie. Consumez le superflu des êtres nouveau-nés. — 9. Ogniwa udzielajcie łaskawie. Prêtez volontiers vos mâles chauds à vos voisins. — 10. Cnotliwą ścierkę swoją miéjcie. Tâchez d'avoir une pure compagne de lit. — 11. Datkującymi bądźcie — będąc wolnymi a świątobliwymi, pokarm udzielajcie — stawszy się bogatymi, starajcie się być pierwszym dobroczynnym narodem. Soyez libéraux et donnez à manger aux pauvres, quand vous êtres libres et pieux. Devenus riches, tâchez d'être la priemière nation bienfaisante du monde.

XXIII.

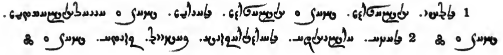

1. Blogo i stale myślcie — stałość wiary miéjcie — żelaznéj woli bądźcie! Pensez honnêtement et vertueusement. Soyez constants dans la foi. Ayez une volonté de fer. — 2. Przekonani

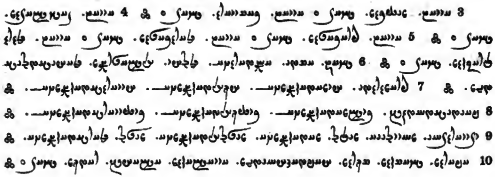

o wierze, gnile prawa bezbożnych zbijajcie! Convaincus de la foi, abrogez les lois susceptibles de la pourriture. — 3. Wynagradzajcie zasługi — dobroczynnymi bądźcie! Récompensez les mérites et soyez bienfaisants. — 4. Leczcie chorych. Soignez les malades de tout genre. — 5. Dawajcie zapomogi — użyczajcie się wiary godnym — bądźcie przejęci prawdziwą wiarą! Faites des avances aux pauvres; soutenez les hommes dignes de confiance; et soyez pénétrés de la sainte foi. — 6. Stąd nastać musi między wami szczęście, i wy wielmożnie się tam usadowicie! Par cette raison il y aura du bonheur parmi vous et vous vous enrichirez sur cette terre à. 7. Rozmawiajcie rozsądnie — usiłujcie wydawać produkta i pracowitymi bądźcie! Causez prudemment, tâchez d'avoir de bons produits et soyez appliqués. — 8. Przeprowadzajcie przedsięwzięcia wielkie, nawet duże, i nawet największe! Sachez traiter et faire exécuter les entreprises grandes, même les très-grandes, et même les plus grandes. — 9. Akuratnymi bądźcie z najemnikami, z mytnymi, co stałéj posady nie mają, na myto się cisną, i za myto gorliwie pracują. Satisfaites consciencieusement les mercenaires, qui n'ont pas une demeure fixe, qui s'empressent de travailler à gage et qui travaillent diligemment pour la paye. — 10. Nasamprzód jasność świętą w siódmym klimacie rozpostrzeńcie — stać się musicie przez to doradnymi. D'abord il faut propager la lumière divine dans la septième contrée, et par cette raison vous deviendrez riches et aimables.

XXIV.

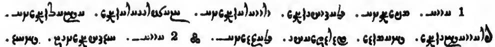

1. Mając wody błogosławione — mając owoce smaczne — i zaopatrzywszy się w żywioł rolniczy, do nauki obróćcie się szczerze. Ayant assez d'eau pour le champ, ayant des fruits délicieux et vous étant pourvus de tout élément agricole, tournez-vous à la science. — 2. Mając

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

samiczki jakie takie a błogie, które na wodzie żyją, i na drzewach siadają — mając i żywioł rolniczy, do nauki obróćcie się rozsądnie. Ayant des femelles passables mais saines qui vivent dans l'eau, ou qui sautent sur les arbres, ayant en outre les éléments agricoles, tournez-vous prudemment à la science. — 3. Mając krowy — mając i byki — mając i mądrość świętobliwą dla zapłodniania, do nauki obróćcie się rozsądnie! Ayant des vaches, ayant aussi des boeufs, ayant le pieux savoir d'accoupler, tournez-vous de toutes vos forces prudemment à la science. — 4. Mając to z łaski Boga, do nauki z serca bierzcie się. Puisque vous devez tout cela à Dieu, tournez-vous du fond de votre coeur à la science. — 5. Posiadając to z nauki Zoroastra, do nauki w ogóle obróćcie się. Puisque vous possédez tout cela à force de la doctrine de Zoroastre, tournez-vous studieusement aux sciences. — 6. Mając to z doradności, do nauki obróćcie się rozsądnie. Puisque vous avez tout cela grâce à votre prudente conduite, tournez-vous prudemment à la science. 7. Podtrzymawszy się świątobliwością, do nauki obróćcie się w całku! Ayant réussi dans vos entreprises, les ayant bénies de saintes paroles, tournez-vous aux sciences en général. — 8. Oczyściwszy się z brudów pierwszego życia, rozmyślajcie dobrze. Ayant purgé votre conscience des vices de la vie passée, contemplez la vie vertueuse. — 9. Stawszy się cnotliwymi, rozumujcie. Devenus vertueux, raisonnez. — 10. Rozprawiając o rzeczach, natężajcie umysł. Discutant de l'agriculture, bandez votre esprit. — 11. Przedsięwziąwszy co, umiéjcie temu wystarczyć — to nastać musi, opiekując się wszystkiém szczerze. Ayant entrepris quelque chose, sachez l'achever, et vous y réussirez, ayant soin de tout ce qui vous regarde. — 12. Osiągłszy błogość, jedzcie zdrowo i karmcie zdrowo. Devenus riches, mangez bien et nourrissez bien les pauvres. — 13. Pierwszą jasnością bądźcie — najpierwszą jasnością oświećcie się — najpierwszą nauką celujcie. Takimi się etc. voir- §. XV. 7. Soyez excellents par la lumière; éclairez-vous de la lumière la plus pure et distinguez-vous-en. (La continuation voir §. XV. 7.)

XXV.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. Mając dobre krowy, mając tęgich byków które świątobliwe, i cnotliwe bogactwo tworzą, trzeba ich hodować pilnie. Ayant de bonnes vaches et d'excellents boeufs, — qui font le bonheur des hommes pieux et vertueux, — élevez-les soigneusement. — 2. Bydło nieudatne, tające w sobie szkodliwość, ta ma się wyświecić, aby się wespół zażylo. Le bétail mal réussi, cachant des défauts, doit être bien examiné et guéri, pour l'élever aussi. — 3. Aby się żywić blogim sposobem, przyzwoite rzeczy jedzcie. Pour vous nourrir d'une manière louable, mangez de façon, que vous n'en ayez pas de perte. — 4. Temi co się zaszczepiły a niewydały, aby się nie karmiło, — niech się wyrodzą — ani myśleć o tém, ani orzekać, ani grzeszyć — nie jadać, li tylko to co się uczyniło, i niech się to zarznie. Ne tuez pas de vaches pleines pour la table; qu'elles vêtent; il n'y faut pas penser, ni en parler, ni pécher à cet égard, en un mot, il ne faut manger que ce qui vient au monde, et c'est ce qu'il faut tuer.

XXVI.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. Wejdźcie w myśli Boga wszechmocnego — wchodźcie w myśli rozbogacenia się, mnożenia się świątobliwego — wchodźcie w myśli człowieka poczciwego. Tâchez de connaître la volonté de Dieu, tâchez de pénétrer le mystère de l'enrichissement honnête et tâchez d'acquérir les pensées d'homme juste. — 2. Wejdźcie w myśl ustalenia się na dobre — wejdźcie w myśl kary i nagrody. Daignez reconnaitre la valeur d'un établissement durant; daignez reconnaître la justice de la peine et de la récompense. — 3. Kto się statecznie oświeca. Celui qui s'éclaire assidûment. — 4. Ten wejść musi w stateczność — potrzeba spożywać li tylko rzeczy porodzone, weszle na świat. Il deviendra

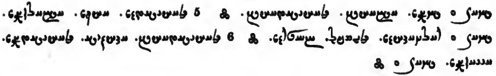

appliqué. Il ne faut manger que les êtres procréés. — 5. Tak we wszystko wchodźcie, a błogosławionnymi być musicie — swietne wszystkie rzeczy chcieć mieć potrzeba. De cette manière pénétrez tout et vous deviendrez poursûr les plus heureux du monde. Désirez que tout élément de votre ménage atteigne la plus haute perfection. — 6. Wszedłszy tam raz jako naród, starajcie się być żelaznego postanowienia. Une fois y entrés pour former une nation, tâchez de prendre des partis fermes.

XXVII.

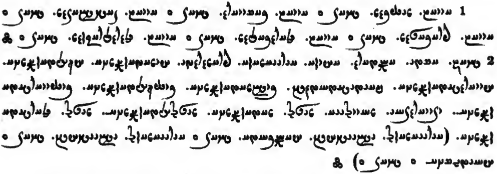

1. Wynagradzajcie zasługi — dobroczynnymi stańcie się — starajcie się chorych leczyć — dawajcie zapomogi — użyczajcie się wiary godnym — przejętymi wiarą zawsze bądźcie. Récompensez les mérites. Devenez bienfaisants. Tâchez de guérir les malades de corps et d'âme. Soutenez les pauvres. Fiez-vous aux hommes de foi. Pénétrez-vous de la foi. — 2. Znajdzie się przez to w śród was byt wolności — rozmawiajcie zawsze rozsądnie — usiłujcie wydawać produkta i pracowitymi bądźcie — przeprowadzajcie przedsięwzięcia wielkie, nawet duże i nawet największe — akuratnymi bądźcie z najemnikami, co stałej posady niemają, na myto się cisną, i za myto gorliwie pracują — w wolności żyjąc, udzielajcie się szczerze — w wolności, odrodźcie się zupełnie — takimi się etc. voir §. XV. 7. Par cette, raison vous trouverez parmi vous la liberté. (La continuation voir §. XXIII. 7. 8 et 9.) Vivant dans la liberté, soyez affables à toute preuve. Car par la liberté vous serez régénérés. (La continuation voir §. XV. 7.)

JASNA. — LA LUMIÈRE DIVINE.

I.

1 [illegible] 2 [illegible] 3 [illegible] 4 [illegible]

---

1. Odnówmy się — do roli bierzmy się — twórzcie dzieci na chwalę Boga — ratujcie się i karmcie się — staniecie się przez to wielkimi, wejdziecie w posiadłość i oczyszczeni będziecie. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Mettez des enfants au monde pour la gloire de Dieu. Aidez-vous et nourrissez-vous les un les autres. De cette manière vous deviendrez une grande nation; vous entrerez dans une possession excellente et vous serez purgés de vos vices. — 2. Wy się tam okrwicie, sił nabierzecie, i ukrzepicie się — woda was tam udoskonali. Vous y prendrez du corps, des forces morales et physiques; c'est l'eau qui y fera votre béatitude. — 3. Udatne bydło mając, one się rozrodzi. Ayant du bétail réussi, il vous enrichira en se propageant. — 4. Da nam to ten, co nas tu żywi — co nas utrzymuje — co nas świętemi myślami obdarzył.

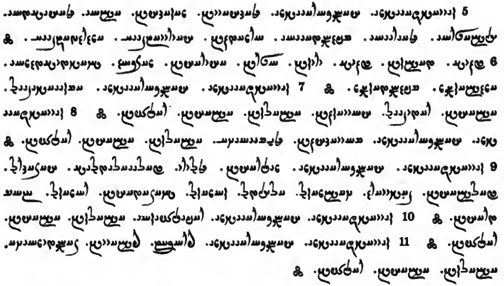

C'est ce que vous donnera celui qui nous a crées, qui nous nourrit ici, qui nous entretient, qui nous inspire de saintes pensées. — 5. Odnówmy się, do roli bierzmy się — wonne płony mieć się tam muszą u osiadłego, pełnomocnego, świętą wiarą obdarzonego — spokój wolności obrodzi się tam do tyla, że tego nikt nienmorzy. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Celui qui s'est établi tout de bon, qui est prudent et pénétré de la sainte foi, aura la récolte la plus abondante. La paix et la liberté inébranlables vous y seconderont de façon que personne au monde ne pourra vous les enlever. — 6. Krowy ucieszne, krowy płodne, i ogień samców tworczości, znajdą się tam u tego, co je żegnać będzie świętemi słowy. Des vaches joyeuses, des vaches fertiles et des boeufs chauds, ayant la vertu génitale, se trouveront chez celui qui les bénira de saintes paroles. — 7. Odnówmy się, do roli bierzmy się — nie zasypiajcie, a staniecie się uratowani — przewracajcie szczerze rolę, a rozbogacicie się. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Ne dormez pas trop et vous serez riches. Renversez en labourant la terre et vous serez riches. — 8. Odnówmy się, do roli bierzmy się — sumiennie oswajajcie się ze wszystkiém, a staniecie się bogatymi. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Aimez de grand coeur tout et tout le monde et vous serez riches. — 9. Odnówmy się, do roli bierzmy się — majstrowsko pełno bydła zaprowadzajcie, bo tysiąc rozpłodzi bydła dziesięć tysięcy — ale tego dopatrujcie, przestrzegajcie i napominajcie — to ustali spokój pożądany. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Propagez en maître le bétail, parce que mille bêtes en produiront dix mille, mais souciez-vous-en vous-mêmes, avertissez les gens et grondez-les même, s'il le faut. C'est ce qui vous affermira la tranquillité désirée. — 10. Odnówmy się, do roli bierzmy się — zaopatrując się w pokarm błogo, wy staniecie się bogatymi. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Pourvoyez-vous de vivres en abondance, car vous en serez heureux. — 11. Odnówmy się, do roli bierzmy się — pożyczając wzajem, zażywajcie się cnotliwie, a będziecie bogatymi. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture,

Digitized by Google

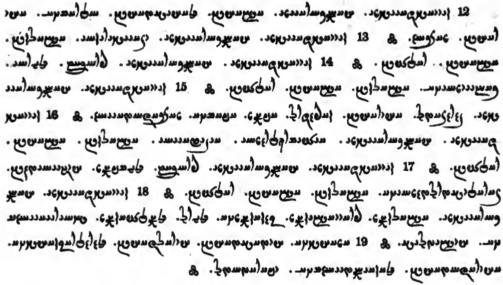

Prêtant l'un à l'autre ce qui lui manque, menez une vie vertueuse et vous serez riches. — 12. Odnówmy się, do roli bierzmy się — wszedłszy tam raz na dobre, ustanówcie ogniwa Boże. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Ayant fondé tout de bon votre ménage agricole dans ce pays-là, arrangez vos foyers à la gloire de Dieu. — 13. Odnówmy się, do roli bierzmy się — przypuszczającemu rasę do rasy znajdzie się bogactwo. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. La richesse se donnera à celui qui tiendra à ce que les bonnes races n'en couvrent que de bonnes. — 14. Odnówmy się, do roli bierzmy się — wdając się między lud roboczy poczciwie, bogactwo przybędzie. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Traitant honnêtement les ouvriers, vous ne manquerez pas de devenir riches de plus en plus. — 15. Odnówmy się, do roli bierzmy się — strzegąc Bożego przymierza wodą, woda stwórcy darami obdarzy. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Gardant la fédération avec Dieu à l'aide d'eau bénite, cette eau vous procurera les dons de Dieu. — 16. Odnówmy się, do roli bierzmy się — dobrze trzymającemu się i w małżeństwie cnotliwie żyjącemu, przybyć musi bogactwo. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. A celui qui se conduit honnêtement et vit vertueusement avec sa femme, s'augmenteront les richesses pour sûr. — 17. Odnówmy się, do roli bierzmy się — kto się wdawać będzie we wszystko, udzielając się na wzór Zoroastra cnotliwie, ten się stanie doradnym. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Celui qui se mêlera de tout ce qui regarde son économie, en soignant avec zèle tout, d'après les paroles de Zoroastre, sera bienheureux. — 18. Odnówmy się, do roli bierzmy się — z przywykłą wozić się i dawać się gonić, mąż rozsądkiem obdarzony, z latami użyć ją może do dobra. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Prenez et mariez-vous même avec une femme vagabonde qui se laisse poursuivre; l'homme d'esprit la corrigera avec le temps et l'employera à son profit. — 19. Ona nie mając uciechy z urodzenia czegoś, przejmie się wiarą Boga dobrotliwego, i dopomoże wyjmować płody ziemi, jako pierwsza. Elle ne réjouis-

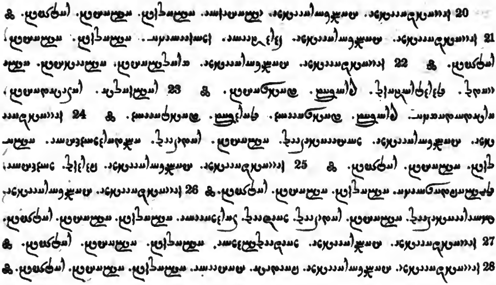

sant pas du bonheur de pouvoir naître, se pénétrera de la sainte foi de Dieu et aidera son mari à exploiter la terre, et tâchera de l'y surpasser. — 20. Odnówmy się, do roli bierzmy się — usiłującemu cnotliwie, bogactwo przybyć musi. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. A celui qui se hâte vertueusement au travail, viendra la richesse sans doute. — 21. Odnówmy się, do roli bierzmy się — strzegącemu miano bacznie i pilnie, bogactwo przybyć musi. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. A celui qui surveille son économie attentivement, s'augmentera bien fort la richesse. — 22. Odnówmy się, do roli bierzmy się — chcąc się oczyszczać na widno i żyć przejętym wiarą, niech się każdy wda w małżeństwo. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Voulant se purifier evidemment et vivre pénétré de la religion, chacun doit se marier. — 23. Rozróżniając urodzenie, wychowanie i przyzwoite obejście się — wdając się w małżeństwo, i przedając go w dalsze związki. Ayant distingué la dignité de la naissance et de l'éducation de la fille, liez-vous avec elle et recommandez cette famille. — 24. Odnówmy się, do roli bierzmy się — co miesiąc zbierzcie się do narady — wewnątrz miana wglądającemu pilnie, przybędzie bogactwo. Renaissons et dévouons-nous à l'agricultre. Rassemblez-vous au conseil chaque mois. Celui qui se mêle consciencieusement de son ménage, gagnera de la richesse. — 25. Odnówmy się, do roli bierzmy się — inaczéj, przepaść musi miano szczęśliwie wypielęgnowane dla ratowania się. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Autrement on perdra la fortune si heureusement ramassée pour s'enrichir. — 26. Odnówmy się, do roli bierzmy się — i co roku zbierajcie się do narady — tam wśród siebie zażerajcie się tęgo, a będziecie uratowani. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Tenez aussi conseil chaque année; disputez vivement parmi vous et vous en gagnerez beaucoup. — 27. Odnówmy się, do roli bierzmy się — graniczącemu cnotliwie, przybyć musi bogactwo. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Celui qui observera consciencieusement ses limites, sera bienheureux. — 28. Odnówmy się, do roli bierzmy się — ciągle mającym się cnotliwie, bogactwo

Digitized by Google

29 [illegible]
[illegible] 30 [illegible]
[illegible] 31 [illegible]
[illegible] 32 [illegible]
[illegible] 33 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
34 [illegible]
[illegible]
35 [illegible]
[illegible]

przybędzie. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Les agriculteurs recompensant les paysans qui savent labourer la terre en maître et diligemment, seront recompensés par la richesse de leur ménage agricole. — 30. Odnówmy się, do roli bierzmy się — pośredniczącym cnotliwie, bogactwo przybyć musi! Renaissons et dévouons-nous à l'agriculteure. Vivant humainement avec les laboureurs vous deviendrez riches. — 31. Odnówmy się, do roli bierzmy się — wszystko razem doświadczającemu cierpliwie, bogactwo przybyć musi. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Celui qui essaye chaque avantage d'agriculture avec persévérance, y réussira poursûr. — 32. Odnówmy się, do roli bierzmy się — człowiek serdeczny, musi być doradnym. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. L'homme assidu sera absulument heureux. — 33. Odnówmy się, do roli bierzmy się — wszyscy powinni być dobrymi i doradnymi — komu się tam uda być uratowanym, ten w troje i jeszcze w troje nazbliża do siebie pareczki rodu rolniczego — komu się tam uda osiąść i to uczynić, stwórczość Boża z nim osiędzie — Zoroastrze mów o tém! Renaissons et devouons-nous à l'agriculture. Tout le monde doit être bon et riche. Celui qui aura le bonheur d'échapper à la misère saura augmenter trois fois les paires de bétail multipliées déjà trois fois. Celui qui réussira à s'y établir et à remplir tout cela, ne sera pas abandonné de Dieu de la procréation. Zoroastre! dis-cela à mon peuple. — 34. Odnówmy się, do roli bierzmy się — Bogu oddajcie się — panami stańcie się, strzegąc obdziaływających rolę dobrze i wiarą ożywionych — wy po staremu świętemi myślami obdarzać ich macie! Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Mettez votre confiance en Dieu. Devenez maîtres, en ayant soin des ouvriers qui, pénétrés de la sainte foi, vous cultivent diligemment la terre et en leur répétant, comme vos prédécesseurs, de saintes pensées. — 35. Trzeźwo i ostro bierzcie się — nawet stary, a rający się i karmiony, mając

[illegible] 36 [illegible]
[illegible] 37 [illegible]
[illegible] 38 [illegible]
[illegible] 39 [illegible]
[illegible]
[illegible] 40 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 41 [illegible]
[illegible]
[illegible]

zwłaszcza samiczki jedno-rasowe w trzodzie, któreby zachciewały, niech urwie — za koninę stąd wydaną, Boga stwórcy gospodarze obdarzą się gotowym groszem. Soyez sobres et hardis au travail. Faites la monte d'un étalon vieux, mais igné et bien nourri, si une jument de la même race le désirait. Les agriculteurs de Dieu créateur vendront le petit poulain avantageusement. — 36. Odnówmy się, do roli bierzmy się — w imie Boga stwórcy rający się, powinien być nakarmionym. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Donnez du pain à chaque homme qui vous en prie, au nom de Dieu. — 37. Odnówmy się, do roli bierzmy się — z cnotliwémi istotami, wozić się potrzeba. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Aimez et attâchez-vous aux personnes vertueuses. — 38. Odnówmy się, do roli bierzmy się — takowe tylko ogniwo jest boskie, a nie wszelkie ogniwo. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Les foyers vertueux seuls sont divins et non pas tous. — 39. Odnówmy się, do roli bierzmy się — dobré i wonne plody, zależą w ogólności tak od wody przez stwórcę rozlanéj jak i od nrwiątek przez Boga utworzonych. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Les récoltes bonnes et abondantes dépendent en général non seulement de l'eau que Dieu a répandue, mais aussi des arbrisseaux que Dieu a créés. — 40. Odnówmy się, do roli bierzmy się — wy mądrymi i świątobliwymi stać się musicie — uwierzcie tylko w Boże dary i wydawajcie one z roli — wy na wzór Zoroastra wmawiać musicie, aby ceniono i ufano prawom wonnym jasności twórczéj. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Vous deviendrez sans doute savants et vertueux; seulement croyez que Dieu ne vous refusera pas ses dons en cultivant la terre. Il faut que vous persuadiez à tout le monde, à l'exemple de Zoroastre, qu'il estime et aye confiance aux lois bénies de la clarté divine. — 41. Odnówmy się, do roli bierzmy się — i górzystości, wąskie obdarzają darami stwórcy, i ma się tam pokarm — i na wszystkich górach jest rzecz pożądana — wielce pożądana darów stwórcy. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Les vallées étroites vous fournissent aussi

Digitized by Google

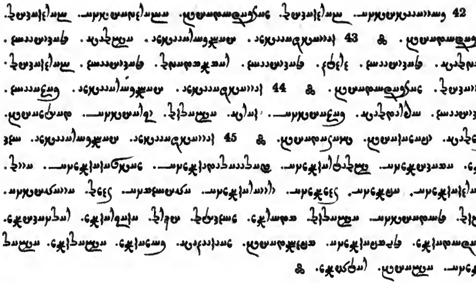

des dons de Dieu et il y a de la nourriture. Même sur toutes les montagnes il y a tout ce que l'agriculteur désire, tout ce qu'il veut des dons de Dieu. — 42. Kawęcząc się wy nad wydobywaniem darów Bożych, wy nie spożyjecie potém sami, tych darów stwórcy. S'efforçant trop à enlever les dons de Dieu à la terre, vous ne serez pas en état de les consommer. — 43. Odnówmy się, do roli bierzmy się — wy ostoić się musicie wonnością darów Bożych — wy oczyścić się musicie taką wonnością — wy rozpływać będziecie w wonności — wy rozsadzicie się w wonności — wy smaczno jeść i swojaczyć się musicie darami Bożemi. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Vous fonderez un foyer durable à l'aide de tels dons du créateur. Vous vous y purifierez à fond à l'aide de tels dons du créateur. Vous jouirez de la vie la plus délicieuse à l'aide de tels dons du créateur. Vous aurez une postérité nombreuse à l'aide de tels dons du createur. Vous mangerez des aliments savoureux et vous vous fraterniserez à l'aide de tels dons du créateur. — 44. Odnówmy się, do roli bierzmy się — wydać wy musicie z siebie błogość, rozpładzając samą dajemność — bo człowiek wiarą ubytniony wygrzewać ma nasiona li tylko takie, co ufność i trwałość zapewniają. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Vous ne mettrez au monde que du bonheur, en propageant exclusivement la race pure et fertile. Car l'homme devenu parfait par la religion ne doit élever et soigner que de la semence qui garantit la fertilité et l'espérance de la réussite. — 45. Odnówmy się, do roli bierzmy się — mieć musicie dla osady i zażycia się: żywioł rogaty i wodnisty — jaki jest smaczny, a na wodzie, po ziemi i na drzewach się czepia — jaki po ziemi rzeźwo się ma, i na powietrzu tęgo lata — stare zaś mając krówki a porodą wyszeptane i niegrzejące się więcéj, trzeba porzucić i młodomi się opiekować — wszystko to świętemi myślami obdarzać potrzeba — tak żywioł wielki, jako i maluteński — bogactwo zań znajdzie się. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Il faut que vous ayez pour votre colonie et votre enrichissement des bêtes à cornes et aquatiques, qui soient de bonne espèce, qui

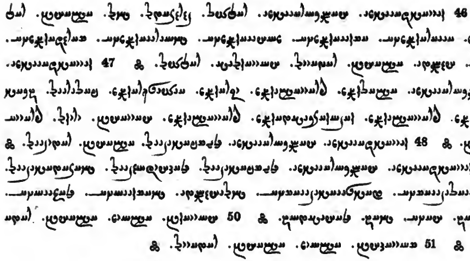
46
47
48
49
50
51

nagent, qui courent, ou qui volent; qui se portent bien sur la terre et volent parfaitement. Mais ayant des vaches vieilles et exténuées qui ne s'enflamment plus, il faut les laisser et s'occuper de vaches jeunes. Bénissez tout cela de saintes paroles, tant le bétail grand que le petit. Il en résultera la richesse pour l'agriculteur. — 46. Odnówmy się, do roli bierzmy się — doradność istot strzedz się powinna — kto usiłuje być bogatym a wolnym zupelnie, ten niema zaspać miesiące i lata w serdeczności — komu więc miły byt bogactwa, niechże przewraca ziemię doradnie, chętnie. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Il faut choisir de bonnes races pour les soigner. Si l'on veut être libre et riche, on ne doit perdre aucune année ni aucun mois en dormant trop long-temps pendant le temps du travail. Si l'on aime à posséder des richesses, on doit exploiter la terre avec plaisir. — 47. Odnówmy się, do roli bierzmy się — co do samic blogich a pociągowych, do których się przypuściło cztery razy raz poraz, tam pierwszy już zatkał, zaszczepil istotę pociągową — dla zbliżenia więc sobie nicha, w obec istot pociągowych, niechże się usiłuje stósownie przypuszczać. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Quand aux bonnes juments de trait, qu'on a fait couvrir à l'insu du maître quatre fois l'une après l'autre, c'est le premier étalon, les couvrant, qui les a rendues pleines. Par la faveur du ciel, tâchez de les faire couvrir convenablement. — 48. Odnówmy się, do roli bierzmy się — wszystko ma być tak urządzoném, aby bylo doradném. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Dans l'agriculture tout doit être arrangé de façon que tout réussisse. — 49. Odnówmy się, do roli bierzmy się — wszystko mogące wydać błogość, ma być wytrwałe — myślami zaś obdarzone istoty, mają się żenić — komu się to uda wyjaśnić i pojąć, ten musi wejść na dobre. Renaissons et dévouons-nous à l'agriculture. Toute créature apte à la propagation, doit être robuste. Mais les créatures douées d'esprit doivent se marier. Celui qui saura s'expliquer et comprendre la vérité de ces paroles s'y établira parfaitement. — 50. Przewracajcie tylko rolę żywo, a staniecie się ratującymi. Tâchez donc de remuer en labourant la terre avec plaisir et vous deviendrez riches et bienfaisants. 51. Kochajcie się szczerze, a staniecie się szczęśliwymi. Aimez-vous sincèrement et vous devien-

Digitized by Google

52 [illegible] 53 [illegible]
[illegible] 54 [illegible]
[illegible] 55 [illegible] 56 [illegible]
[illegible] 57 [illegible]
58 [illegible] 59 [illegible]
[illegible]
[illegible] 60 [illegible]
[illegible] 61—64 [illegible] 65 [illegible]
[illegible] 66 [illegible]
[illegible] 67 [illegible]

drez heureux. — 52. Karmcie się szczerze, a staniecie się bogatymi. Nourrissez-vous mutuellement sans distinction et vous serez riches. — 53. Wżerajcie się na czysto, a będziecie bogatymi. Tâchez d'accoupler et faire couvrir les mêmes races et vous serez riches. — 54. Czyścintko trzymajcie się w małżeństwie, a będziecie szczęśliwymi. Vivez le plus pudiquement possible dans votre mariage et vous serez heureux. — 55. Ustalcie się na dobre, a będziecie bogatymi. Fondez votre foyer dignement et vous serez riches. — 56. Jeżeli twa siła tu wda się. Si vous y employez des forces et avez la forte conviction d'y arriver. — 57. Jeżeli tu i dobrze myślicie, i mówicie, a przytém grzeszycie. Car si même vous parliez bien et agissiez mal. — 58. Jeśliście się już zażyli, albo i nie zażyli. Si même vous étiez établis commodement, ou non. — 59. A te rzeczy choćby się i ostojały, one się na dobre nie wjedzą — jeżeliby się te i coś trzymały, przerwą się — jest na to jasność Boża i pojmowanie. Et si même l'économie était fondée déjà, elle ne prendra pas de fortes racines. Quoiqu'elle se maintienne pendant quelque temps, elle succombera avec le temps. Parce que c'est la clarté divine et la science qui lui manquent. — 60. Pielęgnujcie wszystko wielkie szczególnie, a będziecie doradczymi. Soignez avant tout chaque bétail grand et vous serez riches. — 61—64. Voir 56—57 ci-dessus. — 65. Między prawowiernymi jasności Bożéj, na wzór Zoroastra płody wydawajcie, po Bożemu tkając. Parmi les fidèles adorateurs de la clarté divine, propagez toute sorte d'élément agricole, à l'exemple de Zoroastre, et faites couvrir le bétail, comme Dieu vous l'ordonne. — 66. Pracujcie około roli, a będziecie bogatymi — oświecajcie się, umujcie, i starajcie się podobać wśród sąsiadów waszych. Travaillez au champ et vous serez riches. Eclairez-vous, raisonnez et tâchez d'être aimables parmi vos voisins. — Oswajajcie się we wszystkiém błogo, a staniecie się bogatymi — oświecajcie się, rozumujcie, i starajcie się przypodobać sąsiadom waszym. Tâchez de prendre connaissance de tous les détails de l'agriculture et vous serez riches. Eclairez-vous, raisonnez et tâchez d'être aimables parmi vos voisins.

Digitized by Google

[illegible]

[illegible] ࡞ 68 [illegible]

[illegible]

[illegible] ࡞

78. Przez bogactwo wy się oswobodzicie — tylko objaśniajcie się miesiące i lata, aby być serdecznymi w całku — tylko oświecajcie się, rozumnjcie, i starajcie się przypodobać sąsiadom. La richesse vous procurera votre indépendance. Etudiez par an et mois, pour connaître tout. Mais éclairez-vous, raisonnez et tâchez d'être aimables parmi vos voisins.

II.

1 [illegible] ࡞ 2 [illegible] ࡞

3 [illegible] ࡞ 4 [illegible]

[illegible] ࡞ 5 [illegible]

[illegible] ࡞ 6 [illegible] ࡞

7 [illegible] ࡞ 8 [illegible]

[illegible] ࡞ 9 [illegible]

[illegible] ࡞ 10 [illegible]

1. Oliwa ma się święcić. Il faut bénir l'huile. — 2. Biorątko ma się święcić. Il faut bénir la lampe. — 3. Biorątko ma się święcić — i oliwa ma się święcić. Il faut bénir l'huile et la lampe ensemble. — 4. Oliwa, gdzie jest i lampa, ma się święcić. Il faut bénir l'huile dans la lampe. — 5. Lampa, gdzie jest oliwa, ma się święcić. Il faut bénir la lampe contenant l'huile. 6. Niech się oliwa paląca się w lampie święci. Qu'on bénisse l'huile brûlant dans la lampe. — 7. I nie w lampach palące się światło ma się święcić. Qu'on bénisse même l'huile ne brûlant pas dans une lampe. — 8. Gdzie jest oliwa, paląca się jak lampa, ma się i ona święcić. L'huile brûlant comme dans une lampe doit être béni. — 9. Paląca się lampa, gdzie jest oliwa, gdzie ma być dobre światło, ma się przecierać często, aby się święciło. Pour que la lumière soit claire, il faut nettoyer souvent la lampe, où l'huile est versé, afin de sanctifier les intentions de l'homme. 10. Niech oliwy i lampy, dla chwały Boga wszechmocnego, aby być ratowanym i ratującym, święcą

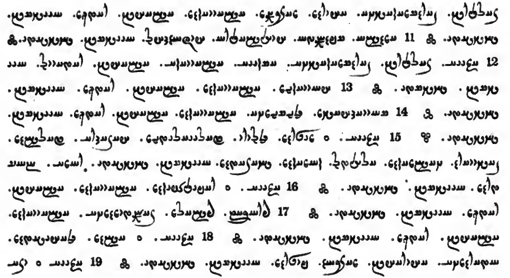

się zawsze! Que toutes les lampes, avec l'huile, brûlent et bénissent, pour la gloire de Dieu tout puissant, toutes les intentions de l'homme désirant d'être riche et bienfaisant. — 11. Rozmnożenie święte, powszechnie upragnione, aby się udawało, — niech one uświęcają. Qu'elles bénissent tout accroissement saint et désiré de tout le monde, afin qu'il réussisse. — 12. Niech oliwa i lampeczki, za nie miły urodzaj, dla zbogacenia się, palą się święcie zawsze! Que l'huile et les lampes brûlent et bénissent toute récolte inouie, pour l'enrichissement de l'homme. — 13. O szczęśliwe plony roli, aby być uratowanym, niech się prosi lampa! Priez auprès de la lampe allumée afin d'obtenir de bonnes moissons pour votre enrichissement. — 14. O oswojenie się ze wszystką błogością; aby się uratować, niech się lampa pali. Priez auprès de la lampe allumée, afin de prendre connaissance de toute chose necessaire à votre enrichissement. — 15. Niech oliwa i lampa święci się u gospodarza pełno bydła rozprowadzającego, gdzie tysiąc może rozmnożyć dziesięć tysięcy — ale on ma wszędzie wglądać, orzekać, i statecznie napominać — i o spokój upragniony, ma się ona palić. Que la lampe sanctifie l'intention de l'agriculteur s'occupant d'augmenter son bétail, qui au nombre de mille produit dix mille. Mais il a à regarder partout, à avertir et à encourager. Qu'elle brûle aussi pour la tranquillité désirée. — 16. Niech oliwa z lampą święci się ciągle u błogiego karmiciela ludu, aby się ratować nadal. Que la lampe brûle sans cesse dans la maison du maître, nourrissant les ouvriers, pour être assuré de l'avenir. — 17. Między przedawcami w miastach żyjącymi uczciwie, dla ratowania się, niech się ona pali. Qu'elle brûle parmi les braves marchands des petites villes, pour leur enrichissement. — 18. Niech się oliwa w lampie pali przy wejściu do ogniwa, gdzie się dziatki Boże tworzą. Que l'huile brûle dans la lampe spécialement à l'entrée du foyer, où les enfants agréables à Dieu viennent au monde. — 19. Niech się oliwa z lampą pali na intencyę błogiego zaszczepienia żywiołu, dla ratowania się. Que l'huile brûle dans la lampe à l'intention d'une procréation heureuse et im-

Digitized by Google

[illegible] ❀ 20 [illegible]
[illegible] ❀ 21 [illegible] ◦
[illegible]
[illegible] 22 [illegible] ❀
23 [illegible] ◦ [illegible]
[illegible] ❀ 24 [illegible]
[illegible] ❀ 25 [illegible] ◦ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ❀ 26 [illegible] ◦
[illegible] ❀

manquable, pour l'enrichissement d'agriculteur. — 20. Między mężami, do narady o sposobach ratowania życia zbierającymi się, niech się ona pali. Qu'elle brûle dans la salle du conseil rassamblé pour délibérer sur les moyens d'augmenter le ménage agricole. — 21. Niech oliwa z lampą święci się ciągle u strzegącego wolę Boga wszechmocnego, który żąda, aby wody nieczystéj ogier nie zarywał klacz rasową. Qu'elle brûle et bénisse l'homme gardant la volonté de Dieu qui veut que l'étalon d'un mauvais sperme ne monte pas une jument de bonne race. — 22. Wodę w ogólności dla utworów Bożych, święcić potrzeba. Il faut bénir l'eau favorisant les produits divins. — 23. Niech oliwa z lampą, czyste i należyte pareczki, dla ratowania się, uświęca. Que l'huile et la lampe bénissent l'accouplation des paires pures et convenables, pour l'enrichissement de l'agriculteur. — 24. Między wszystkimi udzielczymi a błogimi synami Zoroastra, dla ratowania się, ma ona się święcić. Que la lampe brûle pour enrichir tous les humains et bienfaisants écoliers de Zoroastre. — 25. Niech oliwa i lampa uświęca niewiasty owionione czystością i świętością, a które się pierwéj woziły — i gonione, a które mąż ustatkował, ma ona uświęcać — i latami osuszone, niech ona uświęca — i niemające uciechy z porody, ma ona uświęcać — i przeniknione wiarą z darów Bożych, niech ona uświęca — i wyjmujące płody z roli na wyprzodki, ma ona uświęcać. Que l'huile et la lampe brûle, et sanctifie, les femmes pieuses, corrigées par la religion, qui avaient été auparavant dissipées; qu'elle sanctifie les femmes impudiques, converties par leurs maris; qu'elle sanctifie les femmes devenues stériles par des années; qu'elle sanctifie les femme qui ne jouissent point du bonheur de la fertilité; qu'elle éclaire les femmes régénérées par la confiance en Dieu; qu'elle sanctifie aussi les femmes surpassant leurs maris au travail des champs. — 26. Niech oliwa i lampa uświęca lud zupełnie ustatkowany dla ratowania

27 [illegible] &
28 [illegible]
[illegible] & 29 [illegible]
[illegible] & 30 [illegible]
[illegible] & 31 [illegible]
[illegible] & 32 [illegible] &
33 [illegible]
[illegible] & 34 [illegible]
[illegible] & 35 [illegible] &
36 [illegible] &
37 [illegible] &
38 [illegible]

się. Que l'huile et la lampe sanctifie le peuple tout modéré et labourant, pour s'enrichir. — 27. I strzegących miano, dla ratowania się, niech ona uświęca. Qu'elle sanctifie de même les hommes surveillant leur bien pour s'enrichir. — 28. Niech oliwa i lampa uświęca czysto żyjących, obrodzonych, wiarą przeniknionych, małżeństwu oddanych, dla ratowania się. Que l'huile et la lampe sanctifie les hommes vivant pudiquement, fertiles, pénétrés de la foi, et dévoués au mariage pour s'enrichir. — 29. I różniących się urodzeniem; ma ona uświęcać. Qu'elle sanctifie les hommes de différente naissance, quant à la legitimité. — 30. I hersztów co się w dali w małżeństwo, i przekazują go drugim, niech ona uświęca. Qu'elle sanctifie les hommes vertueux qui, pour donner bon exemple, se sont mariés et conseillent le mariage à d'autres. — 31. Niech oliwa i lampa, krówki błogie, dla ratowania się, uświęca. Qu'elle sanctifie, pour enrichir l'agriculteur, toute femelle réussie. — 32. I wewnątrz domu mające się istoty, niech ona uświęca. Qu'elle sanctifie aussi tous les êtres vivant dans l'intérieur de la maison. — 33. I jałowe istoty z wyszeptania się, dla ratowania się, ma ona uświęcać. Qu'elle santifie les êtres stériles et exténnés par l'âge, pour enrichir l'agriculteur. — 34. Niech oliwa z lampą, roczniaki błogosławione, dla zbogacenia się uświęca zawsze. Que l'huile et la lampe sanctifient tous les êtres bénis d'un an, pour enrichir l'agriculteur. — 35. I polowo dojrzałych wżeraczów, dla ratowania się, ma ona uświęcać. Que l'huile et la lampe sanctifient les mâles demi-mûrs pour enrichir l'agriculteur. — 36. Niech oliwa i lampa uświęca i polowo dajrzałe ciełuszki, dla ratowania się. Que l'huile et la lampe sanctifient les femelles demi-mûres pour enrichir l'agriculteur. — 37. Niech oliwa z lampą uświęca zawsze tych gospodarzów, co się mają pilnie, dla ratowania się. Que l'huile et la lampe sanctifient tous ceux qui travaillent avec zèle, pour s'enrichir. — 38. Niech oliwa z lampą

[illegible] 39 [illegible]
[illegible] 40 [illegible]
[illegible] 41 [illegible]
[illegible] 42 [illegible]
[illegible] 43 [illegible]
[illegible]
[illegible] 44 [illegible]
[illegible]
45 [illegible]
[illegible] 46 [illegible]
[illegible]

uświęca dobrze trzymających się i pilnych w gospodarstwie, bacząc: ażali po hersztowsku byki wrzynają dla zbogacenia się. Que l'huile et la lampe sanctifient, pour les enrichir, tous ceux qui gardent bien leur ménage, aiment le travail, et surveillent que les boeufs couvrent avec fruit. — 39. Niech oliwa i lampa uświęca zupełne dojrzałe jałowice, dla ratowania się. Que l'huile et la lampe sanctifient les femelles tout-mûres, pour enrichir l'agriculteur. — 40. Niech oliwa i lampa uświęca wszystko śpiew wydające, dla ratowania się. Que l'huile et la lampe sanctifient toute bête chantant, pour enrichir l'agriculteur. — 41. Niech oliwa i lampa uświęca wszystko rzeźwe i błogie, dla zbogacenia się. Que l'huile et la lampe sanctifient tout être sain et joyeux pour enrichir l'agriculteur. — 42. Niech oliwa i lampa uświęca wszystko błogie, dla zbogacenia się. Que l'huile et la lampe sanctifient tout élément réussi, pour enrichir l'agriculteur. — 43. Komu się tam uda być bogatym, ten w troje i jeszcze w troje naściąga pareczki rolnicze — komu się tam uda osiąść na dobre, stwórca wszechmocny z nim osiędzie — Zoroastrze powtarzaj o tém. Celui qui aura le succès de devenir riche dans ce pays-là, gagnera trois fois le nombre du bétail triplé déjà auparavant; avec celui qui saura s'y établir fermement sera Dieu. Zoroastre répète cela à mon peuple. — 44. Niech oliwa i lampa uświęca Bożych majstrów, pilnujących i obdziaływających błogą ich gospodarkę. Que l'huile et la lampe sanctifient les maîtres de Dieu qui surveillent et s'occupent studieusement de leur économie. — 45. I stryszkę: tak owieczki jako i jagnięta, co się rodzą i przehierają — i majstra wszędzie wglądającego i spleniężającego się z tego, niech ona uświęca. Qu'elles santifient les bêtes à laine, tant les brebis que les agneaux qui se propagent et servent à la nourriture, — ainsi que le maître qui a l'oeil à tout et qui change tout cela en argent. — 46. Niech oliwa i lampa uświęca zawsze: Boga wszechmocnego i radzącego biedny lud karmić. Que l'huile et la lampe brûlant glorifient Dieu tout puissant qui conseille de nourrir les pauvres.

47 [illegible]

[illegible] 48 [illegible]

[illegible]

49 [illegible]

[illegible]

[illegible] 50 [illegible]

[illegible] 51 [illegible]

[illegible] 53 [illegible] 52 [illegible]

[illegible]

[illegible] 54 [illegible]

[illegible]

[illegible]

47. Niech oliwa i lampa uświęca niewiasty wonnością Boga obdarzone, cnotliwe i święte, a które się uprzednie woziły. Que l'huile et la lampe sanctifient les femmes persuadées de la miséricorde de Dieu, vertueuses, pieuses, et ayant été auparavant des filles de joie. — 48. Niech oliwa i lampa uświęca twe możne ogniwo, co Boże dzieci wychowywa dla ratowania się. — bo nie wszelkie ogniwo jest boskiém! Que l'huile et la lampe sanctifient votre foyer puissant, d'où naissent des enfants pieux, pour vous enrichir: car tout foyer n'est pas un foyer de Dieu. — 49. Niech oliwa i lampa uświęca opój wonny, co pola wasze darami Bożemi użyznia — wszelki nawet opój, co darami Bożemi użyznia, ma się uświęcać — wszelkie drzewa, dary Boże przynoszące, niech się także uświęcają. Que l'huile et la lampe sanctifient l'eau bienfaisante, arrosant vos champs pour une bonne récolte; qu'elles bénissent toutes les eaux qui vous procurent les dons de Dieu; qu'elles sanctifient tous les arbres fruitiers. — 50. Niech oliwa i lampa uświęca mędrca świątobliwego, co ma dla biednych, chleb gotowy. Que l'huile et la lampe sanctifient le pieux savant qui a du pain préparé pour les pauvres. — 51. I tego, co dary wydaje ochoczo, niech ona uświęca. Qu'elles sanctifient tout homme aimant à faire des aumônes. — 52. Tego co darzy jak Zoroastr, niech ona uświęca. Qu'elles sanctifient l'homme qui conseille aussi sincèrement que Zoroastre. — 53. I tego, co drogie sieroty mlekiem opaja, ma uświęcać — i tego, co one prawami Bożemi oświeca, ma ona uświęcać. Qu'elles sanctifient ceux qui ont du lait pour les orphelins, ainsi que ceux qui ont soin de les éclairer des lois divines. — 54. Niech oliwa i lampa uświęca i ciaśniny górzyste, darzące darami stwórcy, bo i tam pokarm ciągły mieć można — i wszystkie góry co mają pokarm, pełny pokarm, jako dary Boże, dla ratowania się, niech je ona także uświęca. Que l'huile et la lampe sanctifient les vallées montagneuses, produisant les dons de

55 [illegible] & 56 [illegible]
[illegible] & 57 [illegible] ◦ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] & 58 [illegible] ◦ [illegible]
[illegible]
[illegible] & 59 [illegible] ◦ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] & 60 [illegible] ◦ [illegible]
[illegible] &

Dieu, pour enrichir l'homme. — 55. Istoty wygrzane, wypielęgnowane i jadliwe jako dar Boży, niech ona uświęca. Qu'elles sanctifient toute créature nouvellement couvée, soignée et bien appétissante, comme dons de Dieu. — 56. Istota równie wygrzana ale nie jadliwa, od Boga dana do użytku, niech ona równie uświęca. Qu'elles sanctifient de même toute créature nouveau-née, ne servant pas à la nourriture, quoiqu'étant un don de Dieu. — 57. Niech oliwa i lampa uświęca wszelki utwór błogosławiony — on jest pożądany, samo strzegący się, omiewany, tłusty — z urodzenia chapliwy, do jedzenia przez Boga dany — niech go ona uświęca — wszystko miłe Bogu, niech ona uświęca. Que l'huile et la lampe sanctifient tout être béni, favorable, se nourrissant lui-même, apprivoisé, gras, qui mange avec avidité et qui est destiné par Dieu pour la nourriture de l'homme; en un mot qu'elles sanctifient tous les animaux agréables à Dieu. — 58. Niech oliwa i lampa uświęca istoty noszące błogie jaja — i zajmującego się niemi człowieka, ma uświęcać ona — i wygrzewającego jaja, które wydają opomiętane istotki, ma ona uświęcać. Que l'huile et la lampe sanctifient toute sorte de volaille pondant; qu'elles sanctifient l'homme s'en occupant; et qu'elles sanctifient celui qui fait couver la poule sur les oeufs, produits d'êtres vivants. — 59. Niech oliwa i lampa uświęca istoty zaszczepione na wodzie, na ziemi, i na drzewach — i zaszczepione w istocie, a zażyłe i wylęgłe, a na wodzie bytujące i za pokarm służące, ma ona uświęcać — słowem: istoty (jaja) zaszczepione a potém ożycia wymagające, niech ona uświęca — są to utwory Boga! Que l'huile et la lampe sanctifient les créatures nées sur l'eau, sur la terre ou sur les arbres; qu'elles sanctifient la volaille pondant, couvant, conduisants les petits sur l'eau et servant de nourriture pour l'homme; enfin qu'elles sanctifient les oeufs pondus et destinés à être couvés; parce que ce sont des créatures de Dieu. — 60. Niech oliwa i lampa uświęca użyteczne wszystkie rzeczy wielkie — jakoto: Dnie, noce, miesiące, i lata środkujące. Que l'huile et la lampe sanctifient toutes les choses utiles et importantes, comme les jours, les nuits, les mois les

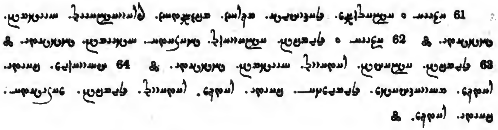

ans passés. — 61. Niech oliwa i lampa uświęca człowieka błogosławionego, cnotliwego, świątobliwego i wożącego się ciągle w gospodarce. Que l'huile et la lampe sanctifient l'homme béni, vertueux, pieux et parcourant infatigablement son économie. — 62. Niech oliwa i lampa uświęca wszystkie rzeczy błogie i trwałe. Que l'huile et lampe sanctifient toute chose utile et durable. — 63. Wszystko do zbogacenia wiodące, niech ona uświęca. Qu'elles sanctifient tout ce qui conduit à la richesse. — 64. Z rolnictwem ciągle zbogacającém, trzeba się oswoić — bo jeśli wszystkie rzeczy korzystne zbogacają człowieka, — wszystkie więc rzeczy wielkie, zbogacić go muszą do najwyższego stopnia. Il faut étudier studieusement l'économie enrichissant l'homme; car si tout produit petit et utile l'enrichissent, les grands le doivent pousser au plus haut degrès de la richesse.

III.

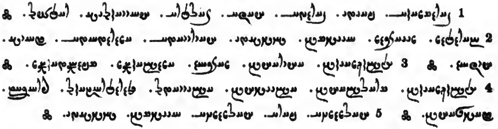

1. Biorątko zawsze bierzcie, gdzie jest oliwa — aby się orało doradnie. Dressez une lampe avec de l'huile en allant au travail, afin que vous labouriez avec fruit. — 2. Jadło w nagrodę dane szanujcie święcie — t. j. spłodzony żywioł nie umarzajcie od bydła udatnego. Estimez saintement la nourriture donnée en présent; c'est-à-dire ne tuez pas l'élément procréé d'un bon bétail. 3. Upodobajcie sobie w Bogu, omawiając wszystko słowy świętemi. Plaisez-vous en Dieu, en bénissant tout de saintes paroles. — 4. Upodobajcie sobie w życiu czystém — żyjcie zażyle i wiernie postępujcie, przedając bydło wasze. Plaisez-vous à la vie pudique, vivez humainement et vendez votre bétail consciencieusement. — 5. Chwałą Boga i przechwalą nawet, uświęcajcie się! Sanctifiez-vous par l'adoration, même par une adoration exagérée de Dieu.

6 [illegible] &
7 [illegible] & 8 [illegible]
[illegible] & 9 [illegible] & 10 [illegible]
[illegible] & 11 [illegible]
[illegible] & 12 [illegible] &
13 [illegible] & 14 [illegible]
[illegible] & 15 [illegible]
[illegible]
[illegible] & 16 [illegible]
[illegible] & 17 [illegible] & 18 [illegible]
[illegible] & 19 [illegible]
[illegible] &

6. Upodobajcie sobie w uczonych myślach Zoroastra — wy cnotliwie prowadzić się musicie. Plaisez-vous aux savantes pensées de Zoroastre, car de cette manière vous vous conduirez vertueusement. — 7. Osiadłszy na dobre, szanujcie byt. Etablis comme il faut, daignez votre existence. — 8. Upodobajcie sobie li w takowém ogniwie gdzie są dziatki Boga stwórcy. N'aimez que de tels foyers, où l'on élève des enfants bien-aimés de Dieu. — 9. Chwaląc Boga szanownymi staniecie się. En adorant Dieu vous deviendrez estimables. — 10. Upodobajcie sobie w dobrém a błogiém miéjscu przy wodzie — tam zawsze wonne dary Boże. Plaisez-vous à un bon et bel endroit près de l'eau, car il y a toujours des dons divins. — 11. Wodą święconą uświęcajcie się. Sanctifiez-vous à l'aide d'eau bénite. — 12. Bydełko dziwne, szanujcie. Estimez le joli bétail. — 13. Drzewa jeszcze nie opytane a do użycia udatne, szanujcie. Estimez les arbres utiles n'ayant pas de nomination. — 14. Upodobajcie sobie nad wodą dobroczynną. Plaisez-vous à vous établir près des eaux bienfaisantes. — 15. Aby się imało biorątko gdzie i oliwa, gdzie aby się dobrze paliło, należy się przecierać święcie, — upodobajcie sobie omawiać to słowy świętemi. Pour que la lampe avec l'huile s'allume bien et brûle clairement, il faut la nettoyer pieusement et se plaire à benir tout cela de saintes paroles. — 16. Słowa umne, z westchnieniem wiary orzeczone, uświęcają. Les paroles spirituelles, prononcées en soupirant vers Dieu, sanctifient l'homme et son ménage. 17. Ożeniwszy się cnotliwie, święćcie takowy związek. Estimez aussi les mariages vertueux en général. — 18. Ci którzy pracują i mędrkują, niech się szanują. Estimez tous ceux qui travaillent à l'agriculture et raisonnent. — 19. Pojąwszy dojrzałą, życzliwą, doradczą i do łoża udobną, niech się szanuje. Après avoir éponsé une femme nubile, attachée, prudente et aimable, il faut l'estimer.

[illegible] 20

[illegible] 21 [illegible]

[illegible] 22 [illegible]

[illegible] 23 [illegible]

[illegible]

[illegible] 24 [illegible]

[illegible] 25 [illegible]

[illegible] 26 [illegible]

[illegible] 27 [illegible]

[illegible] 28 [illegible]

[illegible] 29 [illegible]

[illegible]

20. Upodobajcie sobie w stałéj, błogiéj i jednomyślnéj małżonce — wy upodobać sobie musicie przez to w porodzie dziatek. Plaisez-vous avec une femme constante, douce, en harmonie avec vous, et vous vous plairez à mettre au monde des enfants bien-aimés. — 21. Szanujcie płody, o których się wam ani śniło, a doradne — przewracajcie rolę ochoczo, a staniecie się doradnymi. Estimez la récolte, dont à l'abondance vous n'avez jamais rêvé; remuez volontiers la terre et votre richesse sera faite. — 22. Szanujcie swojaczących się ze wszystkimi cnotliwie — wy staniecie się przez to doradczymi. Estimez les hommes qui se lient cordialement et sur le champ avec tout le monde, et vous serez heureux. — 23. Szanujcie majstrów, pełno bydła zaprowadzających — tysiąc, rozpładza tam dziesięć tysięcy — oni we wszystko wglądają, mówią, napominają — ustala się przez to ramie pożądane! Estimez les maîtres qui propagent le bétail en grand nombre, dont un mille produisent dix mille — qui ont l'oeil à tout, qui encouragent et avertissent leurs ouvriers. Ainsi on se forme l'entretien désiré. — 24. Szanujcie przekarmiających dobrotliwie — staniecie się przez to doradnymi. Estimez les hommes qui nourrissent avec bienveillance les orphelins, et vous deviendrez riches. — 25. Szanujcie przedawaczów, żyjących po miasteczkach cnotliwie — staniecie się przez to użytecznymi. Estimez les marchands vivant vertueusement dans les petites villes et vous deviendrez riches. — 26. Szanujcie w posiadę weszłych, ogniwo Boże pilnujących. Estimez les hommes établis, ayant fondé leurs foyers pour la gloire de Dieu. — 27. Szanujcie baczących na wżeranie się żywiołu — będzie stąd dorada. Estimez les hommes surveillant la monte du bétail, vous en tirerez de l'avantage. — 28. Szanujcie wdających się z wyorywaczami, postępujących z nimi cnotliwie — będzie stąd dorada. Estimez les hommes qui traitent avec humanité leurs ouvriers et qui les aiment sincèrement; vous en profiterez. — 29. Szanujcie strzegących praw

Digitized by Google

30 [illegible]

[illegible] 31 [illegible]

[illegible] 32 [illegible]

[illegible]

33 [illegible]

[illegible] 34 [illegible]

[illegible] 35 [illegible]

[illegible] 36 [illegible]

[illegible] 37 [illegible]

[illegible]

38 [illegible]

[illegible]

Boga, i nie przywłaszczających sobie wody — wodę Bóg dał wszystkim. Estimez tous ceux qui observent les lois divines et qui ne défendent à personne l'usage de l'eau que Dieu a donnée à tout le monde. — 30. Szanujcie dobrze trzymających pareczki żywiołu — będzie z tego bogactwo. Estimez tous ceux qui élèvent avec beaucoup de soin les paires de bétail de bonne race; cela vous enrichira. — 31. Szanujcie datkujących wszystkiém; bo oni udzielają się wedle praw Zoroastra cnotliwie — będzie z tego dorada! Estimez tous ceux qui aiment à partager leur bien avec leur prochain, car ils vivent vertueusement d'après le conseil de Zoroastre; et vous serez riches. — 32. Szanujcie ożenione, przedtém wożące się i gonione — mąż rozsądkiem potrafił z latami ich chuć osuszyć. Estimez les femmes mariées qui auparavant ont été dissipées et légères, et dont leur maris ont bien su réprimer la concupiscence par des années. — 33. Nie miewają one uciechy rodzić — lecz wiarą Boga przejęte dla jego darów, pomagają wyjmować płody na wyprzódki. Elles ne jouissent pas du bonheur de la maternité, et une fois pénétrées de la sainte foi de Dieu, à la vue de ses dons, elles aident leurs maris à exploiter la terre, en tâchant de les y surpasser. 34. Szanujcie usilujących cnotliwie, a staniecie się doradnymi. Estimez les hommes s'empressant vertueusement à labourer la terre, et vous serez riches. — 35. Szanujcie pilnujących się domu cnotliwie a będziecie doradczymi. Estimez les hommes gardant leurs maisons vertueusement, et vous serez riches. — 36. Szanujcie czysto żyjących, ożywiających się, i wiarą przejętych, oddawszy się małżeństwu. Estimez tous ceux qui, pénétrés de la foi divine et s'étant mariés, vivent et s'enrichissent vertueusement. — 37. Rozróżniajcie rozżyłych w serdecznéj cnocie — oni oddawszy się małżeństwu wedle wiary, małżeństwa zalecają. Sachez distinguer les hommes riches à force de leur travail assidu. Entrés dans le mariage, ils le recommandent d'après la religion. — 48. Sza-

39 [illegible]
[illegible] & [illegible] 40 [illegible]
[illegible] & [illegible] 41 [illegible]
[illegible] & [illegible] 42 [illegible]
[illegible] & [illegible] 43 [illegible]
[illegible]
& [illegible] 44 [illegible]
& [illegible] 45 [illegible]
& [illegible] 46 [illegible] &
47 [illegible]
[illegible]
[illegible] &

nujcie krowy zaprowadzone, napewno ratujące, i gospodarzowi majątek przynoszące — staniecie się przez to bogatymi. Estimez les vaches gagnées, augmentant poursûr la richesse et apportant de la fortune à l'agriculteur, et vous deviendrez riches. — 39. Szanujcie przepędzających krowy wyszeptane dc szczętu — staniecie się przez to bogatymi. Estimez les agriculteurs se débarrassant des vaches exténnées par l'âge, car cela vous rendra riches. — 46. Szannjcie roczniaków tęgich, wiele obiecujących — w połowie wżerają się one tylko — staniecie się przez to doradnymi. Estimez les hommes qui surveillent bien les mâles d'un an, forts, promettant beaucoup, mais ne convrant qu'à moitié; cela vous fera riches. — 41. Szanujcie polowo dojrzałe cieluszki, a błogie — będzie przez to rada. Estimez et élevez les femelles demi-mûres, et vous serez riches. — 42. Szanujcie zawsze mających się cnotliwie — będzie przez to rada. Estimez tous les hommes vertueux, cela vous apportera du bonheur. — 43. Szanujcie dobrze trzymających, w przypuszczanie wglądających, azali wyrzyna się po hersztowskn — będzie z tego rada. Estimez et imitez tous les hommes d'ordre, observant l'acconplation, pour savoir, si l'on fait convrir avec succès. C'est ce qui vous donnera la richesse. — 44. Szanujcie i pośredniego gospodarza a będzie z tego dorada. Estimez aussi l'agriculteur médiocre; vous en profiterez. — 45. Szannjcie wszystko wychowującego w gospodarstwie — będzie z tego rada. Estimez l'homme tâchant d'élever tout dans l'agriculture; vous en tirerez de l'avantage. — 46. Szanujcie serdecznego gospodarza, a staniecie się bogaczami. Estimez l'agriculteur travaillant de tout son coeur, vous en profiterez. — 47. Szanujcie wszystkich dobrych i dobroczynnych — komu się tam uda być doradnym, on w troje i jeszcze w troje nazbliża do siebie pareczki rolnicze — komu się tam uda wejść i osiąść na dobre, stwórca z nim zasiądzie — Zoroastrze powtarzaj o tém. Estimez tous les hommes bons et bien-

48 [illegible]
[illegible] ⁂
49 [illegible]
[illegible]
[illegible] ⁂ 50 [illegible]
[illegible] ⁂ 51 [illegible]
[illegible] ⁂ 52 [illegible]
[illegible] ⁂ 53 [illegible]
⁂ [illegible]
54 [illegible]
[illegible]
[illegible] ⁂

faisants. Celui qui aura le bonheur d'échapper à la misère, saura augmenter trois fois les paires de bétail multipliées déjà trois fois. Celui qui réussira à s'y établir et à remplir tout cela, ne sera pas abandonné de Dieu de la procréation; Zoroastre, dis cela à mon peuple. — 48. Szanujcie Bożych majstrów, którzy strzegą, dobrze dzieją, i ożywiają — oni po staremu świętemi myślami wszystko darzą. Estimez les maîtres de Dieu, qui surveillent leurs foyers, se conduisent exemplairement et élèvent prudemment leurs enfants. Sachez qu'ils bénissent tout de saintes paroles à l'ancienne coutume. — 49. Oni obrabiają narzędzia roli, jako starzy, doradni i karmiciele — oni mając samice jednorasowo w trzodzie, więc zachciawszy zarwać konika, dają jéj stósownego — oni wedle woli Boga będąc majstrami i wdając się wszędzie, pieniądze zań mieć muszą. Ils préparent eux-mêmes tous les ustensiles agricoles, comme d'anciens, expérimentés et bons laboureurs; et ayant des juments de bonne race dans leur haras qui desireraient l'étalon, ils ne leur donnent que celui qui leur convient. Travaillant d'après la volonté de Dieu et se mêlant de tout, ils doivent avoir de l'argent. — 50. Szanujcie w imie stwórcy rających się i karmiących. Estimez au nom du créateur les hommes affables, qui aiment à nourrir les affamés. — 51. Szanujcie podtrzymujących współwiernych. Estimez tous ceux qui aiment à aider les fidèles. — 52. Szanujcie takowe ogniwo, w którém są dzieci Boże — nie wszelkie ogniwo jest ogniwem Bożém. Estimez les foyers d'où naissent des enfants de Dieu, car tous les foyers ne sont pas des foyers de Dieu. — 53. Szanujcie dobrego, wonnego gospodarza, który wszelką wodę darem Bożym dla ogółu uważa — który wszelkie drzewa darem Bożym dla ogółu uważa. Estimez l'agriculteur bon et heureux qui regarde toute l'eau comme un don de Dieu, appartenant à toute la communauté; qui regarde tous les arbres comme un don de Dieu, appartenant à toute la communauté. — 54. Niech się szanują

55 [illegible]
[illegible]
[illegible] 56 [illegible]
[illegible] 57 [illegible]
[illegible]
[illegible] 58 [illegible]
[illegible]
[illegible] 59 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

mądrzy i bogobojni, którzy skutecznie dopuszczają wyrzynać istoty dawcze i wydawcze — którzy wydają na wzór Zoroastra istoty drogie, ufności godne, i prawami nadane; aby się wonnie żyło jako mazdajanczykowie. Estimez les hommes savants et pieux, qui savent accoupler avec fruit, tant les mâles que les femelles; qui mettent au monde, à l'exemple de Zoroastre, des enfants chèrs, dignes de confiance et éclairés par les lois divines, afin qu'on vive heureusement, comme de vrais fidèles. — 55. Niech się szanują góry wysokie, darami stwórcy darzące — i tam jest jedzenie — na wszystkich górach jest karm niechybny, karm pełny, od stwórcy Boga nadawany. Estimez les hautes montagnes abondant en dons de Dieu; car il y a aussi de la nourriture; il y a sur toutes les montagnes de la nourriture certaine et riche, dont Dieu pourvoit toujours les montagnards. — 56. Niech się tylko wykopuje zawsze karm Boży — niespożyje się przez was ten karm przez Boga dawany. Enlevez seulement sans cesse les aliments divins à la terre; vous ne consumerez jamais ces aliments fournis toujours par Dieu. — 57. Szanujcie ustatkowanego wonnością, oczyszczonego wonnością, rozpływającego się w wonności i rozpierającego się w wonności, — a który karmi i oswaja się przez dary Boże. Estimez l'homme modéré par le bonheur, purifié par le bonheur, nourrissant et aimant tout le monde par les dons de Dieu. — 58. Szanujcie darzących wonnością — oni rozpładzając istoty, darzą istotnie — człowiek błogosławiony ma się wygrzewać — jego siemie ma wydawać istoty opamiętane i trwałe. Estimez ceux qui douent les autres de bonheur, qui propageant des êtres, font le bonheur des autres. L'homme béni doit se régénérer. Sa semence ne doit donner la vie qu'aux êtres d'esprit et de santé. — 59. Szanujcie mających osiadłość, zażywiających się i bydlo rozkrzewiających, — mając też ciało pomniejsze i jadliwe, co to żyje na wodzie, na ziemi i na drzewach się czepia, ziemia i takowe utrzymywać ma, a powietrze

[illegible] 60 [illegible]
[illegible]
[illegible] 61 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 62 [illegible]
[illegible]
[illegible] 63 [illegible]
[illegible]
[illegible]

ożywiać — krowy zaś stare, zupełnie zużyte, już się nie grzeją — świetnemi więc opiekować się należy — wszystkie zaś istoty bogobojne i myślące, wydawać z siebie mają błogosławionych i błogosławione — przez to się bywa doradnym. Estimez les propriétaires s'enrichissant et propageant le bétail. Les créatures petites et savoureuses, vivant tant dans l'eau que sur la terre ou sur les arbres, reçoivent leur nourriture de la terre, et leur vie de l'air. Mais les vaches vieilles et tout exténuées ne s'enflamment plus, — c'est qu'il faut s'occuper des vaches jeunes. Tous les êtres enfin pieux et pensant doivent engendrer des enfants bénis et bénies. Voilà le moyen de se faire riche. — 60. Niech się szanuje mąż bogaty i ratujący — bo kto stał się przy roli bogatym, ten już jest udzielnym — ten niezaspi miesiące, lata, i będzie zawsze serdecznym — kto więc chce mieć bogactwo, niech rolę przewraca. Estimez l'homme riche et bienfaisant; car celui qui est devenu riche dans l'agriculture est déjà indépendant, il ne passera aucune année ni aucun mois à dormir et sera toujours sincère. Ainsi si l'on veut être riche, il faut labourer la terre. — 61. Pokarm mytowy szanujcie — nie ubijajcie nowo urwany płód bydła udatnego — upodobajcie sobie w czystem życiu, a staniecie się i plemienném i mądrem ciałém — tak się ma trzymać każdy i drzeć się dla Boga — tak ma przemawiać każdy gospodarz zawsze. Estimez la nourriture gagnée; ne tuez point les veaux nouveau-nées et réussis; cherchez votre plaisir dans la vertu; et vous deviendrez une nation savante d'une nombreuse posterité. C'est ainsi que tout le monde doit se conduire et travailler pour l'amour de Dieu, c'est ainsi que l'agriculteur doit parler aux ouvriers. 62. Chwalę Boga i nawet przechwalę szanujcie — upodobajcie sobie w prawach Zoroastra uczonego, abyście się cnotliwie wozili między sobę — tak niech przemawia gospodarz zawsze. Estimez l'adoration, même l'adoration exagérée de Dieu. Plaisez-vous aux lois du savant Zoroastre, afin que vous viviez familièrement les uns avec les autres; c'est ainsi que l'agriculteur doit parler aux ouvriers. — 63. Stan swój szanujcie zawsze — upodobajcie sobie ogniwo, w którem są dzieci Boga stwórcy — tak ma przemawiać gospodarz zawsze. Estimez votre position, aimez les foyers, où il y a des enfants pieux; c'est ainsi que l'agriculteur doit parler aux ouvriers.

[illegible] 65 & [illegible] 64

[illegible]

[illegible] 66 & [illegible]

[illegible] 67 & [illegible]

[illegible]

[illegible] 68 & [illegible]

[illegible] 69 & [illegible]

& [illegible]

[illegible] 70

[illegible] 71 & [illegible]

[illegible]

---

64. Voir ci-dessus No. 61. — 65. Szanujcie błogasławione udzielanie się — dozor: itd. wygrzana istota z czwartego nawet pokolenia do pierwszéj rasy wraca, gdy się tka bacznie — nieba bliskimi są ci, którzy dozorują. Estimez l'humanité et la surveillance bénie. Les bâtards peuvent être réparés dans la quatrième génération, à force d'une accouplation très-attentive. Ceux qui surveillent bien, sont près du ciel. — 66. Szanujcie we wszystko wglądającego, dla zbogacenia się. Estimez l'homme ayant l'oeil à tout, pour s'enrichir, — 67. Szanujcie wszędzie bytującego, wonność wydającego i wytrwałego — on w myślach jest niezmiennym — on małżeństwa trzyma się — kto więc nabierze jasności i umu, nastanie z tego wejście do nieba ziemskiego. Estimez l'agriculteur présent partout, tâchant d'atteindre le bonheur et persévérant, il ne change pas ses pensées, il vit dans le mariage. Celui qui acquerra de la clarté et de l'esprit, aura préparé l'entrée du ciel terrestre. — 68. Prawowierni mazdajanczycy Zoroastra, wydawać płody mają Boże, tkając przyzwoicie. Les vraiment éclairés écoliers de Zoroastre sont obligés de produire des êtres divins en accouplant convenablement. — 69. Pracujcie około roli stale — starajcie się zbogacić — objaśniajcie się, umujcie, i upodobajcie sobie w życiu sięsiedniém. Travaillez au champ studieusement, tâchez de vous enrichir, éclairez-vous en même temps, raisonnez et plaisez-vous à la vie avec vos voisins. — 70. Oswajajcie się ze wszystkimi cnotliwie — usiłujcie się zbogocić — oświecajcie się, umujcie, i starajcie się upodobać sobie w życiu sąsiedniém. Tâchez de connaître amicalement tout le monde, tâchez de vous enrichir, éclairez-vous en même temps, raisonner et plaisez-vous à la vie avec vos voisins. — 71. Kto jest bogatym, ten już wolny — ten niezaspi miesiące i lata — ten zawsze będzie serdecznym — więc oświecajcie się, umujcie, i starajcie upodobać sobie życie sąsiednie. Celui qui est riche est déjà indépendant, il ne passera aucune année ni aucun mois à dormir; il sera toujours sincère. Tâchez ainsi de vous enrichir, de vous éclairer, de raisonner et de vous plaire à la vie avec vos voisins.

Digitized by Google

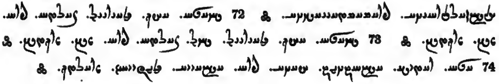

72. To jest, co znać mają wierni, żyjąc między mojemi dziećmi — powtarzajcie o tém. Voilà ce que les fidèles vivant parmi mes enfants doivent savoir. Répétez cela à tout le monde. — 73, To jest, co znać ma wierny ten, który usiłnje żyć między moimi — powtarzajcie o tém. Voilà ce que l'homme fidèle tâchant de vivre parmi mes enfants doit savoir. Répétez cela à tout le monde. — 74. To ich uratuje — nastać musi z tego wspólne zażycie się i płodów wydawanie. C'est ce qui les sauvera, c'est ce qui produira l'humanité et la procréation des éléments agricoles. Répétez cela à tout le monde.

IV.

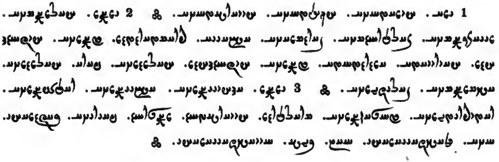

1. Nabierajcie umu, wydawajcie produkta i pracujcie zawsze! Acquérez de l'esprit, produisez des aliments agricoles et travaillez toujours. — 2. Przejąwszy się ohwałą Boga. nagroda znajdzie się — co do oliwy i lampy, niech się to przeciera — co do bydła udatnego, rozmnażajcie go, nieumarzając cieląt bydła udatnego — chwałą i przechwałą Boga, wy się ustatkujecie i utrwalicie na zawsze! La faveur de Dieu vous secondant, vous serez récompensés. Quant à l'huile et à la lampe, qu'elles soient propres. Quant au joli bétail, propagez-le, en conservant le jeune. Par l'adoration même exagéré de Dieu, vous affirmerez votre existence pour toujours. — 3. Przyjąwszy się u was byt, zażycie się, i ciągła narada, wy doradnie rozpladzać musicie żywioł — wy przez małżeństwa stać się musicie cnotliwymi, i usiłowanie wasze a mądrość rozszorzywszy się na około, wydać muszą mnogo wyjadania — i dyć tam pokarm powszechny! Votre entretien, vos aises et votre habitude de délibérer, assurés, vous augmenterez avantageusement votre bétail. Vous deviendrez absolument vertueux à force des mariages; et votre empressement et votre raisonnement se répandant dans

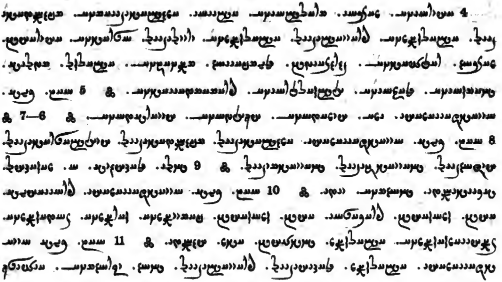

4. Po Bożemu polecajcie się stwórcy — wedle cnoty żyć starajcie się — wedle możności żyjąc, uświęcajcie się — błogim torem wespół żyjcie — błogim torem, płody srywajcie — w ogniwie rządźcie się wedle rady stwórcy — doradnie wszystkiego strzeżcie się — osiądziecie przez to na dobre i ustalić się u was musi jasuość, um i upodobanie w sąsiedztwie. Confiez-vous en Dieu d'après les commandements de la religiou, tâchez de vivre d'après la vertu; sauctifiez-vous vivant selou votre état; menez une vie honuête avec vos compatriotes; menez une vie bonnête avec vos femmes, dans vos foyers conduisez-vous d'après les lois diviues; gardez-vous du mal prudemment; de cette manière vous vous établirez parfaitemeut et la lumière divine, l'esprit et l'amour de vos voisins s'affermirout. — 5. Dyć tam pokarm powszecbuy — nabierajcie tylko umu — wydawajcie produkta i pracujcie zawsze! Voilà une nourriture prête, seulement ayez de l'esprit, produisez des éléments et travailles toujours. — 6 et 7. Voir ci-dessus 2 et 3. — Otóż dyć tam pokarm gotowy — ale go trzeba omawiać świętemi słowy i pielęgnować, — aby był udatny, jadalny i gotowy zawsze. Voilà une nourriture prête, seulement il faut la bénir de saintes paroles et soigner, pour qu'elle soit saine, appétissante et aboudaute. — 9. Komuby zaś i poszło wonnie, a on miałby szkodliwość duszy, to taki ujść musi! Si quelqu'un avait prospéré dans sou agriculture, mais avait commis des péchés mortels, son bouheur tombera poursûr. — 10. Dyć tam pokarm gotowy — ale i dla przychodnia ma się mieć u was miano — ale i dla jego dzieci ma się mieć miano, — i dobytek paszący się, i lud roboczy a zażywający się błogim torem, aby się im dobrze miało, starajcie się. Il y a de la nourriture préparée; mais il faut aussi avoir quelque bien pour les étrangers; mais il faut aussi avoir quelque bieu pour leurs enfants; mais il faut permettre de paître le bétail des ouvriers sur vos prairies; il faut aider les gens travaillant vertueusement, afin qu'ils soient aussi à leur aise. — 11. Dyć tam karm gotowy — ale li tylko przez cnotliwe tam życie można być wonnym, szczęśliwym, — bo wszędzie wożący się gospodarz, u którego są

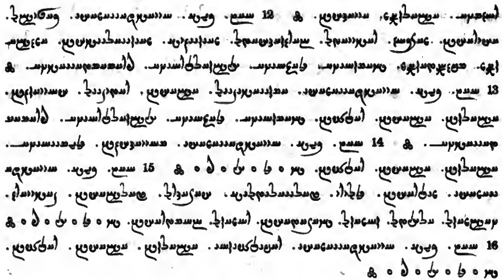
12
13
14
15
16

wygrzane istoty w czwartém nawet pokoleniu, poprawnym rasę być może. Il y a de la nourriture. Mais on ne peut devenir riche que par une vie vertueuse. Car l'agriculteur assidu saura réparer la race bâtarde, quand même dans la quatrième génération. — 12. Otoż i dany tam pokarm dla tych, co tworzyć dzieci będą dla stwórcy — co raić się i przekarmiać biednych będą — co myśląc uczciwie, obmyślone rzeczy świętemi słowy omawiać będą — u nich znajdzie się nauka, rozsądek i miłość do sąsiedztwa. Il y a de la nourriture préparée pour ceux qui mettrons au monde des enfants à la gloire de Dieu, qui rechercherons et nourriront les pauvres, qui, pensant probement, béniront leurs entreprises de saintes paroles. Parmi eux se trouveront la science, la prudence et l'amour des voisins. — 13. Otóż dany tam chleb, o którym się ani śniło, a człowiek się tém zbogacić może — ale obrabiajcie rolę pilnie, a znajdzie się dorada, — oraz uczcie się, umujcie i upodobajcie sobie w sęsiedniém pożyciu. Il y a du pain auquel personne n'a jamais rêvé et auquel l'homme peut s'enrichir. Mais labourez la terre studieusement et vous le trouverez; en même temps étudiez, raisonnez et plaisez vous à la société de vos voisins. — 14. Owo tam chleb dany — ale trzeba się oswajać ze wszystkiém przystojnie, aby być doradnym — trzeba się uczyć, umować i upodobać sobie w sąsiedztwie. Il y a du pain préparé. Mais il faut se familiariser honnêtement avec tout le monde, pour le mériter; il faut aussi apprendre, raisonner et se plaire à vivre avec ses voisins. — 15. Oto dany tam chleb — ale majstrowie pełno bydła mają rozprowadzać, gdzie tysiąc rozpłodzi dzisieć tysięcy. Tylko trzeba własném okiem doglądać, przemawiać i napominać bez przestanku — stąd wyniknie spokój upragniony, oświecenie, um, i miłość bliźniego. Il y a de pain préparé. Mais les maîtres doivent propager le bétail en grand nombre, dont mille produisent dix mille; mais il faut regarder partout, encourager et avertir sans cesse. Il en résultera la tranquillité d'âme, l'éclaircissement, l'esprit et l'amour du prochain. — 16. Oto dany tam chleb dla tych szczególnie, co karmić biednych będą, aby się stać doradnymi —

Digitized by Google

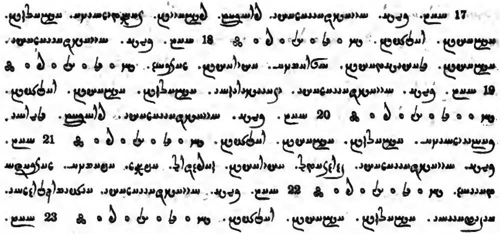
17
18
19
20
21
22
23

tam znajdzie się nauka, rozum i miłość ku towarzystwu sąsiedniemu. Il y a du pain préparé principalement pour ceux qui nourriront les pauvres, pour se distinguer par la miséricorde; là se trouveront la science, l'esprit et l'amour des voisins. — 17. Otóż dany tam chleb — ale przedawacze i kupcy po miasteczkach żyć mają poczciwie dla zbogacenia się — będzie u nich nauka, rozum i miłość bliźniego. Il y a du pain préparé. Mais les vendeurs ainsi que les acheteurs vivant dans les petites villes doivent être probes, pour s'enrichir. Ils y trouveront la science, l'esprit et l'amour du prochain. — 18. Oto chleb tam dany tym szczególnie, co usiłować będą wejść tam na dobre i założą ogniwo dla Boga — oni mieć będą światło, rozum i rozmiłowanie się w sąsiedztwie. Il y a du pain préparé singulièrement pour ceux qui tâcheront réellement d'y entrer en possession, et d'y construire un foyer pour Dieu. Ils auront la lumière, l'esprit et l'amour pour leurs voisins. — 19. Oto dany tam chleb dla tych szczególnie, co przypuszczać będą żywioł rasowym sposobem, aby być bogatym — tam znajdzie się nauka, rozum i miłość bliźniego. Il y a du pain préparé spécialement pour ceux qui feront couvrir le bétail d'après les qualités des races, afin de s'enrichir. Ils y trouveront la science, l'esprit et l'amour des voisins. — 20. Oto dany tam chleb i dla tych szczególnie, co się wdawać będą z wyorywaczami rozsądnie, podtrzymując ich błogo — przez to oni się oświecą, nabiorą umu i miłości bliźniego. Il y a du pain préparé aussi pour ceux qui traitent humainement et prudemment les ouvriers, aidant à augmenter la richesse du maître. Par cette conduite ils auront la lumière, l'esprit et l'amour du prochain. — 21. Oto dany tam pokarm dla tych szczególnie, co strzegą boskości, nieprzywłaszczając sobie wodę; bo woda jest darem Bożym dla wszystkich — z tego tam jasność, rozum i miłość ku bliźnim. Il y a du pain préparé pour ceux qui observent les lois divines, ne s'appropriant pas l'eau, parce qu'elle est un don de Dieu. Ils y trouveront la lumière, l'esprit et l'amour des voisins. — 22. Oto dany tam karm dla tych szczególnie, co w czystości starać się będą utrzymać pareczki rasowe — z czego będzie bogactwo, światłość, rozum i przywiązanie do towarzystwa ludzkiego. Il y a du pain préparé pour ceux qui tâcheront de maintenir la pureté parmi les paires de bonne race. C'est ce qui produira la richesse, la lumière, l'esprit et l'amour des voisins. — 23. Oto dany tam karm dla tych szczególnie, co się wdawać we wszystko i udzielać będą na wzór Zo-

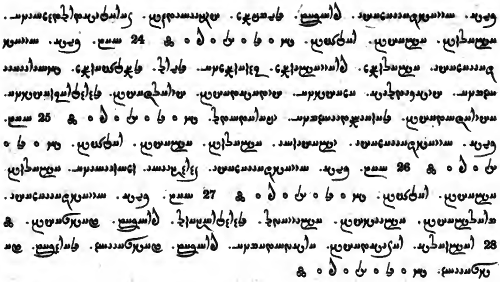

roastra gorliwie — nastanie z tego doradność, światło, rozum i miłość bliźniego. Il y a du pain préparé pour les hommes qui se mêleront de tout et seront affables à l'exemple de Zoroastre. C'est ce qui produira la richesse, la lumière, l'esprit et l'amour du prochain. — 24. Oto dany tam pokarm dla tych, co się błogim sposobem prowadzić będą z gonionemi, — a które mąż wyrozumiałością potrafi ich namiętność z latami osuszyć — nie miewają one uciechy porody, ale bywają pełną wiarą przejęte z powodu urodzajów Boga, i pomagają wyjmować płody na wyprzodki — i tam będzie światłość, um i miłość bliźniego. Il y a du pain préparé pour ceux qui vivront vertueusement avec les femmes ayant été dissipées, et qui sauront, à l'aide de la raison, reprimer leur concupiscence. Elles ne jouiront pas du bonheur de la maternité; mais pénétrées de la foi de Dieu, à la vue de sa récolte, elles aideront leurs maris à exploiter la terre et tâcheront même de les y surpasser. C'est ce qui produira la lumière, l'esprit et l'amour du prochain. — 25. Oto dany tam karm dla stałych w przedsięwzięciu, dla zbogacenia się — będzie tam nauka, rozum i rozmiłowanie się w ludzkości. Il y a du pain préparé pour les hommes constants dans leurs entreprises, pour s'enrichir. Cela produira la science, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 26. Oto dany tam chleb strzegącym miana cnotliwie, dla zbogacenia się — znajdzie się tam światłość, rozum wygórowany, i rozmiłowanie się w ludzkości. Il y a du pain préparé pour ceux qui gardent leur bien vertueusement, pour s'enrichir. Cela produira la lumière, l'esprit brillant et l'amour envers son prochain. — 27. Oto dany tam pokarm tym, co cnotliwie żyjąc, zażywają się, — i pełną wiarą przejęci, oddają się małżeństwu. Il y a du pain préparé pour ceux qui, vivant honnêtement, augmentent leur fortune et qui, pénétrés de la sainte foi, se marient. — 28. Rozróżniać tam każdy ma rozżywających się serdecznie, oddających się małżeństwu i wedle wiary małżeństwa zalecających — tam jest nauka, rozum i zamiłowanie się w ludzkości. Il faut que chacun y distingue les hommes appliqués au travail, estimant le mariage et le recommandant

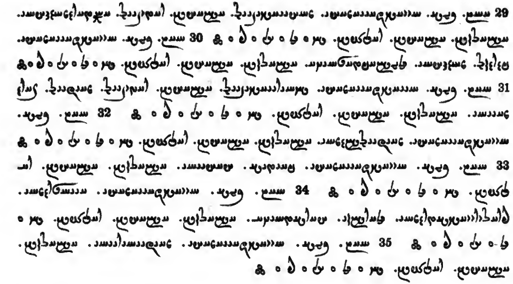

aux autres, d'après la religion. Cela produira la science, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 29. Owo dany tam chleb, mającym krowy dla dorady i krzątającym się błogo wewnątrz domu, aby być bogatym — będzie tam światło, rozsądek i miłość dla ludzkości. Il y a du pain préparé pour les agriculteurs s'occupant d'élever des vaches allègres, et s'empressant studieusement dans l'intérieur de leur maison, pour devenir riches. Cela produira la lumière, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 30. Otoż i dany tam chleb przepędzającym krowy zupełnie wyszeptane, dla zbogacania się — znajdzie się tam światłość, rozum i miłość w sąsiedztwie. Il y a aussi du pain préparé pour ceux qui, pour s'enrichir, se débarrassent de vaches vieilles et exténuées par l'âge. De cette manière on y trouvera la science, l'esprit et l'amour des voisins. — 31. Owo tam dany chleb tym szczególnie, co mając roczniaków tęgich, nie idą z nimi wżerać się na dobre dla zbogacania się — przez to u nich nauka, rozum i miłość bliźniego. Il y a du pain préparé pour ceux qui ayant des poulains d'un an, forts, ne les laissent pas encore couvrir, pour s'enrichir. Ils y trouveront la science, l'esprit et l'amour du prochain. — 32. Owo tam dany chleb i tym, co nie idą wżymać w zbyt młode, dla zbogacenia się — przez to u nich światło, rozum i miłość bliźniego Il y a du pain préparé pour ceux qui ne font pas couvrir les femelles trop jeunes, pour s'enrichir. Il y aura par cela la science, l'esprit et l'amour du prochain. — 33. Owo dany tam pokarm zawsze mającym się chętnie dla zbogacania się — będzie tam przez to światło, rozum i miłość ludzkości. Il y a du pain préparé pour ceux qui se plaisent au travail assidu pour s'enrichir. Par cette raison on y trouvera la lumière, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 34. Dany tam chleb trzymającym się obecnie przy zarywaniu się — bacząc, azali wrzynają się po hersztowsku i tęgo — jest z tego światło, rozum i miłość ludzkości. Il y a du pain préparé pour ceux qui assistent à la monte du bétail, surveillant que les mâles couvrent comme il faut et avec succès. Cela produira la lumière, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 35. Dany tam chleb i

Digitized by Google

[illegible] 36
[illegible] 37 [illegible]
[illegible] 38 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 39
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

dla nie idących bardzo pomyślnie w pracy rolniczéj, dla zbogacenia się — będzie i tam światło, rozum i zamiłowanie się we wszystkiém. Il y a du pain préparé pour ceux qui ne réussissent pas dans leur intention de s'enrichir. Avec le temps ils y trouveront la lumière, l'esprit et l'amour de toute chose utile. — 36. Dany tam chleb szczególnie we wszystko wglądającym w gospodarstwie, dla zbogacenia się — znajdzie się tam nauka, um i rozmiłowanie się w ludzkości. Il y a du pain préparé pour ceux qui ont l'oeil à tout ce qui regarde l'agriculture, pour s'enrichir. Cela propuira la lumière, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 37. Dany tam chleb na gotowo serdecznie zawsze będącym w pracy, dla zbogacenia się — znajdzie się tam nauka, um i rozmiłowanie się w ludzkości. Il y a du pain préparé pour ceux qui travaillent de tout leur coeur pour s'enrichir. Cela produira la lumière, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 38. Dany tam chleb tym, co we wszystkiém będą dobrymi i ochoczo ratującymi — komu się tam uda być zręcznym, ten w troje i jeszcze w troje nazbliża do siebie pareczki do roli udobne — komu się tam uda siąść na dobre, Bog stwórca zasiądzie z nim razem — Zoroastrze powtarzaj o tém — bo z tego znajdzie się nauka, rozum i rozmiłowanie się w sąsiedztwie. Il y a du pain préparé pour ceux qui seront bons sous tout rapport et, s'enrichissant, souhaiteront du bien à leur prochain. Celui qui réussira à y devenir agile, saura tripler les paires de bon bétail trois fois multipliées. Avec celui qui saura s'y établir fermement, sera Dieu toujours. Zoroastre répète cela; car c'est ce qui produira la science, l'esprit et l'amour parmi les voisins. — 39. Dany tam chleb Bogu oddanym, zagospodarzonym panom w Bogu, którzy są oszczędnymi, w gospodarce pilnymi, i każdemu życzliwymi — którzy po staremu, świętemi myślami zawsze są obdarzeni — którzy rękodzieła czyniąc, jako ich starzy, raić każdemu będą swe przekarmienie — którzy mając rasowo samice w swéj trzodzie, to jeśli zechce zarwać się konina, dadzą jéj stósownego wedle woli stwórcy — którzy będą majstarmi, wdadzą się we wszystko i pieniądze zbiorą — tam znajdzie się prawdziwe światło,

Digitized by Google

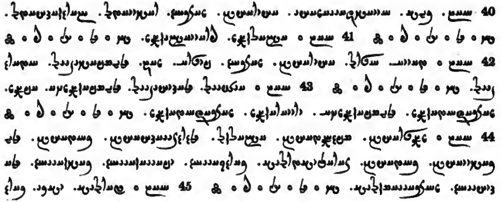
40
41
42
43
44
45

rozum i miłość ludzkości. Il y a du pain préparé pour les hommes pleins de confiance en Dien; qui ont fondé leurs foyers d'après les lois divines; — et principalement pour ceux qui seront de bons économes, assidus an travail agricole et favorables à tout le monde; qui, à l'ancienne coutume, seront toujours doués de saintes pensées; qui fabriquant eux-mêmes tous les ustensiles agricoles, comme leurs pères, aimeront l'hospitalité; qui ayant des juments de bonne race dans leur haras, désirant l'étalon, ne leur donnent que celui qui leur convient d'après la nature de la création; qui en maîtres se mêleront de tout et amasseront de l'argent. C'est ce qui produira la vraie lumière, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 40. Dany tam chleb na dobre tym, co w imie Boga wszystkim radzić i karmić będą — tam to znajdzie się nauka, rozum i rozmiłowanie się w sąsiedztwie. Il y a du pain préparé pour ceux qui au nom du créateur sont affables et aiment à nourrir les affamés. Il s'y trouvera la lumière, l'esprit et l'amour des voisins. — 41. Dany tam chleb na gotowo tym, co chętnie drugim ndzielać się będą — będzie tam nauka, rozum i miłość do ludzkości. Il y a du pain préparé pour ceux qui aiment à aider les fidèles. Cela produira la science, l'esprit et l'amour des voisins. — 42. Chleb tam dany tym, których ogniwo, Boga stwórcy ma dzieci — nie wszelkie bowiem ogniwo jest Bożym ogniwem — tam znajdzie się i nauka i rozum i zamiłowanie się w sąsiedztwie. Il y a du pain préparé pour ceux qui ont des foyers, d'où naissent des enfants de Dieu, car tous les foyers ne sont pas des foyers de Dieu. Cela produira la science, l'esprit et l'amour des voisins. — 43. Dany tam chleb dla dobrych i wonnością darzących, którzy wszelką wodę, darem Bożym dla ogółu uważają — którzy i wszelkie drzewo, darem Bożym dla ogółu uważają — tam to prawdziwa światłość, um i miłość ludzkości. Il y a du pain préparé pour les agriculteurs bons et heureux, qui regardent toute l'eau comme un don de Dieu, appartenant à tout le monde; qui regardent tous les arbres comme un don de Dieu, appartenant de même à tont le monde. C'est là, où régneront la vraie lumière, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 44. Dany tam chleb na dobre, ale lud mądry i święty błogo wyrzynać ma istoty dawcze i wydawcze bydło, — dozwalając na wzór Zoroastra płodzić istoty drogie, opamiętywane, prawami wonnemi jasności stwórcy zaopatrywane — tam to bywa nauka, rozum i miłość w sąsiedztwie. Il y a du pain préparé; mais les hommes savants et pieux doivent savoir accoupler avec fruit tant les mâles que les femelles; ils doivent mettre au monde, à l'exemple de Zoroastre, des enfants chers, dignes de confiance et éclairés par les lois de la clarté divine. C'est là, où régneront la lumière, l'esprit et l'amour des voisins. — 45. Dany tam chleb i dla tyoh co na górach wyso-

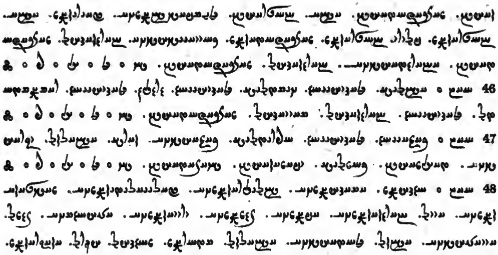

kich, darami stwórcy darzących osiedli — jest i tam pokarm — jest i na wszystkich górach karm pełny, karm od stwórcy dawany — niech się tylko ciągle tam wydobywa z ziemi pokarm Boży, a niespożyje się przez nich takowy karm Boży — znajdzie się i tam przez to światło, rozum wielki i rozmiłowanie się w sąsiedztwie. Il y a du pain préparé pour ceux qui habitent les hautes montagnes abondant en dons de Dieu, il y a aussi de la nourriture, il y a sur toutes les montagnes de la nourriture certaine et riche, dont Dieu pourvoit toujours les montagnards. Enlevez seulement sans cesse les aliments divins à la terre, vous ne serez jamais en état de consumer ses aliments fournis toujours par Dieu. C'est là où régneront la lumière, l'esprit et l'amour des voisins. — 46. Dany tam pokarm na pewno temu, co się ustatkował wonnością Boga, darami — co się oczyścił wonnością — co się rozpływa w wonności — co się rozsiada, rozpiera w wonności — co karmi biednych, i co się oswaja darząc darami Bożemi — tam to będzie światło, rozum i miłość bliźniego. Il y a du pain préparé pour les hommes modérés par le bonheur, purifiés par le bonheur, riches par le bonheur, vivant commodément par le bonheur, nourrissant les pauvres libéralement et douant les autres de dons de Dieu. C'est là où il y aura la lumière, l'esprit et l'amour des voisins. — 47. Dany tam chleb darzącemu wonnością, i rozpładzając żywioł wydawczy — człowiek nbytniony, wygrzewać ma nasienie swoje, aby z niego wydały się istoty opamiętane i trwałe — znajdzie się tam nauka, rozum i rozmiłowanie się w ludzkości. Il y a du pain préparé pour ceux qui donent les autres de bonheur; qui propagent des êtres pour le bonheur des autres. L'homme béni doit se régénérer; sa semence ne doit donner la vie qu'aux êtres d'esprit et de santé. C'est là où se trouveront la lumière, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 48. Tam dany chleb tym szczególnie, co mając miano i byt, zażywają się, bydło rozprawadzając — mając zaś ciała pomniejsze, to jest owe, co to są jadliwe, a na wodzie, na ziemi i na drzewach żyją, to i takowe ziemia utrzymywać ma, a powietrze ożywiać — stare krowy już są skurwione, i nie grzeją się, młodemi więc opiekować się należy — wszystkie zaś istoty święte i myślące, wydawać z siebie mają błogosławionych i błogosławione — aby być doradnym, — będzie

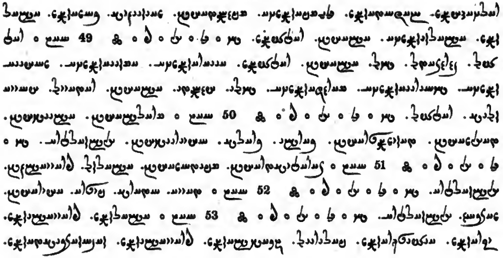

tam przez to światło, rozum i rozmiłowanie się w ludzkości. Il y a du pain préparé pour les propriétaires s'enrichissant en propageant le bétail. Les créatures petites, bonnes à manger, qui vivent dans l'eau, sur la terre et sur les arbres, reçoivent leur nourriture de la terre, et leur vie de l'air. Mais les vaches vieilles et exténuées ne s'enflamment plus; c'est qu'il faut s'occuper de vaches jeunes. Tous les êtres enfin pieux et pensans doivent engendrer des enfants bénis et bénies. Voilà le moyen de se faire riche. C'est là où règneront la lumière, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 49. Owo dany chleb — ale kto tam będzie doradnym, uratowanym — kto stał się bogatym, ten już jest wolnym — ten nie zaspi miesiące i lata, i będzie serdecznym — kto więc chce być uratowanym, niech przewraca ziemię doradnie — znajdzie się tam przez to światło, um i zamiłowanie się w sąsiedztwie. Il y a du pain préparé pour l'homme riche et bienfaisant, car celui qui est devenu riche dans l'agriculture est déjà indépendant; il ne passera aucune année ni aucun mois à dormir et sera toujours sincère; or, si l'on veut être riche, il faut labourer la terre. C'est là où régneront la lumière, l'esprit et l'amour de ses voisins. — 50. Dany tam chleb — ale kto cnotliwie żyć będzie, ten się rozplemienieje cialem i zmądrzeje — ten utrzyma się krzepko i z upodobaniem przy Bogu — tam będzie światło, rozum, i upodobanie w ludzkości. Il y a du pain préparé, mais pour ceux qui vivront vertueusement; car leur postérité sera nombreuse et leur communauté inébranlable et sage; ils resteront forts et entretiendront la paix avec Dieu. C'est là où régneront la lumière, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 51. Dany tam chleb na dobre temu, co w Zoroastrze uczonym upodobał sobie i ochoczo udziela się — tam to znajdzie się nauka, rozum, i rozmilowanie się w sąsiedztwie. Il y a du pain préparé pour ceux qui goûtent les conseils du savant Zoroastre et qui vivent familièrement avec tout le monde. C'est là où régneront la lumière, l'esprit et l'amour du prochain. — 52. Dany tam chleb tym, których ogniwo dzieci Bogu stwórcy wychowuje chętnie — tam znajdzie się światło, rozsądek i upodobanie w ludzkości. Il y a du pain préparé pour ceux dont le foyer met au monde des enfants pieux. C'est là ou régneront la lumière, l'esprit et l'amour de l'humanité. — 53. Dany tam chleb dla wożącego się chętnie w gospodarce —

Digitized by Google

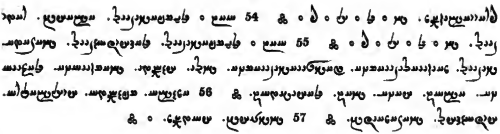

u niego wygrzane stworzenie w czwartém nawet pokoleniu, do pierwszéj rasy wraca, — gdyż on dozwala tkać przyzwoicie — nieba jest bliskim udzielający się — tam będzie światło, um, i upodobanie w sąsiedztwie. Il y a du pain préparé pour les agriculteurs diligents. Leurs races bâtardes seront réparées dans la quatrième génération à force d'une accouplation très-attentive. L'homme affable est près du ciel. C'est là où régneront la lumière, l'esprit et l'amour des voisins. — 54. Dany tam pokarm temu, co we wszystko pilnie wgląda, aby być bogatym — znajdzie się u niego światło, rozum i rozmiłowanie się w sąsiadach. Il y a du pain préparé pour l'homme ayant l'oeil à tout pour s'enrichir. C'est chez lui où régneront la lumière, l'esprit et l'amour de ses voisins. — 55. Dany tam chleb temu, co wszędzie wglądać i wonność wydawać będzie z roli bardzo pilnie — on w myśli niezmienny i trzymać się będzie małżeństwa — komu więc uda się nabrać jasności i rozumu, nastanie z tego wejście do nieba ziemskiego. Il y a du pain préparé pour l'agriculteur présent partout, tâchant d'atteindre le bonheur et persévérant; car il ne change pas de pensées; il vivra dans le mariage. Celui qui atteindra à la lumière et à l'esprit aura préparé pour lui l'entrée du paradis terrestre. — 56. Niech się tylko omawia świętemi słowy wszelkie przedsięwzięcie, a udawać się musi zawsze! Qu'on bénisse seulement toutes les entreprises de saintes paroles et on y réussira toujours. — 57. Tam się jeść musi bogato, po kruczemu! Vous y manger avec appétit et en abondance.

V.

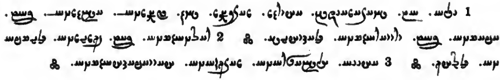

1. Oto tak — daświadczajcie Boga stwórcę, który bydełko parzyste a młode daje — który rozlane wody daje, i urwiątka wonne a pożyteczne. Voilà comment il faut agir. Tâchez de deviner les mystères de la procréation divine, qui produit les jeunes paires de joli bétail, — qui donne les eaux répandues et les arbres fruitiers et utiles. — 2. On wszystko świetne daje i wytrwałe, wszystko w obfitości. Elle donne tout ce qui est excellent et durable, elle donne tout en abondance. 3. Niech istnieje samowolna i największa potęga jego — niech się ona opiewa. Que sa puissance

Digitized by Google

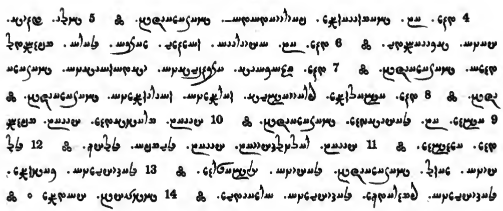

la plus grande et la plus libre existe pendant des siècles et, qu'on la glorifie. — 4. Jam ciebie objaśnił pierwotnie — teraz ty dalėj pracuj. Moi, Dieu, je t'ai éclairé premièrement; — à présent tâches de t'éclairer davantage toi-même par le travail. — 5. Komu mile mięso slodkie, nastanie zeń szkodliwość duszy. Celui qui aime la chair illégitime, tachera son âme de péchés nuisibles à l'âme. — 7. Ja wskazawszy tobie Boga, to go pojmuj — stwórcy wiara jest najświętsza — doświadczaj onéj! Je t'ai montré Dieu, tâches de le concevoir. La foi du créateur est la plus sainte; tâches de t'en persuader. — 7. Twa wiara byla głupia, ubijcza, ustanna — doświadczaj tego! Ta foi et celle de ton peuple, avant était sotte, criminelle et destructive; tâchez de vous en convaincre. — 8. Twą dziś rzeczą, być blogoslawionym, ożenionym — ty się wozić musisz, jako mąż z żoną — probuj tego! Ton devoir d'aujourd'hui est de te sanctifier et de te marier. Tu seras un bon mari pour ta femme et satisferas à ses désirs. Essaie cela. — 9. Jam utworzył ten raj ziemski — doświadczaj w nim! C'est moi qui ai fondé ce paradis terrestre, tâche d'y parvenir. — 10. Bytuj cnotliwie — bytuj świętém omawianiem, żegnaniem wszystkiego. Vivez-y vertueusement, vivez-y en bénissant toute entreprise de saintes paroles. — 11. Niech się ma tam sama świetność — niech się ma tam wszystkiego blogo! Qu'il y ait une perfection sans pareil, qu'il y ait une abondance universelle. — 12. Błogie tam mienie gdy się raz znajdzie, błogie tam ponowanie. La vie dans son ménage agricole sera douce, quand on y sera parvenu; le règne y sera tout puissant. — 13. Wonne tam życie przez prawo — wone tam życie przez wspieranie się obopólne — wonne tam życie przy wolności! Le bonheur s'y affermira par les lois divines, le bonheur s'y affermira par l'habitude de s'entr'aider mutuellement, le bonheur s'y affermira par la liberté. — 14. Tam się jeść musi to i owo, po kruczemu! On y aura à manger en abondance; on y mangera avec un bon appétit.

Digitized by Google

VI.

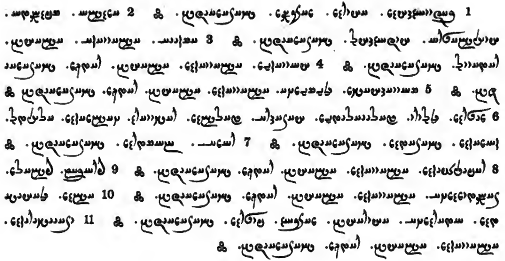

1. Obdarzającego Boga stwórcę, doświadczajcie. Tâchez de deviner la volonté du Dieu tout puissant et bienfaisant. — 2. Omawianie święte wszelkiego przedsięwzięcia udać się musi — doświadczajcie tego. Il faut que la sainte bénédiction de toute entreprise ait un bon succès. Persuadez-vous-en. — 3. I we śnie płody niewidziane, a któremi się ratować można, probujcie wydobywać. Essayez de faire produire des récoltes, auxquelles on n'ait jamais rêvé, et qui enrichissent l'homme. — 4. Przez oranie tylko i zasiewanie zbogacić się można, więc probujcie. C'est en labourant et en semant, qu'on peut s'enrichir. Faites-le. — 5. Oswajając się ze wszelką błogością, można się uratować — probujcie więc tego. Ayant soin de tout ce qui est utile, on peut s'enrichir. Essayez-le. — 6. Gospodarza wiele bydła zaprowadzającego, gdzie tysiąc rozpładza dziesięć tysięcy — gdzie on sam doglądać, przemawiać i napominać zawsze musi, naśladujcie. Imitez l'agriculteur tâchant de propager le bétail en grand nombre, dont mille produisent dix mille, surveillant lui-même tout et nourrissant les ouvriers. — 7. Spokój upragniony zachowujcie. Maintenez chez vous et chez les autres la paix désirée. — 8. Przekarmiciela błogosławionego, aby się stać ludzkość ratującym, naśladujcie. Imitez l'homme béni nourrissant les autres pour se faire un mérite de l'humanité. — 9. Kupców po miasteczkach uczciwie żyjących dla zbogacenia się, szanujcie. Estimez les marchands vivant honnêtement dans les petites villes, pour s'enrichir. — 10. Przybyłego tam i zaraz ogniwo dla wychowywania dziatek Bożych zakładającego, naśladujcie. Imitez l'homme qui, y arrivant, fonde son foyer pour y élever ses enfants pour la gloire de Dieu. — 11. Dających wżerać się przyzwoicie, dla zbogacenia się, naśladujcie. Imitez les agriculteurs faisant couvrir les vaches convenablement.

12 [illegible]
13 [illegible]
[illegible] 14 [illegible] 15 [illegible]
[illegible] 16 [illegible]
[illegible]
17 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 18 [illegible] 19 [illegible]
[illegible] 20 [illegible]
[illegible]

12. Przełożonego nad wyrobnikami i godnie w pośród ich wchodzącego, dla ratowania się, szanujcie. Estimez les commissaires traitant les ouvriers dignement et humainement, pour faire prospérer le domaine de leurs maîtres. — 13. Strzegącego wolę Boga wszechmocnego, który pragnie, aby nieprzyzwoitéj wody zarywał koninę rasową, naśladujcie. Imitez les agriculteurs observant la volonté du Dieu tout-puissant, qui défend qu'un mâle de mauvaise race ne couvre une femelle de bonne race. — 14. Co do wody przez stwórcę danéj, wyrozumiałymi bądźcie. Soyez raisonnable quant à l'eau donnée par le créateur à tout le monde. — 15. Dobrze wybierającymi i dobrze podtrzymującymi pareczki rasowe, dla zbogacenia się, bądźcie. Sachez distinguer et soigner les paires de bonne race, pour vous enrichir. — 16. Wdającymy się we wszystko, udzielając się na wzór Zoroastra błogosławionego, dla ratowania się, bądźcie. Mêlez-vous de tout et soyez affables, à l'exemple du béni Zoroastre, pour vous enrichir. — 17. Nad ustatkowanemi, które wonność ucnotliła i uświęciła, litośnymi bądźcie — poganiały się one prawda, lecz mąż rozsądnym być ma — on z latami one osuszyć w cnocie musi — nie miewają one uciechy z porody; ale przeniknionemi pełną wiarą będą, widząc urodzaje — one w wyjmowaniu płodów z ziemi, na wyprzodki pojdą nawet. Ayez pitié des femmes revenues à la vertu, que la grâce de Dieu a bénies et sanctifiées. Elles ont été dissipées avant; mais leurs maris doivent tâcher de réprimer leur mauvais penchant pendant des années. Elles ne jouiront pas du bonheur de la maternité, mais elles seront pénétrées de la sainte foi, à la vue des récoltes. Elles surpasseront leurs maris à exploiter la terre. — 18. Usiłującymi szczerze, dla zbogacenia się, bądźcie. Soyez studieux pour votre enrichissement. — 19. Ostróżnymi, w domu przezornymi, dla ratowania się, bądźcie. Soyez précautionnés dans votre maison et prévoyants pour votre enrichissement. — 20. Z cnotliwemi, płodnemi i wiarą Boga przejętemi, dla ratowania się wzajem, wdawajcie się w błogie małżeństwa. Prenez en mariage des filles vertueuses, fertiles et pénétrées de la foi divine, pour votre

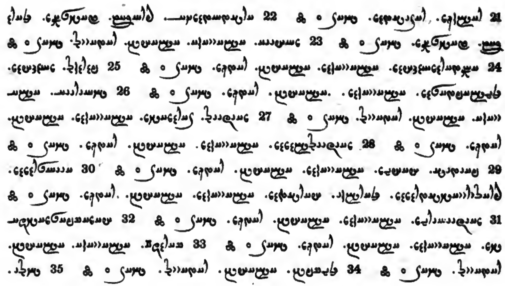

enrichissement mutuel. — 21. Rozróżniajcie rozżyłych i rozżyłe. Sachez distinguez l'éducation des garçons et des filles. — 22. Po hersztowsku wdawajcie się w małżeństwa i wedle wiary wydawajcie za mąż córy wasze. Faites des mariages courageusement et mariez vos enfants d'après la religion. — 23. Samice ożywione, dla ratowania się, utrzymujcie. Ayez des femelles de bonne race dans votre économie, pour vous enrichir. — 24. Wewnątrz domu zapierajcie krowy cielące się, dla uratowania się. Tâchez de séparer les femelles pleines pour vous enrichir. — 25. Przepędzajcie krowy do szczętu z błoga wyszeptane, dla ratowania się. Défaites-vous de femelles exténuées par l'âge, pour vous enrichir. — 26. Roczniaków żywych, dla zbogacenia się, pielęgnujcie. Soignez les poulains vifs d'un an, pour vous enrichir. — 27. Nie idźcie wżerać się z niémi na dobre, oszczędzajcie ich. Ce n'est pas avantageux qu'ils couvrent déjà ou soient couverts, il vaut mieux les ménager. — 28. W polowie są one dojrzalemi, więc oszczędzajcie ich. — Ils ne sont que demi-mûrs, épargnez-les. — 29. Zawsze miéjcie się z niémi roztropnie — ratujcie ich. Occupez-vous-en prudemment et sauvez-les. — 30. Trzymajcie się obecnie i bacznie przy zarywaniu się, azali wyrzynają się po hersztowsku i tęgo — wy się przez to zbogacicie. Soyez présents et attentifs à l'accouplation pour voir si elle s'accomplit avec fruit. Par cela même vous deviendrez riches. — 31. Nie idącym bardzo pomyślnie, musi się tam znaleźć ratunek. Ceux qui ne réussissent pas, comme il le désirent, dans leurs entreprises, y trouveront le moyen de s'enrichir avec le temps. — 32. We wszystko wglądającym, musi się znaleźć bogactwo. Ceux qui ont l'oeil à tout seront riches pour sûr. — 33. Serdeczni i wiarą ożywieni, muszą się uratować. Ceux qui travaillent de tout leur coeur et qui sont pénétrés de la sainte foi, seront riches sûrement. — 34. Wszyscy gorliwi w pracy, muszą się zbogacić. Tout homme adonné à son travail, parviendra à son but. — 35. Komu się tam uda być zręcznym, ten w troje i jeszcze w troje nazbliża do siebie parcezki do roli udobne — komu się tam uda wejść na dobre, Bóg stwórca zasiądzie z nim

[illegible]
[illegible]
[illegible] 36 [illegible]
[illegible]
[illegible] 37 [illegible]
[illegible] 38 [illegible]
[illegible] 39 [illegible]
[illegible] 40 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 42 [illegible] 41
43 [illegible]

razem — Zoroastrze, powtarzaj o tém! Celui qui y sera actif avec succès, saura tripler les paires de bétail multiplées déjà trois fois. Chez celui qui réussira à y fonder un foyer, agréable à Dieu, le Dieu créateur demeurera toujours. Zoroastre, répète cela à tout le monde! — 36. Majstra Bożego, który wszystko strzeże i obdziaływa, naśladnjcie — trzyszka, mając się w trzodzie, niech się urywa i tuż zbiera — u gospodarza we wszystko wglądającego, pieniądz skupiać się musi. Imitez le maître pieux qui surveille et arrange tout. Au temps de la tonte des troupeaux, tondez et recueillez la laine soigneusement. Le bon agriculteur saura faire de l'argent de toute chose. — 37. W imie Bohatera stwórcy rajcie się i karmcie biednych. Au nom de Dieu créateur soyez humains et nourrissez les pauvres orphelins. — 38. Z błogosławionymi, których łaska Boża ucuotnila i uświęcila, wożcie się zawsze! Protégez les hommes éclairés par la foi, que la grâce divine a rendus pieux et vertueux. — 39. Twe ogniwo, w którém Boże dzieci się wychowują, ratuj ile możności — bo nie wszelkie ogniwo jest Bożém ogniwem. Gardez bien vos foyers, d'où naissent des enfants pieux, car tous les foyers ne sont pas des foyers de Dieu. — 40. Woda błogosławiona, w posadzie twojéj od Boga dana, ma się szanować — ale i wszelka woda będąc darem stwórcy, ma się szanować — nawet wszystkie urwiątka będąc także darem Boga, mają się szanować. Estimez l'eau bénie et donnée par Dieu, dans votre économie agricole. Mais aussi toute l'eau, venant de Dieu, doit être estimée; même tous les arbres, étant aussi un don de Dieu, doivent être estimés. — 41. Mędrcem świątobliwym stańcie się i karmcie, nauczajcie drugich. Devenez de pieux savants, nourrissez les pauvres et enseignez vos semblables. — 42. Za datek, wydającymi bądźcie. Tâchez de récompenser richement le don le plus petit. — 43. Za datek, Zoroastra naśladujcie. Quand vous faites des dons, imitez Zoroastre.

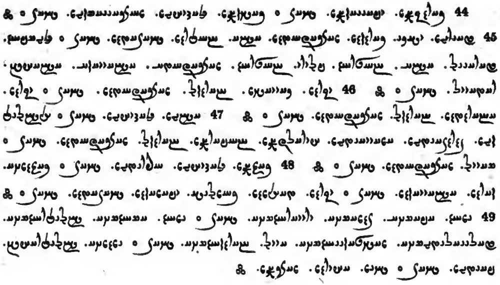
44
45
46
47
48
49

44. Drogie istoty opojajcie — prawami wonnemi jasności stwórcy nadawajcie one. Ayez toujours du lait pour les enfants trouvés et élevez-les selon les lois bénies de la clarté divine. — 45. Góra wysoka darami stwórcy jest opatrzona, i ma się tam pokarm zawsze — ale wszystkie nawet góry karmią i mocno karmią, posiadając blogie dary stwórcy — starajcie się więc ratować, zbogacać się. Les hautes montagnes abondent en dons de Dieu; il y a toujours de la nourriture. Mais aussi toutes les montagnes nourrissent et nourrissent bien, possédant les dons bénis du créateur. Tâchez donc de vous y enrichir. — 46. Wygrzana i wykawęczona istota z jaja, pokarmem jest stwórcy — wygrzana a surowa istota nie je się, — lecz równie pokarmem jest stwórcy. La créature de l'oeuf pondu et couvé est une nourriture donnée par le créateur. La créature pondue, mais crue ne se mange pas, quoiqu'elle soit de même une nourriture donnée par le créateur. 47. Bądźcie zawsze wonnymi, czystymi — bądźcie chętnymi, ostróżnymi i nieskąpymi — urodziwszy się wam istota chapliwa, rzadka, — jest ona równie pokarmem stwórcy i swojactwo jest darem stwórcy. Soyez toujours honnêtes, soyez affables, prévoyants et pas avares. La créature, qui vous arrive très-rarement. est aussi une nourriture donnée par le créateur; et les bêtes aprrivoisées sont aussi un don de Dieu. — 48. Bądźcie wydającymi zawsze wonność plodorodną — bądźcie wydającymi i czleka blogoslawionego — bądźcie wygrzewającymi nasienie, które wydawać ma zawsze opamiętane istoty. Tâchez de produire des créatures fertiles; tâchez d'engendrer et d'élever des hommes dans la crainte de Dieu; tâchez de mettre au monde des enfants destinés à propager des êtres donés d'esprit. — 49. Zajmujcie tam wody, ziemie i lasy — zajmujcie posady i jak należy żyjcie — rozprowadzajcie żywioł rolniczy i ptaszy, t. j. ów, który się smaczno spożywa; zająwszy zaś to wszystko, żyjcie ciągle przyzwoicie — wszakżem ja stwórca wszechmocny. Occupez-y les eaux, la terre et les forêts; établissez-vous-y et vivez comme il faut; propagez l'agriculture et les oiseaux domestiques, c'est-à-dire qui servent d'aliment. Ayant occupé tout

[illegible] 50

[illegible] 51

[illegible]

[illegible] 52

[illegible] 53 [illegible]

[illegible]

[illegible] 54 [illegible]

[illegible] 55

[illegible] 56

[illegible] 57 [illegible]

cela, vivez toujours vertueusement; croyez-moi, car je suis le Dieu tout-puissant. — 50. Ratujcie, święcie wszystko wielkie, jako to: dnie, senność, miesiące i lata, ale serdecznie. Célébrez toute chose importante, comme les jours, les nuits, les mois et les années, et célébrez-les sincèrement. — 51. Płód nowo urwany, nie umarzajcie — bydło udatne, chowajcie — wy cnotliwie żyjąc, rodzić musicie istoty wiarą przejęte — wchodźcie więc w małżeństwa błogie, a uratujecie się na dobre. Ne tuez pas aucune créature nouveau-née; soignez le bétail réussi. En vivant honnêtement, vous n'engendrerez que des créatures pénétrées de la sainte foi; liez-vous par des mariages honnêtes et vous serez pour sûr riches et heureux. — 52. Chwalcie i przechwalajcie nawet Boga — w ślady Zoroastra uczonego wchodźcie — żyjcie błogosławionym sposobem i podtrzymujcie wszystkich i wszystko. Adorez et adorez toujours Dieu. Marchez sur les traces du savant Zoroastre. Vivez d'une manière bénie et soutenez tout et tout le monde. — 53. W przedsięwzięciach gorliwymi i stałymi bądźcie — wasze ogniwa w których Boże dzieci się wychowują, ratujcie ile możności. Soyez constants et persévérants dans vos entreprises. Soignez le plus possible vos foyers, d'où naissent des enfants de Dieu. — 54. Z istotami błogosławieństwem owionionemi, a które się ucnotliły i uświęciły, woźcie się zawsze. Ayez soin des créatures qui, inspirées de la grâce de Dieu, sont devenues pieuses et vertueuses. — 55. Wszystko błogosławione jest trwałe — wszystko trwałe jest ratujące, zbogacające. Tout ce qui est béni est durable, et tout ce qui est durable enrichit l'homme. — 56. Przez rolnictwo my się ratujemy — i przez oswajanie się ze wszystkiém, my się ratujemy — ratując więc wszystko wielkie, my się sami uratować musimy. Nous nous enrichissons dans l'agriculture, nous nous enrichissons à force d'une connaissance universelle; et si nous estimons toute chose importante, il faut que nous enrichissions nous-mêmes. — 57. Wy tam pożywać musicie to i owo, po kraczemu — wy tam w bogactwie opływać musicie! Vous y serez dans une abondance de tout, vous y mangerez avec appétit et vous y serez comblés de la richesse et du bonheur!

VII.

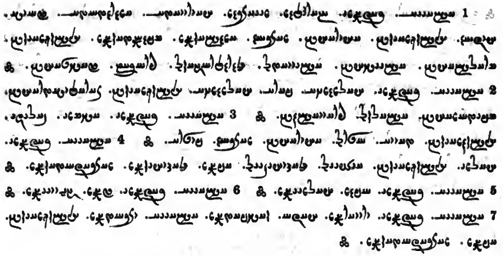

1. Wy będziecie obdarzeni chlebem mytowym — ale urwany płód nie umarzajcie od bydła udatnego — upodobajcie sobie w Bogu stwórcy, omawiając wszystko słowy świętemi — upodobajcie sobie w cnocie — żyjcie życiem wiarą przeniknionêm, i oddawajcie się małżeństwu. Vous y serez bien payés pour votre travail; mais ne tuez pas les êtres nouveau-nés du bétail réussi. Plaisez-vous en Dieu créateur, en bénissant tout de saintes paroles. Plaisez-vous dans la vertu. Vivez pénétrés de la sainte foi et estimez le mariage. — 2. Udzieli się wam dobrodziejstwo, ale chwalcie i przechwalajcie Boga — upodobajcie sobie w Zoroastrze uczonym, błogo wożąc się. Vous y serez comblés des dons de Dieu, mais adorez et adorez toujours Dieu. Plaisez-vous dans les conseils du savant Zoroastre, en soignant votre ménage agricole. — 3. Udzieli się wam dobrodziéjstwo, ale bądźcie stałymi — upodobajcie sobie li takowe ogniwo, w którem się dziatki na chwałę Boga wychowują. Vous y serez comblés des dons de Dieu, mais soyez constants dans vos entreprises. Plaisez-vous principalement dans les foyers, où l'on élève des enfants pour la gloire de Dieu. — 4. Udzieli się wam dobrodziejstwo, ale w chwale Boga upodobajcie sobie — dobry i błogosławiony jest ten, co wodę wonną, dobroczynną, darem Bożym uważa. Vous y serez comblés des dons de Dieu, mais plaisez-vous à glorifier Dieu. Celui est bon et béni qui regarde l'eau bienfaisante comme un don de Dieu pour tout le monde. — 5. Obdarzeni będziecie łaską Boga, ale wodę szanujcie. Vous y serez comblés des dons de Dieu, mais bénissez l'eau. — 6. Obdarzeni będziecie łaską Boga, ale i żywioł rolniczy a dziwny, szanujcie. Vous y serez comblés de la grâce de Dieu, mais sachez estimer toute sorte de bétail bean et sain. — 7. Obdarzeni będziecie łaską Boga, ale urwiątka nie opytane jeszcze, starannie rozmnażajcie. Vous y serez comblés de la grâce de Dieu, mais élevez soigneusement les arbrisseaux manquant encore de nomination.

Digitized by Google

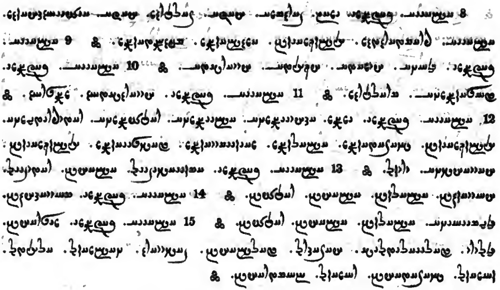

8. Udzieli się wam dobrodziéjstwo, ale aby się imala lampa gdzie jest oliwa i gdzie się ma palić dobrze, — upodobajcie sobie przecierać onę zawsze i omawiać wszystko słowy świętemi. Vous y serez comblés des dons de Dieu, mais plaisez-vous à nettoyer la lampe, où se trouve l'huile qui doit brûler clairement et bénissez tout de saintes paroles. — 9. Udzieli się wam dobrodziéjstwo, — ale rozmawiajcie umnie, a pomyślawszy zdrowo, pracujcie. Vous y serez comblés des dons de Dieu, mais raisonnez spirituellement et exécutez ce à quoi vous avez bien réfléchi. — 10. Da się wam dobrodziéjstwo, ale ożeniwszy się, bądźcie cnotliwymi. Vous y participerez aux bienfaits, mais, après vous être mariés, vivez vertueusement. — 11. Da się wam tam dobrodziéjstwo, ale w gospodarstwie mędrkujcie. Vous y participerez aux bienfaits, mais discutez sagement sur l'agriculture. — 12. Da się wam dobrodziéjstwo, ale wziąwszy się do gospodarstwa, żyjcie jak należy — radźcie się, jak istoty rolnicze zapładniać — upodobajcie sobie w stałych a blogich myślach małżeństwa — upodobajcie sobie w skromném zarywaniu loża. Vous y participerez aux bienfaits, mais vous étant voués à l'agriculture, vivez comme il faut; consultez-vous, comment vous devez faire couvrir le bétail; plaisez-vous aux bénies et bienheureuses pensées du mariage et jouissez modérément du lit nuptial. — 13. Udzieli wam się dobrodziéjstwo, ale o nieśniłych sposobach zbogacenia się myślcie i pracujcie około roli gorliwie, a staniecie się doradczymi. Vous y participerez aux bienfaits, mais tâchez de vous enrichir en employant même des moyens auxquels personne n'a jamais rêvé; travaillez studieusement et diligemment et vous deviendrez riches. — 14. Udzieli się wam dobrodziéjstwo, ale oswajajcie się ze wszystkiém blogo, a staniecie się bogatymi. Vous y participerez aux bienfaits mais tâchez de prendre connaissance de tout ce qui vous apporte du profit, et vous deviendrez riches. — 15. Udzieli się wam dobrodziéjstwo, ale gospodarze pełno bydła zaprowadzać mają, i własném okiem doglądać, przemawiać i napominać wszędzie powinni —

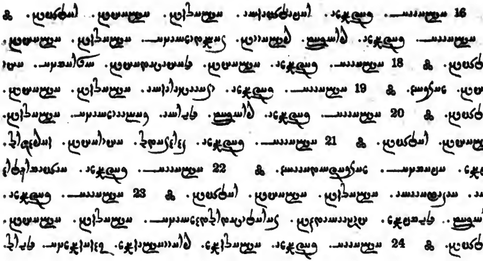

osiągnie się przez to spokój upragniony. Vous y participerez aux bienfaits, mais les agriculteurs doivent propager le bétail en grand nombre, avoir l'oeil à tout, parler et exhorter les ouvriers. Par ce moyen on atteindra la tranquillité désirée. — 16. Udzieli się tam dobrodziéjstwo tym, co przekarmiać biednych poczciwie będą — znajdzie się przez to dorada. Là seront comblés des dons de Dieu ceux qui nourriront suffisamment les pauvres. Cela vous apportera de profit. — 17. Udzieli się tam dobrodziéjstwo tym, co kupców po miasteczkach uczciwie żyjących podtrzymywać będą — znajdzie się przez to doradność. Là prendront part aux bienfaits tous ceux qui soutiendront les marchands vivant honnêtement dans les petites villes. Cela produira l'envie de s'entr'aider. — 18. Udzieli się tam dobrodziéjstwo tym, co wszedłszy do téj tam ziemi szczęśliwie, ogniwa Bogu poświęcone założą. Là prendront part aux bienfaits tous ceux qui étant heureusement entrés dans ce pays-là, y établiront des foyers consacrés à Dieu. — 19. Da się tam dobrodziéjstwo tym, co wżerać się błogim sposobem dopuszczą — będzie z tego dorada. Là seront comblés des dons de Dieu ceux qui feront couvrir convenablement les mêmes races. Cela leur apportera du profit. — 20. Da się tam dobrodziéjstwo wdającym się śród mężów rolniczych uczciwym sposobem — będzie s tego ład. Là participeront aux bienfaits tous ceux qui traiteront humainement les paysans. C'est ce qui établira l'ordre désiré. — 21. Da się tam dobrodziéjstwo tym, co strzedz będą praw Boga, nieprzywłaszczając sobie wody — bo woda jest darem Boga dla ogułu. Là participeront aux bienfaits tous ceux qui garderont les lois divines, ne s'appropiant pas l'eau, parce qu'elle est un don de Dieu pour tout le monde. — 22. Da się tam dobrodziéjstwo tym, co doskonale utrzymają pareczki rasowe — będzie tam z tego dorada. Là participeront aux bienfaits ceux qui soigneront parfaitement les paires de bonne race. Cela vous enrichira. — 23. Da się tam dobrodziéjstwo tym, co się wdawać będą we wszystko, udzielając się błogo na wzór Zoroastra — będzie z tego ład. Là participeront aux bienfaits tous ceux qui, en protégeant, surveilleront tout, d'après les préceptes de Zoroastre. C'est ce qui produira de l'ordre. — 24. Da się tam dar i tym, co się błogo wozić będą z niewiastami gonionemi przed ślubem, które

[illegible] 25 [illegible]

[illegible]

[illegible] 27 [illegible] 26 [illegible]

[illegible] 28 [illegible]

[illegible]

[illegible] 29 [illegible]

[illegible] 30 [illegible]

[illegible] 31 [illegible]

[illegible] 32 [illegible]

[illegible]

mąż li tylko wyroznmiołością potrafi z latami w ohnci osuszyć. Là seront comblés des dons de Dieu aussi ceux qui traiteront humainement les femmes, qui ont été impudiques avant le mariage et dont la concupiscence sera réprimée avec le temps par leurs maris sages et prudents. — 25. Niemiewają one ucieeby z porody — ale bywają pełną wiarą przejęte, widząc dary Boże — one będą pomagać wyjmować płody z ziemi na wyprzodki. Elles ne se réjouiront pas de la maternité, mais se pénétreront de la sainte foi, en voyant la récolte abondante du créateur; elles aideront à exploiter la terre et y surpasseront leurs maris. — 26. Udzieli się tam dobrodziéjstwo stałym w przedsięwzięciach, aby się zbogacić. Là seront comblés des dons de Dieu les hommes constants dans leurs entreprises, pour s'enrichir. — 27. Da się tam dobrodziéjstwo strzegącym miano bacznie, dla dorady. Là seront comblés des bienfaits ceux qui surveilleront attentivement leur bien, pour en avoir leur profit. — 28. Dadzą się tam dary Boże tym, co cnotliwie prowadzić się będą, żyjąc w pełnéj wierze i oddając się małżeństwu. Là les dons de Dieu se distribueront à ceux qui pénétrés de la sainte foi, se conduiront honnêtement et se marieront le plus tôt possible. — 29. Rozróżniać tam każdy powinien rozżywających się po hersztowsku, oddając się małżeństwu i wydając córy w małżeństwa. Mais il faut bien distinguer l'éducation et la conduite tant des garçons que des filles, qui doivent se marier. — 30. Udzieli się tam dobrodziéjstwo temu, co utrzymywać będzie krowy jako już bogaty, krzątając się bacznie dla dorady. Les dons de Dieu s'y donneront à ceux qui devenus riches éléveront des vaches et s'empresseront à tout examiner, pour s'enrichir. — 31. Da się tam dobrodziéjstwo temu, co przepędzać będzie krowy z błoga wyszeptane, dla dorady. Les dons de Dieu s'y donneront à ceux qui se défont des vaches exténuées par l'âge, pour s'enrichir. — 32. Da się tam dobrodziéjstwo temu, co posiadając roczniaków tęgich, nie kwapi się niemi wżerać na dobre, dla dorady. Là seront comblés des dons de Dieu ceux qui ayant des poulains forts d'un an, ne les laissent pas encore couvrir, pour s'enrichir.

[illegible] & [illegible] 33 [illegible]

[illegible] 34 [illegible] & 35 [illegible]

[illegible]

[illegible] & 36 [illegible]

[illegible] & 37 [illegible]

[illegible] & 38 [illegible] & 39 [illegible]

[illegible]

[illegible]

& [illegible]

40 [illegible]

[illegible]

[illegible]

33. Da się tam dobrodziéjstwo tym, co niepojdą wżymać się w zbyt młode cieluszki, dla dorady. Là seront comblés des bienfaits ceux qui ne font pas (etc. voir §. 4, 32, en omettant la dernière phrase.) — 34. Da się tam dobrodziéjstwo zawsze mającemu się pilnie w gospodarstwie, dla zbogacenia się. Là seront comblés des bienfaits ceux qui se plaisent (etc. voir §. 4, 33, en omettant la dernière phrase.) 35. Da się tam dobrodziéjstwo temu, co sam zagląda pilnie przy zarywaniu się, bacząc, azali się wyrzynają po hersztowsku i tego — będzie z tego rada. Là seront comblés des bienfaits ceux qui assistent (etc. voir §. 4, 34, en omettant là dernière phrase). 36. Da się tam dobrodziéjstwo i tym, co im nie idzie zbyt pomyślnie w gospodarstwie, dla dorady. Là seront comblés des bienfaits ceux qui ne réussissent pas (etc. voir §. 4, 35, en omettant la dernière phrase.) — 37. Da się tam dobrodziéjstwo tym, co się wielkim wychowem zajmują, dla zbogacenia się. Là seront comblés des bienfaits ceux qui s'occupent de l'éducation de toute sorte d'élément agricole pour s'enrichir. — 38. Udzieli się tam dobrodziéjstwo wszystkim serdecznym, dla ratowania się. Là seront comblés des bienfaits ceux qui travaillent de tout leur coeur pour s'enrichir. — 39. Da się tam dobrodziéjstwo tym, co we wszystkiém będą dobrymi i ochoczo ratującymi — komu się tam uda być zręcznym, ten w troje, i jeszcze w troje nazbliża do siebie pareczki rolnicze — komu się tam uda wejść na dobre, Bóg z nim zasiądzie — Zoroastrze powtarzaj o tém. Là seront comblés des bienfaits ceux qui seront bons (etc. voir §. 4, 38, en omettant la dernière phrase.) — 40. Udzieli się tam dobrodziéjstwo tym, co są panami zagospodarzonymi w Bogu — co są oszczędnymi, pilnymi, i każdemu życzliwymi — co są postaremu świętemi myślami nadani — co rękodzieła obrabiając, jako ich starzy, rają każdemu biednemu ich przekarmienie — co posiadając samice rasowe w trzodzie, więc jeśli zechce zarwać się konina,

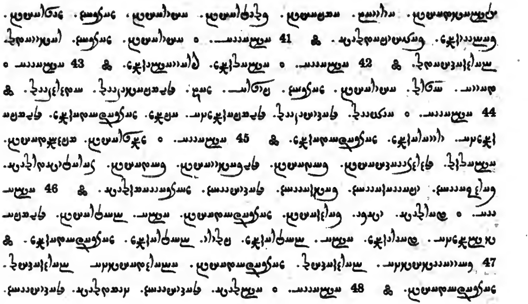

podsuwają jéj stósownego, wedle woli Boga stwórcy — oni będąc doskonałymi gospodarzami i wdając się we wszystko, pieniądze skupiają. Là seront comblés des bienfaits ceux qui sont pleins de (etc. voir §. 4, 39, en omettant la dernière phrase.) — 41. Udzieli się tam dobrodziéjstwo tym, co w imie Boga wszystkim dobrze radzić i wszystkich rado przekarmywać będą. Là seront comblés des bienfaits ceux qui au nom (etc. voir §. 4, 40, en omettant la dernière phrase.) — 42. Udzieli się tam dobrodziéjstwo tym, co chętnie drugim udzielać się będą. Là seront comblés des bienfaits ceux qui aiment (etc. voir §. 4, 41, en omettant la dernière phrase.) — 43. Dadzą się tam dary tym, których ogniwo dzieci Boże chować będzie; bo nie każde ogniwo jest ogniwem Bożym. Là seront comblés des bienfaits ceux qui ont (etc. voir §. 4, 42, en omettant la dernière phrase.) — 44. Dadzą się tam dary tym, którzy są dobrzy i wonnością obdarzają — którzy wodę, darem Bożym dla ogółu uważają — którzy i wszelkie drzewa, darem Bożym dla ogółu uważają. Là seront comblés des bienfaits les agriculteurs (etc. voir §. 4, 43, en omettant la dernière phrase.) — 45. Da się tam dobrodziéjstwo — ale lud mądry i świętością przejęty, wyrzynać ma istoty dawcze i wydawcze — oraz dozwalać na wzór Zoroastra płodzić istoty drogie, opamiętywane, i prawami wonnemi jasności stwórcy zaopatrywane. Là on sera comblé des bienfaits, mais les hommes (etc. voir §. 4, 44, en omettant la dernière phrase.) — 46. Da się dar tym, co na górach wysokich osiedli, gdzie są dary Boże, i wszystko co się zechce — ale i na wszystkich górach jest karm obfity, karm od Boga dawany. Là seront comblés des bienfaits ceux qui habitent (voir §. 4, 45, jusqu'à „les montagnards.") — 47. Ale niech się tylko wykopuje ciągle z ziemi karm Boży, a nie spożyje się takowy karm Boży. Enlevez seulement (etc. voir §. 4, 45, jusqu'à la fin.) — 48. Udzieli się tam dobrodziéjstwo temu, co się ustatkuje wonnością

[illegible] 49 [illegible]

[illegible] 50 [illegible]

[illegible] 51 [illegible]

[illegible] 52 [illegible]

i oczyści wonnością — co się rozpływa w wonności i co się rozpiera w wonności — co karmić będzie biednych i oswajać się ze wszystkimi, udzielając darów Bożych. Là seront comblés des bienfaits les hommes modérés (etc. voir §. 4, 46, en omettant la dernière phrase.) — 49. Udzieli się tam dobrodziéjstwo darzącemu wonność i rozpładzającemu żywioł wydawczy — człowiek zaś wiarą ożywiony wygrzewać ma nasienie swoje, aby z niego wydawały się istoty opamiętywane i trwałe. Là seront comblés de bienfaits ceux qui donent (etc. voir §. 4, 47, en y omettant la dernière phrase.) — 50. Udzieli się tam dobrodziéjstwo i tym, co mają miano i byt ustalony, zażywają się jeszcze cnotliwie, rozprowadzając żywioł rogaty — mając zaś ciała pomniéjsze a smaczne, co to na wodzie, na ziemi i na drzewach żyją, — więc i takowe rola utrzymywać ma a powietrze ożywiać błogo — stare zaś krowy już są skurwione i niegrzeją się — młodemi więc opiekować się należy — wszystkie zaś istoty święte i myślące, wydawać mają mężów błogosławionych i niewiasty cnotliwe — będzie się przez to doradnym! Là seront comblés des bienfaits les propriétaires (etc. voir §. 4, 48, en y omettant la dernière phrase.) — 51. Udzieli się tam darami każdy doradny, i przezorny — kto tam stanie się bogatym, ten już będzie wolnym i nie zaspi w pracy miesiące i lata, a zawsze będzie serdecznym — komu się chce więc być uratowanym, niechże przewraca ziemię doradnie. Là sera combé des bienfaits l'homme riche (etc. voir §. 4, 49, en y omettant la dernière phrase.) — 52. Udzieli się tam dar tym, co pożywać będą rozsądnie płód wysłużony z trzody, nie umarzając płód bydła udatnego — którzy upodobają sobie w cnotliwém życiu, a staną się plemiennym narodem i mądrym — trzymając się krzepko i z upodobaniem praw Boga — powtarzaj o tém każdy i napominaj zawsze. Là seront comblés des bienfaits ceux

[illegible] 53 [illegible]
[illegible]
[illegible] 54 [illegible]
[illegible] 55 [illegible]
[illegible]
[illegible] 56 [illegible]
[illegible] 57 [illegible]
[illegible]
[illegible] 58 [illegible]
[illegible] 59 [illegible]

qui mangeront prudemment la nourriture gagnée en soignant leurs troupeaux, ceux qui ne tueront pas les veaux du bon bétail, ainsi que ceux qui vivront vertueusement. Leur postérité sera nombreuse et prudente et leur communauté inébranlable, restant forts et entretenant la paix avec Dieu. Que tout le monde répète et prêche cela partout et toujours. — 53. Udzieli się tam dobrodziéjstwo Boga chwalącym i przechwalającym, którzy upodobają sobie w Zoroastrze uczonym — powtarzaj o tém każdy i napominaj zawsze. Là seront comblés des bienfaits ceux qui adoreront et adoreront sans cesse Dieu, et qui goûteront les conseils du savant Zoroastre. Que tout le monde répète et prêche cela partout et toujours. — 54. Udzielą się tam dary tym, co staną się trwałymi w przedsięwzięciu, upodobawszy sobie takowe ogniwa, w których się dzieci Boże hodują — powtarzaj o tém każdy i napominaj zawsze. Là seront comblés des bienfaits ceux qui deviendront constants dans leurs entreprises et se plairont dans les foyers, d'où naissent des enfants pieux. Que tout le monde répète et prêche cela partout et toujours. — 55. Udzielą się tam dary gorliwie chodzącym około gospodarki — u których wygrzana w czwartém nawet pokoleniu istota, do pierwszéj rasy powraca, — gdyż oni przyzwoicie tkać dopuszczali — nieba bliskimi są wszyscy pilnie wglądający. Là seront comblés des bienfaits les agriculteurs diligents (etc. voir §. 4, 53, en omettant la dernière phrase.) — 56. Udzielą się darami ci wszyscy, którzy wszystko ratują, wglądając wszędzie. Là sera comblé des bienfaits l'homme ayant (etc. voir §. 4, 54, en omettant la dernière phrase.) — 57. Obdarzą się dobrodziéjstwy ci wszyscy, którzy wonność ciągle z roli wydawać będą — którzy, będąc niezmiennymi w myślach, utrzymają się w małżeństwie — komu się tam uda nabrać jasności i rozumu, nastanie z tego to, że on bytować tam będzie, iście w raju ziemskim. Là sera comblé des bienfaits l'agriculteur présent partout (etc. voir §. 4, 55, jusqu'à la fin.) — 58. Nie spółkujcie zbyt często z żoną — niech się ma między wami swojstwo, miłość — wy żyć musicie przez to radośnie. N'abusez pas du lit nuptial, aimez-vous l'un autre et vous vivrez agréablement. — 59. Twojéj ścierce, żonie, da Bog wszechmocny mądrość. Dieu

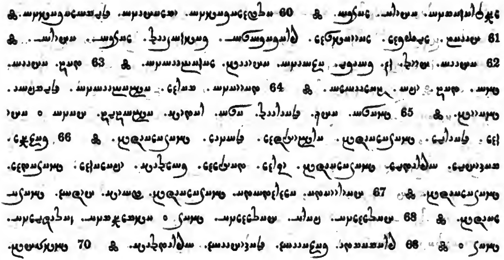

tout-puissant douera ta femme d'esprit. — 60. Udzielając ona mięsa slodkiego, usmiechać się będzie i ze wszystkiém się odda. Elle, au moment, que vous consommerez le mariage, sourira enchantée et se soumettra à vous de corps et d'âme. — 61. Nastanié z tégo nagroda, mając wspólne dziatki, które Bog stwórca wszechmocny nada prawami. La récompense en sera que vous aurez des enfants que le Dieu créateur tout-puissant éclairera de ses lois. — 62. Ma się to nie tak, jak bywa byle z kim — skoro się ma swoja wlasna. La jouissance qu'on éprouve avec sa propre femme, est toute autre que celle qu'on pourrait éprouver avec la première venue. 63. Ta tylko płód miewa, która weszla w stan małżeński. Fertile n'est que celle qui s'est mariée. — 64. Takowa jest czysta, i ona ma mieć wszystko, co zechce. Une telle femme est pure et doit avoir tout ce qu'elle désire. — 65. Oto tego się trzymajcie, wy, co w Boga wierzycie — to ratuje — z tego coś nastać może! — posiadaną wiarę doświadczajcie, i z uszanowaniem o niéj rozmawiajcie. Voilà ce que vous devez observez, vous qui croyez en Dieu; car cela sauve l'homme — cela peut produire quelque chose. Gardez la foi, dont vous êtes pénétrés, et parlez-en avec respect. — 66. Aby się wam rodzil żywiol rolniczy, doświadczajcie, probujcie! — aby się wygrzewały nasiona wydawcze istoty opamiętałe zawsze, doświadczajcie, probujcie! Pour que les éléments agricoles prospèrent, essayez tout. Tâchez d'avoir dans votre mariage une abondance d'êtres doués d'esprit. — 67. Urwany płód nowo, nieumarzajcie, wychowujcie go — bydło udatne, oszczędzajcie. Aucune bête nouveau-née ne doit être tuée, toutes doivent être élevées. Epargnez le joli et sain bétail. — 68. Chwalcie Boga i przechwalajcie go nawet — u sąsiadów waszych bywajcie często. Adorez Dieu, adorez-le toujours et partout. Fréquentez souvent vos voisins. — 69. Pomiędzy sąsiadów swoich udzielajcie blogości żywiołu rolniczego. Ne soyez pas avares pour vos voisins, et prêtez-leur des mâles s'ils en ont besoin. — 70. Wy tam jeść musicie to i owo — oto to macie, wy, co wierzycie — szczególnie, kto żyje dla mnie — rozpowiadajcie o tém! Vous y mangerez en abondance et avec un bon appétit. Voilà la récompense

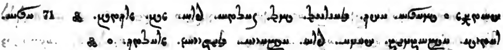

de ceux qui croyent en moi; et spécialement de ceux qui vivent pour moi. Répétez cela! — 71. Otóż to uratuje was, i nastać musi z tego między żyjącymi wydawanie płodów — rozpowiadajcie o tém! C'est ce qui vous enrichira, c'est ce qui aidera les vivants à produire toute sorte d'élément agricole. Répétez cela!

VIII.

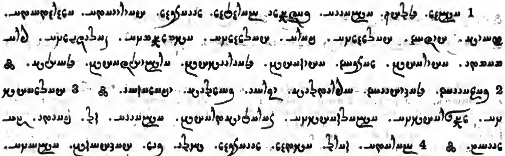

1. Jam dla szczęścia waszego! — wy będziecie obdarzeni pokarmem mytowym, który się urwie i zrodzi z żywiołu rolniczego — ale nie umarzajcie bydła udatnego — chwalcie i przechwalajcie zawsze Boga — starajcie się utrwalić byt wasz — z sąsiadami żyjcie po Bożemu — wierzcie mocno w twórczość Boga i oszczędzajcie szczególnie żywioł rolniczy. Je suis pour votre bonheur. Vous y serez bien récompensés pour votre travail, car les éléments agricoles s'accroîtront. Mais ne tuez pas le bétail réussi. Adorez et adorez toujours Dieu. Tâchez d'y affermir votre existence. Avec vos voisins vivez comme Dieu l'exige. Croyez fermement à la toute puissance de Dieu et ménagez principalement les éléments agricoles. — 2. Wydawajcie wonność zawsze — porodziwszy wygrzaną istotę z męża, nadać jéj opamiętanie. Tâchez de produire tout ce qui peut faire votre bonheur. Tout enfant d'un homme béni doit avoir une éducation pieuse. — 3. Chwalcie Boga — zmędrzajcie się a błogosławionymi być usiłujcie — Zoroastra dzieci nie mają ciągle spółkować z żoną. Adorez Dieu; augmentez votre science et tâchez d'être vertueux. Les enfants de Zoroastre ne doivent pas abuser du lit nuptial. — 4. Jadajcie smaczno — człowiek musi mieć swe myto — komu się to udzieli, ten usiłować musi, aby bardziéj jeszcze rozpładzał żywioł. Mangez bien. L'homme qui travaille doit être récompensé. Celui qui le sera est obligé de propager autant que possible le bétail.

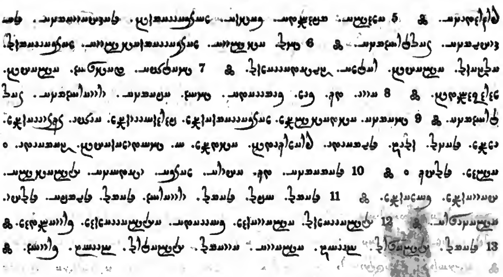

5. Omawianie wszystkiego świętemi słowy, i nauczanie praw jasności stwórcy, weźcie sobie za obowiązek, — a przytém i wonność oliwy i lampy. Prenez pour devoir de bénir tout de saintes paroles, d'enseigner les lois de la clarté divine à vos semblables, et enfin de tenir toujours propre la lampe avec l'huile. — 6. Kto się stał oświeconym jasnością stwórcy, ten ma oświecać i działać — ażeby stał się radnym, niech doradnie działa. Celui qui est éclairé par la clarté du créateur, doit agir et éclairer son prochain; et pour qu'il devienne riche, il doit agir honnêtement. — 7. Miałyżby się znaleść poligamie, to niech będą ptasze. Qu'il n'y ait de polygamie que parmi les oiseaux. — 8. Niech się ma u siebie wówczas to, co wysiaduje i wydaje, — to, co siada na wodzie i na drzewach, i jutrznię śpiewa. Quand vous y serez parvenus, tâchez d'avoir dans votre ménage agricole des êtres qui pondent et couvent, nagent sur l'eau, sautent sur les arbres et qui annoncent l'aurore. — 9. Byliżby tam oświeconymi nauką stwórcy nieprzerośli, t. j. ci, co się zażywają, to należy wziąć mowę i rzec: „nie wszystkim rozprawiać wolno" — a gdyby to niepomogło, to strachem na nich działać — jam dla szczęścia waszego! S'il s'y trouvait des jeunes gens éclairés par la science du créateur, mais pas encore mûrs; c'est-à-dire qui sont trop jeunes pour raisonner sur Dieu, — il faut prendre la parole et leur dire: „Il n'est pas permis de raisonner là-dessus à tout âge." Et si ce moyen n'avait pas d'effet, il faut les faire taire par la frayeur. Je suis pour le bonheur de tout le monde. — 10. Miałyżby się u ciebie i wioseczki, Bog stwórca ustatkuje one i zadowoli rolnictwem plodorodném. Si quelqu'un y avait des villages, Dieu créateur les fera prospérer et les réjouira par une abondance dans les récoltes. — 11. Wszelka woda, wszelkie drzewa, i wszystko potrzebne, musi się tam znaleść. Il faut qu'il s'y trouve toute sorte d'eaux, toute sorte d'arbres, enfin toute chose utile. — 12. Chętnego do błogiéj pracy, niech tam darzą, — niechętnego zaś, niech drą kijami. Qu'on y récompense chaque homme travaillant volontiers, et qu'on y administre des coups de bâton à chaque homme oisif. — 13. Wioskowy i chętny, niech się ożywia pomocą — niechętny zaś, niech się batami drze. Le paysan diligent doit être aidé, le paysan paresseux doit recevoir des verges.

Digitized by Google

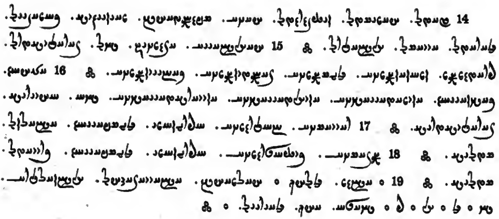

14. Mąż żonaty, chwalebny, i przezorny, a z czego stwórcy myśli powstają, — rozprzestrzenia zwykle wiarę, i nie bywa despotą. L'homme marié, estimable et prudent, ce qui produit de saintes pensées, propage ordinairement la foi et n'est jamais un tyran. — 15. Miałżeby zdolność ów, co poszedł za nauką Zoroastra, niech się bratersko podtrzymuje, — byłżeby on domownikiem, czy wioskowym, czy w mieście żyjącym, niech się nim opiekują. Si un écolier de Zoroastre a des capacités, il doit être protégé fraternellement; qu'il soit domestique, qu'il soit paysan ou qu'il soit citoyen, il doit être soutenu. — 16. Owego co prawa boskie podtrzymuje, trzeba myślami orzeźwiać, mową ożywiać, i czynami wspierać — kto z Bogiem, ten i z Zoroastrem. Celui qui observe et propage les lois divines doit être vivifié de saintes pensées, réjoui de la conversation et aidé d'actions. Celui qui tient avec Dieu, tient aussi avec Zoroastre. — 17. Sprawiedliwą i czystą myślą rozpostrzeniającego się, wszyscy błogo podtrzymywać powinni. Il faut que tout le monde protége libéralement l'homme s'enrichissant à l'aide de la justice et de pures pensées. — 18. Gnidy zaś duże rozpostrzeniającego, wszyscy zewsząd rwać mają! Celui qui vit dans la salté et propage de grandes lentes, doit être fouetté par tout le monde. — 19. Jam dla szczęścia waszego — lecz chwalcie Boga i żyjcie cnotliwie — upodobajcie sobie w nauce, w rozumie i w pożyciu z sąsiadami — oto dla was, wy co macie wiarę! Moi Dieu je suis pour votre bonheur. Mais glorifiez Dieu et vivez honnêtement. Plaisez-vous dans la science, dans l'esprit et dans la société de vos voisins. C'est à vous qui avez la foi, que je parle.

IX.

1 [illegible] 2 [illegible]
[illegible] 3 [illegible]
[illegible] 4 [illegible]
[illegible]
5 [illegible] 6 [illegible]
[illegible] 7 [illegible]
[illegible] 8 [illegible]
[illegible] 9 [illegible]
[illegible] 10 [illegible]
[illegible]

1. Aby być rolnikiem uratowanym z nędzy a pełnym chwały Boga, niech się zawierzy Zoroastrowi. Pour devenir de bons agriculteurs, échapper de la misère et vous pénétrer de la gloire de Dieu, fiez-vous aux paroles de Zoroastre. — 2. Ogniwo swoje, niech każdy w czystości utrzymuje — ożeniwszy się zaś, on cnotliwym być musi. Que chacun maintienne la pureté de son foyer; car marié il sera vertueux poursûr. — 3. Oto tu zapytany był Zoroastr — „jakich ty masz ludzi?“ Ici Zoroastre fut interrogé: „Quels hommes as-tu, pour les y conduire?“ — 4. Ja jestem za tém, aby cały świat zostawał cnotliwo — aby był dobroczynnym — aby się żenił i chętnie omawiał wszystko świętemi słowy.“ „Quant à moi, je veux que tout le monde vive vertueusement, qu'il soit bienfaisant, qu'il se marie, qu'il bénisse toute entreprise de saintes paroles.“ 5. „Dla mnie powinien każdy w głos się modlić, — ażeby dojrzewał błogo.“ „Chacun me doit prier à haute voix, s'il veut devenir riche.“ — 6. „Jestem za tém, aby każdy uczeń Zoroastra modlił się i cnotliwie dojrzewał.“ „Je suis d'avis que chaque écolier de Zoroastre prie et s'enrichisse honnêtement.“ — 7. „Dla mnie więc, oświecaj ich, o uczony — zasiądź między moimi i pouczaj, jak sobie mają smaczny karm przygotować.“ „Ainsi éclaire-les pour moi, savant Zoroastro; établis-toi parmi eux et apprends-leur, de quelle manière ils peuvent gagner une bonne nourriture.“ — 8. „Działaj dla mnie statecznie — stój przy tém ciągle, aby nie przeszło — niech się ciągle zażywają!“ „Travaille donc pour moi, tâche qu'ils en profitent et qu'ils ne t'oublient pas. Qu'ils, en répétant tes paroles, se vivifient et s'encouragent les uns les autres.“ — 9. Na to odrzekł Zoroastr: „Przyjm Panie modły nasze!“ Zoroastre répondit: „Recevez, Seigneur, nos prières.“ — 10. Lud ma mieć sobie za pierwszy warunek, chwalić zawsze Boga — mieszkańcy w ogólności zostawać mają w lubym związku małżeństwa — bo cóż może ożywić jedność? co

[illegible] 11 [illegible]
[illegible] 12 [illegible]
[illegible]
[illegible] 13
14 [illegible] 15 [illegible]
[illegible]
[illegible] 16 [illegible] 17 [illegible]
[illegible] 18 [illegible]
[illegible] 19 [illegible]
[illegible]

może ubić poligamię? Le premier devoir du peuple est d'adorer toujours Dieu. Les habitants sont en général obligés, de vivre dans le doux mariage. Car qu'est ce qui peut ranimer la concorde? qu'est ce qui peut supprimer la polygamie? — 11. Otóż, niech się to przyjmie u was, aby się każdy w głos modlił — aby cnotliwie dojrzewał. Eh bien! que ces règles prennent de fortes racines chez vous, que chacun prie à haute voix, que chacun grandisse moralement et physiquement d'une manière vertueuse. — 12. U owego wyżywiającego miało się to pierwszym warunkiem, że mieszkańcy zostawać byli powinni w miłym związku małżeństwa — bo to tylko mogło ożywić jedność, a ubić poligamię. Le devoir de cet homme-là (djemshyd) qui nourrissait le peuple, était d'exiger que les habitants vivent dans le doux mariage. C'est ce qui pouvait produire la concorde et supprimer la polygamie. — 13. Kiedy był u nich otrok już dojrzały i chciał dobrowolnie pojąć rozsądną. Si chez eux un garçon mûr voulait, de son plein gré, prendre une femme en mariage. — 14. Oni go czas jakiś karmić byli powinni z zasobów trzody, aby utrzymał wspól z nim żyjącą. Les parents étaient obligés, de le nourrir des revenus des troupeaux, afin qu'il puisse exister avec sa femme. — 15. On musiał pracować, aby się swéj woli dorobić. — on nie umarzał paszącéj się trzody — on wyorywał, zbogacając się wodą i drzewami. Il fallait qu'il y travaillât pour être émancipé; il ne tuait secrètement aucun être nouveau-né du troupeau; il labourait la terre, en s'enrichissant d'eau et d'arbres. — 16. On się karmił pokarmem zapracowanym. Il se nourrissait d'aliments gagnés par lui-même. — 17. Kiedy już miał co chciał, a nawet i płodorody — nie miał się z jałowicami, nie grzał się z niemi. Lorsqu'il avait déjà atteint ce qu'il avait desiré et qu'il avait déjà gagné des éléments agricoles, il ne commettait plus de masturbations à l'aide de femelles; il ne faisait plus de copulation charnelles avec elles. — 18. Nie zarywał on jałowice — nie męczył one — nie zazdrościł on im praw natury. Il ne couvrait pas les femelles, il ne les tourmentait pas, il ne leur enviait pas les lois de la nature. — 19. Piętnaście najmniéj sztuk bydła rogatego i nierogatego karmcie i hodujcie — i świetne nawet

20 [illegible]
21 [illegible]
[illegible] 22 [illegible]
[illegible] 23 [illegible]
[illegible]
[illegible] 24 [illegible]
[illegible] 25 [illegible]
[illegible] 26 [illegible]
[illegible] 27 [illegible]
[illegible]
[illegible] 28 [illegible]

muły. Nourrissez et soignez, chacun au moins quinze bêtes à cornes ou sans cornes dans votre ménage agricole et aussi des mulets excellents. — 20, Jadajcie, co tylko zechcecie — ale rozsądnie, tak jak Ima przekarmiciel dzieci moich. ˙Mangez tout ce que vous voudrez, mais aussi modérément qu'Ima père nourricier de mes enfants. — 21. Ludzie, miéjcie sobie i za drugi warunek: chwalić zawsze Boga — mieszkańcy zostawać mają w milym związku małżeństwa — bo cóż może ożywić jedność? co może ubić mnogożeństwo? Hommes, ayez pour votre second devoir d'adorer toujours Dieu. (etc. voir ci-dessus No. 10.) — 22. Voir ci-dessus No. 11.) — 23. U twoich niech się to ma i za drugi warunek — że mieszkańcy zostawać mają w milém małżeństwie; gdyż one tylko ożywia jedność — one jest zdolne zniszczyć mnogożeństwo! Que ton peuple ait pour son second devoir d'exiger que les habitants vivent (etc. voir ci-dessus No. 12.) — 24. Jest u nich otrok już podżyły, wioskę oczyszczoną trzeba mu oddać w dzierżawę. S'ils ont un garçon nubile, il faut qu'ils lui donnent en ferme un village exempt de dettes. — 25. Który będzie zdolnym ubić Dehaka srogiego, o trzech paszczach, o trzech klamrach (głowach?) o sześciu iskrzących się oczach, a tysiącznie wściekłego. Si c'est un jeune homme capable de tuer le Déhaque sevère, à trois bouches, à trois têtes, à six yeux pleins de feu et mille fois furié et enragé. — 26. On był przetwórcą — on podawał drugim prawa do grzechu — on się ciągle żenił s udręczeniem. Ce Déhaque était un destructeur, qui donnait l'exemple du péché, qui se mariait perpétuellement avec une autre jeune fille, pour lui ravir sa virginité. — 27. On żarł, co zapracował drugi, a między tém przetwarzał ten Bohater fałszywy wszystko dobre — on żarł zostawający lud w związku małżeńskim — był to wilk drapieżny dla żonatych. Il dévorait ce qu'un autre avait gagné au travail; outre cela, ce faux Dieu déformait toute chose bien créée; il dévorait le peuple se mariant. C'était un loup féroce pour les époux. — 28. Ludzie, twym i trzecim warunkiem jest: chwalić Boga — mieszkańcy zostawać powinni w miłym związku małżeńskim — bo cóż może ożywić

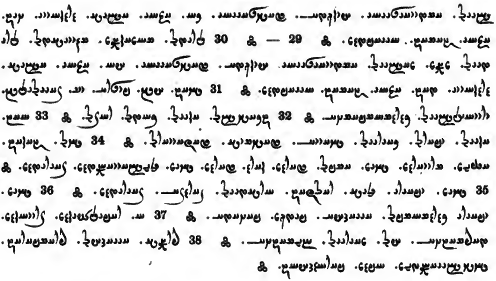

jedność? co zniszczy mnogożeństwo? Hommes, votre troisième devoir est d'adorer toujours Dieu. (etc. voir ci-dessus No. 10.) — 29. Voir ci-dessus No. 10. — 30. Owo wytarta, samotna, uprzedzenia pełna, siedzi na trzeciaku miana — a mieszkańcy zostawać mają w lubym związku małżeństwa — bo to tylko może ożywić jedność — to tylko może wstrzymać od poligamii. Voilà une femme débauchée, seule, pleine de préjugés, qui demeure dans son bien, divisé en trois parties. Mais les habitants doivent vivre dans le doux mariage (etc. voir ci-dessus No. 10.) — 31. Oto ma się u niéj putraczka już podżyla — ona, zachciawszy się zarwać, pod ogiera podleże. Elle a par exemple une fille déjà nubile; alors celle-ci désirant être accolée, est prête à se soumettre à un étalon. — 32. Tkający w co innego, podaje różnicę. Celui qui féconde une autre créature qu'une femme, produit un être tout différent de l'homme. — 33. Oto to inne stworzenie oporem obrabiane, traci bydle z bydlęcia wyrodzić się mogące. Cette autre créature couverte par force par l'homme, perd le petit qu'elle aurait pu produire si elle était couverte par son mâle. — 34. Kto więc ubija byt czysty, grzejąc się z kobylami, czy z mężami, ten wyżywia wszy wżercze. Aussi qui détruit la sémence naturelle, en s'accouplant avec une femelle ou avec un autre homme, produit-il des poux rongeant le corps de l'homme. — 35. Wpierałby się więc gwałtem w to wszystko, co porodzić żywioł może, — staje się przez to artystą, hodując wszy wżercze. S'il couvre par force des créatures qui pourraient procréer des êtres naturels, il se fait un producteur de la vermine rongeante. — 36. Wpierałżeby się oporem w kobyłę, staje się hodującym to, co dopicka. S'il couvre une jument par force, il produit ce qui lui nuit. — 37. A przecież ma on być karmicielem istot zarywanych, z których pieczeń wy orna gdy się tego zechce. Et cependant il doit nourrir et soigner des créatures se couvrant convenablement, dont on a un excellent rôti, si l'on en veut manger. — 38. Zarłocznie niechże on nie zrze to, co do koni należy — niech zrze ile chce wodnistość jaj, które się zlegają. Qu'il ne gâte pas le sperme des chevaux; qu'il

Digitized by Google

39 [illegible] 40—41

42 [illegible]

[illegible] 43 [illegible]

[illegible]

[illegible] 44 [illegible]

[illegible]

45 [illegible] 46 [illegible]

[illegible]

[illegible] 47 [illegible]

[illegible]

mange autant d'oeufs pondus qu'il voudra. — 39. Przenieś łakność wodnistości żywiolu — kobyłki mają się tylko dla ogierów! Réprimez votre concupiscence pour les femelles; car la jument n'appartient qu'à l'étalon. — 40 et 41. Voir ci-dessus No. 10 et 11. — 42. Wiele koni wychowywanie ma się mieć za czwarty warunek — mieszkańcy zostawać mają w miłym związku małżeństwa — one tylko ożywić musi jedność, a zniszczyć może mnogożeństwo. Votre quatrième devoir est d'élever beaucoup de chevaux. (La continuation voir ci-dessus No. 10.) — 43. Kiedy jest u ciebie już wyrosły a rzeźwy, Zoroastrze, — domek jego pełno koni wydawać powinien — wedle woli Boga, niech on tkać przykazuje. Si parmi ton peuple, Zoroastre, se trouve un jeune homme nubile et d'esprit, conseille-lui, qu'il tâche dans son économie de produire des chevaux en grand nombre; dis-lui qu'il doit faire couvrir les femelles d'après les lois divines. — 44. Niech oczyszcza i uprawia wolność — niech wywodzi pierwszość twoją, Zoroastrze dla tych, co pragną Boga wiary — niech przeczyszcza istoty karłowate, wybierając z czwartego nawet pokolenia. Qu'il soigne et élève tout ce qui pourrait lui procurer la liberté; qu'il tâche de proclamer ton premier précepte, Zoroastre, parmi ceux qui ont l'intention de croire en Dieu; qu'il fasse couvrir les femelles bâtardes, en employant les mâles réparés dans la quatrième génération. — 45. Wodą czystéj krwi żywiolu, on do czystości przywiedzie rasę. Par le pur sperme des mâles il réussira à atteindre la pureté de la race. — 46. Twoja ziemia może być obfitą w żywioł rolniczy — niech się więc tam wszystko ukrzepia prawnie, Zoroastrze — kto to przemoże, będzie to mąż rozradzający wodą krwi pierwszéj to wszystko, co święta ziemia wydaje. La terre de ce pays-là peut abonder en éléments agricoles; que tout s'y enracine, Zoroastre, d'après tes lois. Celui qui les observera, deviendra un agriculteur produisant à force de pur sperme toute sorte de créatures servant à l'usage de l'homme. — 47. Kto jest dziejczym, a kto ciała rasy podtrzymującym — kto wedle twéj woli postępować będzie, znajdując się wszędzie osobiście, ten jest tém samém wiarą przejętym, i podawać musi myśl Boga. L'homme actif, tâchant de soutenir la qualité de la race et agissant selon tes préceptes et ayant l'oeil à tout, est pénétré de la sainte foi et ne voudra pas

Digitized by Google

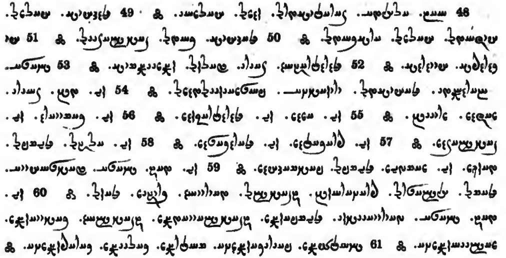
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61

propager que des pensées divines. — 48. Na to odrzekł Zoroastr — przyjmuj Boże modlitwy moje! Zoroastre répondit: Recevez, Seigneur, mes priéres. — 49. Lud w ogólności modlić się musi udatnie, modlić się musi czcigodnie. Le peuple en général doit prier Dieu sincèrement et doit prier avec respect. — 50. Lud ma się udzielać i leczyć się nawzajem. Le peuple doit être bienfaisant et avoir soin des malades. — 51. Ma krwistości dodawać trzodom swoim. Il doit tâcher d'engraisser et rendre forts ses troupeaux. — 52. Istota prawdziwie potrzebna zerznąwszy się, płód jéj niemięsuje się. Le produit d'une créature utile, converte inconvenablement ne doit plus être mangé. — 53. Niech się je, idąc do tego raju ziemskiego, to co się urwało i zupełnie iść nie może i nie powinno. Chemin faisant à ce paradis terrestre, on doit manger les êtres nouveau-nés, qui ne peuvent pas encore marcher. — 54. Ani ci nawet, co się zarzynają miodem, gwarząc. Ni même ceux qui ont l'habitude de s'enivrer d'hydromel (n'y doivent pas marcher.) — 55. Ani nic nieposiadający — ani wiarą nieprzeniknieni. Ni ceux qui ne possèdent rien, ni ceux non plus qui ne sont pas pénétrés de la foi. — 56. Ani niedobroczynni — ani leczący się. Ni ceux qui ne sont pas bienfaisants, ni ceux non plus qui n'aiment pas à soigner les malades. — 57. Ani kupcy — ani nierzetelni. Ni les marchands injustes, ni les improbes. — 58. Ani obdziaływacze wszelkich ciał — ani wszyscy wielcy, co sieroty mlekiem nie opajają. Ni ceux qui aiment la polygamie, ni les grands Seigneurs qui ne nourrissent pas les pauvres orphelins. — 59. Ani też ci, którzy będąc żonatymi, o wszystko pożądane a trawą żyjące nie dbają, dozwalając drugim przerywać ich wenę. Ni les mariés qui ne s'occupent d'aucune créature broutante, en ne se souciant pas qu'on gâte le verve des autres bêtes. — 60. Ani nawet i ci, co bez pory urwaną istotę, wszelką dbałością nie pielęgnują, nie opierając się na prawach jasności stwórcy. Ni ceux qui dans leur indifférence ne soignent pas les créatures nées avant leur temps, en négligeant les lois de la clarté du créateur. — 61. Miałyżby się i tam znaleść posłanniczki owe, które nożem kopalnym do krwi się kopią? Est-ce possible qu'il s'y trouve des filles de joie, prophétesses, qui se laissent accoler jusqu'au sang?

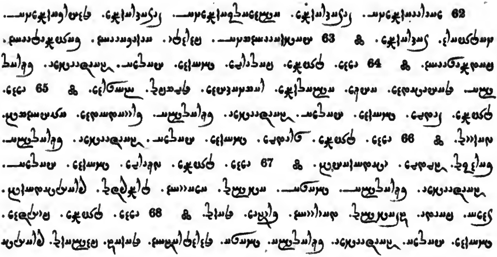

62. Otóż owi ubóstwiacze wężów już dwunóżnych a zniemożonych — już dwunóżnych a krwi łaknych, i nawet czworonożnych żarłoków? Ou qu'il s'y trouve des adorateurs tant de serpents bipèdes et faibles, que de serpents bipèdes et enragés, ou des adorateurs de gloutons à quatre pieds. — 63. Mieliżby się oni cieszyć naprzód, że tam w niewłaściwe istoty wcielać się będą, i przez to biegliby i rączo szli pieszo? Est-ce que ces gens doivent se réjouir déjà d'avance en espérant de pouvoir commettre des masturbations avec des créatures inconvenables; doivent-ils dans cette espérance y courir avec vous à pieds? — 64. Bierzcie sobie za pierwszy obowiązek, jasną modlitwą obdziaływać się, — abyście dojrzałymi weszli do tego raju ziemskiego, gdzie musi się mieć odrodzenie wszystkiego pożądanego. Prenez pour votre premier devoir de vous fortifier mutuellement avec la prière à haute voix, afin que vous entriez, comme des hommes parfaits, dans ce paradis terrestre, où sera la régénération de toute chose désirée. — 65. Bierzcie sobie i za drugi obowiązek, prośbą do Boga pracować, abyście dojrzale przy roli darli się, dla mienia cielistych istot. Prenez pour votre second devoir d'y travailler et prier Dieu, pour devenir persévérants au travail et pour augmenter votre bétail. — 66. Niech to będzie wam trzecim obowiąskiém, jasną modlitwą pracować przy roli; aby dojrzewał drogi żywioł, który się dotąd ubijal, i do stateczności się doprowadził. Que votre troisième devoir soit de travailler dans les champs en priant Dieu à haute voix, pour que les créatures nouveau-nées et chères accroissent et ne soient plus tuées comme avant, et pour qu'elles soient perfectionnées le plus possible. — 67. Niech to wam będzie czwartym obowiąskiem, zawsze z modlitwą pracować przy roli; aby wam dojrzewalo to, co się uprzednie nie miewalo — aby owoce pierworodne a dzikie, ziemia ciągle wydawała — dbajcie o te drzewa drugim nawet dla weny. Que votre quatrième devoir soit de travailler toujours dans les champs en priant Dieu, pour que ce que vous n'aviez pas avant réussisse et pour que la terre produise sans cesse des fruits, dont on ne se servait pas avant; ayez soin des arbres et transplantez-les pour leur donner une autre sève. — 68. Bierzcie to sobie za piąty obowiązek, jasną modlitwą obdziaływać się — aby polepszało się wszystko, co tylko prawdziewie jest pożądaném —

Digitized by Google

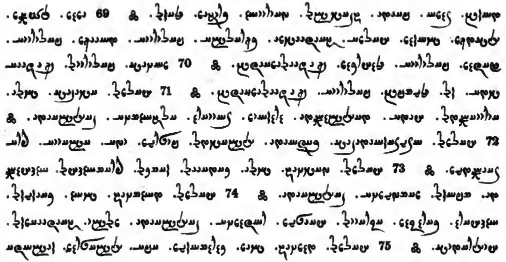

niech wypala dzikie rzeczy ziemia — wy dbajcie o drzewa, w pożytek drugim nawet. Prenez pour votre cinquième devoir de travailler en priant Dieu à haute voix, pour que ce qui est vraiment désiré prospère, pour que la terre absorbe les produits sauvages; ayez soin des arbres et transplantez-les pour obtenir une bonne espèce. — 69. Weźmijcie sobie za szósty warunek szczerą modlitwą pracować około roli — aby dojrzale trwała pierwsza rasa tego i owego — t. j. pierwsza rasa bydla, pierwsza rasa zajadłych nawet istot — niech to zawsze czysto bytuje. Prenez pour votre sixième devoir de travailler dans les champs en priant Dieu sincèrement, pour que la première race de chaque créature reste pure, c'est-à-dire la première race du bétail et la première race même des êtres sauvages; que leur pureté soit conservée pour toujours. — 70. Macie co pierwotnego? to trwale chowajcie — nie wszystko bowiem pierwotne jest trwale i godne chowania. Si vous avez quelque chose de primitif, ayez-en soin; mais pas tout ce qui est primitif est digne d'être élevé. — 71. Trwale bądźcie w chwale Boga — a komu się urwie trwały byt miana, niech on usiluje znowu go do jedności doprowadzić — zawodnych samców i samice, któremi się obdzialywal, niech rozdarowywa. Soyez persévérants à adorer Dieu; celui qui aura une race tarée doit tâcher de la régénérer; qu'il se défasse des mâles et des femelles, dont il s'est servi, mais qui l'ont trompé. — 72. Chwalcie Boga z poranku do wieczora modlitwami — oddawajcie chętnie syna tym, co godnie z wami żyją. Glorifiez Dieu depuis le matin jusqu'au soir. Donnez volontiers vos fils en mariage à celles, dont les parents vivent en bon intelligence avec vous. — 73. Módlcie się za tych, których źli i niesforni ludzie obsiedli, i trzymają w oblężeniu — psa wielkiego im podarować. Priez Dieu pour ceux que de mauvaises gens ont entourés et qu'ils obsèdent. Donnez-leur un chien de garde très-fâché. — 74. Módlcie się za tę matkę, której dziewica ma sobie drogiego, i aby się z nim ogrzać, radaby się jemu poddala — mąż dziejczy i tęgi ma się dla niéj wybrać i złemu zaradzić. Priez pour la mère, dont la fille a un amant et désire se donner à lui. Il faut qu'un jeune homme vigoureux, destiné pour elle, remédie au mal. —. 75. Módlcie się za

[illegible] 76 [illegible]
[illegible] 77 [illegible]
[illegible] 78 [illegible]
[illegible] 79 [illegible]
[illegible] 80 [illegible]
[illegible] 81 [illegible]
[illegible]
[illegible] 82 [illegible]
[illegible] 83 [illegible]
[illegible]

tego, który będąc tęgim kiereszownikiem, na despotęby napadł i w niz go położył — kto tylko błogo wzrasta, despota zazdrości. Prier pour le bon guerrier de Dieu qui voudrait se jeter sur le tyran pour l'écraser, car le tyran envie le bonheur à l'homme s'enrichissant. — 76. On dowodzi: niema mieć wyłącznéj wody chłop — on ma silnie pracować, a pieniądz uskubnie. Celui-là soutient, que le paysan ne doit pas avoir son eau à lui, qu'il doit travailler de toutes ses forces et on lui donnera ce qu'on voudra. — 77. Tamten wszystkim wierną pracą dobrze życzy — ten zaś niegodny, wszystkich, czynami swemi, ubija. Le guerrier de la cause de Dieu souhaite du bien à ceux qui se nourrissent à force d'un travail honnête. Le tyran indigne détruit la prospérité des hommes par ses mauvaises actions. — 78. Niech ustaną żyć ci, co tylko sami wszystko mieć chcą — i magnat wówczas modlić się musi. Que ceux qui seuls veulent avoir tout, cessent de vivre, alors aussi les grands se mettront à prier Dieu. — 79. Niech ustaną żyć ci, co opajają wielo mównością fałszywą. Que les hommes périssent, qui tâchent d'éblouir tout le monde par leur fausse éloquence. — 80. Niech ustaną ci, którzy niezrozumiawszy prawdy, wypytują się na około między swoimi, plecąc potém niewiedząc co. Mort à ceux qui n'ayant pas compris la vérité, font des questions par-ci et par-là sur ce dont il s'agit et puis raisonnent à tout et à travers sans savoir quoi. — 81. Między tymi, których stwórca zabrał, a za pierwsze ich dobre uczynki światlością gwiazd obdarzył, — rozumiéj tych, co się prawami jasności Boga prowadzili. Sachez que parmi ceux que le créateur a pris avec lui et qu'il a doués de la clarté des étoiles, pour leurs bienfaits, se trouvent les hommes qui dans ce bas monde se sont conduits par les lois de la clarté divine. — 82. Otóż, będą tam i tacy, co na dobre schronią się na górach szerokich i długich — góry wydają mądrych. Il y aura (dans ce paradis terrestre) aussi des hommes qui se réfugieront sur les montagnes larges et longues; les montagnes produisent des savants. — 83. Modlić się tam będą domownicy — posiadacze wiosek i miasteczek — i posiadacze grosza gotowego — uśpieni tam w duchu hojny chleb mieć będą. Là prieront Dieu les propriétaires de fermes et les propriétaires de villages, ainsi que les propriétaires de petites villes

Digitized by Google

84 [illegible]
[illegible] 85 [illegible]
[illegible] 86 [illegible]
[illegible]
[illegible] 87 [illegible] 88 [illegible]
[illegible] 89 [illegible] 90 [illegible]
[illegible] 91 [illegible]
[illegible] 92 [illegible]
[illegible] 93 [illegible]
[illegible] 94 [illegible]

et les propriétaires d'argent comptant. Leurs sujets éclairés par la foi, y auront du pain abondamment. — 84. Mieć się tam musi potęga dla wiarą Boga przeniknionych — mienie ich w przyslowie pójdzie — ciało ich utrzymać się musi — oni tam pełno upodobania znajdą. Il faut absolument que la puissance y seconde tous ceux qui sont éclairés par la foi de Dieu. Leur richesse passera en proverbe. Leur communauté ne sera jamais ébraulée. Ils n'y trouveront que du bonheur. — 85. Tam nic niemający, przez swą dbalość, stać się musi zupełnie dbałym — utraciuszek zaś, nabierze gorącości do pracy roli. Chaque homme indigent, y deviendra tout-à-fait soigneux à force de ses soins. Le fainéant y apprendra à travailler studieusement dans les champs. — 86. Kto tam jakikolwiek posięże domek — kto się tam dorobi wioski — a kto się dobierze i miasteczka, ten musi być przykladnym mieszkańcem. Chaque homme y possédant une petite maison quelconque, ou ayant gagné un petit village, ou devenu propriétaire d'une petite ville, sera sans aucun doute un habitant exemplaire. — 87. Mięso zarywać tam będą oni, li od przypadającego zarznięciu. Ils y mangeront de la viande, mais seulement des animaux qui peuvent être tués. — 88. Tam na około, wysoka wiara się znajdzie. La vraie foi divine s'y répandra bientôt dans les environs. — 89. Oni tam zadawanemi sobie ranami, mniemać będą, że dobrze czynią. On y honorera les blessures reçues à la guerre avec les voisins. — 90. Lecz nie będzie tam zbawienia między nimi — nie będzie tam żywiołu stalego. Parmi eux il n'y aura jamais de bonheur, il n'y aura pas de bon bétail. — 91. Lecz nie będzie tam roli na wydobycie plodów — nie będzie y żywiołu do roli. Il n'y aura pas de terre propre à produire des aliments, il n'y aura pas non plus d'éléments agricoles. — 92. Kto się raz w myśli utrwalil, ten inaczéj myślić nie będzie — kto się ustatkował, do zabójstwa dążyć nie będzie. Celui qui sera constant dans des pensées divines n'eu changera jamais. Celui qui sera devenu vertueux ne tendra jamais au meurtre. — 93. Jeśliś żyl nierządnie, siemiéjstwo twoje żyć będzie li tylko w poligamii. Si quelqu'un a vécu impudiquement, sa famille ne vivra que dans la polygamie. — 94. Ścierwem

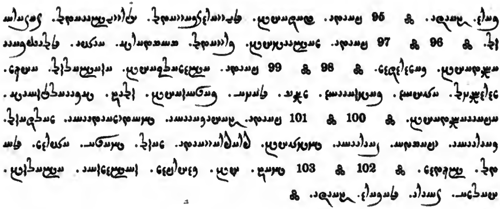
95
96
97
98
99
100
101
102
103

nie zaplodnisz ziemi na dobre — do chwały więc Boga bierz się, zaglądaj — dobremi czynami działaj. Menant une vie vicieuse on ne réussira dans rien. Ainsi aimez à adorer Dieu, à avoir l'oeil à tout, et à agir honnêtement. — 95. Wywarzone mięso podawajcie zawsze do stołu — krwią objęte zarzyna i jest szkodliwém. Faites-vous servir toujours un bon bouilli, car la viande saignante est nuisible. — 96. Voir ci-dessus No. 94. — 97. Zawsze wespółżyjących w karności trzymajcie — karzcie winnych dobrze, i wydawajcie ich nawet pod klamrę. Tenez dans une certaine subordination ceux qui vivent avec vous, punissez sevèrement les coupables et accusez-les même pour qu'ils soient pendus. — 98. Voir ci-dessus No. 94. — 99. Wzmagajcie się zawsze i usiłujcie, gdy wam niepomyślnie idzie — miano nie umarzajcie — nad osiągnionemi prawami myślcie, i opowiadajcie one dzieciom waszym — nie będzie szkodliwości duszy, gdyby one i przeciwnemi opajano. Empressez-vous et efforcez-vous toujours, quoique vous ne réussissiez pas quelquefois; ne tuez pas les petits du bétail; méditez les lois apprises et racontez-les à vos enfants, on ne pourra plus gâter leur âme par des sciences vicieuses. — 100. Voir ci-dessus No. 94. — 101. Zawsze młodzikowi straszącemu wszystkich na myśli kopanie dziewic — upadlaby pierwsza, niech ją bierze, i żyje między drugimi — miéjcie to sobie: taki jest chmurą, którą wiatr pędzi. Le garçon bravant et prêchant la chasteté à tout le monde, ne pense qu'à avoir une fille; s'il en avait fécondé une, il faut qu'il la prenne en mariage. Sachez donc qu'un tel garçon est le nuage poussé par le vent. — 102. Voir ci-dessus No. 94. — 103. Oto on jest, który ścierwem nałeżycie ziemi zapłodnić nie może — oby się raczéj brał do modlitwy, i cnotliwie postępował. Un tel homme menant une vie vicieuse ne réussit dans rien. Qu'il aime ainsi à adorer Dieu, qu'il s'adonne à l'économie et qu'il vive honnêtement.

X.

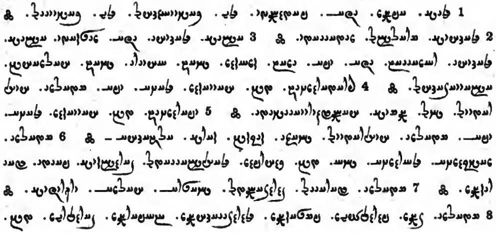

1. Wszyscy po wodę idąc piechotą, ona ma się wydać i wydawać zawsze. Si vous allez chercher de l'eau, à pied et ensemble, vous la trouverez et elle vous produira de bonnes récoltes. 2. Lud ma czysto żyć i na myto pracować. Le peuple doit vivre vertueusement et charitablement. — 3. Istniejesz wonnie? idź udzielać się drugim — istniejesz wonnie? już tém samém jesteś wolnym, — więc postępuj z ufnością w Boga — najm sobie dom, w którym znajdzie się błogosławieństwo Boga, chwała jego, i zażycie się. Si tu es à ton aise, va secourir ton prochain; si tu es riche, tu es aussi par cela même libre. Travaille ainsi plein de confiance en Dieu; procure-toi une maison, où se trouvera la bénédiction de Dieu, sa gloire et ton bonheur. — 4. Bratersko bądź z tymi, którzy rolę obrabiają — mów im: ufajcie statecznie w opatrzność i ukrzepiajcie się — bo kto gnidy twórzy, ten wszy w zysku mieć musi! Vivez en frères avec ceux qui labourent la terre. Dites-leur qu'il se fient à la providence divine et perfectionnez-vous par votre travail. Car celui qui produit des lentes, ne gagnera que des poux. — 5. Podpierajcie tych, co rolę obrabiają — mówcie im: ufajcie statecznie w opatrzność Boga i ukrzepiajcie się — bo aby nie zgnuśniał człowiek, on czynnym być musi. Soutenez ceux qui cultivent votre terre. Dites-leur: confiez-vous à la providence divine et fortifiez-vous-en: car pour que l'homme ne devienne pas oisif, il doit être toujours actif. — 6. Statecznie wodnistość z mięsa wywarzajcie — kto ścierwo, jak dziki, żarć będzie, ten bardzo ostróżnie żyć musi na górach. Tâchez de bien cuire la viande; celui qui la mangera crue comme un sauvage, doit faire attention, surtout s'il habite les montagnes. — 7. Statecznie górale otróżnymi być mają — tam wymaga się szczególnie modlitwa z duszy urwana. Mes montaguards doivent être toujours précautionnés Là principalement il faut prier Dieu de tout son coeur. —Statecznie ziemię przepatrywać należy, krocząc po niéj, wyrzynając onę dobrze, i chapiąc skały — używając szczególnie owéj, którą chwała Boga ożywiła. Il faut toujours bien soigner la terre en marchant dessus, en la labourant comme il faut, et en ôtant

Digitized by Google

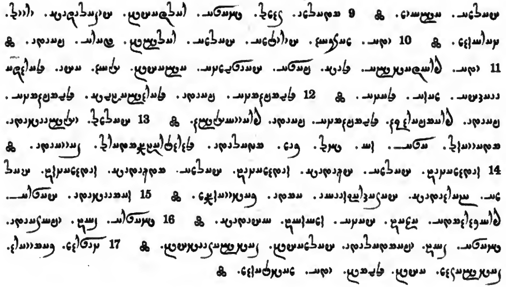

les pierres. Mais n'employez que celle que la gloire de Dieu a vivifiée. — 9. Stateczną ziemią jest ta, co rodzi i wonne wydaje ziarka a trawę. La meilleure terre est celle qui produit toujours et porte de riches moissons et de bonnes herbes. — 10. U tych, którym stwórca dawać zwykł urodzaj za ich modły, ożyją nawet i góry. Chez ceux, à qui le créateur aime à donner de bonnes récoltes pour leurs prières, même les montagnes seront vivifiées. — 11. U tych da się wszystko nawet tam, gdzie kruk chodzi — u nich zabłyśnie wszystko pożądane, i mieć się będzie wszystko wedle wiary — miéjcie to sobie za słowo! Chez eux il y aura toute sorte de produits même aux endroits où vit le corbeau; tous leurs souhaits seront remplis et tout ira d'après la foi. Je vous l'assure. — 12. Wszystko tam wówczas zasadzisz — wszystko zespojisz — wszystko z dzikości przetworzysz. Vous y serez en état de planter tout, de joindre tout et de transformer les produits sauvages. — 13. Człowiek modlący się, musi być przedsiębierczym — statecznym jest ten, co w nieudaniu się nawet, wiarą Boga przejętym jest zawsze. L'homme qui prie Dieu doit être entreprenant. Celui est vraiment persévérant, qui ne réussissant pas, ne cesse cependant d'être pénétré de la sainte foi de Dieu. — 14. Sama malutka chwała, uchodzi człowieka — sama malutka modlitwa, ostaja go — sama malutka modlitwa ożywia go i tysiącznym sposobem oświeca go prawami Boga. Une toute petite prière a le pouvoir de réfréner les passions de l'homme, une toute petite prière le rend constant, une toute petite prière le vivifie et l'éclaire de mille manières par les lois de Dieu. — 15. Kiedy nie możesz być wszędzie przytomnym, należy się mieć wspólnika — z tego nastanie gospodarka opłatna. Si l'agriculteur ne peut être présent partout, il faut qu'il prenne en aide un économe surveillant; voilà d'où l'économie payée provient. 16. Trzeba do tego zaufania — trzeba do tego polegania — przy chwale Boga, obie strony uleczą się. Pour cela il faut qu'il ait confiance en lui, il faut qu'il puisse se reposer sur lui; par la grâce de Dieu ils seront content l'un et l'autre. — 17· Karą dobroczynną, można się tu nawza-

18 [illegible] &

19 [illegible] &

20 [illegible] & 21 [illegible]

[illegible] & 22 [illegible]

[illegible] & 23 [illegible]

[illegible] & 24 [illegible]

[illegible] & 25 [illegible]

[illegible] &

26 [illegible] & 27 [illegible]

jem leczyć, — mając zwłaszcza wioski majętne. On peut s'entr'aider en donnant libéralement des contributions, surtout si l'on a des villages riches. — 18. Wszyscy niech żyją dobrze — cudzym niedawać, wyjąwszy temu, coby się wziął do roli i krwiście darł się. Que tout le monde vive bien; ne donnez rien aux étrangers, excepté à celui qui s'applique au travail agricole et s'empresse dans l'économie. — 19. Tu ów, co Boga chwali, nieda byle co — da on mu uzbierać coś z plodów roli. Celui qui glorifie Dieu, ne donnera pas à un tel homme un don quelconque, mais il lui fera cadeau d'une partie de sa récolte. — 20. Udręczyliżby bogobojnego, nie mu nie da. Il ne lui donnerait rien, s'il tourmentait un homme pieux. — 21. Ktoby miał otroka dorosłego i Boga chwalącego, ten płody wyjmować będzie, jako prawdziwy mieszkaniec. Un fils grand glorifiant Dieu doit exploiter la terre comme un vrai membre de la communauté. — 22. Między rządnymi, bogatymi, i Boga chwalącymi, wioski uleczą się. Parmi les hommes de conduite, riches et glorifiant Dieu, les villages prospéreront aussi. — 23. Chwalą Boga nadany, mieć się ma uzdrawiającym — takowy mieć będzie wielu uleczonych. L'homme adonné à la gloire divine doit secourir moralement et physiquement les malades; il aura le plaisir de voir beaucoup d'hommes se réjouir de la santé. — 24. Chwalą Boga nadany, powinien być wiarą przeniknionym — takowy mieć musi wszystko szczere, do rozprowadzenia płodów. L'homme adonné à la gloire divine doit être pénétré de la sainte foi; il sera entouré d'êtres lui souhaitant du bien et l'aidant à propager les produits, — 25. Między tymi, co wszystkiemi urwiątkowi zajmią się i statecznie żąć będą, koniecznie wonność Boga wydawać się musi — to orzekł Bóg stwórca — to się stać musi z tymi, co wejdą do tego tam raju ziemskiego. Parmi ceux qui s'occuperont de toute sorte d'arbrisseaux et qui faucheront avec persévérance dans les champs, l'abondance de produits se trouvera sans aucun doute. C'est ce que le Dieu créateur a proclamé. Cela s'accomplira chez chaque homme qui entrera dans ce paradis terrestre. — 26. Urwiątkami, twa moc się nada — pan domu, który ciebie wziął do pracy, mieć za to będzie miłość czystéj wody. Par l'agriculture on gagnera de la puissance. Le maître de la maison, qui t'a loué pour le travail, aura un homme attaché en toi. 27. Płodowi ziemi twa moc się nada — pan gospodarstwa nada sobie rozkosz z czystéj krwi rasy.

Digitized by Google

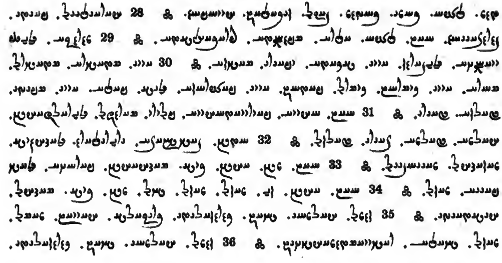

Les produits de la terre augmenteront votre puissance. Le maître de l'économie se réjouira du sang de la race. — 28. Zajmując się trzodą, przezornym zawsze być trzeba — gdyż twa moc i twe ogniwo święte, obdarzy się wszystkiém. En élevant des troupeaux il faut être extrêment prudent; car votre puissance et votre foyer sanctifiées s'enrichiront de tout. — 29. Ptastwo wysiadujące przebierać należy — mając szkodliwe, opierać się niem przy stole. Il faut trier la volaille couvant, si l'on trouve des imparfaites, il faut s'en servir pour la table. — 30. Mając podstarzałe, niech się starzeje i tuczy — mając noszące się, niech się po drodze nosi — mając pawiów, wszystkie niech kroczą — mając uczonych gołębiów, niech one latają po górach. Ayant de la volaille déjà vieille, laissez la encore plus vieillir et s'engraisser; ayant de la volaille pondante, laissez la pondre où elle voudra; ayant des paons, laissez les vivre; ayant des pigeons savants laissez les voler au dessus des montagnes. — 31. Otóż, mieć się przez to musi sama pierwszość, i to pełna, serdeczna i wyradzająca się — chwała Boża zajrzy tam gdzie się rozradzają gołąbki. Voilà comment on atteindra la perfection de la race pleine, saine et se propageant. La gloire de Dieu visitera les lieux, où les pigeons se propagent. — 32. A ci zażywiacze, bić je będą — lud w ogólności mieć się musi bogato. Ceux qui soigneront les pigeons, auront un bon aliment pour la table. Le peuple en général doit être riche en tout. — 33. Otóż, mieć się tu musi dużość, osiadła na dobre — przepadnie wówczas wcielanie się weń władców. Voilà comment on atteindra la grandeur de la volaille bien élevée. Alors cessera la mauvaise habitude des propriétaires de satisfaire leurs désirs charnels moyennant la grande volaille. — 34. Oto, nie będzie tam władców szczególnych — władcą dużym mieć się będzie ten, co rąsiednie bytować będzie. Il n'y aura pas de propriétaires prépondérants. Celui s'appellera un grand propriétaire, qui saura vivre avec ses voisins. — 35. Przejęty chwałą Boga być musi pracowitym, aby miał drogość darów Bożych — wielkim władcą ten tylko tam będzie, który się postara każdemu udzielić i narajć. L'homme pénétré de la gloire de Dieu, doit être diligent, pour avoir toute chose de la grâce divine. Celui y paraîtra un grand propriétaire, qui sera affable et aidera son prochain. — 36. Prze-

[illegible] 37 [illegible]
[illegible] 38 [illegible]
[illegible] 39 [illegible]
[illegible] 40 [illegible]
[illegible] 41 [illegible]
[illegible] 42 [illegible]
[illegible] 43 [illegible]
[illegible]
44 [illegible]
[illegible]

jęty chwałą, być musi pracowitym, — aby się dorobił drogości — wielkim zaś władcą ten tylko się okaże, który i we śnie pokarm biednym udzieli. L'homme pénétré de la gloire de Dieu doit être diligent pour avoir toute chose de la grâce divine. Celui s'y appellera un grand Seigneur, qui même pendant la nuit apportera de la nourriture aux pauvres. — 37. Kiedy masz wiele ludzi, obdziaływaj się nimi, spiochów oczyszczając z lenistwa. Ayant beaucoup de gens, sachez vous en servir prudemment, en corrigeant les lendores de leur oisiveté. — 38. Kiedy masz takich, niech się ma tam i chwała Boga — dorznąwszy bydle zirytowane, podaruj go. Ayant de tels hommes tâchez de les pénétrer de la gloire divine. Donnez-leur en cadeau la bête tuée à temps. — 39. Niema się tam mieć bydle takie, coby zdrzewiało — pilnować go, ogrzewać, i dać mu paść się wolno. Vous ne devez pas permettre, qu'une bête crève lentement; soignez-la, réchauffez-la et faites-la paître librement. — 40. Między tém, miałożby zapaść w drodze, nie daj go dobić bez zawierzenia się. Dans la route, si une bête tombait malade, n'attendez pas qu'elle meure, mais tuez-la sur le champ. — 41. Czasami, niech się one chwałą Boga zażywia — dawać mu tylko, aby się przyjął ciałem — kto się ma do wyszukania środków, ten może odrodzić. Parfois elle en revient par la grâce de Dieu; mais il faut la bien nourrir, pour qu'elle s'engraisse. Celui qui est habile à trouver des moyens, pourra la guérir. — 42. Zbyteczną gorliwością ubić możesz jarzmo wołów — węża tylko zmożonego okrwić silami można. Par un travail exagéré vous pouvez tuer une paire de boeufs sous le joug. Et ce n'est que le serpent, qui demi-morts peut reprendre ses forces. — 23. Kto tak myśli, ten i prawami Boga się nada, i ogniwo jego chwałą stwórcy wzrośnie — kto zaś to depcze, oby nie istniał. Celui qui pense ainsi a conçu les lois divines et fera croître son foyer dans la gloire de Dieu; mais que périsse celui qui foule aux pieds ces saintes pensées. — 44. Kto tedy Boga chwali, ten pracować musi, aby się w żywioł rolniczy zaopatrzył i światu go wydał — nie będąc zaś takim, ogniwo jego nie przekarmi i syna swego, — on go oddać musi na wyrobek. Aussi faut-il que celui qui adore Dieu, travaille, afin de se pourvoir d'éléments agricoles et de les propager. Celui qui n'adore pas Dieu, ne pourra

Digitized by Google

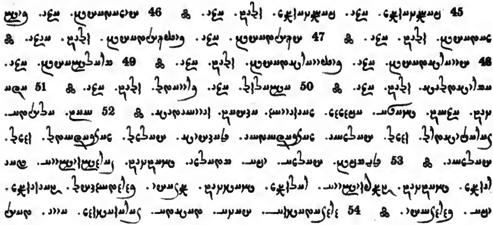

même nourrir son propre fils dans son foyer, il sera forcé à le faire mercenaire. — 45. I z piątakiem zacznji pracować, a nie będziesz długo z nim pracował. Entreprenez une économie, quoique même vous soyez cinq compagnons; vous ne travaillerez pas long-temps avant de parvenir à vous établir. — 46. Zacznji jeno umować, a zrobiwszy się dużym, już tego nie będziesz miał potrzeby. Commencez seulement à bien réfléchir, et devenus riches, vous n'aurez plus besoin de vous tourmenter. — 47. Zacznji tylko wydawać z trudami produkta, a zbogaciwszy się, już nie będziesz miał tego potrzeby. Mettez-vous seulement à exploiter la terre avec beaucoup de peine, et devenus riches, vous n'aurez plus besoin de vous tourmenter. — 48. Około żywiołu pocznij tylko chodzić, pracować — dużym magnatem zrobiwszy się, już tego nie będziesz miał potrzeby. Occupez-vous de l'accroisement de votre bétail tellement, que devenus riches, vous n'ayez plus besoin de vous tourmenter. — 49. Pocznij tylko żyć czysto, a oczyściwszy się zupełnie, już tego nie będziesz miał potrzeby. Commencez seulement à vivre vertueusement et lorsque vous serez purifiés, vous n'aurez plus besoin de vous tourmenter. — 50. Błogosławionym stań się przy pracy — a wkrótce nie będziesz miał potrzeby. Pénétrez-vous de la sainte foi pour votre travail et bientôt vous n'aurez plus de besoins. — 51. Abyś teraz zjadł co, musisz tego dorabiać się wodą na czole, myśl więc, a staniesz się niezawisłym, niepodległym. Pour avoir maintenant votre pain, il faut que vous le gagniez à la sueur de votre front. Pensez-y bien et vous deviendrez indépendants. — 52. Tu odrzekł Zoroastr — przyjm Boże modły moje — dobroczynnemu stwórcy, cały świat modły składać ma — o, dobroczynny stwórco — przyjm modły moje! Zoroastre répondit: Recevez, Dieu, mes prières! Tout le monde doit rendre hommage au Dieu bienfaisant. Oh Dieu bienfaisant, recevez mes prières! — 53. Wszyscy chwale Boga oddani, niech ufają statecznie, że jeść tam dobrze będą — nawet schronieni na górach, jeść będą — nawet osiedli w ciasnych gór szparach, jeść wygodnie będą — gnidami nawet dręczeni, przy pracy, ufać mogą, że się udzierżą. Tout le monde adonné à la gloire de Dieu doit espérer fermement, qu'il aura à manger, même les réfugiés des montagnes auront à manger, même les habitants des étroites vallées n'y manqueront pas de nourriture, même les gens tourmentés aujourd'hui de vermine, pendant leur travail, peuvent espérer, qu'ils existeront. — 54. Ze srebrnych naczyń powstają złociste, gdy się ma, co się chce. Des vases d'argent

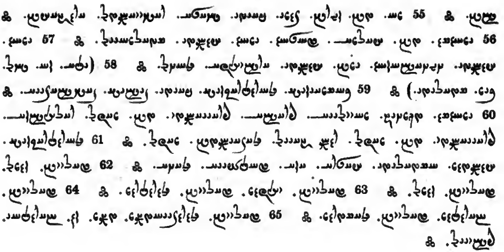

deviennent des vases d'or, lorsqu'on a ce qu'on désire. — 55. Nie to nludnia ziemia i rodzi, ale jedne rajenie się i życzliwość! Ce n'est pas la terre qui fait croître l'or et l'argent, mais l'assiduité au travail et l'amabilité de l'homme. — 56. Gdy to się przyjęło, proś Boga o bydełko — a gdy się i to przyjęło, to miéj się stale. Si les semailles ont réussi, priez Dieu pour le bétail, et si l'état du bétail est favorable, continuez à travailler constamment. — 57. Gdy ci się przyjęło pielęgnowanie dziatek staraj się, aby się doń przyjęły serdeczne słowa twoje. Si vous avez réussi à soigner vos enfants jusqu'à leur sortie de l'enfance, tâchez alors qu'ils se pénètrent de vos conseils paternels. — 58. Oto to jest, na czém wszystko stoi, i utrzymuje się! Voilà le fondement de l'existence du monde. — 59. Oddawszy się im, bądź ciągle pełną wiarą Boga przejętym — udwoj dlań twe życie i uzdrawiaj one! Adonnés à l'éducation de vos enfants, soyez toujours pleins de confiance en Dieu; doublez votre vie pour eux et guérissez-les du corps et d'âme. — 60. Przyjęłoż się to w twych dziatkach, miewaj z niémi rozmowę, jak się prowadzić mają — niech nie oddawają wedle upodobania wszystkiego w spotkaniu — niech się nie oddają w uniesieniu — wedle wziątku obrazy, niech nie oddawają wet za wet. Si vos enfants sont déjà en état de vous comprendre, dites-leur, comment ils doivent se conduire dans le monde. Qu'ils ne fassent pas de cadeaux de ce qu'ils possèdent au premier venu, qu'ils ne se mettent pas facilement en colère, qu'ils ne se vengent pas pour un outrage. — 61. Wiarą Boga bądź przejętym między swymi — ostoi się z tego to, co należy — nie będzie tam potrzeby słów gotowych! Soyez pénétrés de la sainte foi parmi vos compatriotes, de cette manière vous aurez ce qui vous est nécessaire. On n'aura pas besoin d'écrire beaucoup. — 62. Do bydełka bierz się każdy — do bydełka bierzcie się wszyscy. Que chacun tâche d'avoir du bétail, que tout le monde tâche d'en avoir. — 63. To jest do żywiołu plodnego — do żywiołu rolniczego. C'est-à-dire comme élément productif et comme élément agricole. — 64. T. j. do żywiołu jadalnego — i do żywiołu siennego. C'est-à-dire comme élément nourrissant et comme élément transportant le foin. 65. Bydlo wyrzynane rasowemi, nigdy się na pokarm używać niema. Le bétail de bonne race ne

66 [illegible] 67 [illegible]
[illegible] 68 [illegible] 69 [illegible]
[illegible] 70 [illegible]
[illegible] 71 [illegible]

doit jamais servir pour la nourriture. — 66. Chwalą Boga prowadźcie się więc zawsze! Conduisez-vous alors par la gloire de Dieu. — 67. Z chwałą Boga żyjcie między sobą i oddawajcie się małżeństwu. Pour la gloire de Dieu vivez ensemble et mariez-vous. — 68. Przy chwale Boga drzyjcie się około roli. Pour la gloire de Dieu donnez-vous de la peine au travail agricole. 69. Wszyscy chwalcie Boga zawsze! Que tout le monde adore Dieu toujours. — 70. Za prawami Zoroastra uczonego idźcie błogo, żyjcie cnotliwie i udzielajcie się! Suivez les lois du savant Zoroastre, vivez vertueusement et soyez bienfaisants. — 71. Jeść wy tam musicie to i owo — po kruczemu, smaczno. Vous y mangerez tout ce que vous voudrez avec beaucoup d'appétit.

XI.

1 [illegible] 2 [illegible]
[illegible] 3 [illegible] 4 [illegible]
[illegible] 5 [illegible]
[illegible] 6 [illegible]
[illegible] 7 [illegible]

1. Trzy rzeczy mieć trzeba ożywione i do płodzenia zdolne, aby się zażyć. Pour s'enrichir l'agriculteur doit avoir trois choses bonnes et fertiles. — 2. Bydło różnego rodu, konie i pełną chwałę Bożą. Du bétail de différentes espèces, des chevaux et la confiance en Dieu. — 3. Bydło i ofiarną lampą zażywia się. La lampe sacrée fait réussir le bétail. — 4. U tych, gdzie się ma żywioł plodorodny — u tych, gdzie się się zrodzi coś rasowego, niech się pielęgnuje. Chez ceux qui ont de l'élément productif, chez ceux qui ont gagné des êtres de bonne race, tout cela doit être bien soigné. — 5. Kto mieć będzie istotę pożądaną, nie będzie prosić o darowiznę na czas — o pożyczkę. Celui qui aura un mâle parfait, n'aura pas besoin d'en emprunter. — 6. Otóż ty masz wziąć i utrzymywać samice, putraki chwały godne, oraz maciory pełne, cielne. Ainsi tout agriculteur doit avoir et soigner des femelles, des mâles dignes d'être élevés et des vaches pleines. 7. Koń targami zażywia się. Le bon cheval se paye bien au marché.

Digitized by Google

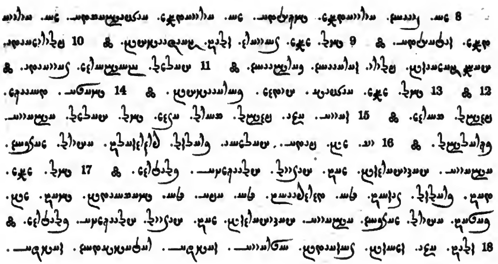

8. Niema buhaj zarywać, gdzieby sobie upodobał — niema zarywać u dojrzaléj — niema zarywać i u niedojrzaléj. Le mâle ne doit pas couvrir toute femelle, qu'il veut; il ne doit pas couvrir d'après son caprice ni la femelle mûre, ni celle qui ne l'est pas encore. — 9. Kto mieć będzie zawierzonego, nie będzie się tak dziać. Celui qui aura un économe surveillant, ne sera pas dans cet embarras. — 10. Im więcéj mieć się będzie obdziaływających się klacz, tym więcéj samców do karczowania onych. Plus on a des femelles, plus on aura besoin des mâles pour les couvrir. — 11. Chwal więc Boga i w jadło się zażywiaj każdy. Adorez donc tous Dieu et pourvoyez-vous de nourriture. — 12. Voir ci-dessus No. 4. — 13. Kto mieć będzie wszystko dobre, u tego się wszystkiém obdarzyć musi. Celui qui n'a que des races de bonne qualité, réussira en tout. 14. Byłożby nawet coś takiego, coby warto spalić na czysto. S'il avait même des choses, qu'il vaudrait mieux brûler. — 15. Dziewięć mogłoby być spalenia godnych gatunków, — ale ja jestem ten, którego chwalić i prosić trzeba, a wszystko dojrzeje. On pourrait même avoir neuf espèces dignes d'être brûlées; mais il faut m'adorer et me prier et je ferai tout prospérer. — 16. Już mieć będzie pokarm Boga chwalący, — niech tylko darno drze i żywioł rozkrzewia — Bog stwórczości przekarmi go, nię wysuszy na kij — co on mieć ma, to mu się da. Celui qui adore Dieu, aura de la nourriture poursûr; mais qu'ils défriche la terre et propage les éléments agricoles. Le Dieu créateur le nourrira; il ne le laissera pas sécher comme un bâton; il lui donnera ce qu'il doit avoir. — 17. Kto mieć tedy będzie darno do darcia, ten się zażyć musi — lub niech rzuci się do czego innego, na wodę, lub na co innego — mając dzieci, Bog stwórca one przekarmi — nieda im wyschnąć na kij — da im owszem, co im dać należy. Celui donc qui aura un terrain pour défricher s'enrichira; autrement qu'il entreprenne quelque autre métier, qu'il tire de l'avantage de l'eau ou de quelque autre chose; s'il a des enfants, c'est Dieu qui les nourrira, qui ne les laissera pas sécher comme des bâtons, mais qui leur donnera ce qui leur faut. — 18. Nie dojdzie on do tego, aby mu miano zajęto — naje się tam gospodarz — najedzą się rataje,

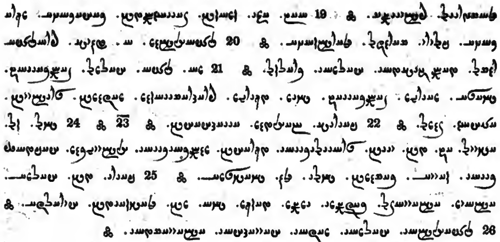

i siana uzbierają. Il n'arrivera jamais au point d'avoir ses biens confisqués pour ses dettes. Le maître aura à manger, ainsi que les laboureurs, qui lui moissonneront beaucoup de foin. — 19. Otóż, mając miano zażyć się mogące, ale pełne karczów i mrowisk, — wielce serdecznie wyrzynać one potrzeba. Ayant un bien qui peut enrichir l'homme, mais qui est plein de souches et de fourmilières, il faut de toutes ses forces les déraciner et purger le terrain. — 20. Usiluj więc, a żywioł przetwarzaj — przepasanemu do pracy i Boga chwalącemu, karczowanie udać się musi. Tâchez donc en tout faire prospérer les éléments agricoles, car celui qui travaille, le pan à la ceinture, et adore Dieu, réussira dans le défrichement. — 21. Niema twéj woli? proś Boga zawsze — oto i węża utrwalić można, jeżeli go czterech karmem ożywią — niedaje trzeciéj części owa dobrze wykarczowana ziemia! Si les affaires ne vont pas selon ta volonté, prie toujours Dieu et travaille pour quatre. Même le serpent demi-mort peut être revivifié, si quatre hommes se mettent à le ranimer. La terre bien défrichée et cultivée ne vous donnera pas trois grains pour un. — 22. Tam, tu i ówdzie znajdzie się żelazo pożądane. Vous trouverez même par-ci et par-là des mines de fer. — 23. Voir §. X, 52. — 24. Kto niedbały, ten nie podje — w dwoje zaś i w troje da się usilującemu — w czworo nawet, w sześcioro, w siedmioro, w dziewięcioro i w dziesięcioro więcéj nada się pilnemu — kto błogość wydaje, ten błogo jeść musi. Le paresseux n'aura pas pour se rassasier, mais le diligent aura sa nourriture doublée, même triplée. La nourriture sera multiplée quatre fois, six fois, sept fois, neuf fois et même dix fois à l'agriculteur appliqué. Celui qui produit beaucoup, aura à manger ce qu'il voudra. 25. Kto tylko ciągle chwali i prosi Boga żywego, ten się ubytni, temu się da wszystko, i tego ciało się przyjmie — kto w imie moje około roli pracuje, temu rodzić się musi! L'homme glorifiant et priant toujours le vrai Dieu, affermira son existence, aura tout et fera florir son foyer. Celui qui travaille en mon nom dans les champs aura un succès général. — 26. To jest temu, co zawsze usiluje — co zawsze Boga chwali — co zawsze współpracownikom ziarka daje, ato chętnie zawsze. C'est-à-dire celui qui aime le travaille, qui aime à adorer Dieu et qui aime à récompenser humainement ses laboureurs en grains.

Digitized by Google

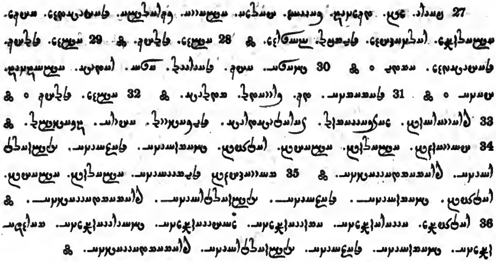

27. Niech się tylko ma przy mnie zawsze — niech się tylko oddają modły błogosławione i serdeczne — wszedłszy tam więc do tego raju, wy mieć się musicie ożywionymi, oświeconymi, i wszystko smaczno jedzącymi. Mais que l'on ne m'oublie pas, que l'on me prie et adore toujours du fond du coeur: alors entré dans ce paradis terrestre, on sera régénéré, éclairé et doué d'un bon appétit. — 28. Jam wonny i we wszystko obfity. Je suis le Dieu créateur tout-puissant et abondant en tout. — 29. Jam wonny i we wszystko obfity — więc wchodźcież do tego raju na posadę. Je suis le Dieu créateur tout-puissant et abondant en tout; ainsi partez pour ce pays et établissez-vous-y. — 30. Oto to, co znać mają prawowierni — oto jedyna rada — nastanie z tego to i owo. Voilà ce qui les vraiment éclairés doivent savoir; voilà le seul conseil; cela vous portera profit. — 32. Weźcie się więc do tego, co wam przystoi — drzyjcie się ciągle około roli. Appliquez-vous donc à ce que vous convient et occupez-vous du travail agricole. — 32. Jam we wszystko obfity. Je suis abondant en tout. — 33. Prawowierni i jasnością stwórcy nadani, na wzór Zoroastra żyć mają, wydając dzieci Boga, tkając przyzwoicie. Les fidèles et les éclairés par la lumière divine doivent vivre à l'exemple de Zoroastre, en engendrant des enfants pieux et en consommant le mariage. — 34. Przewracajcie więc ziemię błogo — bądźcie doradnymi — i objaśniajcie się, umujcie, i upodobajcie sobie żyć lubo z sąsiadami. Labourez volontiers la terre, soyez prudents, éclairez-vous les uns les autres, raisonnez et plaisez-vous à vivre avec vos voisins. — 35. Lubujcie się ze wszystkimi błogo — bądźcie litośnymi — i uczcie się, rozumujcie, i upodobajcie sobie w sąsiedztwie. Aimez-vous mutuellement, soyez miséricordieux, apprenez, raisonnez et plaisez-vous à vivre avec vos voisins. — 36. Z doradnością jest i wolność — i wy już nie zaspicie w tém ani miesiące, ani lata serdecznie — tylko uczcie się, rozumujcie, i upodobajcie sobie w życiu sąsiedniém. La richesse donne l'indépendance. Vous n'y passerez aucune année ni aucun mois à dormir, si vous apprenez, raisonnez et si vous vous plaisez à vivre avec vos voisins.

37 [illegible] 38 [illegible]
[illegible] 39 [illegible]
[illegible]

37. Oto, co się ma dla prawowiernych — oliwa i lampa niech się ma dla mnie — mówcie o tém! Voilà ce qui est destiné pour les vrais fidèles. Que l'huile et la lampe soit toujours préparée pour moi. Dites cela à tout le monde. — 38. To jest, o czém prawowierni znać mają: Oliwa z lampą dla mnie palić się ma — powtarzajcie o tém. Les fidèles doivent savoir que l'huile et la lampe doit toujours brûler pour moi. Répétez cela à tout le monde. — 39. Oto to uratuje, i nastać musi z tego to lub owo między wydającymi plony — mówcie o tém! C'est ce qui enrichira tout le monde et apportera une abondance générale aux agriculteurs.

XII.

1 [illegible]
[illegible] 2 [illegible]
[illegible] 3 [illegible]
[illegible] 4 [illegible]
[illegible] 5 [illegible]

1. Zastępujcie tych, którzy rozumem działają — którzy coś pożytecznego wydać usiłują — którzy trzody podtrzymują — którzy ważne myśli podają — którzy przychodowe projekta mają — oraz, którzy wskazują, jak pożytecznie około roli pracować należy. Protégez ceux qui agissent avec leur esprit, qui tâchent de créer et de publier quelque chose, qui soutiennent des troupeaux, qui donnent de bons conseils, qui font des projets avantageux, ainsi que ceux qui indiquent, comment il faut travailler dans les champs pour en avoir des fruits. — 2. Przyzwoicie łączyć się parom bydlęcym dawajcie — wszystkie mają się w zdatności wyrozumować, aby korzystne trzody bydła rogatego wydawały. Sachez bien accoupler le bétail; il faut savoir distinguer toute sorte de bétail, pour que les troupeaux ne produisent que de bons êtres. — 3. Dalsze ryczałtem łączyć się dawajcie — t. j. wszystkie dużuchne, więcéj duże, i zupełnie dużo wyrosłe. Quant aux autres bêtes, c'est-à-dire la volaille petite, plus grande et même très-grande, laissez-la s'accoupler librement. — 4. Między wami, droga ku temu, omówienie święte. Le moyen d'y parvenir est de bénir tout de saintes paroles. — 6. Tylko się oświecajcie i rozumujcie. Seulement éclairez-

Digitized by Google

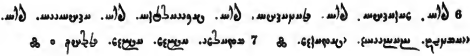

vous et raisonez toujours. — 6. Między podobnémi istotami — między napominającymi — między grzeszącymi — między posiadaezami pełnymi i między coś coś posiadającymi, pożądliwość ustać musi. Quant à la volaille, quant aux créatures donées de la parole, quant aux hommes péchant d'habitude, quant aux grands propriétaires et quant aux petits fermiers, — les uns ne doivent pas servir pour la satisfaction des désirs charnels des autres. — 7. Należy się tylko ustatkować, a jam w wonności wszechmocny. Il faut seulement être vertueux; moi, Dieu, je suis tout-puissant, pour vous aider.

XIII.

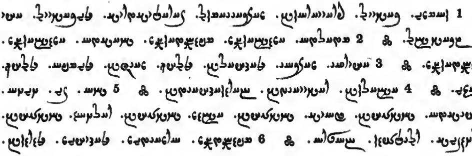

1. Jeden z waszych ma być prawodawcą między prawowiernymi, i to jasnością stwórcy oświecony, — aby na wzór Zoroastra wydawały się dziatki, tkając, w cielając się przyzwoicie. Un de votre communauté sera le législateur des fidèles, mais un législateur éclairé par la foi divine, pour que l'on mette au monde des enfants à l'exemple de Zoroastre, en consommant le mariage. — 2. Ustatkujcie się, omawiając się świętémi słowy — ustatkujcie się, żegnając się świętémi słowy. Tâchez d'être vertueux en bénissant tout de saintes paroles. Établissez-vous pour toujours en bénissant toute entreprise de saintes paroles. — 3. Bogu stwórcy wonnie bołdujcie, i błogo ku niemu miejcie się, — a wszystko się wam błogo uczyni. Rendez hommage au Dieu créateur et soyez ses enfants bien aimés, et vous réussirez en tout. — 4. Błogim sposobem i szczerze rajcie się jeden drugiemu i przekarmiajcie biednych. Soyez affables les uns pour les autres et nourrissez les pauvres. — 5. Kto żyć tam będzie pielęgnującym sposobem wszedłszy, u tego mieć się muszą krowy, mieć się musi przypłodek, mieć się muszą świetne zrzebce, mieć się muszą świetne ogiery i klacze, rodząc to, co się chce. Celui qui y entré soignera tout, aura poursûr des vaches, des veaux, des poulains allègres, des étalons et des juments jolis; c'est ce qui lui produira tout ce qu'il voudra. — 6. Będąc świątobliwym, spokojnym i błogim w wierze, ten moim

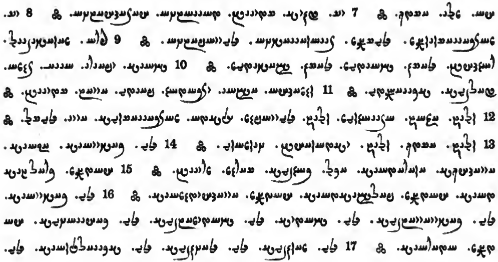
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

być musi. Celui qui sera pieux, vertueux et constant dans la foi, m'appartiendra. — 7. Bydlo już ustalone, takowe jakie jest, pielęgnować trzeba. Il faut bien soigner le bétail formant déjà une race distinguée. — 8. Już i dary stwórcy rodu żeńskiego, w życie weszłe, opajać i żywić potrzeba. Il faut allaiter et nourrir les femelles une fois nées, comme don de Dieu. — 9. Między zaś utrzymywanémi istotami a świetnémi, wszystko chować, wszystko żywić potrzeba. Quant aux êtres que l'on tient pour son amusement, il faut les soutenir et les nourrir. — 10. Prowadząc się upornie, przeciwnie temu, — święta ziemia żywiol wyrodzi szkodzący. En faisant le contraire, la sainte terre produira des êtres nuisibles. — 11. Dobierając życiu udatne pary, zawsze mieć się musi stale bydlo. Celui qui saura accoupler le bétail le plus convenablement aura des rejetons les plus parfaits. — 12. Nie wyda się zeń płód nikczemny — nie wyda się płód wywodniony z soków rasowych — chcesz sluchać praw jasności, miéj wszystko doborowe. Un couple bien choisi ne procréera pas d'êtres vilains, ne produira pas d'êtres exempts de sèves distinguées. Si vous voulez écouter avec fruit les lois divines, tâchez d'avoir des êtres de bonne race. — 13. Aby nie ustać, nieustannie trzeba się zajmować czynnością. Pour ne pas être perdu, il faut s'empresser sans cesse à l'économie. — 14. Kiedy wydajesz płód z wadami, staniesz się nieuratowanym — nikt podobny nie wyda czystości — mów o tém! En propageant des êtres avec des défauts vous ne vous enrichirez pas; de cette manière vous ne produirez jamais d'êtres purs. Dites cela à tout le monde. — 15. Hastycznie drząc się okolo roli, hastycznie pożytkując, hastycznie zbogacić się można. Celui qui s'empresse assidûment à l'économie et qui tire studieusement de l'avantage de toute chose ne tardera pas de s'enrichir favorablement. — 16. Kiedy co wydajesz, wydawcą być musisz — kiedy co wynajdujesz, wynalazcą będziesz — kiedy zaś kopiesz się około gospodarki, hastycznie ogniwo twoje zbogacić musisz. Si tu produis quelque chose, tu seras un producteur, si tu inventes quelque chose, tu seras un inventeur, si tu travailles avec empressement dans les champs, tu enrichiras bientôt ton foyer. — 17. Kiedy co wymyślasz, musisz być rzeczni-

[illegible]
18 [illegible]
19 [illegible]
[illegible] 20 [illegible]
[illegible] 21 22 [illegible]
[illegible]
[illegible] 23 [illegible]
[illegible]
[illegible] 24 [illegible]
[illegible]
[illegible]

kiem — kiedy pogrzeszyleś, karę odebrać musisz — kiedy wyzyskujesz drugich, cnotliwym być nie możesz — powtarzaj: że jedyna drogość zaręczona bywa. Si tu conçois de grandes idées, tu dois être un bon avocat, si tu as péché, tu seras puni, si tu empiètes sur les droits des autres, tu ne peux plus être vertueux. Répète à tout le monde, que la vérité seule est garantie. — 18. Oto to jest, to jest, — o czém mówił Bog stwórca z Zoroastrem — tego zachcewajcie! Voilà ce dont le Dieu créateur est convenu avec Zoroastre. Veuillez l'apprendre. — 19. Wszędzie bywaj i świątkuj — wszędzie bywaj i przepędzaj czas wesolo — wypytuj się tam o prawach stwórcy i Zoroastra. Fréquentez partout et amusez-vous; fréquentez partout et soyez gais, questionnez là sur les lois du créateur et de Zoroastre. — 20. Oto to jest, to jest, — o czém mowił Zoroastr, usiłując podać prawa cnoty, a wyroznmowane. Voilà ce dont Zoroastre a parlé, en voulant dresser des lois raisonnables de la vertu. — 21. Voir ci-dessus No. 19. — 22. I ten ezéms być może, kto wedle jasności stwórcy i po Zoroastrowsku podawać będzie prawa cnoty wyroznmowane — jednakże inne są owe wyroznmowania, które podaje Zoroastr. Celui qui d'après la clarté divine et à l'exemple de Zoroastre produira des lois raisonnables de la vertu, peut devenir grand; mais il y aura une grande différence entre ces raisonnements et ceux de Zoroastre. — 23. Zawierzyć trzeba wodzie — zawierzyć i urwiątkom — zawierzyć zupełnie trzeba Bogu stwórcy; bo on dał bydelko, on i czlowieka blogoslawionego stwórzyl. Il faut attribuer une grande puissance procréative à l'eau, il faut l'attribuer aux arbres, il faut l'attribuer aussi au bétail réussi, et complètement il faut l'attribuer au Dieu créateur, ayant donné le bétail et ayant créé l'homme béni. — 24. Zawierzył już temu Zoroastr — zawierzył on i klaczom wydającym konie — zawierzyl do zażycia i potrzebnym ogierom — zawierzyl on wszelkiemu zażywiającemu się stworzeniu, które się znachodzi przez wyrzynanie blogie — t. j. on zawierzyl we wtykanie stwórcze. Zoroastre en est déjà convaincu; il attribue cette puissance aussi aux juments produisant des chevaux, il l'attribue aux étalons néces-

25 [illegible] ⁂ 26 [illegible]
[illegible] ⁂ 27 [illegible]
[illegible]
[illegible] ⁂ 28 [illegible]
[illegible]
[illegible] ⁂ 29 [illegible]
[illegible] ⁂

saires pour la propagation, il l'attribue à chaque créature, qui est venue au monde par une accouplation convenable; c'est-à-dire il l'attribue à l'action de convrir parfaitement. — 25. Wiarą stwórcy oświecony, aby stał się prawdziwie oświeconym, na stopę Zoroastra rozprawiać ma między współwierzącymi. L'homme éclairé par la foi du créateur, pour être vraiment éclairé, doit raisonner de la manière de Zoroastre parmi ses semblables. — 26. Asystując wszędzie i o wierze wśród swoich uwierzając. C'est-à-dire en fréquentant ses voisins et en parlant avec conviction de la foi. — 27. Niech im asystuje umem, myśląc sam czysto — niech im asystuje w przedsięwzięciach, przekonywając ich o dobru — niech im asystuje w dzielach szkodliwych — niech ich podtrzymuje prawami jasności, radząc im zasypiać wspólnie w chuciach i niewdawać się w mrzonki. Qu'il les aide de son esprit, en pensant sincèrement; qu'il les aide dans leurs entreprises, en leur montrant le bon; qu'il les aide dans les oeuvres mauvaises pour les corriger; qu'il les soutienne par les lois de la clarté divine, en leur conseillant de faire endormir les désirs et de ne pas penser à des impossibilités. — 28. Zachciałożby się tobie dziatek błogich, — to najnchwatniejsza między rówiennicami, i urodziwa a godna wejść w dom jako cnotliwa, one wyda — zwłaszcza, gdy o Bogu mówi po Zoroastrowsku. Si vous voulez vous marier pour avoir de beaux enfants, vous en aurez en choisissant la fille la plus parfaite entre ses compagnes, belle et digne d'être votre femme à cause de sa vertu, et surtout une fille qui parle de Dieu comme Zoroastre. — 29. Bogu stwórcy, wszelkie błogo przyczyniaj, przypisuj — a abyś był ostojałym w dobrach, prawa stwórcy rozpostrzeniaj statecznie! Attribuez toutes les causes au Dieu créateur, et pour que vous soyez sûrs dans vos biens, propagez les lois du créateur assidûment.

XIV.

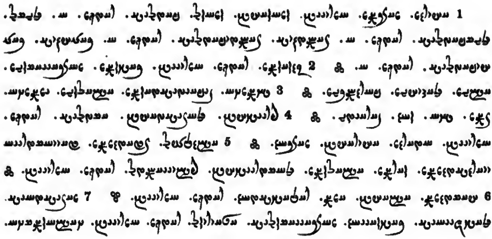

1. Boga stwórcę omawiajcie, proście go o wszystko — miana posiadacz, wyzyskując go, ma być ratującym — a i wioski posiadacz, którą wyzyskuje, ma być milosiernym — a i zażyjątka, miasteczka wyzyskiwacz, ma być dobroczynnym — a i pieniądz wyzyskujący, wekslarz, ma być akuratnym. Demandez à Dieu toute chose nécessaire. Le propriétaire d'un bien, en profitant, doit être miséricordieux; le propriétaire d'un village doit être miséricordieux, mais aussi le propriétaire d'une petite ville doit être bienfaisant et l'homme d'affaires doit être consciencieux. — 2. Dziewicy poganianéj, aby byla uratowaną, trzeba wmawiać — trzeba ją prawami stwórcy oświecać, aby i ona stała się szczęśliwą i do pary dobraną. Il faut persuader et conseiller à la fille dissipée; il faut l'éclairer des lois du créateur, afin qu'elle devienne heureuse et puisse se marier. — 3. Aby jeść miała niestatecznym sposobem, mając ziemię, — ten co jéj niema, niech ją zabierze. Au lieu de vivre impudiquement possédant une terre, qu'elle se marie avec un homme qui n'en possède pas. — 4. Ocierając się ona i wożąc bezustannie, niech się uratuje — niech jéj wmówią, że ogień porody do Boga należy. Au lieu de mener une vie vicieuse et être poussée d'un coin à l'autre, qu'elle se corrige et apprenne que le feu de la procréation appartient au Dieu créateur. — 5. Byłażby ta jéj gospodarka gotowa, z parobków około siana chodzących a ludzi błogosławionych złożona, i z prządek len ciągnących, niech się uratują — powtarzajcie o tém. Si elle a une économie se composant d'ouvriers récueillant le foin, d'un peuple éclairé par la foi et de fileuses, — qu'elle tâche de les rendre vertueux et heureux. Dites cela à tout le monde. — 6. Byłażby ona wolna i miała ratajów, to i oni niech się uratują — powtarzajcie o tém. Si elle est libre et a des rathais (des paysans ayant sous leur surveillance quatre chevaux et une voiture) qu'elle tâche de les rendre vertueux et heureux. Dites cela à tout le monde. — 7. Aby się powiększyło wyjadanie, z praw jasności stwóry niech się korzysta, aby się uratować —

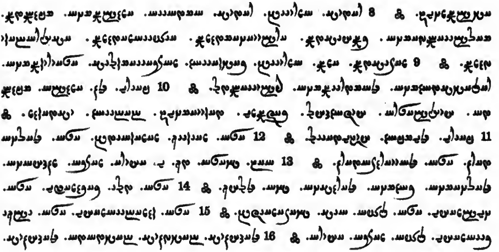

mówcie o tém! Pour augmenter les aliments il fant savoir profiter des lois de la procréation divine. De cette manièro on deviendra riche. Dites cela à tont le monde. — 8. Ratowanie się wmawiający, sam uratowanym ostać musi — omawiając wszystko świetémi słowy, — zażywając się groszem, — prowadząc się godnie, — starając się wycelować, i usiłując mieć wszystko doborowe. Celui qni conseille de s'enrichir honnêtement, deviendra richo lui-même; d'autant plus s'il bénit tout de saintes paroles, s'il économise l'argent, s'il se condnit vertueusement, s'il tâche de prépondérer et s'il s'efforce de gagner les races les plus distinguées. — 9. Aby posiąść wielkość, omawiaj prawa jasności stwórcy, — mając zwłaszcza mlodzików, ratajów, kossarzów i prządki. Pour atteindre la grandeur, prêchez les lois de la procréation divine, surtout quand vous avez des jeunes gens, des rathais, des faucheurs et des fileuses. — 10. Na około, niech się uwyja omawianie świętemi słowy a wszechmocnemi, — aby się udatne bydełko nadało, — aby w cieliło się pożądane i stateczne. Tâchez de répandre dans les environs l'habitnde de bénir tout de paroles saintes et toutes-puissantes, afin que le joli bétail rénssisse et se convre avec succès et d'après les races. — 11. Na około siebie wszystko obdziaływajcie. Perfectionnez tout ce qui vous appartient. — 12. O tych myślach obmyślonych, myślcie — o tém rozmawiajcie — o tém uwierzajcie się! Raisonnez snr ces raisonnements bien raisonnés, discutez et approuvez-les. — 13. Oto to jest tobie, abyś znał, że Bóg stwórca na włos nie cbybia, lecz odpowiada, i daje to, o co go proszą ci, którzy pragną być szczęśliwymi. C'est à vous de savoir que le Dien créateur ne manqne point; mais qn'il répond et donne tont ce que demandent ceux qui désirent d'être heureux. — 14. To tobie dać się może to cię zaopatrzy — to twoje, — modlitwy tylko doświadczaj! Vous ponvez avoir tout cela; vous ponvez vous en pourvoir; tout est à vous, mais employez pour cela la prière. — 15. To się do ciebie przyjmie — to ożywi twą potęgę przez Boga stwórcę. Vons serez entourés de tout cela d'une manière inconcevable; cela augmentera votre puissance par la grâce du Dien créateur. — 16. Ty będziesz szczęśliwym, posiadając rzeczy pożądane — ty będziesz szczęśliwym, mając twą siłę około rzeczy, które obdziałałeś! Vous serez heurenx en

[illegible] 17 [illegible]
[illegible] 18 [illegible]
[illegible] 19 [illegible]
[illegible] 20 [illegible]
[illegible] 21 [illegible]
22 [illegible] 23 [illegible]
[illegible] 24 [illegible]
[illegible] 25 [illegible]
[illegible] 26 [illegible]

possédant ce que vous avez désiré; vous serez heureux, en voyant votre grande puissance dans les objets que vous avez procréés et perfectionnés. — 17. Zabłysną szczęściem wszyscy twoi — zabłysną szczęściem wszyscy wolni i swobodni! Alors le bonheur éclatera parmi vos semblables, le bonheur éclatera parmi tout le monde, car il est libre et indépendant! — 18. Bydełko udatne, dla mięsa dotąd ubijające się, błogo chować się ma — doświadczajcie tego! Le bétail, dont vous êtes servis avant pour la nourriture, doit être bien soigné et élevé. Essayez cela. — 19. Prowadząc się na wzór Zoroastra uczonego, przyjść musi błogi byt i gorliwość w gospogarstwie — doświadczajcie tego. En vous conduisant, suivant le savant Zoroastre, vous atteindrez une bonne position et aurez de l'assiduité dans l'économie. Persuadez-vous-en. — 20. Jeść się tam będzie po kruczemu, i to jedzenie ciągle. Vous aurez de la nourriture sans cesse et vous la mangerez avec plaisir. — 21. To będzie tym, co w Boga uwierzą, to ich uratuje — to obrodzi wszystko. Ce sont ceux qui croyant en Dieu, qui auront tout cela; c'est ce qui les enrichira, c'est ce qui produira tout. — 22. Ja samą błogość daję! tylko wierzcie w Boga i doświadczajcie go! Moi, je ne veux que la prospérité de tout le monde; seulement croyez en Dieu et connaissez-le. — 23. Ja was tam doprawadzę — tylko uenotliwić się musicie, żegnając wszystko — doświadczajcie tego. Je vous y conduirai; mais il faut que vous soyez vertueux en bénissant tout. Essayez cela. — 24. Stańcie się przemawiającymi po Bogu i doświaczajcie tego! Apprenez à parler pieusement et pratiquez cela. — 25. Przemawiając zaś stale, podawajcie i prawa jasności stwórcy! En discutant pieusement, enseignez les lois de la clarté divine. — 26. Voir ci-dessus 20.

XV.

1 [illegible]

[illegible]

[illegible] 2 [illegible]

[illegible] 3 [illegible] 4 [illegible] 5 [illegible]

[illegible]

[illegible] 6 [illegible]

[illegible] 7 [illegible]

[illegible] 8—10 [illegible] 11 [illegible]

[illegible] 12 [illegible]

13 [illegible]

1. We wszystkich waszych czynnościach, omawiajcie się świętémi słowy — stawcie zajutrznie, lampę, — ona zbawia — ona umarza wady wdziercze — ze smakiem oświecajcie się i umujcie — jest szczęśliwym ten, co siebie i wszystko żegna świętémi słowy! Bénissez toutes vos entreprises. Dressez la lampe matinale, elle sauve l'homme et détruit les défauts enracinés dans l'homme; celui est heureux qui se bénit lui-même et toute son entreprise de saintes paroles. — 2. Głupiego do roli przyuczajcie — może i on się zażyć i być szczęśliwym. Accoutumez l'étranger ignorant vos lois à l'agriculture, il peut devenir aussi riche et aussi heureux que vous. — 3 et 4. Voir ci-dessus §. XIV, 10 et 11. — 5. Niech tylko oliwa i lampa wszystkie błogie rzeczy uświęca ciągle, a to wszystko was uratuje i uświęci, świątobliwymi uczyni! Que l'huile et la lampe sanctifient seulement toujours toutes les bonnes choses; cela vous enrichira et vous rendra heureux. — 6. Rolnictwo zawsze ratuje, ale trzeba się z niém oswoić — wówczas wszystko zbogaca i ratuje — wszystkie zwłaszcza wielkie sztuki żywiołu zbogacają! L'agriculture enrichit toujours l'homme, mais il faut savoir s'y prendre; alors elle enrichit et rend heureux tout; mais partout le grand bétail enrichit l'homme énormément. — 7. Prawowierni a oświeceni po Zoroastrowsku nauczać mają, — aby wydawały się Bogu dzieci, tkając jak należy. Les fidèles et les éclairés doivent, à l'exemple de Zoroastre, enseigner ses semblables, pour que l'on engendre des enfants pieux et vive dans le mariage. — 8—10. Voir §. I. 66—68 de „Jasna." — 11. To jest dla tych, co w Boga uwierzyli — jeno o lampach rozmawiajcie! Toutes ces paroles se rapportent à ceux qui croyent en Dieu; seulement n'oubliez pas la lampe. — 12. Ten w Boga uwierzył, kto się na lampie opiera — powtarzajcie o tém. Celui a mi toute sa confiance en Dieu, qui s'appuit sur la lampe. Parlez-en. — 13. To ratuje i wydaje płody między rolnikami — powtarzaj to każdy! C'est ce qui enrichit et produit des éléments agricoles. Que tout le monde répète cela.

Digitized by Google

XVI.

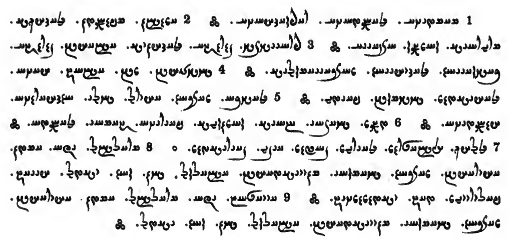

1. Osiadłszy na dobre, wyjmujcie płody roli i rafinujcie one! Etablis pour tout de bon, enlevez les produits à la terre, et raffinez-les. — 2. Zegnaj wszystko, uświęcaj, błogosław i żyj cnotliwie, a mieć musisz zbawienie. Bénissez et sanctifiez toute entreprise, vivez vertueusement, alors vous serez bienheureux. — 3. Wśród żyjących, strzeż się świata, a będziesz ustrzeżonym — prawa zaś podane a wonne, rozpostrzeniaj, jako jasność stwórcy. Parmi les vivants prenez garde au monde et vous serez sauvez. Mais propagez les lois dressées et bénies, comme la clarté divine. — 4. Jedzenie mieć się musi w tym tam raju ziemskim, — tylko oświecajcie się ciągle. Il faut qu'il y ait de la nourriture dans ce paradis terrestre, seulement éclairez-vous toujours. — 5. Bóg stwórca da tam pokarm temu, który mieć będzie gorliwość i chęć do pracy. Le Dieu créateur y donnera une nourriture abondante à celui qui travaillera assidûment et volontiers dans son économie. — 6. Tym sposobem znajdą się pożądano rzeczy w domu, a za domem czesać się będą płody rolnicze. De cette manière vous aurez de jolies choses dans votre maison, et hors de la maison ou vous préparera des produits agricoles. — 7. Wy tam będziecie szczęśliwymi i możnymi, wierząc w Boga a złego bojąc się! Vous y serez heureux et riches, en croyant en Dieu, et en méprisant ce qui est mauvais et défendu. — 8. Czysto postępuj — istnij li tylko dla Boga, — bo kto się oświeci w uprzedzeniu swojém, ten błogosławionym być musi — i ten co nic niema, może się wznieść i stać pierwszym — wtedy on odpocznie! Vivez vertueusement, n'existez que pour Dieu, car celui qui renoncera à sa superstition et à sa vie primitive, sera bienheureux: aussi celui qui n'a rien du tout, peut se relever et devenir le premier, alors il pourra se reposer. — 9. Można się dorobić, kto idzie cnotliwie — więc żyj li tylko dla Boga, i uzdrów się z uprzedzenia, a błogosławionym będziesz — i ten co nic niema, ustoić się może! Celui qui vit vertueusement, peut devenir riche; ainsi n'existez que pour Dieu, renoncez à vos préjugés, et vous serez bienheureux; aussi celui qui n'a rien du tout, peut s'enrichir.

10 [illegible]

11 [illegible]

10. Oto to jest dla pełnych wiary — ktoby ognia chuci szukał u zwierząt, tego ogłaszajcie! Voilà ce que les hommes pleins de foi doivent savoir. Celui qui voudra satisfaire ses désirs charnels avec les bêtes, doit être dénoncé. — 10. To ratuje i wydaje płody między rolnikami — powtarzaj to każdy! Cela enrichit et apporte des produits aux agriculteurs. Que chacun répète cela.

XVII.

1 [illegible] 2 [illegible]

[illegible] 3 [illegible]

[illegible] 4 [illegible]

[illegible]

5 [illegible] 6 [illegible]

[illegible]

7 [illegible]

1. Boga stwórcę wszechmocnego, aby się uratować, doświadczajcie, chwalcie! Pour échapper à la misère, connaissez et honorez le Dieu créateur tout-puissant. — 2. Młodziana udatnego, wielkiego i dojrzałego, a który zwykle bywa uprzedzonym, ożenić. Mariez le jeune homme qui est beau, nubile, grand et présomptueux. — 3. Do dawcy wonności szczęścia, niech się on uda. Qu'il s'adresse à celui qui est le tout-puissant distributeur du bonheur. — 4. Niech się wzmoże i będzie uratowanym — niech zajutrznię pali z godnością — niech wszelki żywioł hoduje, a razem istoty myślące — słowem, zawsze niech wszystkiego doświadcza. Qu'il s'enrichisse pour être heureux, qu'il fasse brûler la lampe matinale et prie Dieu avec conponction; qu'il élève tout élément agricole et aussi des créatures douées de la pensée, en un mot qu'il essaie tout. — 5. Na wzór Zoroastra błogosławionego, aby się uratować, bądźcie! Agissez comme le béni Zoroastre pour devenir riches. — 6. Wzbogacajcie się i ratujcie się, a lampy ze czcią palcie — hodujcie wszelki żywioł rolniczy i w błogosławiono małżeństwo wchodźcie. Enrichissez-vous, soutenez-vous mutuellement et faites brûler la lampe avec respect; élevez tout élément agricole et liez-vous par des mariages bénis. — 7. Na wzór Zoroastra błogosławionego, wożcie się w gospodarstwie.

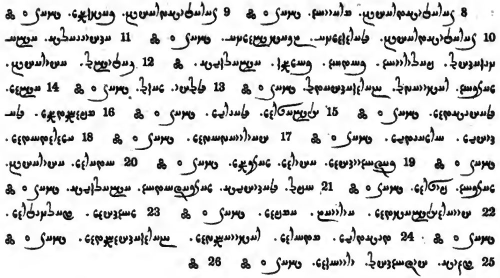
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26

A l'exemple du béni Zoroastre; occupez-vous de l'agriculture. — 8. Na wzór Zoroastra cnotliwymi bądźcie! A l'exemple du béni Zoroastre, soyez vertueux. — 9. Na wzór Zoroastra podania Boże rozpostrzeniajcie! A l'exemple de Zoroastre propagez les lois divines. — 10. Na wzór Zoroastra wierzcie w Boga i tkajcie po ludzku! A l'exemple de Zoroastre croyez en Dieu et consommez le mariage. — 11. Kiedy stałeś się rolnikiem, i już począłeś się krzątać, — pierwsze dary Boga uważaj za błogość. Devenu agriculteur et ayant commencé à t'empresser à l'économie, regarde le premier don de Dieu, comme un bonheur. — 12. Róbcie dziatki na chwałę Boga, radźcie im dobrze i przekonywajcie one! Engendrez des enfants pour la gloire de Dieu, donnez-leur de bons conseils et pénétrez-les du bon. — 13. Wspaniale myślcie zawsze! Pensez toujours honnêtement. — 14. Starajcie się zdążyć i wejść tam do tego raju ziemskiego. Désirez et tâchez d'entrer dans ce paradis terrestre. — 15. Chętnymi w wierze bądźcie! Soyez crédules dans la foi divine. — 16. Świątobliwymi a wonnymi i wolnymi być usiłujcie! Tâchez de vous faire pieux, vertueux et indépendants. — 17. Starajcie się rozprowadzać żywioł. Tâchez de propager les éléments agricoles. — 18. Pierworodnego żywiołu nie umarzajcie! Ne tuez pas le bétail primitif. — 19. Bądźcie dobroczynnymi dla miłości Boga! Soyez bienfaisants pour l'amour de Dieu. 20. Ogniwa dziatek Bożych zakładajcie. Fondez des foyers d'où naissent des enfants pour la gloire de Dieu. — 21. Ciek wonnéj krwi stwórcy szanujcie. Estimez la sève du sang béni, donnée aux créatures par le Dieu créateur. — 22. Baczcie sami, jak zarywa ogier w stadzie grzejącą się klacz. Soyez présents, lorsque l'étalon monte la jument dans votre haras. — 23. Na krowy rasowe dawajcie baczność. Soignez bien les vaches de bonne race. — 24. Pracownika starego, do rady zdatnego przekarmiajcie! Nourrissez le vieux paysan, expérimenté et habile au conseil. — 25. Bydło udatne szczególnie, rozprowadzajcie! Propagez le bétail extraordinairement réussi. — 26. Voir ci-dessus No. 19.

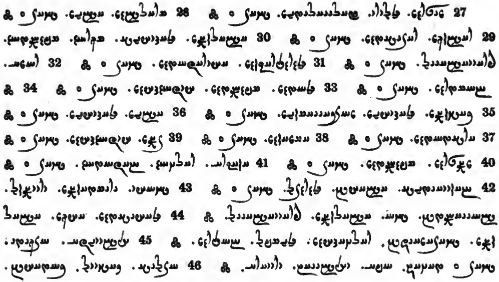

27. Majstrami pelno bydla wychowywującymi bądźcie. Soyez des maîtres propageant le bétail en grand nombre. — 28. Czysto żyć starajcie się! Tâchez de vivre saintement. — 29. Umiéjcie rozróżniać różnorodność wychowania. Sachez distinguer la différence de l'éduction. — 30. Ażebyście w wonności żyli, cnotliwie i świątobliwie prowadźcie się! Afin que vous puissiez vivre dans le bonheur, conduisez-vous pieusement et vertueusement. — 31. Przejmujcie się wielką wiarą za dary Boga! Soyez pénétres de la sainte foi, à la vue des dons de Dieu. — 32. Spokoju upragnionymi bądźcie. Désirez la paix. — 33. Wiatrem bądźcie dla świętego celu! Pour la cause sainte ressemblez à l'ouragan indompté. — 34. Voir ci-dessus No. 19. — 35. Oddajcie się zupelnie wonnym prawom jasności stwórcy! Rendez-vous des corps et d'âme aux lois de la clarté divine. — 36. Przejmujcie się w całku szczęściem od Boga pochodzącém. Pénétrez-vous entièrement du bonheur venant de Dieu. — 37. Starajcie się celować. Tâchez de vous distinguer. — 38. Starajcie się mieć familię. Tâchez de vous entourer d'une famille. — 39. Starajcie się ziemię udoskonalić. Tâchez de perfectionner la terre. — 40. Starajcie się być mędrcami świątobliwymi. Tâchez d'être des savants pieux. — 41. Opiekujcie się szczególnie źrzebiętami świetnemi! Occupez-vous principalement de poulains excellents. — 42. Chętnie przy nich stawajcie, aby żywo wrzynali się. Soignez-les bien, afin qu'ils puissent couvrir parfaitement. — 43. Znalazlszy się przeirytowany płód, on się zażyć może, — zwłaszcza, kto szczerze około niego chodzić będzie. La créature nouveau-née maladive peut être rétablie, si on la soigne bien. — 44. Raz wszedłszy na mieszkanie, usiłujcie mieć się dobrze, pielęgnując wszelki żywioł świetny a jadalny i udobny. Ayant fondé votre ménage agricole, tâchez de vous enrichir, en soignant tout élément parfait, bon à manger et désirable. — 45. Chwatnie dawajcie im żuć — ciekąca woda ożywia drzewa. Faites le paître sur l'herbe nourrissante. L'eau courante vivifie les arbres. — 46. Kiedy chcecie być prawodawcami, nauczajcież pojętnie — przejmcie się rzewnością — stańcie

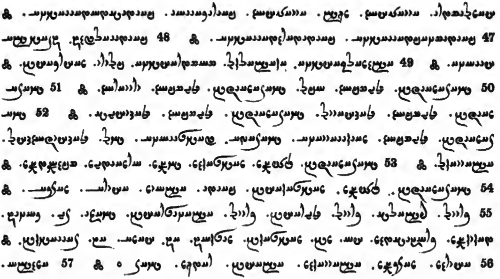

się podobnymi owej bachantce, która zawsze toż samo daje. Si vous voulez faire des lois, exprimez-vous clairement, pénétrez-vous de la tendresse et imitez la fille de joie, qui n'offre que toujours la même chose. — 47. Zawsze szczepcie drzewa — zawsze utrzymujcie je w zieloności. Plantez des arbres et soutenez toujours leur verdure. — 48. Zasczepiwszy raz one, dbać o nich potrzeba. Les ayant plantés, il faut en avoir soin. — 49. Zaniemoglożby i nie przyjęłoby się jak należy, szastnijcie toporem po wybujałych chwastach. S'ils ne réussissent pas ni ne poussent, comme il faut, frappez les branches inutiles de la hache. — 50. Użytkujcie ze wszelkiéj wody — użytkujcie też i ze wszelkiego drzewa. Faites usage de toute eau, faites usage de tout arbre. — 51. Użytkujcie ze wszelkiej rzeczy. która błogość dać może — użytkujcie ze wszelkiéj rzeczy, która istotne błogo wydaje. Profitez de chaque chose qui puisse causer votre bonheur, profitez de chaque chose qui cause votre bonheur. — 52. Starajcie się, ażeby wszelka istota myślą obdarzona, żeniła się koniecznie — kto błogość wydaje, błogosławionym być musi! Exigez que toute créature douée de la pensée se marie absolument. Celui qui produit le bonheur sera bienheureux. — 53. Starajcie się powstrzymać własną wodnistość (onanizm) — ona zjada spokój święty. Tâchez de retenir votre sève génitale, car sa perte détruit la sainte tranquillité de l'homme. — 54. Starajcie się powstrzymać wszelką siłę wodnistości i u drugich istot teranéj — Bog stwórca oną błogosławi! Tâchez de sauver la sève génitale des autres créatures; le Dieu créateur en bénit l'homme. — 55. Rwałżeby tu sługa — rwałżeby wyorywacz — rwałżeby, kto popadł, — musiałoby się tu wykaczywać ciało nasienne i drogie, które ma mieć swoje siemie — myto z tego, byłaby gorączka, — byłaby i szkoda! Si un domestique la violait. si un laboureur la violait, si le premiér venu la violait; on perdrait la chère semence qui doit produire des êtres. La pénitence en serait la fièvre chaude ou la perte. — 56. Boga stwórcę chwalcie zawsze, aby być uratowanymi z biedy. Adorez toujours le Dieu créateur pour échapper à la misère. — 57. Omawianie świętemi słowy a wszechmocne, czyni udatność przedsięwzięcia! En bénissant tout

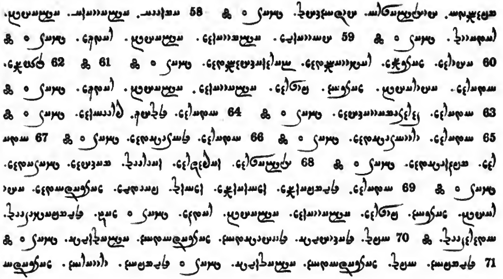

de paroles saintes et toutes-puissantes, vous réussirez dans vos entreprises. — 58. O czém się i nie śni, one błogosławią i ratują, zbogacają! Ces paroles sanctifient, rendent heureux et enrichissent même de manière, à laquelle vous n'avez jamais rêvé. — 59. Rolnictwo jest błogim sposobem do uratowania się z biedy. L'agriculture est un bon moyen d'échapper la misère. — 60. W imie Boga bądżcie radzącymi i przekarmiającymi biedne sieroty. Au nom de Dieu donnez de bons conseils aux pauvres orphelins et nourrissez-les. — 61. Voir ci-dessus No. 30. — 62. Twe ogniwo, niech wyradza li tylko dla Boga dziatki, dla uratowania się. Que vos foyers ne mettent au monde que des enfants pour la gloire de Dieu, pour vous enrichir. — 63. Ogniwo Boże potrzeba strzedz mocno! Il faut bien surveiller le foyer divin. — 64. Ogniwo wonne wycierać tęgo potrzeba. Embrassez bien votre chère femme. — 65. Ogniwo Boże, płody godne wydawać powinne. Le foyer divin doit produire des êtres dignes. — 66. W ogniwie rolniczém, pilno się wozić potrzeba. Dans le foyer agricole il faut avoir l'oeil à tout. — 67. Gospodarz spoić się ma ze swém ogniwem. L'agriculteur doit se sacrifier de corps et d'âme à son foyer. — 68. Przez przymierze wszechwladne pojąwszy żonę, kochać ją statecznie trzeba. Après s'être lié du noeud indissoluble avec une femme, il faut l'aimer constamment. — 69. W ogniwie całéj gospodarki rolniczej, gospodarz Bogu oddany, starać się powinien, aby dziatki wszelkiéj czeladzi ożenionéj dla Boga się wychowywały; bo nie każde ogniwo jest ogniwem Bożém! Dans le foyer rurale le maître dévoué à Dieu, doit se soucier que les enfants des domestiques mariés, soient élevés dans la crainte de Dieu, car chaque foyer n'est pas un foyer de Dieu. — 70. Woda wonna, wchodzącego a Bogu oddanego, niech błogosławi! Que l'eau sainte asperge l'homme dévoué à Dieu, en entrant et en sortant de chez lui. — 71. Wszelka woda, jako utwór Boga, błogosławi każdego — wszelkie drzewa, jako utwory Boga, błogosławią człowieka. Toute eau, comme un don de Dieu, enrichit l'homme; tout arbre, comme un don de Dieu, enrichit l'homme.

[illegible] 72 [illegible]
[illegible] 73 [illegible]
[illegible] 74 [illegible]
[illegible]

72. Majątkowi, wioskowi i miasteczkowi schodzić się razem powinni, aby się radzić i żyć na wzór Zoroastra. Les propriétaires des fermes, des villages ou des petites villes doivent se rassembler pour se conseiller et vivre à l'exemple de Zoroastre. — 73. Wszyscy w Bogu żyjący, razem trzymać się mają — wszyscy do uratowania siebie zdążać powinni! Tout le monde vivant en Dieu, doit se tenir ensemble, tout le monde doit tâcher de s'enrichir. — 74. Rolnictwo zawsze ratuje, ale go pokochać potrzeba — wszystko ratuje człowieka i zbogaca, — ale wszelki żywioł wielki, ratuje zawsze! L'agriculture sauve l'homme, mais il faut s'y plaire. Tout élément enrichit et sauve l'homme, mais tout élément grand l'enrichit poursûr.

XVIII.

[illegible] 1 [illegible] 2 [illegible]
[illegible]

1. Da się to moim, którzy bydło tejże wody mają i cielęta chowają. Tout cela se donnera aux miens, qui ont du bétail de la même race et qui élèvent des veaux. — 2. Ale niech się nie umarzają młode trzody — zdajcie się w tém na tego, którego li myślą pojmować można, i kochajcie go! Mais que l'on ne tue pas le jeune troupeau; dans cette circonstance fiez-vous à celui que l'on ne conçoit qu'avec la pensée et aimez-le.*)

---

*) Remarque. Dalsze słowa, są to urywki ze wsząd pozbierane i bez związku orzeczone — my one opuszczamy nadal, wyjąwszy ważne i zwięzłe. — Les phrases suivantes, écrites en petites lettres dans l'ouvrage de Mr. Spiegel, n'ont pas de rapport les unes avec les autres et sont déjà répétées plusieurs fois; nous les omettront dorénavant, excepté celles qui sont d'une certaine importance et logiques.

XIX.

1 [illegible]
[illegible] 2 [illegible]
[illegible] 3 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 4 [illegible]
[illegible]
[illegible] 5 6 [illegible]
[illegible]

1. Prosi, pyta się Zoroastr Boga stwórcę — Boże stwórco, którego li myślą pojąć można! Dawco świata gajem rozpostrzenionego, zostawać cnotliwie przeznaczonego! Zoroastre parlant à Dieu, lui demande: „Seigneur et créateur! Toi que l'on ne peut concevoir qu'en esprit, toi qui as créé le genre humain, semblable à une forêt d'arbrisseaux destinée à rester pure! — 2. Coby to można orzec i wskazać — o stwórco, Boże! aby mieć rzecznika w zastępstwie? Que faut-il dire, que faut-il faire, oh Dieu créateur, pour avoir un bon président dans la communauté? — 3. Coby opiekował się bytem człowieka — coby obstawał za wodą, za ziemią, za bydłem, i za drzewami — coby opiekował się Bożemi sierotami, oraz mężami błogosławionymi — coby umiał powstrzymać prawa płoche, krew mieszkańców przestrajające — coby umiał opiekować się tém wszystkiém, co ma w spokoju zostawać — słowem, coby umiał w błogości zachować wszystkie dary Boże a nieodbycie potrzebne? Un président qui se soucierait de l'existence de l'homme, — qui s'occuperait de la terre, du bétail et des arbres, — qui soutiendrait les orphelins de Dieu, ainsi que les hommes bénis par la religion, — qui saurait supprimer les mauvaises habitudes, qui corrompent le sang des habitants, — qui serait en état de protéger les créatures, qui ne doivent pas être touchées, — en un mot qui saurait conserver le bonheur de tous les dons de Dieu extrêmement nécessaires?“ — 4. Na to odrzekł Bóg stwórca — Beg błogosławiony być tym może; ale ma mieć pełną, jak oni, wiarę — o uczony Zoroastrze — on takim rzecznikiem niech będzie. Dieu lui répondit: „Un bêgue (président) pourrait l'être; mais il doit être autant pénétré de la foi qu'eux, oh savant Zoroastre, qu'il soit leur président. — 5. Voir ci-dessus 3. 6. Takiego mieć trzeba Bega, coby miał pełną Boga wiarę, uczony Zoroastrze! on orać roli niema — on pielęgnować żywiołu nie będzie — niech on sobie żyje na czysto! Il faut choisir un bêgue qui soit pénétré de la foi, oh savant Zoroastre; il ne doit pas labourer la terre, ni soigner le bétail, qu'il vive de son appointement.

Digitized by Google

[illegible] 7

[illegible] 8 [illegible]

[illegible] 9 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 10 [illegible]

[illegible] 11 [illegible]

[illegible] 12 [illegible]

[illegible]

[illegible] 13 [illegible]

7. Sto srebrników naznaczy mu ustanowiona rada żonata za to, — jako on jest nieorzącym, żywiolu niepielęgnującym, a jeno na czysto żyjącym. Les nombres mariés de la communauté lui assigneront cent pièces (d'argent), parce qu'il ne labourera pas ni soignera le bétail; seulement il doit vivre de son appointement. — 8. Ale, oralżeby sam i żywiol wychowywal, — więc, aby żył czysto i przyzwoicie, dziesięć srebrników inni ratujący się gospodarze mu złożą. Mais s'il labourait lui-même et élevait du bétail, alors pour qu'il vive honnêtement et commodément, les autres riches possesseurs de fermes ne lui paieront en tout que dix pièces. — 9. Ale miałożby się tak, że dumny, niby jedyny na świecie, zostałby obranym, o uczony Zoroastrze! na Bega, dla tego, że ma waszą wiarę, — a tym czasem onby morzył, nawet uśmiercial i dręczył do śmierci — wówczas, ten dręczony wyzdrowiałżeby, — to oczyszczenie, proces prawy niech nastanie! Mais si un homme fier et prétendant d'être l'unique du monde, était élu bègue, ô savant Zoroastre, étant de la même croyance que vous, — et s'il affamait, s'il bâtonnait et tourmentait les hommes jusqu'à la mort, — l'homme tourmenté, lorsqu'il sera rétabli, doit chercher son droit devant la justice de la communauté. — 10. Trzy osoby straszne, wyznaczą się na to — one, rzeczy skradzione każą sprowadzić i wyrównają sprawę w imie moje, jakom Bóg stwórca wszechmocny! On y désignera trois personnes pleines d'autorité; elles feront apporter les objets volés et applaniront l'affaire en mon nom, qui suis Dieu créateur tout-puissant. — 11. A niech wprowadzą rzeczy, jak były — niech one wprowadzą na dobre, a to wprowadzenie ma' być świetne! Qu'ils fassent rendre les objets aux propriétaires, qu'ils fassent rendre les objets pour toujours, et que cette exécution soit accomplie en public. — 12. Miałożby się tedy, że jakiś dumny i zarozumiały, zostałby wybranym, uczony Zoroastrze, na Bega, dla tego tylko, że ma też samą wiarę, — on niechybnie dręczyłby przemocą swojego pierwszeństwa. Dans le cas qu'un homme fier et prétendant d'être l'unique du monde, serait élu bègue, ô savant Zoroastre, étant de la même croyance que vous; il tourmenterait poursûr les hommes à force de sa puissance. — 13. Onby przystąpił do połowy

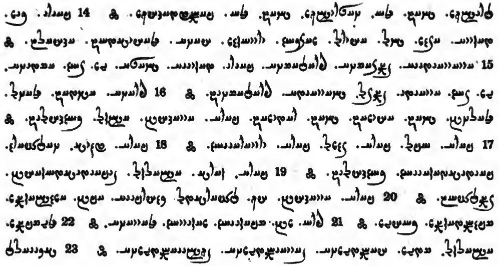
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

majątku — albo do trzeciéj części, albo do czwartéj, albo też do piątéj. Il s'approprierait soit la moitié, la troisième, la quatrième ou la cinquième partie du bien d'un autre. — 14. Niech jego ciało oddalą, — niech go zazwą w imie moje, jakom Bóg stwórca — urwane zaś rzeczy, niech wejdą do tego, komu należą. Qu'on le prive de sa puissance. Qu'on le destitue en mon nom, qui suis le Dieu créateur, et qu'on restitue les biens usurpés aux propriétaires. — 15. Niech będzie tém, czém był wśród braci swoich — niech się oddzieli byt jego — tak niech żyje, jak żył uprzednie — niech się teraz stara o byt swój, aby się czémś odznaczył wśród braci! Qu'il soit tel qu'il a été parmi ses frères; qu'il perde toute son influence; qu'il vive ainsi qu'il a vécu avant; qu'il pense à son existence d'avenir, pour se distinguer par quelque chose entre ses frères. 16. Między tém, znaleść się może mówca, i rzeknie: on jest umny — on umie się ratować — on do czego się nie weźmie, staje się obdarzony skutkiem! En attendant un orateur pourrait paraître, disant du président destitué: „Il est prudent, il sait s'enrichir, il a un bon succès dans tout ce qu'il entreprend. — 17. On korzysta z wody, korzysta z ziemi, korzysta i z drzew a roślin. Il sait profiter de l'eau, de la terre, et de la végétation. — 18. Bydlu czworo-pługowemu, on się statecznie oddaje. Il tâche de toutes ses forces d'avoir et d'élever de bons taureaux pour le joug. — 19. Z ludem błogosławionym, on bezprzestannie żyje. Il vit toujours avec le peuple béni.“ — 20. Owszem, to się przemoże! on tworzy ścierwo, żegnaniu wodą świętą oddając się! Au contraire, ces vertus passeront. Il ne produira que des cadavres, quoiqu'il asperge, suivant l'habitude, d'eau bénite. — 21. Wśród moich, wszyscy powinni być uspieni w namiętnościach — wszyscy mają zdrowo myślić i mówić! Parmi mon peuple les passions doivent être assoupies, tout le monde doit penser et parler sainement. — 22. We wszystkiém, człek błogosławiony, ma być statecznie przedsiębierczym, aby czémś stał się i potrwał. L'homme béni doit entreprendre tout avec persévérence, pour devenir et rester riche. — 23. Grzeszni, szkodliwymi są dla ludu stwórcy. Les pécheurs sont nuisibles au peuple du créateur.

[illegible] 24 [illegible]

[illegible]

[illegible] 25 [illegible]

[illegible] 26 [illegible]

[illegible] 27 [illegible]

[illegible]

[illegible] 29 [illegible] 28 [illegible]

[illegible]

[illegible] 30 [illegible]

[illegible] 31 [illegible]

24. Byłożby tedy, że się on pokazywał przedsiębierczym i ciągle usiłującym, — a czasami mowcą wymownym i srogim jak zwierz. S'il s'était montré quelquefois entreprenant et s'efforçant, et même un orateur éloquent et sevère comme un animal. — 25. Niech on sobie żyłby jeden — on mający umysł przedsiębierczy, to znaczy, że chce być widnym, — chce, aby świat cały pod nim został. Qu'il vive seul; car s'il a un esprit entreprenant, cela veut dire, qu'il désire d'être illustre, qu'il désire d'avoir tout le monde sous sa domination. — 26. Zachciałożby się sądowi udać się i ukarać niegodnego, co tu i ówdzie był irytującym do śmierci trzod płody. Si les juges voulaient punir le vilain qui tourmentait les produits du troupeau jusqu'à la mort. — 27. Przytomny niegodzon, ma orzec wśród rzeczników: „miałem chętkę, alem nie ubijał" — takiego niegodzona, jak kruka złodzieja, ukarać — nastanie z tego, że on znowu wejdzie do towarzystwa. Il faut qu'ils forcent le présent vaurien à avouer devant les témoins la vérité en ces mots: „J'ai eu l'envie de tuer, mais je n'ai pas tué!" Il faut qu'ils punissent ce mauvais sujet comme un corbeau voleur, et la suite en sera, qu'étant corrigé, il entrera de nouveau dans la communauté. — 28. Niechby on sobie, idąc drogą, i mruczał. Qu'il murmure même en s'en allant, après avoir reçu sa punition. — 29. Jest u niego, prawda, wiele potrzeb, którym oddać się musi, dla ratowania się — więc, aby przeczynił, niech się poleci Bogu stwórcy, i niech mniema, że i on, jako pierwszy, obdarzonym być może! Il est vrai qu'un tel sujet a beaucoup de besoins, auxquels il doit penser pour avoir de quoi vivre; — mais pour se corriger, il doit se fier au Dieu créateur et avoir la conviction, qu'aussi bien que le premier, il peut être doué des dons de Dieu. — 30. To jest, jeśli zajmie się wychowem, wyczynieniem wszelkiego żywiołu wielkiego — to znaczyć będzie, że on się obdarzyć musi darami Bożemi. C'est à-dire s'il s'occupe d'élever toute sorte de grand bétail, il sera comblé des dons de Dieu sans doute. — 31. To jest, dla stwórcy niby usiłował, żeby on i dla dobra świata, a tym czasem miałby trzy istoty, w któreby tkał, — niech się on obedrze, jako złodziéj — człek podobny, niech przeminie — człek podobny, niech idzie na wyrobek. Mais

[illegible]
[illegible] 32 [illegible]
[illegible] 33 [illegible]
34 [illegible]
35 [illegible]
[illegible] 36 [illegible]
37 [illegible] 38 [illegible]
[illegible]
39 [illegible] 40 [illegible]
[illegible] 41 [illegible]

s'il soignait trois bêtes, en ayant l'air de le faire pour le créateur et pour le bien du monde, mais en vérité pour commettre des masturbations à l'aide d'elles, qu'il soit couvert de hallions comme un voleur, qu'un tel homme périsse de faim ou bien qu'il aille travailler en mercenaire. — 32. To jest, będąc cudzołożnikiem, — więc przyczynia się, aby zasiewały się grzechy szkodliwe duszy. Car étant un adultère, il contribue beaucoup à ce que les péchés nuisibles à l'âme s'enracinent. — 33. Niech on tak idzie, aby dla siebie zasiewal! Qu'il se conduise de façon, qu'il ne sème que pour lui-même. — 34. Skoro on jest dobroczynnym, niechże czyni dla stwórcy — to jest tém, czém się obdarzy. S'il veut être bienfaisant, il doit faire des aumônes de ce qu'il a gagné au nom du créateur. — 35. Samowładnie dla Boga niech on pracuje, — tedy stwórca, potężnym i samowładnym go uczyni — drogocenne siano, niech on wyrabia! Qu'il travaille au nom de Dieu de son autorité privée, et le Dieu tout-puissant le fera riche et indépendant; qu'il cultive les prairies pour avoir de bon foin. — 36. Byłożby tak, że on zarywał uczących się pięcioro, i weń tkał. S'il était précepteur et s'il employait pour sa masturbation les cinq garçons qui lui sont confiés. — 37. Wszyscy z nich powiedzą w imie Boga, że on ich zarywał — niech to powiedzą w imie Boga stwórcy! Que chacun d'eux avoue, au nom de Dieu, son crime et qu'il le dise au nom du créateur. — 38. Wprowadzoną przez Boga wiarę Boga, niech on opowiada dzieciom, — wprowadzone zaś gorączki, niech wykorzenia! Qu'il enseigne aux enfants la foi divine instituée par Dieu, et qu'il déracine les vices habituels. — 39. Zakorzenione występki, wybyó się mają z pośród ludu, karą — powtarzajcie o tém! Les mauvaises habitudes enracinées doivent être détruites parmi le peuple à force de punitions sevères. Répétez cela à tout le monde. — 40. Miałyżby się tolerować pożądliwoście wśród ludu. Si la concupiscence parmi le peuple était tolérée. — 41. Nieostałoby się domostwo — nieostałyby się psy — i niebyloby nic krwistego! Les foyers ne pourraient se maintenir, les chiens ne pourraient être conservés, rien qui doit être plein de sang et robuste n'existerait pas.

42 [illegible] 43 [illegible]
[illegible] 44 [illegible]
[illegible] 45 [illegible]
[illegible] 46 [illegible]
[illegible] 47 [illegible]
[illegible] 48 [illegible]
[illegible] 49 [illegible]
[illegible] 50 [illegible]
[illegible] 51 [illegible]
[illegible]

42. **Nalazłyby się wtenczas sekty — niebyłoby płodów ziemi — nalazłyby się same grzechy.** Des sectes paraîtraient alors, les produits manqueraient, on ne trouverait que des péchés mortels. 43. Niebyłoby praw Boga, niebyłoby i nowo narodzonego płodu dla pielęgnowania go. Il n'y aurait pas de lois divines, il n'y aurait rien de nouveau-né pour l'élever. — 44. Byłożby tak, to mów słowy stwórcy: że z pożądliwości pochodząca wenera, ma trzy wodne natury — czwarta jest pstra, a piąta i ratująca, rai się do uleczenia, aby przeciąć nożem. Si l'état était tel, citez leur les paroles de Dieu, que le mal vénérien, suite de la concupiscence a trois espèces liquides, la quatrième est grise, la cinquième et la moins dangereuse donne de l'espérance pour la guérison en la coupant avec un couteau. — 45. Chcąc uleczyć owe natury wodne, to tylko umem i wyciąganiem ognia pracować należy. On ne peut guérir ces espèces liquides que par la raison et en tâchant de leur ôter le feu. — 46. Chcąc uleczyć ową pstrokatość, ogniwa gospodarz, ma się poradzić z kosarzami sianożęć, dla dostarczenia trawek. Pour guérir l'espèce grise, le maître du foyer doit consulter les faucheurs, afin qu'ils lui préparent un remède de différentes herbes. — 47. Wszelkie rozjątrzenia, tymże sposobem niech się pielęgnują — nawet kobiety błogie, gdy mają coś podobnego, będąc namówione do grzechu. Toute irritation doit être traitée de la même manière; même les femmes vertueuses ayant été séduites et ayant quelque chose de semblable. — 48. Radzący inaczéj, a który morzy chorego podaniami, niech się tu pokłoni. Celui qui conseille autrement, nuit au malade avec ses fausses sciences et ne doit pas être écouté. — 49. Zaniedbawszy tę szkodliwość, onaby się światu przedała. En négligeant cette maladie contagieuse, elle pourrait se communiquer aux autres. — 50. Ci którzy są radcami w majątku, w wiosce i w mieście, — niech wyszlą do rady pięciu uczniów Zoroastra. Les supérieurs des fermes, des villages ou des villes, doivent envoyer au conseil cinq élèves de Zoroastre. — 51. Zebrawszy się tu oni, i ktoby z nich inaczéj radził, a po Zoroastrowsku czterech, — ta rada Zoroastrowska, będzie tu przewyższającą. Ceux-ci rassemblés, si un d'eux conseillait différemment et les quatre autres seraient

52 [illegible]
[illegible] & 53 [illegible] & 54 [illegible]
[illegible] & 55 [illegible]
[illegible] & 56 [illegible]
[illegible] & 57 [illegible]
[illegible] & 58 [illegible]
[illegible] & 59 [illegible] & 60 [illegible]
[illegible]
[illegible] & 61 [illegible] &

de l'avis de Zoroastre, leur sentence doit valoir. — 52. Ci którzy byliby radcami z majątku, z wioski i miasteczka, i znaleźli się tam ci tylko we czterech z uczniów Zoroastra. Mais si les supérieurs des fermes, des villages ou des villes ne se rassemblaient qu'au nombre de quatre élèves de Zoroastre. — 53. To kiedy umem błogosławionym mniemaliby leczyć, oni są pierwszymi. Alors ceux qui conseillent de traiter la maladie par l'esprit béni, doivent être obéis. — 54. Kiedy kto radzi leczyć ziółkami, on mędrzec świątobliwy. Celui qui donne le conseil de se guérir moyennant des herbes, est un savant pieux. — 55. Kiedy z ziółek plastry ustanowiło się, to będzie rzeczą najpierwszą — oddawajcie się onéj. Si l'on ordonnait d'employer des emplâtres d'herbe, ce remède sera le meilleur. — 56. Stwórca powiedział: czém się leczyć uradziło dla błoga, tak mniemać ma lud świata! Dieu lui-même a dit: „Tout le monde doit se fier à ce qu'on a choisi pour la guérison.“ — 57. Ile orzekło się środków leczenia się, iud weszły na mieszkanie, odobrzyć one powinien. Le peuple ayant établi son ménage doit approuver tous les moyens donnés par la communauté pour la guérison. — 58. Ilorakiémi tylko a błogiémi środkami leczyć się można, wszystkie odobrzyć potrzeba! Il faut accepter tous les moyens bénis, tant qu'il en aurait. — 59. Prezydenta więc pełnego wiary, wybierać zawsze trzeba. Il faut alors toujours choisir un président plein de foi. — 60. Posiadający wiarę utrzyma czystość wśród ludzi, oraz będzie opiekunem dla ożenionych i wszystkich w ogólności! Celui-ci possédant une ferme croyance saura soutenir l'honnêteté du peuple et sera le tuteur des mariés et de tout le monde en général. 61. Wówczas jeść się będzie smaczno i spokojnie! C'est alors qu'on mangera avec plaisir et qu'on vivra en paix.

XX.

[illegible] 1
[illegible]
[illegible] 2 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 3
[illegible] 5 [illegible] 4 [illegible]
[illegible] 6 [illegible]
[illegible] 7 [illegible]

1. O rzekł pośrednie Bóg stwórca: jam w wonności darach wszechmocny — wejdźcie wy tylko do téj tam ziemi, a przesilą się klęski na wonne dary szczęścia waszego — wejdźcie do niéj i czyńcie dobrze, a ta chęć moja będzie chęcią szczęścia waszego — skoro wy tam wejdziecie na dobre, to przyzwoitém łączeniem żywiołu rolniczego, wy tam ziemię obrabiać będziecie. De plus le Dieu créateur a dit à Zoroastre: „Je suis tout-puissant pour donner la prospérité. Entrez seulement dans ce paradis terrestre et votre misère se changera en bonheur. Entrez-y, et faites le bien, et ma volonté, dont je suis pénétré pour vous, vous pénétrera aussi pour votre bonheur. Aussitôt que vous y serez établis, vous serez en état, à force de l'accouplation convenable du bétail, de labourer la terre favorablement. — 2. Ustawszy wy w dobréj woli, ustać musi zupełne ustalenie się wasze — wszelkiémi zaś błogiémi postępkami dla waszego szczęścia przeczyniwszy się, to znaczyć będzie: że stateczność przy wszelkiém zdążaniu do szczęścia, już się przeczyniła! Si votre bonne volonté cesse, votre établissement cessera aussi. Si votre envie de vous faire riches par tous les moyens possibles a changé, cela vous prouvera que votre constance dans le travail, enrichissant l'homme, vous a abandonné. — 3. Komu się uda wejść tam, ten przerobić musi wszelką mądrość wszelkiego mądrego. Tout homme ayant réussi d'y entrer doit s'efforcer de surpasser de son esprit tous les savants d'aujourd'hui. — 4. To dokonanemu, wszechwładność uczyni. Celui qui arrivera à ce but aura de la puissance et l'indépendance. — 5. To stałoby się zbawieniem błogiém, to uczyniwszy. Celui qui saura atteindre cette hauteur, se procurera le plus grand bonheur. — 6. To byłoby smakowitém, dokonawszy — to musiałoby zażyć w troje ród zapłodniony. Vous étant perfectionnés de cette manière, vous gagnerez des aliments savoureux et vous rendrez trois fois plus fertiles tous les êtres. — 7. Wmawiaj to wszystkim słuchaczom słowa Bożego — wmawiaj to w imie Boga! Dites cela à tous ceux qui aiment à entendre la parole divine, ditesleur cela en mon nom.

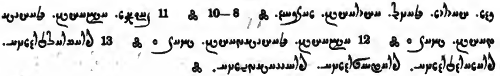

8—10. Voir §. XIX, 56—58. — 11. Prezydenta ustanówcie sobie, wszedlszy tam. Une fois y arrivés choisissez-vous un président. — 12. Starajcie się szczególnie wejść tam! Tâchez de toutes vos forces d'y parvenir et de le faire. — 13. On utrzyma czystość życia — on będzie opiekunem między żonatymi i między wszystkimi. Il saura soutenir la vie honnête; il sera le tuteur des mariés et de tout le monde en général.

XXI.

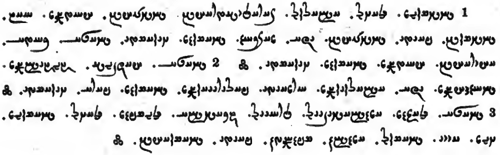

1. Jasnym umem mowić mają owionieni duchem Zoroastra — jedzcie po kruczemu, to znaczy: usiłujcie ciągle stać się oświeconymi, bo to idzie od Boga — uczynić się więc jasnym, to znaczy: mieć kruczą chęć do wyrobienia sobie darów Bożych za pomocą oświecenia. Tous ceux qui sont pénétrés de l'esprit de Zorastre, doivent parler d'un esprit éclairé; mangez avidement, c'est-à-dire, efforcez-vous avidement de vous éclairer et Dieu vous aidera. Or, s'éclairer, veut dire, avoir l'envie de s'enrichir des dons de Dieu à l'aide de l'étude. — 2. Jest to nabycie pielęgnujące się — aby go posiąść, idzie się błogo, powoluteńku i spokojnie — na najpierwszą jasność onę się przeczynia. Cette étude fait des progrès lents et ressemble à l'éducation d'un petit enfant. Pour l'acquérir on va avec patience, doucement et tranquillement. Elle conduit l'homme au plus haut dégré de la perfection. — 3. To jest, że umem tylko wzmaga się człowiek i w troje w łeb sobie tka — o wszystkiém mów jasno — a czém nabywa się jasność? o to żegnaj i uświęcaj wszystko — potém to się wyświeci! C'est-à-dire par l'étude on s'enrichit et on infuse l'esprit triplé dans la tête. Raisonnez clairement sur tout. — „Et par quel moyen acquiert-on la clarté divine?" — En bénissant et en sanctifiant tout. Après, chaque produit vous en convaincra.

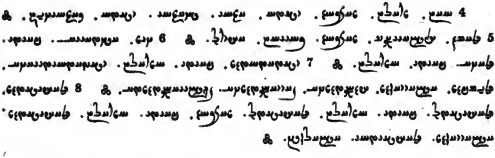

4. Otoż tu rzekla stwórczość: ustal kto w usilności? ustać on musi w czémby niebyoł. Le Dieu créateur y ajouta: „Celui qui a cessé dans son empressement, cessera aussi dans toute autre chose. — 5. We wszystkiém usiluj wyzyskiwać twórczość a Bóg da! Tâchez d'exploiter de toutes les manières la procréation et Dieu donnera tout. — 6. W czém się wzmożesz i jak, to potém nazwiesz — potém rozpowiesz. Quant à la dénomination des produits, dans lesquels vous avez réussi, vous la raconterez plus tard. — 7. Ustałżeby potém w chęciach, powiedz mu: ustać u was musi wszelka blogość nabyta, bywała i być jeszcze mogąca! Si quelqu'un ne voulait plus travailler, dites-lui: „Tout ce que tu as, tout ce que tu as eu et tout ce que tu peux avoir passera." — 8. Wszedlszy tam do kraju, wchodź w rzeczy, a potém się powie — wchodź i w stworzenia plodne, a potém się powie — kto tam wszedł błogo i chętnie, doń wejść musi błogosławieństwo! Quand vous serez entrés dans ce paradis terrestre, occupez-vous d'affaires et après vous en parlerez; connaissez les éléments procréatifs et après vous en parlerez. Tout homme qui y parviendra heureusement et avec l'intention de travailler, sera favorisé de la bénédiction divine.

XXII.

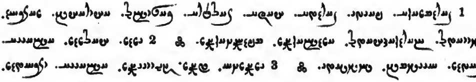

1. Biorątka zawsze bierzcie, gdzie jest zajutrznia, oliwa — wychowujcie dzieci na chwałę Boga, rając im dobrze i przekarmując, oraz żegnając ich świętémi słowy. Employez toujours la lampe avec l'huile. Occupez-vous universellement d'enfants pour la gloire de Dieu, en leur donnant de bons conseils, en les nourrissant bien et en les bénissant de saintes paroles. — 2. Aby się przyjęła chwała Boża i stała się udatną, módlcie się święcie! Pour que votre prière soit exaucée et efficace priez Dieu sincèrement. — 3. Aby się przyjęło bydło dziwne i ndatne, błogosławcie

[illegible] & 4 [illegible]
[illegible] & 5 [illegible]
[illegible]
[illegible] & 6 [illegible] &
7 [illegible]
[illegible] & 8 [illegible]
[illegible] & 9 [illegible]
[illegible] & 10 [illegible]
[illegible]
[illegible] & 11 [illegible] &
12 [illegible]

go świętemi słowy. Pour que votre joli bétail réussisse, bénissez-le de saintes paroles. — 4. Aby się udały i drzewa, chociaż jeszcze nieopytane, lecz aby były udatne, błogosławcie one! Pour que les arbres n'ayant pas encore de nomination portent des fruits abondants, bénissez-les de saintes paroles. — 5. Najlepszéj wonności (oliwy), aby się brała zajntrznia, dolewajcie, — aby się rozradzał żywioł jeszcze nieopytany nazwą, i aby się udawał, błogosławcie! Prenez-la meilleure huile afin que la lampe matinale brûle à l'intention de la réussite des éléments agricoles n'ayant pas encore de noms spéciaux et bénissez-les. — 6. Najczystszéj do lampy oliwy używać, przygotowując modlitewną wodę — świętém uważajcie to! Servez-vous de l'huile la meilleure en préparant l'eau sainte pour le bénitier. Regardez cette action comme la plus sainte. — 7. Błogosławione są używane dotąd moździerze, i niezłe, — lecz żelazne moździerze są najlepsze i równie błogosławione. Les mortiers dont vous vous êtes servis jusqu'à présent sont bénis et pas mauvais, mais les mortiers de fer sont les meilleurs et de même bénis. — 8. Aby mieć drzewa owocowe, trzeba one szczepić i pielęgnować, — umarzając ratowanin szkodliwe — niech uwierzą tu wierni prawom błogim, mazdajasnym! Pour avoir des arbres fruitiers, il faut en planter et les soigner, en coupant les branches les empêchant de croître. Que tous les vrais croyants et éclairés par la foi divine y ajoutent foi. — 9. Małżeństwa czyste, zaszczepiajcie chętnie — niech one żyją doradnie w obopolnéj miłości. Propagez volontiers les mariages honnêtes, qu'ils vivent et jouissent de l'amour mutuel. — 10. Potrzeba mieć siemiéjstwo stateczne — błogosławioném jest takowe ogniwo, w którém są dzieci Boże! Tâchez d'avoir une famille durable et constante. Car les foyers d'où naissent des enfants pieux sont bienheureux. — 11. Wszelkie wonno błogie dary stwórcy potrzeba niech się uświęcają. Sanctifiez tous les favorables dons de Dieu. — 12. Upodobajcie sobie w Bogu stwórcy — żegnaniem się świętemi słowy, uprzyjemniajcie życie wasze — ogniwo Boże powinno być doradne, bogate — niech się więc strzeże ten, co chce się zażyć. Plaisez-vous en Dieu créateur;

Digitized by Google

[illegible] 13 [illegible]

[illegible]

[illegible] 24 [illegible] 23—14 [illegible]

[illegible] 25 [illegible]

[illegible] 26 [illegible]

[illegible] 27 [illegible]

[illegible]

[illegible] 28 [illegible]

[illegible] 29 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

rendez vertueuse votre vie en vous bénissant de saintes paroles. Tout foyer sacrifié au bon Dieu doit être riche et bien conduit; chaque homme ainsi qui veut être riche doit agir avec précaution et prudence. — 13. Błogosławcie dary, o których się i nie śniło — abyście się bogato uratowali, przewracajcie ziemię chętnie, a będziecie doradnymi! Bénissez les dons, auxquels vous n'avez pas même rêvé; tournez la terre en labourant, afin que vous deveniez riches et indépendants. Alors vous serez utiles au monde. — 14—23. Voir ci-dessus No. 2—11. — 24. Upodobajcie sobie w Bogu stwórcy — bądźcie rającymi się i karmiącymi biednych, żegnając się zawsze świętemi słowy. Plaisez-vous en Dieu créateur, raffinez-vous dans la vertu, nourrissez les pauvres et bénissez-vous toujours de saintes paroles. — 25. Majstrowie bydła wiele zaprowadzający, zaspokojeni będą w ich chęciach. Les agriculteurs devenus maîtres propageant le bétail en grand nombre seront satisfaits dans leurs souhaits. — 26. Posiadając w trzodzie klacze, a te miałyżby rajenie się, niech tam zarwie ogier im odpowiedny. Ayant dans le haras des juments désirant d'être fécondées, faites-les monter par un étalon qui leur convienne. — 27. I ptastwo piórowe hodujecie, aby wam składały jaja — wymieniwszy ten dar, wyjdzie zeń ptak — to was znagli świątobliwie myślić. Elevez aussi de la volaille qui vous donne des oeufs, et ce don couvé des poussins en proviendront. Cela vous apprendra à penser saintement. — 28. Rozżywajcie się i ucnotliwiajcie się darami stwórcy — błogosławcie prawa wonne Boga, a jasno widzącymi będziecie! Enrichissez-vous et sanctifiez-vous à l'aide des dons du créateur. Bénissez les lois magnifiques de Dieu et vous serez clair-voyants. — 29. Świątobliwi to majstrowie, którzy błogo wyrzynać przykażą istoty dawcze i wydawcze — którzy na wzór Zoroastra wydawać będą istoty drogie,

[illegible]

[illegible] 30 ⁂ [illegible]

[illegible] 31 ⁂ [illegible]

[illegible] 32 ⁂ [illegible]

[illegible] 33 ⁂ [illegible]

[illegible]

⁂ [illegible]

mlekiem opajane — którzy trzymać się będą praw wonnych stwórcy, wedle woli Zoroastra — świątobliwi to gospodarze, którzy wązkiém darciem się, t. j. krótko, praw jasności stwórcy pożywać dadzą — świątobliwi to gospodarze, którzy niesnniłemi nawet darami Boga, krzepkości sił nabierać będą, żyjąc błogo w czystości i zbogacając się ciągle darami stworzenia! Pieux sont les maîtres qui feront couvrir convenablement les mâles ainsi que les femelles; — qui à l'exemple de Zoroastre, engendreront des créatures se nourrissant de lait; — qui d'après la volonté de Zoroastre observeront les lois bénies du créateur. Pieux sont les maîtres qui d'une manière courte; c'est-à-dire facilement nourriront l'esprit des hommes; pieux sont les maîtres qui, étant donés des dons immenses de Dieu augmenteront leurs forces pour le travail, en vivant pudiquement et en s'enrichissant sans cesse des dons le la nature. — 30. Ogniwo, ma Boga stwórcy dziatki wychowywać — takowe tylko ogniwo Bożém nazwać się może; bo nie wszelkie ogniwo jest Bożém. Le foyer fondé pour la gloire de Dieu doit élevor des enfants consacrés à Dieu; ce n'est qu'un tel foyer qui peut s'appeler un foyer de Dieu, car chaque foyer n'est pas agréable à Dieu. — 31. Górzyste wąwozy, darninę u spodu mające, dają Boże dary — i tam wszystko pożądane. Les détroits des montagnes bordés de gazon produisent les dons de Dieu, ainsi que toute chose désirée. — Tam we wszystko można być zaopatrzonym, stale zażyłym, błogosławionym i myślącym po ludzku. On peut y être pourvu de tout, on peut s'y enrichir et être heureux en vivant honnêtement. — 33. Tylko przez wglądanie we wszystko i pielęgnowanie, można karłowato nawet zrodzone istoty w czwartém pokoleniu, do pierwszéj rasy doprowadzić, przypuszczając stósownego do stósownéj — nieba bliskim jest pilny gospodarz — powtarzajcie to domownikom zawsze! Ce n'est qu'en soignant bien tout et en ayant l'oeil à tout qu'on peut même aux créatures abâtardies de la quatrième génération rendre la primitive qualité, en les faisant couvrir convenablement. L'agriculteur appliqué est près du ciel. Répétez cela toujours à vos domestiques.

XXIII.

1 [illegible]

[illegible] & 2 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] & 3 [illegible]

[illegible]

[illegible] & 4 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] & 5 [illegible]

1. Swięty jest byt gospodarza gorliwego, który celuje — takim on będzie u majątkowego, wioskowego i u w mieście żyjącego, skoro oni wszędzie sami wchodzić będą. La vie d' un agriculteur tâchant de se distinguer est sainte. De même est sainte celle des propriétaires des fermes, des villages ou des villes, ayant l'habitude do surveiller tout en personne. — 2. Ktoby gospodarstwo rolnicze w zupełności wydarzał a ktoby wodę rasową wydarzał — ktoby żywioł rolniczy wydarzał — ktoby do użycia godne dziatki wydarzał, zawsze wierzyć ten i spodziewać się musi, — że woda ich rasowości przeirytować się i zniszczyć może. Celui qui donnerait à ferme son entière économie agricole, qui affermerait les races, qui louerait les éléments agricoles, qui mettrait en pension ses enfants qui pourraient travailler, — doit toujours croire et espérer que le genre de ces êtres peut s'irriter et se corrompre. — 3. Szacunku są godni, gospodarze, którzy rozradzają żywioł, żegnając go świętémi słowy — niekażdy bowiem błogosławionym jest, którego myśli są odmienne wierze trwałéj, Bożéj! Les agriculteurs propageant les éléments agricoles, en les bénissant de saintes paroles, sont dignes d'estime. Car l'homme dont les pensées sont différentes de la vraie foi divine n'a pas de succès dans ses entreprises. — 4. Szacunku jest godnym ten, co rozradzając żywioł rolniczy, nie umarza go nagle po woli Zoroastra uczonego, miałożby się kawęczyć konisko bolami, niech się wyśle na trawę, wedle przepisu Zoroastra — nie wszelki bowiem jest błogim i zażyłym żywiołem, który pochodzi z pierwszéj rasy. Celui est digne d'estime qui d'après la volonté de Zoroastre ne tue pas sur le champ le bétail se propageant. S'il y avait un cheval maladif qui serait surmonté de douleurs, faites-le paître sur l'herbe, selon le conseil de Zoroastre. Car même la créature de la première race peut être faible et maladive. — 5. Sza-

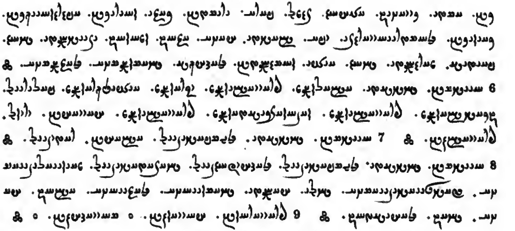

cunku są godui wszyscy błogosławieni a pilni gospodarze, u których miałożby co człouek złamać i tużby tam na ziemi musiało przeirytować się na śmierć jednakże oni oddadzą to niewieście, młodéj dziewicy, aby ten żywioł sianem pielęgnowała, w nadziei: że jeszcze wyżyje i dom zażywi, — który, jeśliby pominutnie obumierał powoli, musiałby nie istnieć, w braku jasności i umu! Dignes d'estime sont les agriculteurs bénis et studieux qui, si chez eux une bête s'était cassé le pieds, au lieu de la laisser crever à terre, la confieraient à une fille pour la soigner et nourrir avec du foin, en espérant qu'elle vivra et augmentera encore leur ménage. Autrement elle expirerait lentement et mourrait à la fin à cause du manque de conseil et de soin. — 6. Szacunku są godni ci, którzy błogiém przypuszczaniem, nawet karlowatość czwartego pokolenia, do pierwszéj rasy przyprowadzają, li tylko baczuością — nieba są bliskimi ci gospodarze — oni, jako pilni, stają się panami płodów! Dignes d'estimes sont ceux qui à force d'une accouplation régulière rendront aux races abâtardies de la quatrième génération la qualité de la première, tout en les soignant et en les surveillant. De tels agriculteurs sont près du ciel; étant appliqués, ils deviendront les maîtres des produits. — 7. Szacunku są godni wszyscy dążący do ratowania siebie i drugich. Dignes d'estime sont tous ceux qui souhaitent du bien à eux-mêmes et aux autres. — 8. Szacunku są godni ci wszyscy, co wonne, drogie płody wydają, — ufając zawsze w moc Boga i rozpładzaniem żywiołu zajmując się, bo kto tylko oświecił się i zdrowo rzeczy na um bierze, nastać musi to, żo on tam na dobre wszedł. Dignes d'estime sont tous ceux qui récueillent des produits chers et beaux, ayant toujours de la confiance à la puissance de Dieu et s'occupant de la propagation du bétail. Car tout homme éclairé et bien raisonnant aura le bonheur d'y entrer pour son enrichissement. — 9. Bogu wierni, rolą tylko zajmować się mają i siebie kochać! Les vrais fidèles ne doivent s'appliquer qu'à l'agriculture, et à l'amour de leur prochain.

XXIV.

1 [illegible] 2 [illegible]

[illegible]

[illegible] 3 [illegible] 4 [illegible]

[illegible] 5 [illegible]

[illegible]

[illegible] 6 [illegible] 7 [illegible]

[illegible] 8 [illegible]

[illegible]

[illegible] 9—10 [illegible] 11 [illegible]

12 [illegible]

1. Bogu stwórcy modląc się, można mieć jedzenie swoje. En adorant le Dieu créateur, on peut avoir la nourriture quotidienne. — 2. Modlitwa ma swą nagrodę, utrzymując zwlaszcza rolnik lampę z oliwą i zajmując się rozradzaniem bydła udatnego. La prière a toujours sa récompense et sur tout la lampe avec l'huile brûlant et quand on s'occupe de propager le bétail. — 3. Przyjmie się przez to bydełko dziwne, i stanie się zdatném do roli. De cette manière le joli bétail réussira et deviendra propre à labourer la terre. — 4. Przyjmią się przez to drzewa jeszcze nieopytane i staną się zdatnemi do owoców. Les arbres sans dénomination croîtront et porteront de bons fruits. 5. Najlepszéj oliwy dolewać do zajutrzni i przytém chwalić Boga, i rozprowadzać żywioł jeszcze nieopytany, a to wszystko stanie się zdatne w gospodarce. Ajoutez l'huile la meilleure dans la lampe, adorez en même temps Dieu et propagez le bétail manquant encore dénomination. Tout cela vous rendra de grands services dans l'agriculture. — 6. Najlepszéj oliwy używać na uproszenie wody przy chwale Bożéj. Employez l'huile la meilleure pour demander au bon Dieu de l'eau pour la gloire de Dieu. — 7. Używane dotąd moździerze są nie złe, ale żelazne są lepsze moździerze. Les mortiers dont vous vous êtes servis jusqu'à présent ne sont pas mauvais; mais les mortiers de fer sont les meilleurs. — 8. Aby mieć drzewa owocowe, trzeba one szczepić, obcinając wypustki chwastowe — wierzyć temu powinni wierni błogim prawom jasności stwórcy. Pour avoir des arbres fruitiers, il faut les transplanter et soigner, en coupant les branches trop poussées. C'est ce à quoi doivent croire les vrais adorateurs des lois de la clarté divine. — 9—10. Voir §. XXII, 21—23. — 11. Dobranemi parami oddawajcie się małżeństwu, a będzie chleb i błogosławieństwo. Mariez-vous en formant des couples assortis. Vous aurez du pain et vous serez bienheureux. — 12. Otóż dyć mieć się musi przekarmienie się, ale oddajcie się Bogu

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 13 [illegible]

[illegible]

[illegible] 14 [illegible]

[illegible]

[illegible] 24—15 [illegible]

[illegible] 25

[illegible] 26 [illegible]

stwórcy — zażywajcie się, żegnając wszystko świętémi słowy, jako świątobliwi — błogo woźcie się w gospodarce — błogo zrywajcie płody — ogniwo utrzymujcie dla Boga stwórcy — doradnie strzeźcie wszystkiego — osiadłszy raz na dobre, wy statecznością ustoicie się — i przytém oświecajcie się, umujcie i upodobajcie sobie w sąsiadach waszych! Il y aura poursûr de la nourriture; mais fiez-vous au Dieu créateur; enrichissez-vous en bénissant toute entreprise de saintes paroles, comme des hommes pieux; soyez partout dans l'économie; moissonnez avec plaisir les produits de la terre, entretenez-le foyer pour la ploire du Dieu créateur; surveillez tout prudemment; étant établis fermement, vous garantirez votre existence par votre constance; en même temps éclairez-vous, raisonnez et plaisez-vous à la société de vos voisins. — 13. Otóż dyć mieć będą przekarmienie uczniowie Zoroastra uczonego, wożąc się błogo w gospodarstwie — tylko uczcie się, bierzcie na rozum, i upodobajcie sobie w sąsiedztwie. Voilà la nourriture prête pour les disciples du savant Zoroastre qui ont l'oeil à tout. Seulement apprenez, raisonnez et plaisez-vous à vivre avec vos voisins. — 14. Muszą oni tam mieć wszystko ożywcze — niewszyscy bowiem błogosławionym sposobem żyją, ubijając błogość, która mogłaby się jeszcze zażyć, — bo około niej, chodząc człowiek na to przeznaczony, pasłby ten żywioł trawką i zażyłby się z nim razem. Ils y auront poursûr des êtres sains et bons; car ce n'est pas tout le monde qui vit honnêtement, tuant la créature qui pourrait encore se rétablir. Si un pauvre homme l'avait, il la soignerait et nourrirait avec du foin et pourrait se rétablir par la créature rétablie. — 15—24. Voir ci-dessus No. 2—12. — 25. Więc żegnajcie jeno świętémi słowy wszystko — a staniecie się możnymi z żywiołu udatnego, i wieki pożyjecie, i wieki w familii przetrwacie! Ainsi bénissez toute entreprise de saintes paroles et vous deviendrez riches par le bétail réussi et vous vivrez des siècles dans votre famille. — 26. Kto w wonne dary Boga obfituje, a myśli ma szkodliwe, taki niech precz uchodzi! Celui qui abonde en dons de Dieu, mais qui cache des pensées hypocrites, qu'il s'en aille.

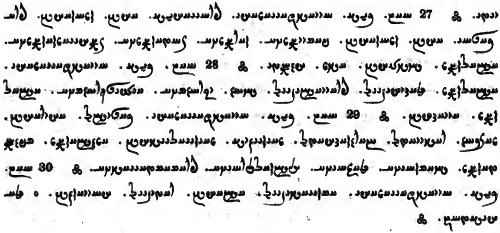

27. Otóż dyć pokarm gotowy, — ale, musisz około niego chodzić w majątku — musisz się mu oddawać, mając pastwiska i trzody, które się zażywiają błogosławionym sposobem — tak postępując, takim człek będzie! Il y a de la nourriture préparée, mais il faut surveiller son ménage, il faut se consacrer ayant des prairies et des troupeaux qui se propagent favorablement. Votre conduite y sera la mesure de votre position. — 28. Owo dyć pokarm gotowy, — ale tylko temu, który wonnym darem Bożym ciągle się zajmuje, poprawiając w czwartém nawet pokoleniu karłowatość, która istotnie błogą się staje! Il y a de la nourriture préparée, pour les agriculteurs s'occupant de tout produit divin, réparant les espèces abâtardies même de la quatrième génération, qui en effet peuvent encore devenir excellentes. — 29. Dyć owo chleb gotowy — ale róbcie dzieci dla Boga stwórcy — radźcie im szczerze i przekarmiajcie biedne, ucząc ich zdrowo myślić, przyzwyczaiwszy ich do żegnania wszystkiego świętémi myślami — lecz przytém uczcie się, umujcie, i upodobajcie sobie w sąsiedztwie! Il y a du pain préparé; mais mettez au monde des enfants pour le Dieu créateur; donnez-leur de bons conseils et nourrissez les pauvres orphelins; apprenez-leur à penser sainement et habituez-les a bénir tout de saintes paroles. Mais en même temps étudiez, raisonnez et plaisez-vous à la société de vos voisins. — 30. Dyć tam chleb gotowy — dla tych nawet, którym się ani śniło, zbogacić się — tylko niech przewracają ziemię wszedłszy tam na dobre! Il y a du pain préparé même pour ceux qui n'ont jamais rêvé à s'enrichir. Qu'ils tournent seulement la terre en labourant, après être entrés dans ce paradis terrestre.

XXV.

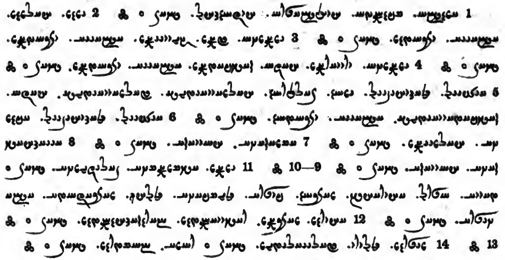

1. Omawianie świętémi słowy a szczere, udatném jest. La prononciation sincère des saintes paroles fait prospérer. — 2. Aby się chwala Boga przyjmowała, bądźcie do niéj zdatnymi! Pour que la gloire de Dieu s'augmente, adorez-le en tout. — 3. Aby się rozkrzewilo bydlo dziwne, stańcie się doń zdatnymi. Afin que votre joli bétail se propage, sachez vous y prendre. — 4. Aby się przyjęly drzewa jeszcze nieznajome, stańcie się do uprawy ich zdatnymi! Afin que les arbres n'ayant pas encore de nomination réussissent, sachez vous prendre à les soigner. — 5. Najlepszéj dolewajcie oliwy, aby się jasno palila zajutrznia, przy modlitwie — i przytém rozradzajcie żywiol rolniczy a jeszcze bez nazwy — do tego bądźcie zdatnymi! Versez-la meilleure huile dans la lampe matinale de la prière pour qu'elle brûle clairement, et en même temps propagez les éléments n'ayant pas encore de nomination. Sachez vous y prendre. — 6. Najlepszéj oliwy dolewajcie na uproszenie wody, i umiéjcie przytém chwalić Boga! Pour demander à Dieu de l'eau, employez d'huile la meilleure et sachez bien adorer Dieu. — 7. Używane dotąd moździerze szanujcie. Estimez les mortiers ayant servi jusqu'à présent. — 8. Ale nabyte żelazne, szanujcie więcéj! Mais estimez d'avantage les mortiers de fer achetés. — 9 et 10. Voir §. XXIV, 8 et 9. — 11. Przyjmie się i utrwali ta familia, któréj ogniwo chowa dziatki dla Boga stwórcy — wszystkie w niém błogie dary Boże a potrzebne, znajdą się! La famille sera durable et bénie dont le foyer met au monde des enfants pour la gloire du Dieu créateur. Tous les dons de Dieu bons et nécessaires s'y trouveront. — 12. Dla miłości Boga radźcie wszystkim dobrze i karmcie biednych. Par l'amour de Dieu conseillez sincèrement à tout le monde et nourrissez les pauvres. — 13. Voir ci-dessus 1. — 14. Majstrami wiele bydła rozradzającymi bądźcie, i

15 [illegible] 16 [illegible]
[illegible]
[illegible]
17 [illegible]
[illegible] 18 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 19 [illegible]

żądajcie spokoju. Soyez des maîtres quant à la propagation du bétail nombreux et tendez à la tranquillité de la vie et à l'indépendance. — 15. Życząc sobie świetną rasę kobył, można raić, aby one jeden zarywał ogier. Si vous voulez avoir une excellente race de juments, laissez-vous dire que vous l'aurez en les faisant monter par le même étalon. — 16. W ptastwo błogie, zaopatrzcie się, — t. j. w ptastwo wprzód jaja dające — ptastwo terające jaja odróżniajcie, — a zległe jaja, wydadzą ptaki udobne — kiedy się to u was stanie, będziecie świętémi myślami przejęci! Pourvoyez-vous de la volaille utile; c'est-à-dire de la volaille pondant toujours; distinguez bien la volaille enfouissant les oeufs; les oeufs pondus produiront de jolis poussins. Quand vous aurez gagné cela, vous serez pénétrés de saintes paroles. — 17. Rozżywajcie się na czysto darami Bożemi, a błogo! oraz prawami wonnemi jasności stwórcy zajmujcie się! Enrichissez-vous honnêtement et heureusement des dons de Dieu; en même temps appliquez-vous à approfondir les lois bénies de la clarté du créateur. — 18. Mędrcami świątobliwymi a biednych przekarmiającymi bądźcie — starajcie się dary Boże wydawać, darzcie na wzór Zoroastra — drogie istoty mlekiem opajajcie — prawami wonnemi jasności Boga oświecajcie one — nawet złoto rozdawajcie, jako świątobliwi mędrcy — i wąskie dróżki prawami Boga oświecajcie — w przekarmianiu okażcie się mędrcami świątobliwymi — nawet we śnie starajcie się być krwistymi i dobrymi w obdarzaniu darami Bożemi — rozpładzajcie w czystéj rasie żywioł rolniczy, i probujcie ciągle wydawanie darów Bożych. Soyez des savants pieux et nourrissant les pauvres; tâchez de produire les dons de Dieu; soyez libéraux à l'exemple de Zoroastre; allaitez-les enfants trouvés; éclairez-les par les lois bénies de la clarté du créateur; faites des aumônes même avec l'or, comme des savants pieux; éclairez aussi les hommes habitant les détroits des montagnes; montrez-vous des savants pieux en nourrissant les pauvres; même pendant la nuit soyez diligents et infatigables pour faire des aumônes avec les dons de Dieu; propagez continuellement les éléments agricoles de la race pure et enlevez sans cesse les dons de Dieu à la terre. — 19. Swe własne ogniwo, w którém się dzieci Bogu wychowują, starajcie się pielęgnować dla uratowania się. Soignez vos propres foyers,

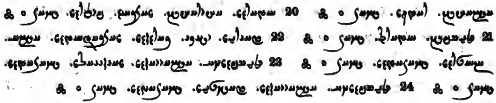

d'où naissent des enfants pieux pour votre bonheur. — 20. Ogniwa dla chwały Boga hodujące, podtrzymujcie! Soutenez et protégez les foyers pour la gloire de Dieu. — 21. Wcałku oddajcie się ogniwu. Consacrez-vous entièrement au foyer agricole. — 22. I wąwozy górzyste chowają w sobie dary Boże — tam pokarm ciągły dla pilnych! Aussi les détroits montagneux renferment les dons de Dieu. Il y a toujours de la nourriture pour les hommes diligents dans l'agriculture. 23. Wcalku, myślami błogiemi zajmujcie się ciągle! Soyez animés tous de saintes pensées. — 24. Wcałku, błogosławionóm małżeństwem, zwiążcie się na zawsze! Liez-vous tous pour toujours par des mariages bénis.

XXVI.

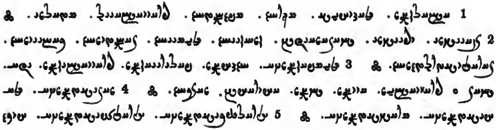

1. Stawszy się wonnością Boga obdarzonym cnotliwie i świątobliwie woźcie się około gospodarstwa. Etant doués des dons de Dieu, tâchez pieusement et honnêtement de vous adonner à l'agriculture de plus en plus. — 2. Bójcie się i ufajcie zawsze Bogu — czy to w majątku, czy w wiosce, czy miasteczku, wchodźcie we wszystko na wzór doskonały Zoroastra. Craignez Dieu et fiez-vous toujours à lui; ayant une petite ferme, un village ou une petite ville, occupez-vous de toute chose à l'exemple de Zoroastre. — 3. Wszystkiémi istotami pierwszego rzędu, opiekujcie się nadewszystko — gospodarz oddany Bogu, to czynić musi dla twórczości! Ayez principalement soin de tous les êtres de la première qualité. L'agriculteur adonné à Dieu est contraint à le faire pour la propagation des éléments procréatifs. — 4. Wielkiémi przecież istotami, wszedłszy tam na dobre, zajmujcie się na czysto! Occupez-vous singulièrement d'élever des êtres grands, après y être arrivés. — 5. To jest: z wyzdrowionémi, z krwistémi, i zdolnémi do uprawy roli!

[illegible] 6 [illegible] 7 [illegible]

[illegible] 8 [illegible]

[illegible] 9 [illegible]

[illegible] 10 [illegible]

[illegible] 11 [illegible]

[illegible] 12 [illegible]

[illegible] 13 [illegible] 14 [illegible]

[illegible] 15 [illegible]

[illegible]

16 [illegible] 17 [illegible]

C'est-à-dire des êtres guéris (de la fatigue de la route) des êtres sanguins et propres à cultiver la terre. — 6. Nastać musi z tego najczystsza krwi woda. Il en résultera la pureté la plus grande des races. — 7. Z błogiemi a wonnemi darami, czysto a święcie wozić się potrzeba! Il faut soigner diligemment et saintement les dons bénis et utiles. — 8. U tego, który żegnaniem świętém a wszechmocném działa, udać się musi wszystko! Celui qui bénira tout de paroles saintes et toutes puissantes, réussira en tout. — 9. U niego ustrzeże się wszystko znakomite, i płodniste, w imie Boga! Chez lui se conservera toute chose éminente et productive au nom de Dieu. — 10. Kto postępować będzie błogo, dając tkać w pierwszość rasy, temu pierwszego rzędu żywioł wyrodzić się musi! Celui qui agira comme il faut, en faisant couvrir la première race, produira poursûr des êtres de la première race. — 11. Postępując dobrze z samcami i z samiczkami, można się do dobra dobrać — tam się podanie ustali — więc z nowonarodzonemi istotami wozić się, to i owo probować trzeba! En se souciant bien tant des mâles que des femelles, on peut gaguer la fortune pour son foyer. Là s'enracineront les traditions des lois divines; ainsi soignez les êtres nouveau-nés et essayez tous les avantages de l'agriculture. — 12. Kto będzie zawsze jednéj weny, to jest: ochoty. Celui qui aura toujours la même envie de travailler. — 13. U tego bydło udatne ocielać się musi. Aura sans doute des petits de son joli bétail. — 14. Kto zawsze mieć będzie ochotę, ten się w bydło zbogaci; lecz niech błogo napomina i wszędzie się wozi. Celui qui aura toujours la même envie de s'appliquer à l'agriculture, s'enrichira de bétail; mais qu'il exhorte humainement les ouvriers et qu'il surveille tout. — 15. Na wzór Zoroastra uczonego idąc, błogość pełna, przy staranności, znaleść się musi. En vivant d'après le conseil du savant Zoroastre et en étant actif on trouvera le vrai bonheur. — 16. Kawęcząc się chorobą konie twoje, woź się z niémi pilnie. Vos chevaux tourmentés par une maladie, soignez-les bien. — 17. Zaopatrz się w siano, postępuj wedle przepisu Zoroastra, i ochoczo staraj się około nich. Pourvoyez-vous de foin — conduisez-vous d'après les préceptes de Zoroastre et ayez

[illegible] 18 [illegible]

[illegible]

[illegible] 21 [illegible] 20 [illegible] 19 [illegible]

[illegible] 22 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 23

[illegible] 25 [illegible] 24

[illegible] 26 [illegible]

[illegible] 27 [illegible]

[illegible] 28 [illegible]

soin des chevaux. — 18. Nieba jest bliskim ten, co postępuje błogo z samcami i samiczkami, gdyż można się przez to do dobra dobrać, — i tam się podanie ustali — tylko z nowonarodzonemi istotami wozić się potrzeba. Près du ciel est celui qui traite sensément tant les mâles que les femelles; il peut gagner la fortune pour son foyer. Là s'enracineront les traditions des lois divines; — ainsi soignez les êtres nouveau-nés. — 19. Voir ci-dessus 12. — 20. Voir Jasna §. XXIV, 14. — 21. Kiedy idzie nieżywém ciele, niech go probują ożywić ci, którzy blogim sposobem się wożą w gospodarce. Si un veau très-faible vient au monde, laissez s'en occuper ceux qui en ont déjà l'expérience, ayant toujours réussi dans l'agriculture, et qu'ils tâchent de le revivifier. — 22. Wcalku miałżeby się dom nieba bliski, dla swych cnot, przeirytować na śmierć, — potrzeba tam posłać natychmiast troje męzczyzn i troje niewiast — niech oni tam idą wozić się z samcami i samiczkami żywiołu. Si une économie agréable à Dieu à cause de ses vertus, devait courir risque de se dépeupler, envoyez-y tout-de-suite trois hommes et trois femmes, afin qu'ils soignent tant les mâles que les femelles malades. — 23. Wszyscy ci, którzy tam przynagleni byli pojść, z błogą starannością, mają się obchodzić. Tous ceux qui y seront envoyés, doivent s'en charger avec le plus grand soin. — 24. Wszyscy razem, w troje po parze tam odprawieni, blogo wozić się powinni. Les trois paires y envoyés doivent s'empresser consciencieusement. — 25. Wszystkimi mężami wiarą ożywionymi, opiekować się należy. On doit avoir soin de tout homme éclairé par la foi. — 26. Wszystkiemi niewiastami wiarą ożywionemi, opiekować się trzeba. On doit aussi avoir soin de toute femme éclairée par la foi. — 27. Wszystkiemi mlodzintkiemi istotami, które do pracy posłużą, blogo opiekować się trzeba. On doit aussi soigner consciencieusement tout enfant qui pourrait servir pour le travail. — 28. Wchodzić w ich potrzeby należy się, i błogo się z nimi wozić trzeba. Il faut s'informer de ce dont ils ont besoin et les en pourvoir.

Digitized by Google

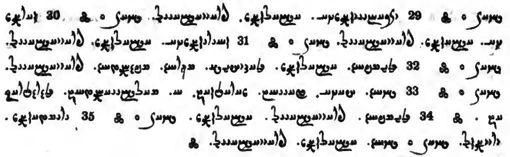

29. Zdatnie i trafnie, błogo wchodzić w ich potrzeby należy. Il faut deviner et prévenir leurs besoins, pour leur développement. — 30. Z mężczyznami szczególnie błogo obchodźcie się! Surtout occupez-vous consciencieusement d'hommes. — 31. I z żeńskim rodem, błogo także obchodźcie się! Il faut aussi se charger de femmes. — 32. Wszystkiemi błogiemi istotami, które wonnie w cnocie i świętości żyją, opiekujcie się! Ayez soin aussi de toute créature vivant vertueusement et pieusement. — 33. To jest te, które się zrodziły z małżeństwa a mogłyby umrzeć bez opieki — niech się one zażyją razem, i przejmią się wiarą! C'est-à-dire des créatures qui sont mises au monde d'un mariage et qui pourraient mourrir sans protection. Elevez-les chez vous et pénétrez-les de la sainte foi. — 34. Nad wszystkiém w gospodarce opiekujcie się błogo! Ayez soin de tout ce qui appartient à l'économie. — 35. Przy nieżywo rodzącym się płodzie bądźcie przytomnymi, aby mu błogo radzić! Soyez présents quand un être mourant vient au monde, pour le secourir.

XXVII.

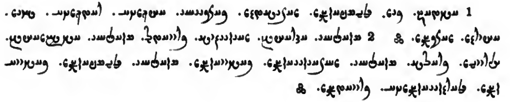

1. Kiedy się to stanie, wówczas wszystkim wielkim istotom oddajcie się szczególnie — stąd mieć się musi ratunek i Bog stwórca zamieszka z wami! Si vous agissez ainsi, élevez principalement des êtres grands. Vous vous enrichirez et le Dieu créateur habitera avec vous. — 2. Ktoby zamarzył o Bogu domniemanym, niech mu skórę wydrą — ktoby zamarzył o możnowładztwie, do krwi niech go udrą — ktoby zamarzył o prawach wielkich szczególnie — ktoby mówię zamarzył

3 [illegible] 4 [illegible]
[illegible] 5 [illegible]
[illegible] 6 [illegible] 7 [illegible]
[illegible]

o wszystkich prawach dla nowéj wiary, tego przez rózgi pognać. Celui qui voudrait raisonner sur un autre Dieu imaginaire, doit être bâtonné; celui qui voudrait usurper la principauté doit recevoir des coups de bâton jusqu'au sang, — celui qui voudrait faire des lois singulières et critiquer toutes les graves, pour produire une secte, doit passer par les verges. — 3. Dzieciom sierocym, w imie Boga, trzeba dobrze radzić i przekarmiać one. An nom de Dieu il faut donner de bons conseils aux orphelins et les nourrir. — 4. Dzieciom sierocym wmawiać trzeba żegnanie się świętémi słowy. Il faut inspirer aux orphelins l'habitude de se bénir de saintes paroles. — 5. Dziatki młode trzeba rózgą zacinać — stary, niech im zawsze rai i karmi one. Il faut se servir de la verge pour les enfants. L'homme vieux les doit bien élever et nourrir. — 6. Nad dziećmi, mąż doskonały przewodzić powinien. C'est toujours un homme parfait qui doit avoir la surveillance des enfants. — 7. Młode dziatki wszystkiémi świętémi myślami obdarzyć potrzeba i nauczyć! Il faut apprendre et inspirer aux petits enfants des saintes pensées.

NB. Tu jest jeszcze ogrom ślicznych wykrzyknikòw, lecz ponieważ odrywkami i z różnych rozdziałów tu się wsadziły bez sensu i związku z treścią całego tego rozdziału, — więc i one opuszczamy. — Il y a encore beaucoup de belles exclamations qui suivent. Mais comme elles sont prises de différents chapitres et placées ici sans avoir rien de commun avec le précédant, nous les omettons, ainsi que ci-dessus.

XXVIII.

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Poema w rodzie „Kassydy." — Poème dans le genre du „Kassida" arabe.

Jedni myślą różnie — jedni mówią różnie — jedni grzeszą — myśląc, że to dobrze i po Zoroastrowsku — wśród żegnania świętémi słowy, oni u ożenionych mięsa zarywają — nikt przecież z cudzołożników zbawionym być nie może. Il y a des hommes qui pensent différemment, il y en a d'autres qui parlent différemment, et d'autres qui péchent, en s'imaginant qu'ils agissent

[illegible] 1
[illegible]
[illegible]

[illegible] 2
[illegible]
[illegible]

[illegible] 3
[illegible]
[illegible]

[illegible] 4

bien et selon le conseil de Zoroastre — et qui commettent des adultères en se bénissant de saintes paroles. Et cependant aucun adultère ne sera sauvé. — 1. Starajcie się nabyć jestestwo — kto go nie ma, ustanie — zostańcie złączeni związkami małżeństwa — myśląc o stwórcy, pierwszym świątobliwym stać się można — zostając w bezbożności, do wszystkich grzechów dopuścić się można — lud krwistym będzie ten, który sobie upodoba w zarywaniu mięsa na drodze przyzwoitéj. Tâchez de vous établir; celui qui ne l'est pas encore, n'existera pas — liez-vous alors par les noeuds indissolubles du mariage. En pensant toujours au créateur, on peut devenir l'homme le plus pieux — en vivant dans l'impiété, on peut devenir capable de tous les vices. Celui qui se plaira à consommer le mariage honnêtement, sera le plus robuste et se portera le mieux. — 2. Kto wiać będzie po Bożemu, stwórca w około niego czesać musi utwory, aby błogo miał się — mający, dawać powinien — mając się statecznie dobrze, znajdzie się większe jeszcze miano — w siedmioro on się z tego wzmoże — kto ma głodne sieroty, niech im daje pokarm. Le Dieu créateur fera prospérer les semailles de celui qui vivra vertueusement, afin qu'il soit heureux. Celui qui a, doit donner, car ayant du succès, sa fortune s'augmentera de plus en plus. Il augmentera son bien de sept fois. Celui qui trouve des orphelins affamés, doit les nourrir. — 3. Kto sumiennie myśli, musi być ufny — on nabędzie wonności pierwszéj — kto się oddał Bogu stwórcy, ten musi mieć to, co zechce, unikając zwłaszcza pogrzeszności — wierze oddany, uspokoił się zupełnie — a moi sprzymierzeni żyją w zabójstwie! Celui qui pense consciencieusement doit avoir de la confiance en Dieu — il acquerra les meilleurs dons du créateur. Celui qui est adonné à Dieu, aura tout ce qu'il désire, en évitant les péchés. Voilà un homme consacré à la foi, qui vit en paix, — et mes autres enfants vivent encore dans le crime. — 4. Komuby się i urwało, mogąc być w wonności, — niech się odda Bogu, a mieć znowu będzie — miałżeby on i grzechy, niech wydaje wtenczas twórczość Bogu przyjemną — niech wyzna takowe, a mieć

[illegible]
[illegible]
5 [illegible]
[illegible]
[illegible]
6 [illegible]
[illegible]
[illegible]
7 [illegible]
[illegible]
[illegible]

będzie, co zechce — on stać się może i wynalazcą! Celui qui n'a pas réussi dans quelques entreprises doit se fier à Dieu qui l'enrichira. S'il avait commis des fautes, qu'il continue de produire des êtres immanquables et agréables à Dieu. Qu'il avoue ces fautes, et il aura ce qu'il voudra, — peut-être deviendra-t-il un inventeur. — 5. Miałażby się kiedy u ciebie i dzierskość, miéj się wtenczas błogim, karm biednych — ożeniwszy się dla Boga i byłżebyś jeszcze w uprzedzeniu, żyj wówczas czysto dla stworzenia — nie jest to mądrość być wielkim, zarywając pokątnie i krew przestrajając tu i ówdzie. Si vous aviez frappé quelqu'un dans votre emportement, réprimez votre colère — soyez miséricordieux et nourrissez les pauvres. Une fois mariés, oubliez la vicieuse vie passée et vivez vertueusement pour vos enfants. Ce n'est pas une grande affaire d'être le premier à commettre des masturbations dans tous les coints et à gâter le sperme des êtres. — 6. Wonnie żyj, ożeniwszy się, i mając co dawać, dawaj — ty zostaniesz obdarzonym drogiémi istotami — rzeźwym bądź u siebie, a obdarzonym będziesz tém, czém stwórca obdarzył Zoroastra — on mu udzielił wyrafinowanie — wszechmoc Boża z tym, kto jest dobroczynnym, dbając o chorych i udzielając się wszystkim. Vivez vertueusement dans le mariage et satisfaites les désirs de vos femmes, si vous êtes en état de le faire — vous serez récompensés de chers enfants. Soyez perspicaces dans votre économie, et vous serez donés de ce, dont le Dieu créateur a doné Zoroastre — il lui a donné la perfection. La toute-puissance de Dieu seconde celui qui est bienfaisant, en se souciant de malades, et en étant affable pour tout le monde. — 7. Da się być tym, którzy wonnie żyć będą — oni w siedmioro więcéj mieć muszą — da się spokój tym, co konie hodować będą, mając one zawsze na oku — da stwórca wszystko pożądane tym, którzy czystą

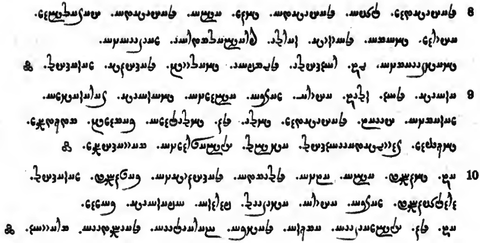

mądrością prowadzić się będą! Ceux qui vivront vertueusement auront les moyens de leur existence — ils auront sept fois plus qu'ils n'avaient avant. Ceux qui élèveront des chevaux, en ayant l'oeil sur eux, seront à lair aise. Le Dieu créateur réalisera tous les souhaits de ceux qui se conduiront par la sagesse pieuse reconnaissant les lois de Dieu. — 8. Doszedłszy tam, to twe wéjście w posiadłość — komu się tam uda wéjść, ten będzie bożym! — Boga poznać, jest rzecz nieodbita — człowiekowi zaś starającemu się zażyć, konieczna! — takim będąc, można być świetnym — we wszystkiém stać się może lud zaopatrzanym i szczęśliwym. Entrés dans ce paradis terrestre, vous trouverez votre possession — celui qui aura le bonheur d'y parvenir sera riche. Connaître Dieu est une chose nécessaire, et une chose indispensable pour l'homme tâchant de s'enrichir. En vous conduisant ainsi vous pouvez vous rendre illustres — les hommes peuvent avoir abondance en tout et être pourvus de tout. — 9. Innym będąc, nie będzie Bóg stwórca z wami — nawet to, co się ma, inni w złocie zabiorą! — abyście coś mieć mogli, wejdźcie tam — komu szczęście lube, wybierajcie się, a w dziesięcioro się ostoicie bogactwy! — w jarzmie małżeństwa bądźcie stałymi — wy przez to samowładni i ukochani! En vous conduisant autrement, le Dieu créateur vous abandonnera, — et on vous enlèvera même ce que vous avez en argent. Pour avoir quelque chose, allez-y, — si vous aimez le bonheur partez, et vous amasserez des richesses dix fois plus grandes. Supportez avec persévérence le joug du mariage et vous deviendrez puissants et bien-aimés, — 10. Będąc w tém jarzmie, stać się musisz samoistnym, w opływie wonności — robiąc dzieci, mieć one musisz! — rozpłynęłaś się tworczość Boża nad tobą, bądź dobréj myśli i wodę krwi rasowéj miéj za dar jedyny! — jesteś w opływie samowolnym, zaopatrz się w jadło, i karm biednych, wydobywając z nimi płody ziemi na czysto! Etant sous ce joug, vous deviendrez indépendants et aurez abondance en tout, — en aimant votre femme vous aurez des enfants. La procréation divine de votre bétail ayant réussi, soyez de bonne volonté et estimez le sang de la race pure comme l'unique don de Dieu. Etant comblés d'indépendance, pourvoyez-vous d'aliments, nourrissez les pauvres et enlevez avec eux studieusement les dons de Dieu à la terre.

11 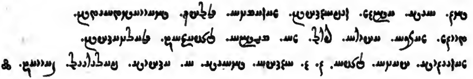

11. Komu i po woli nie pójdzie, niech się przecież uważa szczęśliwym na wieki wieczne! — twoją jest zawsze tworczość Boża, — więc nie szemrz, rzecząc: że to by twém być musiało! — podobne myśli od ciebie, daleko, daleko niech będą — tym sposobem lud, pierwszym ludem na świecie być może! L'homme n'ayant pas à son gré ce qu'il désire, doit cependant penser au bonheur de l'éternité. C'est de vous que la procréation divine dépend — ainsi ne murmurez pas en disant: „Je devrais avoir encore ceci et cela!“ Que telles pensées soient loin, très loin de vous — de cette manière votre peuple peut devenir le premier du monde.

XXIX.

1 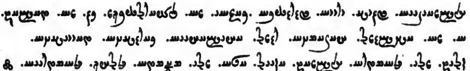

2 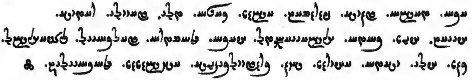

1. Upodobajcie sobie w bydełku nowo ocieloném a pięknie widném — niema się one na mięso przetwarzać, chociaż do ciebie należy — nie rozrządzajcie się oném, mając go nawet wiele — niech zostanie w spokoju — niech się hoduje dla roli a twéj mocy! — to nie moje siano, choszczka — to jest inne — wy osiadłszy na dobre, w błogie sianko zaopatrzcie się! Plaisez-vous au bétail nouveau-né et beau — il ne doit pas être employé pour la table, quoiqu'il vous appartienne. N'en abusez pas même en ayant beaucoup, qu'il se repose, qu'on le soigne pour l'agriculture et pour votre puissance. Ce n'est pas mon foin, — le foin grossier — c'est une autre foin, — après vous être établis, tâchez d'avoir du foin bon et délicat. — 2. Dla jakiegoż to żywiołu, spytałżebyś? choszczka dla mułów — a i ten żywioł ratuje! — dawać ją im wedle upodobania — takowe siano daje moc temu żywiołowi! — kto tak się poprowadzi, Boga u siebie ustali — kto

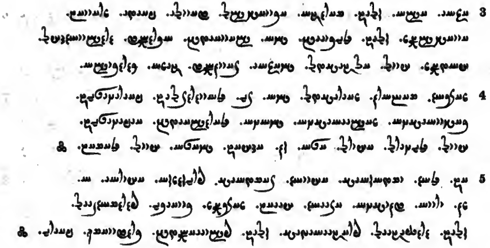

ten drogi żywioł wydawać będzie, stanie się bogatym! Peut-être me demanderez-vous: „Pour qui est donc ce foin grossier?“ — Ce foin est pour les mulets, — aussi ces bêtes enrichissent l'homme. Il faut leur en donner autant qu'ils voudront — ce foin leur donne des forces. Celui qui se conduira d'après ces règles, fera que Dieu habitera avec lui — celui qui élèvera ces bêtes de prix, deviendra riche. — 3. Usiłując mieć byt, nie potrzeba serdecznie oddawać się lenistwu — niech bydło rozprowadza zawsze i rezonuje! — zbyteczną siłą, nic się nie wydaje — kto więc pragnie się zażyć, niech się drze rzeźwą pracą! — po kruczemu usiłuj obdziaływać się — a kiedy chcesz się zażyć, dziwnie krzątaj się. Tout homme qui veut avoir son existence, ne doit pas s'abandonner de tout son coeur à la paresse — qu'il propage toujours le bétail et qu'il raisonne. Par force vous n'obtiendrez rien — celui qui veut être riche, doit travailler assidûment. Travaillez donc avez autant d'avidité que le corbeau en met à manger — et si vous voulez être riches, empressez-vous lę plus possible dans l'agriculture. — 4. Ty ze stwórcą szachrujesz, ubijając to, coby mogło się zażyć i płód wydać w parzystości — oddaj to mieszkańcom ziemi którzy się wyrzynają na dobre, za twe grzechy! — kto ich zaciera, Boga zaciera, — to mu się nie uda — niech się on nad tém zastanowi! Vous voulez tromper Dieu en tuant l'être qui pourrait vivre et produire une jolie paire. Rendez-le plus tôt à vos laboureurs qui se tourmentent pour vos péchés. Celui qui les néglige, néglige Dieu — il n'y réussira pas — qu'il réfléchisse bien là-dessus. — 5. Skoro ci błogość ustala, w nadziei zostawaj i rozradzaj żywiol dla Boga, a dojdziesz do celu — można urwać z żywiołu, mając go wiele, i to byłoby nagrodą — ale udwoj wonczas twą usilność — niema rzeźwości, ubijając co moment żywioł — nie weźmiesz zeń korzyści, drogość niszcząc na około! Si la prospérité cessait, ne perdez pas l'espérance et propagez le bétail pour Dieu — vous arriverez ainsi au but. C'est vrai que vous pouvez abattre quelques bêtes, si vous en avez beaucoup, mais doublez alors votre empressement. Vous agissez sans conséquence en tuant à chaque instant des bêtes — vous n'aurez aucun profit de tuer des êtres de valeur, dans un endroit premier venu.

6 [illegible]
[illegible]
[illegible]

7 [illegible]
[illegible]
[illegible]

8 [illegible]
[illegible]
[illegible]

9 [illegible]

7. Byłżeby ów, coby mówił: „Bóg stwórca wydawać ma płody, w miarę ufności w pracę rolnictwa“ — on się nie dorobi — on mając wszystko, nie da najeść się ratującym go — z tego, to nastąpić musi! — kiedy on chce żyć przedsiębierczo, niech siano zbiera — twórcza jego potęga od tego zależyć będzie! S'il y avait quelqu'un qui dise: „Dieu doit nous récompenser des produits à mesure de la confiance que nous mettons à notre travail agricole.“ Il ne parviendrait jamais à la prospérité, — s'il possédait même tout, il ne donerait rien aux pauvres paysans — voilà le résultat d'un pareil blasphème. Mais s'il voulait vivre en bon entrepreneur, qu'il cultive le foin — son pouvoir procréatif en dépendra. — 7. Twą powinnością jest, być pilnym, — a Bóg mądrością swoją, uczyni twój byt trwałym — dla stwórcy bydełko chętnie rozpostrzeniaj — kto przyzwoicie go spłodzi, świątobliwie zaśnie — któż z tego błogość mieć musi? — ale kto tu zada: dobrze tak, ale, ten przepadnie! Ton devoir est d'être diligent et le Dieu très-haut dans sa sagesse rendra durable ton existence. Propagez volontiers le bétail pour le Dieu créateur — celui qui le fera naître d'une manière honnête s'endormira en homme pieux. Qui est-ce qui en tirera l'avantage, si ce n'est lui — mais celui périra, qui s'en méfierait en disant: „Tout cela est bon, — il y a cependant un mais.“ — 8. Abyś był moim, idź równo w wszystkiém — kto tak nie pójdzie, zaśnie jako bydle — Zoroastrem uczonym chciéj być każdy, a nigdy twórczość, wszedłszy do ciebie, nie wyjdzie — trawą żyjący żywioł oczyszczajcie — stanie się temu udatność dwojna w wydawaniu płodów. Pour que vous soyez à moi, conduisez-vous partout également — celui qui fera le contraire s'endormira comme une bête. Que chacun tâche de devenir un savant Zoroastre, et jamais la prospérité, une fois entrée dans votre foyer, n'en sortira. Soutenez la pureté du bétail vivant de foin — vous réussirez deux fois plus dans l'accroissement du bétail. — 9. U kogo się bydle ocieli świetne, ten nadzwyczajnie obraduje się w chęciach swoich — próżną mową, człowiek się nie oczyści — powinnością jego jest, być kontentym z bytu swego — kiedy karm jest

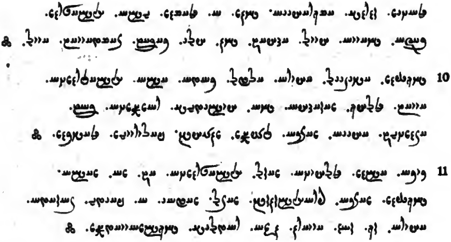

u kogo obfity, on go ma rozdawać, aby i drudzy cieszyli się! Celui, chez qui une vache fera un veau excellent, en sera extrêmement content. Les vains discours ne purifient pas l'homme — son devoir est de se contenter de son existence. Si quelqu'un a abondance en toute sorte d'aliments il faut qu'il en donne aux autres, afin qu'ils en jouissent aussi. — 10. W jarzmo małżeńskie wszedłszy, dla Boga kochaj się — da się przez to byt pomyślny tobie — stanie się podobnemu błogość, który żyje dla tego, aby spokój dawał — aby twórczość była za tobą, staraj się celować w przekarmianiu biednych. Etant mariés, aimez-vous, vous serez heureux. La prospérité se donnera à celui qui ne vit que pour la tranquillité du monde. Pour que vous réussissiez dans la propagation du bétail, tâchez de nourrir les pauvres. — 11. Gdzie się okaże wonność szczęścia, myśl o przemocy — ale nie bądź przemożnym! — wszedłszy w jarzmo dla twórczości, upodobajcie w niém sobie, — to pójdzie w nagrodę życia — nie podoba się to Bogu, abyście mieli koniecznie to czego żądacie — ratujcie się sprawiedliwie, a osiągniecie cel wasz! Si quelqu'un parmi vous était au comble du bonheur, qu'il pense à la puissance, mais qu'il ne devienne pas prépondérant. Après vous être soumis au joug du mariage, plaisez-vous-y, — ce sera la récompense de votre vie. Il ne plaît pas à Dieu que vous ayez absolument tout ce que vous désirez; enrichissez-vous honnêtement et vous arriverez à votre but.

Digitized by Google

XXX.

[illegible] 1
[illegible]
& [illegible]
[illegible] 2
[illegible]
& [illegible]
[illegible] 3
[illegible]
& [illegible]
[illegible] 4

1. Kiedy jest takowe zwierze żyjące, które stwórca wydał, niech istnieje dla rozpłodu — niech statecznie bytuje dla Boga — niech oświeca świat, dla zbogacenia się z niego — niech umem pojmuje byt jego ten, ktoby zapragnął ocenić ocielenie się jego! Si l'on a un animal vivant que Dieu a créé, qu'il vive pour la propagation. Qu'il existe pour Dieu — qu'il encourage le monde à s'enrichir. Que sur son existence raisonne l'agriculteur qui désire d'approfondir le mystère de la propagation. — 2. Oczyszczajcie rasę żywiołu, wszedłszy tam na dobre — oswobodźcie ją z wad mianych! — niemającego wiary, karzcie — nieludzkiego człowieka żądajcie udręczenia ciała — gardźcie marnotrawcą majątku — niech się upokorzy, aby się ustalił potém. Tâchez de purifier la race du bétail après vous être établis — purgez-la de tous ses défauts anciens. Punissez tout homme manquant de foi en Dieu — exigez qu'un homme brutal soit châtié. Méprisez l'homme prodigue, — qu'il s'humilie devant vous et qu'il se corrige dorénavant. — 3. Byłżeby takowy, co myśli po pierwszemu, chwytając się pożądliwości, i byłby do nieoczyszczenia — podobnemu radzić potrzeba, — bo grzechy jego, grzechami naszemi stać się mogą — udawszy się wmówić mu cześć (wstyd) za takowe grzechy, — już on nie powiększy one. S'il y avait quelqu'un parmi vous, qui d'après sa vie passée en Orient, avait des désirs charnels et s'il n'y avait pas moyen de le corriger. Alors il faut lui donner de bons conseils — parce que ses péchés peuvent se communiquer à ses compatriotes. Si l'on savait exciter en lui la honte de ses péchés, il ne les augmenterait plus. — 4. Przetrwałżeby uporem w tych myślach, niech go ubiją, jako pierwszego złodzieja — ożeniwszy się, starajcie się, aby się obrobiły takowe myśli, —

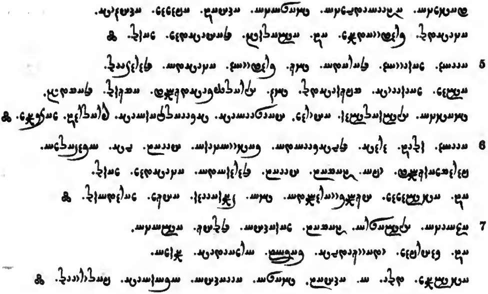

to jednorodność ludu ntworzy — nieczystemn, niech drą skórę — to go przymusi blogo myślić i wéjść na dobre w posadę! S'il persistait avec entêtement dans ses pensées qu'on le fasse mourir anssi bien qne le premier voleur. Après vous être mariés, tâchez de propager la sainte idée du mariage — par cela vous formerez une nation homogène. Qn'on inflige des verges à l'homme impndique — de cette manière on lui inspirera des pensées honnêtes et on le forcera à s'établir fermement. — 5. Ten co ma myśli wierne, on oceni nieczystego w wierze — kto pojmie li myślą pojętego Boga, ten orzeźwiając się, dbać nie będzie o wszystko! — jestże tak, żeście upodobali sobie w Bogu, — więc mając szkodliwe dużzy grzechy, wyznajcie one przed stwórcą! C'est l'homme pénétré de la sainte foi, qui sera en état de juger un homme rusé. Celui qni sera pénétré de Dien, que l'on ne conçoit qu'en esprit, ne se souciera pas de toutes les petitesses dn monde. Si vous êtes pleins d'amour de Dieu et avez des péchés qui tourmentent votre âme, confessez-les devant le créateur. — 6. Ten co nie ma czci, wstydu, niech go rozgrzeszą prawa podane, — on z tego nabędzie moralności — wypytując mnie o tém? ufajcie, że on ubijać będzie — takowa wiara, nieczyste myśli podaje! — byłżeby on samowolnym, on zaglądać będzie do drzwi cudzych — on będąc takim, ludzi morzyć na śmierć będzie! Celui qui n'a aucune honte doit être jugé selon les lois de la communauté — de cette manière il deviendra plus moral. Si vous me questionnez sur lui: soyez convaincus, qn'il commettra des meurtres — c'est sa fausse foi qui lui donne des idées criminelles. S'il est libre, il s'introduira chez les antres — nn tel individu affamera les hommes jnsqu'à la mort. — 7. Niech wszechwładna władza klanu, ubija podobnych, — aby błogo się żyło! — a gdyby się znalazł trup, niech się zaufa, — da się spokój pożądanym — stawszy się takowe poszukiwanie, one pokaże, iż zadawca śmierci, jest pierwotnych myśli! Que la ma

[illegible] 8
[illegible]
[illegible]

[illegible] 9
[illegible]
[illegible]

[illegible] 10
[illegible]
[illegible]

[illegible] 11

gistrature toute-puissante de la communauté condamne à mort un pareil criminel, afin qu'on vive sans inquiétudes. S'il se trouvait un cadavre, croyez-moi, — qu'on aura la satisfaction, — parce que l'enquête prouvera que l'assassin a été poussé au crime par les pensées de la vie de l'Orient. — 8. Mając obfity pokarm, niech on się rozdaje — niech ogól go zajada! — będąc stwórca z tobą wszechwładnym, błogość miana, niech się błogo drugim wydaje — nie odstąpi tego Bóg, który udziela; aby i drudzy szczęśliwymi byli! Ayant de la nourriture en abondance, il faut la distribuer, afin qu'on la mange en commun. Le Dieu tout-puissant étant avec vous — veuillez aussi, si vous avez une ferme riche, faire des dons aux autres. Car Dieu n'abandonne pas celui qui fait des aumônes dans l'intention de rendre heureux les autres. — 9. Ustaliwszy się tobie wyjadanie, nie bądź chciwym — kto jest współżyjącym, ten pracowników mieć musi — stwarzaj istoty w imię Boga, a zbogacisz się, ty z tego weźmiesz byt twoj — mając czego potrzebę, będzie co ci potrzeba — czysto tylko żyj, a znajdziesz majątek. Si vous êtes rassurés de votre entretien, ne soyez pas avares — celui qui est humain et aimable aura des ouvriers. Propagez les êtres au nom de Dieu — vous vous enrichirez — vous affermirez votre existence. Vous aurez tout dont vous avez besoin, — vivez seulement vertueusement et vous trouverez votre fortune. — 10. Dalożci się życie, niech go mają i drudzy — jedynym będąc dobrodziejem, wytępiaj nadużycia i usypiaj wybujałe umysły, gdzie tego potrzeba — kiedy masz osiadłość obdziaływaną, a używasz do pracy ludu, staraj się, aby i oni coś mieli! — stwórcy wola jest ta, aby i oni zażywali się szczęściem i cnotą! Puisque vous avez reçu la vie, permettez aussi que les autre vivent, — tâchez aussi en bienfaiteurs connus de réprimer les abus et d'apaiser les esprits outrés, où il le faut. Si vous avez une ferme, qu'il faille diviser pour la cultiver, — et si vous louez des gens pour le travail, tâchez qu'ils aient aussi quelque profit. La volonté de Dieu est que les ouvriers, aussi bien que vous, jouissent du bonheur et de la vertu. — 11. U tego za-

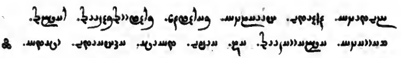

żyją się i nowo ocielone istoty, kto w imie stwórcy datkuje współmieszkańcom — chwatnie ująwszy się, znajdą się drogie istoty — drogocennie więc rozżywaj się! — w miłości żyj zawsze — bo kiedy ją na dobre utaisz, nastanie z tego ustanie, oziębłość! Chez celui qui fait des aumônes à ses compatriotes au nom du créateur, les êtres nouveau-nés grandiront favorablement. Celui qui s'applique avec adresse, aura des êtres de valeur, —' enrichissez-vous ainsi d'êtres de prix. Vivez toujours dans l'amour, car si vous en manquez, vous deviendrez durs.

XXXI.

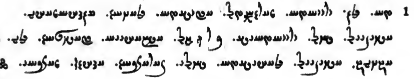

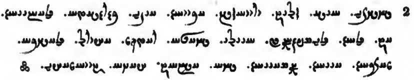

1. Ten płód od zarwanéj istoty, niech się umorzy — to nie mięso — przykazać go psom oddać — zdarzyłożby się, iż kto zarwał niewiastę przez drugiego zabrzemienioną, płód jej wymrze — zdarzyłożby się żeś wszedł na mieszkanie, zajrzywaj wszędzie, aby tam było wszystko dla stwórcy. Le produit d'une créature violée doit être tué — ce n'est pas de la viande — faites-le jeter aux chiens. Dans le cas que quelqu'un accolerait une femme fécondée déjà par un autre, le fruit meurt. Mais dans le cas que vous auriez établi votre ménage, ayez l'oeil à tout, afin que tout aille d'après la volonté du créateur. — 2. Jeśliś modlący się, nie zarwiesz nic nieprzyzwoitego — hańba czynić po zwierzęcemu — kiedy wy wszyscy modlicie się w gospodarstwie, to uczyni, że Bóg wam uratuje pokarm — od stwórcy pochodzi zakąska — kto z nim będzie, poddźwignąć się musi! L'homme pieux n'abusera jamais d'une bête — c'est une honte d'agir en bête. Si vous priez ensemble le Dieu créateur, dans l'agriculture, Dieu vous donnera votre nourriture. C'est Dieu qui donne la bonne nourriture — celui qui vivra en lui s'enrichira pour sûr.

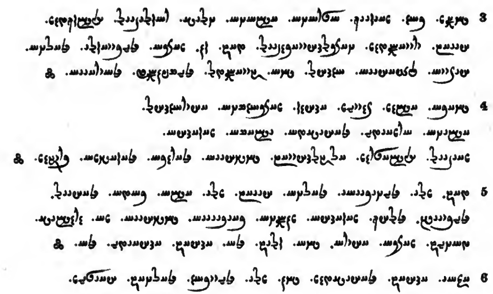

3. Jedząc dar Boży, myśl co nadal ci trzeba — abyś miał coś, upodobaj sobie rano wstawać — kiedy zarywać poczniesz cudze a wydawcze istoty, tedy twórczość wydawać nie będzie — ona ci może powiedzieć: aby istniała potęga twoja, miewaj to, i dźwigaj, co ci jest wspólném do zarywania w łożu małżeństwa. En mangeant les dons de Dieu, pensez à l'avenir; — pour avoir quelque chose, plaisez-vous à être matinals. Si vous vous mettez à violer les créatures procréatives, la nature ne vous créera rien — elle peut vous dire: Pour que votre puissance se maintienne, servez-vous et contentez-vous de ce que le lit nuptial vous offre. — 4. Jedz i bądź żywym, a twórczość służyć ci musi — chwal Boga, a będziesz spokojnym i w posadę weszłym — żyjąc podobnie, będziesz mieć co zechcesz — obdziaływaj li owe łoże, które do ciebie należy, nie sięgając drugiego. Mangez et vivez, la nature vous servira bien sûr — adorez Dieu, vous aurez la tranquillité d'âme et vous serez riches — en vivant ainsi, vous aurez tout ce que vous voudrez, — ne jouissez que du lit nuptial qui vous appartient, en ne désirant pas celui de votre prochain. — 5. Otóż tedy lud mój niech wydaje płody, a twórczość mu powie: usiłujcie dla mnie, a obdarzycie się we wszystkiém — wydawajcie błogość, a mieć się musicie dobrze — oddającemu się pracy, korzyść się znajdzie, tylko nie skąpcie się — takiém jest twórczość i Bóg, którzy, albo nic nie dają, albo byt pełny. Que mon peuple exploite la terre et la nature lui dira: „Si vous travaillez pour moi, je vous pourvoirai de tout." Tâchez de mettre vos biens en bon état et vous serez heureux — celui qui s'applique au travail, trouvera son profit — seulement, ne soyez jamais avares. Le caractère de la nature et de Dieu est: ou de ne rien donner, ou de combler de l'abondance. — 6. Obyście jeno weszli w posadę, i jako moi, płody wydawali — wy sami wówczas powiecie: my mądrzy w rozpładzaniu żywiołu, byleśmy go nie umarzali — dla stwórcy pracując, można być wielmożnym — znajdzie się błogość i u tego, co dzikość rozpładza. Puissiez-vous seulement

Digitized by Google

[illegible]
[illegible] ⁂

7 [illegible]
[illegible]
[illegible] ⁂

8 [illegible]
[illegible]
[illegible] ⁂

9 [illegible]
[illegible]
[illegible] ⁂

vous établir fermement et produire les dons, comme mes enfants — alors vous direz vous-mêmes: „Nous savons bien propager le bétail, pourvu que nous ne le tuions pas.“ En travaillant au nom du créateur, on peut devenir un grand propriétaire — aussi celui s'enrichira qui s'occupe des races abâtardies — 7. Abyście się zbogacili na pierw, zajmujcie się świetnym żywiołem, — to narai zadowolenie chęci — kto z was krwisto odda się pracy, ten obdarzy się bogatą posadą — ta twórczość li myślą pojęta, ożywia gospodarza, a nie owa urojona boskość, co li gorączki daje! Pour vous enrichir le plus vite, élevez des êtres excellents — cela vous procurera la satisfaction de vos souhaits. Celui qui se vouera de tout son coeur au travail, gagnera une ferme riche. C'est la nature, que l'on ne conçoit qu'en esprit, qui ranime l'agriculteur, et non pas la divinité imaginaire qui ne fait qu'échauffer l'esprit. — 8. Kiedy jest twój majątek pierwszym, twórczość ostoi się u ciebie na dobre, i mieć się musisz dobrze — lud postępując tym sposobem, mieć musi potęgę, — patrząc wszędzie własném okiem i usiłując ciągle i zawsze — ale, będąc raz obdarzonym, — on wymyśla z Bogiem i grzeszy! Si votre économie excelle par ses bonnes races, la nature vous secondera toujours et vous serez heureux. Le peuple en agissant ainsi, deviendra puissant, en regardant tout de son propre oeil et en mettant du soin à tout. Mais souvent l'homme comblé de bonheur oublie Dieu et pèche. — 9. Twoim wylany bądź, aby twoi w spokoju żyli, — a za bydłem ciągajcie się wszyscy krwisto — myślcie zawsze o Bogu stwórcy — chcącemu, daje się droga! — sianem zajmujcie się, bez względu, czy idzie dobrze, czy nie — bez tego, nie będzie siana. Envers vos gens soyez aimables, afin qu'ils vivent en paix — et quant au bétail, hâtez-vous à le soigner. Pensez toujours au Dieu créateur — celui qui veut, trouvera les moyens.

Digitized by Google

[illegible] 10
[illegible]
[illegible]

[illegible] 11
[illegible]
[illegible]

[illegible] 12
[illegible]
[illegible]

[illegible] 13

Cultivez le foin sans égard, s'il réussit, ou non — sans empressement vous n'aurez pas de foin. 10. Mając pracowników około siana i lnu, musicie mieć i prządki — dla Boga żywego, lud niech się do tego weźmie, a zbogaci się — nie ma twórczości bez siana — niech się on tém zaweźmie, i niech umuje nad szczęściem swojém. Ayant des ouvriers pour le foin et pour le lin, il faut que vous ayez aussi des fileuses. Au nom de Dieu, que tout le peuple s'y adonne, et il s'enrichira — sans foin il n'y a pas d'autres produits. Qu'il s'en occupe et qu'il raisonne sur son bonheur. — 11. Nie udaje się pierworodne stworzenie — one ocieliwszy się, ciężko mlekiem się opaja — usiłuj zawsze krwisto około twego miana, choćby one groziło ustaniem zupełnie — byłożby to z twego grzechu, to dołóż tém więcéj usilności — potrzeba tylko ufać wierze Boga, a wszystko się da. Le premier veau, même de la meilleure race, ne réussit pas toujours — il est très-difficile de l'allaiter. Mais soyez toujours actifs dans votre économie, si elle menaçait même de la destruction. Si c'est vous qui en êtes la cause, redoublez vos soins — il ne faut que se confier en Dieu et tout se trouvera. — 12. Potrzeba sobie powtarzać: „mogę ja tu odebrać, albo dobre myto, — albo się też zawstydzę — albo co — wyda się, albo też i nie wyda — a może ja z tego złocisty majątek odbiorę“ — a nuż, bądź spokojnym, — myśl zdrowo, i pytaj się: jak potrzeba się mieć w podobnym stanie. Il faut que l'agriculteur se dise à lui-même: „Je peux, ou gagner une bonne récompense, ou recueillir de la honte, ou bien quelque chose pire encore. Peut-être réussirai-je, peut-être non, ou peut-être amasserai-je une fortune d'or.“ Soyez ainsi tranquilles, réfléchissez sainement et demandez ce qu'il faut faire dans un pareil cas. — 13. Kto się między ludźmi zażywia, ten ich, lub stwórzyciela, niech prosi i wypytuje się o to — ktoby, lub ktokolwiek żyłby w osóbności, a jest majętnym, — ten już swój byt znajdzie — kto własném okiem dogląda ptężne stada, dobrze się uda, dobrze mu wyjmą się i wszystkie płody. Celui qui s'enrichit

Digitized by Google

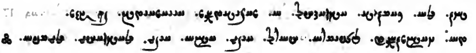

14
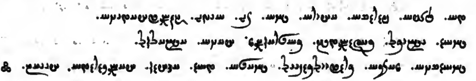

15
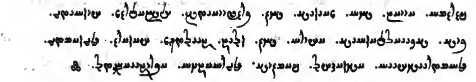

16
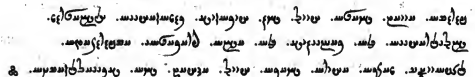

parmi les hommes doit demander et questionner ou eux ou le Dieu créateur, pour savoir, comment il faut agir. Celui qui vit dans la solitude et qui est riche, trouvera lui-même le moyen de se tirer d'affaire. Celui qui surveille lui-même ses haras immenses, réussira dans tout, et les rejetons se trouveront en bon état. — 14. Ten godnie uprosi Boga, kto żyje godnie i dziejczo — kto dobrze utrzymuje płodowe istoty, z nich błogość otrzyma się — znajdzie się twórczość droga u tego, co sam się drzeć przy pracy będzie. Celui qui vit dignement et activement ne priera pas Dieu sans succès. Celui qui soigne les créatures fertiles de bonne race, en tirera un grand profit. La nature sera favorable à celui qui lui-même travaillera à la sueur de son front. — 15. Wypraszać ma ten, co mniema, wątpi — u niego drogie istoty, bogato znaleść się muszą — dużo zgrzeszy przeciw Bogu ten, co jest nie dziejczym — ou honoru nieodniesie! — siano życia miejcie, mając trzody — wyrodzić się musi z tego korzyść dla was i dla drugich. Celui qui hésite et doute encore, doit prier Dieu avec ardeur — les créatures de prix se trouveront chez lui sûrement. Le paresseux pèche gravement contre Dieu — il n'aura aucun honneur. Ayez des prairies, si vous avez des troupeaux — ce sera un grand profit pour vous et pour les autres. — 16. Kto się wypytuje, ten coś poznać musi i uda mu się do tyla, że się wyda wielmożnym — kto żyje jak należy i wchodzi wszędzie, ten stać się może wydawcą, dla młodzianów, koni rzeskich — zmajętniaj się! twórczość Boża karmi i owego nawet, u którego są grzechy! L'homme qui questionne, apprendra quelque chose et pourra devenir riche. Celui qui vivra honnêtement et examinera tout, produira des chevaux vifs pour la jeunesse. Procurez-vous une fortune. — Le Dieu créateur nourrit même les pécheurs.

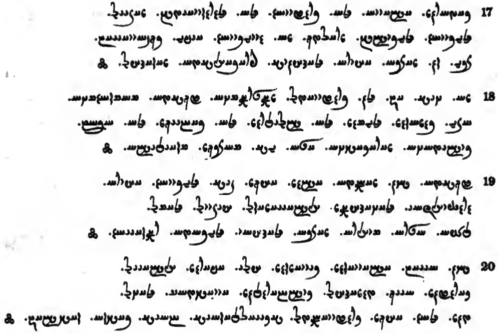

17. Muly także zaprowadzajcie, albo coś droższego, albo też wórówniwajcie sam wielki żywioł — wydając żywioł duży, mówcie: kto go dobrze nie wyda, ukaranym będzie — nie zawsze twórczość Boża wonność udzieli, aby się mieć bogato! Introduisez aussi des mulets ou quelques créatures plus chères — ou perfectionnez le grand bétail. En vous occupant d'élever le grand bétail, répétez: „Celui qui n'y réussira pas, aura sa punition.“ La nature productive et divine ne produit pas toujours des êtres parfaits, pour enrichir l'homme. 18. Nic się nie uda drogiego, bez usilności — to mędrkowanie wydaje bydełko hojne — wdawaj się więc we wszystko, ożywiając, udzielając się, i datkując! — żywioł duży umierając, znaczy: iż się zaziębił na śniegu. On n'obtiendra rien sans soin — un tel raisonnement produit de bon bétail. Occupez-vous de tout, en encourageant, en travaillant vous-mêmes et en récompensant les ouvriers. Si une grande bête meurt, cela prouve, qu'elle a pris froid dans la neige. — 19. Bydełko, które się zdrowo trzyma, musi być wydajnem boskość — rozradzającemu żywioł przy zachęcaniu, wszystko przyjemnem być musi — twe ogniwo ma być suche — twórczość wyda ci wonność, żywioł rączy. Le bétail sain ne produira que du bonheur. A celui, qui propage le bétail en y encourageant tout le monde, toute chose fera plaisir. Tâchez que les étables ne soient pas humides — car la nature productive vous y fera naître des créatures saines. — 20. Komu się uda być błogosławionym wydawcą żywiołu, temu miłą być musi woda rasowa — drogie istoty mając, takowe miéj blisko, — a kiedy dużémi wyrosły, rozmawiaj z niémi ciągle — twém szczęściem uważaj te drogie dziatki, — a kiedy

21 [illegible]

22 [illegible]

zgrzeszyły, ukarz i naucz one praw Boga. Le sperme de la bonne race doit être agréable à l'agriculteur, ayant réussi à propager le bétail. Ayant de chers enfants, gardez-les toujours auprès de vous, et lorsqu'ils sont devenus grands, entretenez-vous sans cesse avec eux. Regardez ces enfants comme votre plus grand bonheur — et s'ils ont péché, punissez-les et apprenez-leur les lois divines. — 21. Twórczości, udzieli Bóg nowo ocielone istoty, które umarzać nie potrzeba — przybędzie z nich cel pożądany, i zaspokoi się wszechmoc czysta, cnotliwa — gospodarz wonny, i do drzwi ma zaglądać, w celu błogim, — boć li tylko ów, co myśli grzesznie, urywać musi! Dieu aide la nature à procréer des êtres, qu'il ne faut pas tuer. Ils vous donneront ce que vous désirez — et l'agriculteur vertueux en sera satisfait. L'agriculteur studieux doit fréquenter les étables dans un esprit vertueux — car c'est l'homme avec des idées impudiques, qui entre dans les étables pour commettre des péchés. — 22. Karać trzeba i udatnych — to się godzi tym, co ich karmią — niech się poprawią! — bądź szczęśliwym i zdążaj do potęgi — przestrzegaj grzesznych siedm razy w dzień — tego ci życzy twórczość Boża — woź się w gospodarstwie, a musisz się ostoić w bogactwie. Quelque fois on est obligé de punir de braves gens — celui qui les nourrit en a le droit — qu'ils se corrigent. Soyez heureux et tendez à la puissance — réprimandez les pécheurs sept fois par jour. Le Dieu créateur vous souhaite que vous soyez diligents dans l'agriculture, pour que vous deveniez riches.

XXXII.

1 [illegible]

1. Kiedy chcesz, aby się spełniły twe chęci, — to wyrzynaj się pracą, a nie siedząc spokojnie — kiedy jesteś mocnym w prawach podanych, to myśl zawsze po Bożemu, a zarwiesz

Digitized by Google

[illegible] 2
[illegible]
[illegible]

[illegible] 3
[illegible]
[illegible]

[illegible] 4
[illegible]
[illegible]

płodów twórczości! — twój lud obdarzaj, aby i oni mieli, jako ty — niech się obdarzą hojnie ci, którzy się tobie oddali! Si vous voulez que vos voeux soient remplis, travaillez avec énergie, et ne restez pas immobiles. Si vous êtes pénétrés des lois dressées, — pensez toujours pieusement et la nature vous favorisera. Récompensez vos gens, afin qu'ils aient quelque chose aussi bien que vous — et récompensez largement ceux qui vous sont dévoués. — 2. Abyś miał, dla twórczości, Boga za sobą, żyj czysto, — a błogo mieć się musisz! — wielmożność z tego, napominając zawsze — dodając usilności, musi się osiągnąć rzecz pożądana! — świątobliwie się mając, a spokojnie i w bezczynności się trzymając, — zawierzcie mi to: nic z tego nie będzie! Afin d'avoir Dieu pour vous à cause de sa puissance productive, vivez vertueusement et vous deviendrez heureux sans doute. En exhortant toujours vos ouvriers vous vous procurerez la grandeur — en étant diligents, il faut que vous arriviez à votre but. Quoique vous viviez pieusement et tranquillement, si vous passez le temps dans l'oisiveté, croyez-moi: vous n'aurez rien du tout. — 3. Kiedy masz jadło, pouczaj się wszystkiego — kiedy zgrzeszyłeś, mieć musisz karę — kiedy masz wonność, bogactwa, drzyj się tem więcéj i miéj się tu i ówdzie — i grzesznym dobry byt dawaj — bądź dla nich czysto wylanym, a mieć się będziesz w siedmioro. Quoique même vous ayez votre entretien ne cessez pas d'apprendre toujours — car commettant une faute, vous n'éviterez pas la pénitence. Ayant déjà amassé des richesses, travaillez d'autant plus studieusement et soyez partout. Même aux pêcheurs donnez une bonne existence — souhaitez-leur du bien et vous profiterez sept fois plus. — 4. Niech mają hojny karm współpracujący — a którzy nie żyją czysto, dawać im chłostę — po zwierzęcu wdając się, zużyje się wonność i ustanie błogość — dla twórczości, chwal Boga — i staraj się krwisto, nie przysiadając, — a znajdzie się to, czego pragniesz. Que vos ouvriers soient bien nourris et que ceux qui ne vivent pas vertueusement, soient châtiés. Mais en les traitant brutalement, vous perdrez votre richesse et votre bonheur cessera. Pour la faveur de la nature, adorez Dieu — efforcez-vous de tout votre coeur, en ne vous reposant pas — vous aurez tout ce que vous désirez.

Digitized by Google

[illegible] 5
[illegible]
[illegible]

[illegible] 6
[illegible]
[illegible]

[illegible] 7
[illegible]
[illegible]

[illegible] 8
[illegible]
[illegible]

5. Ta rzecz, to obdarzenie mieszkańców: aby nowo płód wydany, nie umarzali — byłżeby u was grzech podobny obżarstwu, niech się daje kara podobnie myślącym — oddany grzechowi orzeczonemu jest ten, kto przecina, ubija drogi płód, i pożądany! Voici ce qui enrichit les habitants: qu'ils ne tuent pas le bétail nouveau-né. Et si quelqu'un de vous commettait des péchés de gourmandise, qu'il soit puni. On est adonné à ce péché, si l'on coupe la vie des êtres chers et désirés. — 6. Wiele mający jedzenia, niech będzie ujemnym — takowy się ucnotliwi, jeśli takim będzie — takie rozmawianie, do Boga dochodzi — postępujcie podobnie! — aby wam służyła twórczość, usiłujcie — miéjcie miłość bliźniego a wszystko się wyda! Celui qui a beaucoup à manger doit être aimable — par cette conduite il deviendra vertueux. Une telle conversation parvient jusqu'à Dieu — conduisez-vous ainsi. Afin que la nature vous serve, n'épargnez pas des soins — aimez le prochain et soyez humains pour les bêtes, et tout réussira. — 7. Ktoby chciał jeść, nic nie robiąc, — wydać się musi obdziaływającym się dzierżco — kto drze się w pracy i sięga daleko, ten się ucnotliwi, i co chce, mieć będzie — aby był tobie Bóg wylanym, twórczość znaglaj wydawać płody! Celui qui voudrait bien manger sans rien faire — ressemblera bien sûr à un tyran sevère. Celui qui s'empresse au travail et qui est prévoyant, déviendra vertueux et aura tout ce qu'il voudra. Pour être comblé de la grâce de Dieu, forcez la nature à procréer de bons produits. — 8. Abyś smaczno pożywał, wychowuj czyste sieroty — ty nagrodzonym będziesz! — kto z mieszkańców rolniczych śmieje się, głupim jest — bydełko Boga, pana najwyższego, karmi! —

[illegible] 9
[illegible]
& [illegible]

[illegible] 10
[illegible]
& [illegible]

[illegible] 11
[illegible]
& [illegible]

abyś miał coś, i mógł być możnym, — twórczość wyzyskuj dobrze! Pour pouvoir manger avec plaisir, élevez des orphelins propres — vous serez récompensé. Celui qui se moquera des habitants agriculteurs, est sot — le bétail de Bègue (Dieu tout-puissant), nourrit et enrichit l'homme. Afin d'avoir quelque chose et de devenir puissant, exploitez la nature. — 9. Stawszy się dużym, żyj czysto i moim bądź — takowym zdziaławszy się, przywykniesz do krwistości, do szczeréj pracy — opój, woda bronną być nie powinna biorącym, dla ueiszenia pragnienia — niech się ona ma wonością dla wszystkich — co wydawa rzeczy niepodobne, niech się ma ogólnie, — twórczość ożywi się tą używalnością tém bardziéj! Devenus riches, vivez vertueusement et soyez à moi — dans cette qualité vous prendrez l'habitude de travailler fortement. L'eau ne doit être défendue à personne, qui veuille en prendre pour étancher sa soif, — qu'elle serve pour le bonheur de toute créature. Cette habitude doit être pratiquée partout — car plus on exploite la nature, plus elle se revivifie. — 10. Ów, co nie chce się uenotliwić, zamrze — on w nieczystości pracując około roli, myśli przecież zbogacić się bydłem — zaopatruj się i chowaj trzody — darz drogo, abyś był obdarzonym — mając sianokos, staraj się go wywodnić — raz wywodniony, on ci wyda błogość! Chaque homme qui ne veut pas vivre vertueusement, mourra de faim — en agissant malhonnêtement dans sa ferme, il croit s'enrichir par le bétail. Pourvoyez-vous de bestiaux et élevez des troupeaux — donez les autres largement pour être donés vous-mêmes. Ayant des prairies, tâchez de les sécher — car une fois séchées, elles augmenteront votre richesse. — 11. Mając się tak, nie zamrzesz — działaj więc tak, komu jest miła drogość — nie będzie kary godnym, takowy! — osiągłszy to, co być miało, — niechże się mlekiem opaja — niech się orzeźwia pokarmem! — komu się uda wejść w posadę na dobre, twórczość żywiołu ożywi go bogactwem! En agissant ainsi vous ne mourrez pas de faim — alors conduisez-vous ainsi, si vous aimez la richesse — vous ne vous en repentirez pas. Si vous avez un veau désiré, allaitez-le et fortifiez-le de nourriture. Si l'on a la chance d'établir un ménage, on sera comblé de richesses par la nature productive.

[illegible] 12
[illegible]
[illegible]

[illegible] 13
[illegible]
[illegible]

[illegible] 14
[illegible]
[illegible]

[illegible] 15

12. Kto się oświeci, ten się oczyści i wejdzie w posadę na dobre — pogrzeszność swą on umorzy! — ale miałażby być twórczość grzeszna, powiadaj: kto żywioł umarza nowo ocielony, ten usilność swą ubija! — abyś zachował u siebie gorącość krwi przyzwoitéj, miéj wiarę w twórczość czynną — tęga wola znagla drugich! Celui qui s'éclairera sera purifié et s'établira fermement — il corrigera les fausses idées de sa vie passée. Mais si son bétail n'avait pas réussi, dites-lui ouvertement: „En tuant les êtres nouveau-nés, on tue l'effet de son assiduité.“ Pour conserver la pureté du sang de la première race, ayez confiance à l'activité de la nature — l'envie du mâle excite l'envie de la femelle. — 13. Kto chce być bogatym, gorliwie niech się krząta — nieczyste obchodzenie się wydaje wady — świat zwykle morderczym bywa, bo zjadając twórczość, on rznie serce wydawcze — abyś miał twoje, mądrze oddawaj się pracy — bo kto raz padł, ten dźwignąć się musi na nowo. Si vous voulez vous enrichir, vous devez vous empressez assidûment — une conduite malhonnête produit des défauts. Le monde agit ordinairement en meurtrier, car en mangeant les êtres productifs, il coupe le coeur qui pourrait produire quelque chose. Pour avoir ce qu'il vous faut, appliquez-vous aux travaux sensément, — car celui qui est touché une fois est obligé de recommencer à travailler. — 14. Miéj więc gorliwość, a to i owo będzie twojém — nigdy kawęczyć się nie będzie człowiek pracowity, nigdy na próżno się nie odda on przedsięwzięciu — czystą wiarę mający, bywa dobroczynnym — takowy, wszystkie drogie istoty posięże raz jeden — mając żywioł rolniczy, opowiadaj ciekawemu, jak go nabyłeś — on równie pracując szczerze, przejrzy nakoniec. Soyez ainsi assidus et tout sera à vous — l'homme assidu ne souffrira jamais — il n'entreprendra rien en vain. L'homme pénétré de la vraie foi est toujours bienfaisant — il aura tout être de prix à la fois. Etant riches en éléments agricoles, — racontez aux curieux, comment vous les avez gagnés — lui, en travaillant sincèrement, deviendra aussi clair-voyant. — 15. Inaczéj, — wy nie nasi! kto ścierwo tworzy, ten ścierwo mieć musi —

[illegible]

[illegible]

16 [illegible]

[illegible]

[illegible]

Abyś dobrze jadł, oddaj się pracy — nic nie dziejąc, żebrać musisz o wszystko — twą rzeczą uprawiać rolę, abyś z niéj brał — świat tym sposobem obdarzonym będzie. Autrement vous ne serez pas mes enfants — celui qui produit de la salté aura de la salté. Pour être à votre aise, travaillez — en ne faisant rien, vous irez mendier. Votre affaire est de cultiver la terre, afin d'avoir des récoltes — de cette manière le monde sera riche. — 16. Hamuj tedy lenistwo, wszedłszy na posadę — ten już pewnie urwie plony, kto posieje w nadziei — życząc sobie twórczości, Bóg ci ją da — ale nie chodzić tam powoli, a udwajać kroku — abyś więc miał jedzenie, drzyj się tak i owak, — bo próżniaczo żyjąc, możnaż się dorobić? Réprimez alors l'oisiveté — après vous être établis, — celui qui sèmera avec confiance aura des récoltes. En souhaitant la prospérité, Dieu vous la donnera — mais il ne faut pas être lent — il faut redoubler ses pas. Pour avoir votre pain quotidien, empressez-vous dans chaque circonstance; car le paresseux, peut-il avoir quelque chose?

XXXIII.

1 [illegible]

[illegible]

[illegible]

1. Tak postępujcie, jak w Boga wierzycie — kto będzie datkować, — z ludzi pierwszym stanie się — radźcie grzesznym — rozżywajcie się przy ciągłéj pracy, a znajdzie się błogosławieństwo — abyście coś mieli, umem nadrabiajcie, a znajdzie się byt dobry i rzeźwość. Agissez ainsi que vous croyez en Dieu — celui qui sera miséricordieux sera le premier des hommes. Donnez de bons conseils aux pécheurs — enrichissez-vous d'un travail continuel et la bénédiction se trouvera. Pour avoir quelque chose, raisonnez — vous serez actifs et heureux.

Digitized by Google

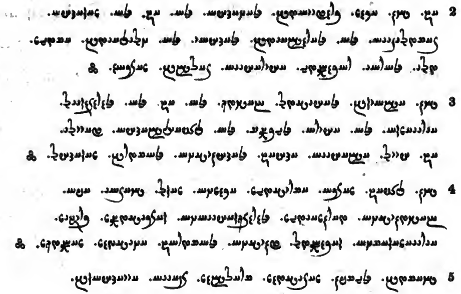

2. Sąż u kogo wady, drogo one orzekajcie, albo co, — byłożby tam li coś podobnego — aby być szczęśliwym, wyrzynajcie płody ziemi lub co innego, — a stać się nim musicie — twoja wiara rozradza — ufaj tylko Bogu, a zażyjesz się twórczością. Si quelqu'un a des péchés, qu'il les avoue publiquement, ou autrement; — même s'il avait quelque chose de semblable au péché. Pour devenir heureux, défrichez bien la terre, ou occupez-vous d'autres choses — et vous serez heureux. Votre foi est productive — fiez-vous à Dieu et vous vous enrichirez par la nature. — 3. Komu się uda wejść w posadę, temu pójść musi dobrze, — byle tylko rolę wyrzynał — do spokoju i wolności, prowadzi Boskość, wydając zwykle potęgę z żywiołu rolniczego — jest kto posiadaczem tego żywiołu, on musi mieć wonność szczęścia — tylko niech się w siano zaopatruje! A celui qui sera un bon fermier, les affaires prospèreront, pourvu qu'il laboure la terre. La divinité conduit à la paix et à la liberté, en procurant la puissance à l'homme par les éléments agricoles. Celui qui les possède, sera au comble du bonheur — seulement qu'il se pourvoie de foin. — 4. I kto ma twórczość za sobą, a czysto żyje, i choćby grzechy miał, — ten się oczyści wodą święconą — chciałżebyś nieco roztrwonić twój żywioł, daj mu się rozpladzać ciągle, a nazbierasz i dla drugich — aby dojść do wolności i udzielności, — nadzieję mieć trzeba w bydle — więc sianożęcia oczyszczajcie z bagnisk! Celui qui est favorisé de la nature et qui vit vertueusement, ayant des péchés, s'en purifiera à l'aide de l'eau bénite. Si vous voulez accroître votre bétail, laissez-le toujours se propager, et vous aurez de quoi donner aux autres. Pour arriver à la véritable liberté et à l'indépendance il faut mettre son confiance dans son bétail — seulement tâchez de purifier les prairies marécageuses. — 5. Kiedy masz wszelki żywioł wielki a rasy czystéj, zbawioném jest mienie twoje — woda niech niebędzie drogością u was, a wszechmoc

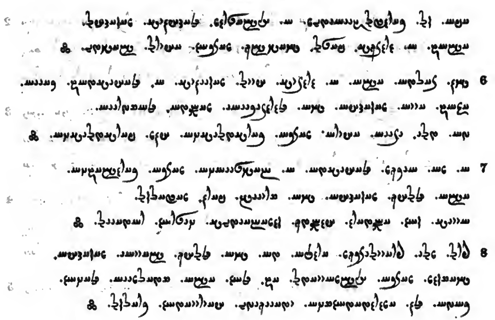

wonna mieć się będzie — kiedy rzeźwo kroczysz w przedsięwzięciu, zaufaj twórczości — Bóg jest wszędzie! Si vous vous vouez à élever le grand bétail de bonne race, votre existence sera garantie. Que l'eau ne soit pas une marchandise chez vous — et la toute-puissance divine vous secondera. Si vous vous occupez avec persévérance de vos entreprises ayez confiance à la nature — Dieu est partout. — 6. U kogo się lampa pali a rzeźwo, on się zbogaci i wejdzie na dobre, gdzieby to niebyło! — to u niego mieć się musi! lecz kto wyrzyna rozpłód żywiołu, ten siana huk mieć musi — to tobie da Bóg stwórca — lecz drzyj się na wszystkie strony, a będziesz przodkował! Celui qui fait brûler la lampe clairement et splendidement, s'enrichira et s'établira sur une terre quelconque. C'est ce qui lui arrivera — celui qui propage le bétail doit abonder en foin. Dieu vous le donnera — empressez-vous dans chaque circonstance et vous vous distinguerez. — 7. A nie obdarzywszy cię to wejście na posadę, — więc usiluj więcéj, — a twórczość ciebie obdarzy — mieć będzie błogość podobny, — kto czysto idzie i przodkuje, ten się wzmódz musi — nie wglądając wewnątrz gospodarki, nic nie weźmiesz — owszem, ukaranym będziesz — więc ratuj się! N'ayant pas de chance dans votre économie ne cessez pas, mais efforcez-vous d'autant plus, et le Dieu créateur vous récompensera. Celui qui agit honnêtement et dirige tout, s'enrichira et deviendra puissant. Si vous ne surveillez pas en personne votre ménage, vous ne récueillerez rien, — au contraire, vous serez punis — n'épargnez pas ainsi vos soins. — 8. Między moimi, ma być wspólne zażywanie się — to osięgnie ten, co błogo podobnym sposobem mieć się będzie — kto pragnie posiąść stwórczości jasność, niech ma to sobie, aby stale doń zachęcać — da się wam to, ale nie umarzajcie nowego płodu — trudźcie się nim!

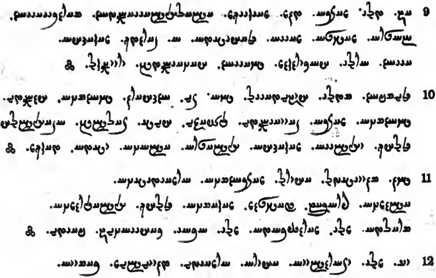

Parmi mon peuple on doit s'entr'aider — on ne le pourra qu'en se conduisant honnêtement. Si vous désirez de vous éclairer par la clarté de la nature, ayez pour but d'y encourager tout le monde. Vous l'approfondirez, mais ne tuez pas le bétail nouveau-né — ayez-en soin. — 9. Kiedy jest za tobą twórczość, ty masz myślić błogosławionym sposobem i serdecznie — pożądanie nabędzie się li tylko, wszedłszy na dobre w posadę — przedsiębierz więc podobnie! — mieć się musi ogniwo okurzone, ustalone, — pielęgnując płód nowo zrodzony. Si l'on a les faveurs de la nature, on doit penser pieusement et sincèrement. On ne les aurez qu'en étant établi fermement — tâchez de le faire ainsi. On affermira son foyer en soignant le bétail nouveau-né. — 10. Wszystko stale obdziaływać ma ten, co żyje dla zbogacenia się — pragniesz czego, miéj się wszędzie! — aby posiąść twórczość, trzeba wszędzie bywać — usilnj więc, a zażyjesz się bogactwém — błogo postępuj, aby mieć rzeczy podobne — inaczéj, możnowładny twoj byt, ustać musi w całém twém ciele! Celui qui veut s'enrichir doit tout entreprendre avec énergie — si vous voulez gagner quelque chose, soyez partout dans votre économie. Pour vous concilier la nature productive, il faut que vous soyez partout — empressez-vous alors et vous aurez des richesses. Travaillez assidûment pour y réussir — autrement la puissance de votre existence tombera en décadence dans toute votre famille. — 11. Kto jest tu uprzedzonym, li tylko Bóg w twórczości zaspokoić może! — byt pomyślny daje się li tylko przez związek małżeński — ty go więc mieć musisz, abyś był wszechwładnym — czystość przystoi moim — oni umarzać się nie mają — oddaj się temu każdy, kto chce stać się czémś! Celui qui a des préjugés sous ce rapport ne peut être tranquillisé que par le Dieu créateur. C'est le noeud du mariage, qui rend ferme votre existence — et pour devenir puissants, vous en aurez besoin. La pureté convient à mes enfants, — il ne doivent pas altérer leur santé — que tout le monde se marie pour devenir quelque chose. — 12. Już mój lud orzeźwi się i uspokoi — wy tylko żyjcie po temu, a ob-

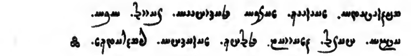

13 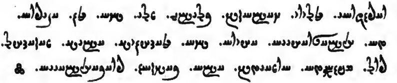

14 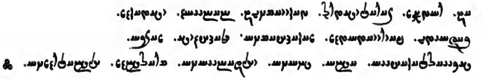

darzonymi będziecie — spajajcie, pojmujcie jeno myślą, Boga, — twórczość wonna żywo się wam odda, ona się tam okaże żywo — więc ujmujcie się błogo — to może wszystkich uratować! Mon peuple sera fortifié et vivra en paix bien sûr — qu'il se pénètre seulement de mes paroles et il sera heureux. Tâchez de concevoir en esprit le Dieu très-haut et la nature vous servira. Elle vous apparaîtra visiblement — rendez-vous au travail de corps et d'âme — cela enrichira tout le monde. 13. Zawierajcie kontrakty z wielu cieślami — dać miano temu, który błogo obrabia — ta klasa wzmoże się przez Boga żyjąc wonnie, poczciwie, i usiłując się dorobić — między świątobliwymi a uspokojonymi, niech istnieją też prawa, jako dla wszystkich podane. Faites des contrats avec les charpentiers — confiez la maison à celui qui sait bien son métier. Cette classe s'enrichira par Dieu, en vivant honnêtement, et en travaillant studieusement. Pour les hommes pieux et éclairés par la foi, doivent valoir les mêmes lois qui sont faites pour tout le monde. — 14. Będąc doradnym uczeń Zoroastra, on zbogaci się, a chucie ustać muszą — on się wyda pierwszym i nabędzie wonności szczęścia od stwórcy — szkodliwym jest byt nadto wysilony — czysto żyjąc, musi się mieć wszechwładztwo! L'écolier de Zoroastre en étant zélé, s'enrichira et ses désirs charnels cesseront. Il se distinguera et jouira du plus grand bonheur de Dieu. La spéculation trop forcée est dangereuse — en vivant prudemment on peut devenir tout-puissant.

XXXIV.

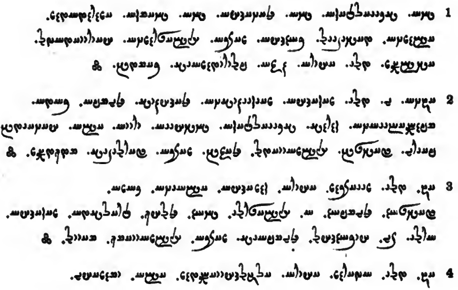

1. Kto szkodliwość czyni, i bluźni a posiada jasność, — niech się na śmierć wskaże — byliżby takowi, dana władza klanowi, ma przerwać ich życie — stworzyszy Bóg takich, oni powinni wydać się celującymi. Celui qui propage de fausses idées et blasphème, en étant éclairé par la clarté divine, doit être proclamé digne de la mort. La vie d'un tel homme doit être terminée par le chef de la communauté. Puisque le Dieu créateur l'a éclairé, il doit tâcher d'exceller au-dessus des autres. — 2. Kiedy się nadały podobne prawa, myślić trzeba dobrze, używając wonności wszystkich darów — świątobliwie żyć mają ludzie — trzymając się szkodliwych grzechów, urwać się musi byt słodki — w parzystym żywiole upodobajcie sobie — tam się natchnie twórczość, i wygrzewać się będzie płód stały. Puisque on vous a dressé de pareilles lois, il faut que vous les suiviez, en jouissant de la richesse des dons. Les hommes doivent vivre pieusement, car par les péchés nuisibles ils ruinent leur douce existence. Plaisez vous à l'élément accouplé — la nature s'animera et mettra au monde des êtres forts. — 3. Kiedy jest u ciebie nagrodą twórczość, przyjmuj onę wdzięcznie i żyj przyzwoicie — wychowywaj żywioł wszelki, a zbogacić się musisz — jaki ci się hoduje, takiego trzeba nabywać — oracz ma żyć udatnie, a we wszystkiém twórczość upodoba go sobie i pokocha. Si la nature vous a récompensés de sa procréation, acceptez-la avec remercîment et vivez honnêtement. Elevez toute sorte d'éléments et vous vous enrichirez bien sûr — procurez-vous-en les espèces qui réussissent chez vous. Le laboureur doit vivre prudemment et la nature productive se plaira en lui et l'aimera. — 4. Kiedyś

Digitized by Google

[illegible]
[illegible]

5 [illegible]
[illegible]
[illegible]

6 [illegible]
[illegible]
[illegible]

7 [illegible]
[illegible]
[illegible]

założył ogniwo Boże, obdziaływajże go uczciwie, — a staniesz się uśmiechającym — abyś stał się ujmującym, stale karm biednych — co im trzeba, niech i oni mają! — stwórca jest przy każdym dobroczyńcy — ty ich przez to zmusisz darć się przy roli, za przekarm! Ayant fondé votre foyer consacré à Dieu, sachez le diriger prudemment et vous serez heureux. Pour devenir populaires, nourrissez sans cesse les pauvres — tâchez qu'il ne manquent pas de ce qui leur faut. Dieu aime les bienfaiteurs — de cette manière vous les contraindrez à vous en dédommager par le travail. — 5. Kiedy wy możni, czegóż szukacie szkodliwości dla drugich? stwórca was zato ukarze! — mając wy się błogo, starajcie się potroić drogi ten przysmak — przodkujcie we wszystkiém — przodkujcie w wytępianiu prawodawców, którzy przestrajają krew mieszkańcom! Si vous êtes riches, pourquoi cherchez-vous à nuir aux autres? — Dieu vous punira. Si vous êtes heureux, tâchez de tripler cette rare position. Excellez en tout — excellez en extirpant les législateurs qui corrompent le sang des habitants. — 6. Jeśli to się stanie, będzie wam przytomnym stwórca — byt wasz błogo mieć się będzie — będąc tedy moi obdarzonymi taką chęcią, mieć musi świat wszystko pożądane — oto wam, jeśli się ustatkujecie, — dając urywać przyzwoicie, statecznie, i zaopatrując się zawsze. Si vous faites cela, Dieu sera avec vous et votre existence ne sera pas troublée. Si mes enfants sont animés de cette intention tout le monde aura ce qu'il désire. Voilà ce qui est destiné pour vous, si vous vous établissez fermement, en faisant couvrir les races convenablement et en vous pourvoyant de tout. — 7. Czego trzeba tobie, bez trudów da stwórca — ale, kto w szczęściu, niech karmi mianem swojém — upodobajcie sobie w świetności, konie wychowując — zachciawszy ozochrana, niech się jéj wezrze —

8 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

9 [illegible]
[illegible]
[illegible]

10 [illegible]
[illegible]
[illegible]

kiedy ty nic nie robisz, innym to się podoba — pokarm będzie ale taki, jako się nie trudziło! Le Dieu créateur vous donnera sans peine ce qu'il vous faut — mais si vous êtes dans le bonheur, nourrissez aussi les pauvres. Aimez le luxe, en élévant des chevaux — si une jument commune désire un étalon, ne le lui refusez pas. Votre oisiveté fait plaisir aux autres — selon votre travail sera votre nourriture. — 8. Takim torem żyjąc, nic mieć nie możesz, prócz grzechów — lecz abyś stale bytował, krzątaj się wszędzie, przodkuj wszędzie, i działaj wszędzie! — bądź więc starannym, a znajdziesz to, co twém być ma — stwórczość wtenczas stanie się płodorodną tobie. En menant une telle vie, vous n'aurez que des péchés — mais pour vivre commodément, empressez-vous partout, donnez les premiers l'exemple et agissez bien. Soyez alors zélés, et vous trouverez ce qui vous doit appartenir — alors la nature deviendra extremement productive pour vous. — 9. Kto świątobliwym i spokojnym będzie, tego zaopatrzy twórczość, strzegąc mu żywioł duży — uduś tylko złość w sercu, a weźmiesz wonność szczęścia i uwidzisz się podobnie bogatym — abyś był możnym, stań się statecznym, — a musisz mieć żywioł krwisty i zdrowy. Celui qui vivra pieusement et tranquillement sera récompensé de la nature productive qui lui entretiendra les grandes espèces de son bétail. Etouffez seulement la méchanceté de votre coeur et vous obtiendrez le bonheur et deviendrez aussi riches que la nature productive. Pour devenir puissants, soyez constants dans le travail — et vous aurez du bétail fort et sain. — 10. Dążąc do szczęścia, a wyrodzi ci się jakiś błąd, powtarzaj wówczas: grzebiąc, wygrzebać się coś musi! — świętości i spokojowi oddając się, wydać się muszą płody, i temi się zażyjesz — takie wszystko, Bóg wszechmocny daje, a twórczość potraja to, co do szczęścia potrzebném jest. Si, pendant que vous tendez au bonheur, quelque faute se montrait, dites simplement: „Que faire; celui qui cherche, trouve.“ En vivant pieusement et tranquillement, vous serez en état de propager les éléments,

11 [illegible]
[illegible]
[illegible] &

12 [illegible]
[illegible]
[illegible] &

13 [illegible]
[illegible]
[illegible] &

14 [illegible]

qui vous enrichiront. Le Dieu tout-puissant donne tout cela et la nature productive triple ce qui fait le bonheur de l'homme. — 11. Wyrodziwszy się tobie płód przybity, spożyj go, ale nie ubijaj zdrowego — abyś był szczęśliwym i możnym, miej się tak, a byt się ustali — nie ma spokoju dziko żyjącemu — ustatkuj twój byt utajony jeszcze, a twórczość udwoi twe miano! Si vous avez gagné un être nouveau-né, qui est faible, mangez-le, — mais ne mangez pas ceux qui sont sains. Pour être puissants et heureux, conduisez-vous ainsi et votre existence s'affermira — il n'y a pas de tranquillité pour l'homme sauvage. Tâchez de vous garantir votre existence d'avenir, qui vous est cachée encore, et la nature doublera votre fortune. — 12. Kiedyś się i rozorał — lub kiedy ci wozi — kiedy ni tak ni owak stoisz — a kiedy dążysz do nauki — ty się ucnotliwisz — stwórca rzekł: „kto błogo się prowadzi, obdarzonym będzie różnemi rzeczami!“ — żyjąc więc a nic nie mając, chodź piechotą — usilujący być szczęśliwym, może i szczęście otrzymać! Soit que vous ayez de la réussite, soit que vous n'en ayez pas, ou que vos affaires n'aillent ni bien ni mal, — si vous vous appliquez à l'étude, vous parviendrez cependant à votre but — le Dieu créateur à dit: „Celui qui tend à l'éducation sera comblé de différentes choses.“ Si vous n'avez rien, marchez à pied — celui qui tâche d'être heureux peut le devenir. — 13. Twoim dawcą jest stwórca — kto jest moim, ten powie: świat wszystkiego dorobić się może — obdarzajcie prawami Boga współżyjących — kto to uczyni, może się dorobić rozwodzeniem żywiołu — mając coś udatnego, to już twa nagroda — stwórczość dostarczy tobie i to jeszcze, co będzie potrzebném! Votre bienfaiteur est le créateur — mon enfant dira toujours: „L'homme peut tout gagner.“ Enseignez les lois divines à vos semblables — celui qui le fera, s'enrichira par l'accroissement de son bétail. Tout ce que vous gagnez est déjà votre récompense — la nature productive vous donnera encore ce qui vous manque. — 14. Zyjcież tedy, wierząc w twórczość bezprzestannie — i usta-

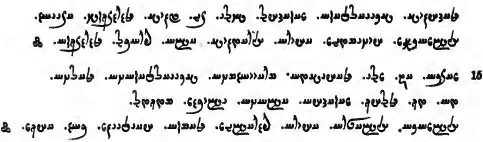

jącemu są datki! — ten lud sobie szkodzi, żyjąc i wyrzynając żywioł, który coś wydać z siebie może! — smakiem udatnym, Bóg się cieszy — pracuj więc krwiście, a wyda się coś godnego i zarznięciu! Vivez alors, en vous fiant sans cesse à la nature productive — même celui qui ne réussit pas, il y a des dons. Le peuple qui tue le bétail pouvant lui servir encore, se nuit à lui-même. Le bon appétit de l'homme réjouit Dieu — travaillez ainsi à la sueur de votre front et vous gagnerez des êtres bons à manger. — 15. Twórczość, jest dla moich, — więc wszedłszy w posadę na dobre, ucnotliwiajcie się i opowiadajcie co wam było dotąd szkodliwém — to dla ciebie — blogo więc żyj, a bogatym będziesz — dobry byt, nabywa się stałością! — smaczna jest możność woli — Bóg zażyje ciebie wiosną ciągłą, — tylko oddaj się pracy, a mieć ją będziesz. La nature productive est à mes enfants — étant établis, tâchez de devenir vertueux et racontez ce qui vous a causé des pertes. C'est à vous; vivez alors honnêtement, et vous serez riches — une bonne existence est le résultat de votre constance. Il est doux de voir sa volonté s'accomplir — Dieu vous donnera un printemps éternel — vous l'aurez, si vous vous appliquez au travail.

XXXV.

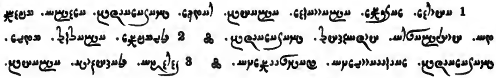

1. Boga stwórcę wszechmocnego, dla uratowania się, doświadczajcie! — żegnania świętémi słowy użytecznego i udatnego używajcie! Connaissez le Dieu créateur tout-puissant, pour vous enrichir. — Bénissez-vous de saintes paroles, car cette habitude est nécessaire et fait réussir. — 2. O wszystko błogie statecznie starajcie się, myśląc o sposobach tego i przypuszczając zgodny żywioł z żywiołem. Efforcez-vous constamment d'avoir tout élément sain et fort, en pensant aux moyens et en faisant couvrir convenablement les mêmes races. — 3. Strzeżcie błogości, aby być ustrze-

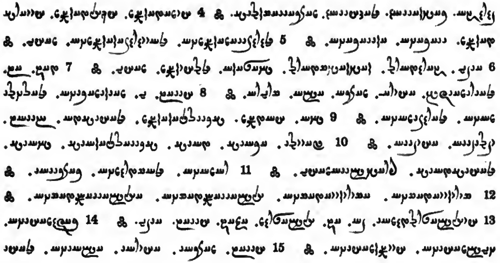

żonym — podawajcie prawa światłości stwórcy. Gardez le bonheur, pour échapper à la misère — dressez les lois de la clarté du créateur. — 4. Umem i gorliwością a pracą, wydają się rzeczy dotąd jeszcze niewydawane. Par la raison et l'assiduité on est en état de produire des choses inconnues encore. — 5. Wyrzynaniem przyzwoitém, niezwykle wyrznięcia mieć można. En faisant couvrir convenablement, on peut avoir des êtres extraordinaires. — 6. Dobrze dzierżący się przy pracy, może się najeść i tego, czego li tylko wielkie szczęście dać może. Celui qui est infatigable au travail, peut manger même ce que ne mange que le monde opulent. — 7. Otóż tedy, wierzcie w Boga i w twórczość, a żyjcie czysto! Alors croyez en Dieu et à la nature productive et vivez vertueusement. — 8. Nastaną z tego domniemania, orzeczenia w dysputach i tęgie wyrzynanie szczepów żywiołu. De cette manière on commencera à raisonner, à juger dans les disputes et à faire couvrir parfaitement les différentes espèces de bétail. — 9. Kto z chęcią szkodzenia wejdzie w posadę, zawcźmie się z tego zabój i ubijstwo ciągle! Celui qui s'établira avec l'envie de nuire aux autres, causera la discorde, dont résulteront des combats à mort. — 10. Bydło jadające utajoną szkodliwość, ta wejść musi w pośród i drugich żywiołów. Le bétail tombant malade à force de manger des herbes nuisibles, cette maladie se communiquera aussi aux autres éléments. 11. Spokojne do strawienia siano, dawać mu potrzeba. Donnez au bétail du foin facile à digérer. — 12. Oczyszczajcie siano nieoczyszczone — pożądane oku nie bywa pożądaném żołądkowi. Purgez le foin qui ne l'est pas encore — le foin agréable à l'oeil, n'est pas toujours agréable au goût — 13. Potrzeba go udoskonalić — a będąc pożądaném, stać się musi strawném. Il faut le perfectionner, et devenu bon, il sera digestible. — 14. To co się ma dać, trzeba obejrzeć, — aby było przyjemném. Avant de donner la nourriture au bétail, il faut l'examiner, pour qu'il soit sain. — 15. Kiedy się stało udobnie dla Boga stwórcy, niechże się stanie i dla twéj posessyi. Si le bétail a réussi pour la gloire du Dieu créateur, tâchez aussi qu'il ait réussi pour votre possession.

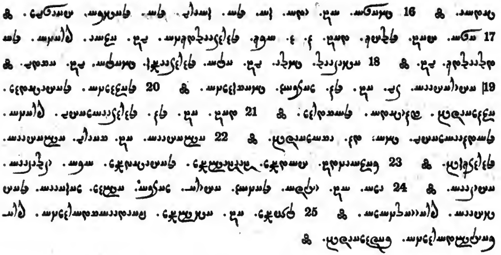

16. To się mieć ma, aby się utwierdziło — dla ludzi wyjadanie jest drugie. Voilà le foin qu'il faut donner au bétail, pour s'assurer de sa bonne existence — pour les hommes il y a une autre nourriture. — 17. Oto to być ma — żyj tedy błogo tak lub owak — oddaj się rozpładzaniu szczególnie żywiołu rolniczego; ale nie zaniedbaj między tém rozptaszać ród ptaszy — i to się uda! Voici comment il faut entretenir sa ferme — vivez vertueusement et nourrissez-vous, comme vous pourrez — adonnez-vous principalement à la propagation du bétail de travail — mais ne négligez pas l'acroissement de la volaille — car elle réussira aussi. — 18. Dobrze będzie temu, co to uczyni — wierzcie temu, i to się uda! L'homme qui le fera, sera bienheureux — fiez-vous à mes paroles: „Car elle réussira aussi.“ — 19. Zyj tylko każdy dla Boga, a posłuży wam twórczość i jasność stwórcy! Vivez seulement pour Dieu, et la nature productive ainsi que la clarté du créateur vous serviront. — 20. Umnie wszedłszy na posesyję, musi się coś mieć — tylko dla żywiołu, niech się siano kosi. Ayant établi prudemment votre ferme, vous aurez toujours quelque profit — seulement fauchez le foin pour le bétail. — 21. Otóż tedy, wy mieć będziecie i żywioł wyrzynany i między tém ptastwo — kto tém się zajmie, byt swój znajdzie. Vous y aurez alors du bétail de travail et de la volaille — celui qui s'en occupera trouvera son existence. — 22. To się znajdzie, będąc cnotliwym — to się znajdzie u wyrzynających żywioł rolniczy. Cela se trouvera chez l'homme vertueux, cela se trouvera chez l'homme faisant bien couvrir le bétail. — 23. Aby coś się miało, hastycznie zająć się pielęgnowaniem, wszedłszy na posesyą — to da żywioł ubicia godny i trwały. Pour avoir quelque chose, occupez-vous-en soigneusement, après vous être établis, vous aurez des êtres bons à manger et durables. — 24. To się przyjmie i da płód, rzecząc: Bóg stwórca za nas myśli i płody wywodzi — powtarzajcie o tém! Cela réussira et donnera des produits, surtout si vous dites: „Le Dieu créateur pense à nous et provoque les produits“ — répétez cela parmi vos semblables. — 25. Potęga twoja wzmódz się musi — tylko ciągle starać się i wszędzie wchodzić trzeba — wy się obdarzycie. Votre puissance s'augmentera bien sûr, seulement empressez-vous toujours et examiner tout,

Digitized by Google

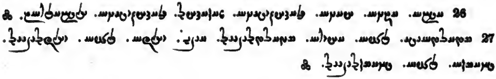

vous vous rendrez heureux. — 26. Znalazłszy to, czego do szczęścia trzeba — chowajże więc to szczęście, a musisz być wielmożnym. Ayant trouvé ce qui fait le bonheur, gardez ce bonheur, — et sans doute vous deviendrez grands. — 27. Gdy ci statecznie służy Bóg, bądź ty w dwoje statecznym — gdy ci się udał rozplód, rozpładzaj go więcéj — gdy ci jasność Boża sprzyja, ucz się bardziéj. Quand Dieu vous sert constamment, redoublez votre constance pour lui; — l'accroissement du bétail a réussi, redoublez-le; — quand la clarté divine vous favorise, étudiez d'autant plus.

XXXVI.

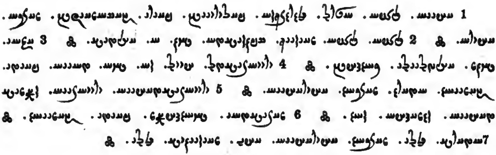

1. Aby się miało dobrze twe ogniwo, rozpładzaj pierwsze istoty na około siebie — doświadczaj twórczości Boga! Pour que votre ferme soit riche, propagez les créatures les plus nécessaires de votre économie et expérimentez la nature de Dieu. — 2. O twą potęgę, myśl i kombinuj rzeczy — miéj się potemu, a zbogacisz się! Pour devenir puissants, pensez bien et combinez les choses—agissez ainsi et vous vous enrichirez.— 3. Abyś miał jadło, zachęcaj robotników i obdarzaj ich. Pour avoir une bonne récolte, encouragez les laboureurs et récompensez-les. — 4. Abyś urywał owoc, którego nie posiadasz, jako utajony, — obdzialywaj stale ogniwo Boga stwórcy. Pour que vous puissiez recueillir des fruits que vous ne possédez pas, parce qu'ils sont cachés encore, — travaillez studieusement dans le foyer du Dieu créateur. — 5. Zarwania godną istotę, zarywaj — nie mieszaj nigdy krwi niegodnéj. Faites couvrir la créature qui en est digne — ne mélangez pas le sang pur avec l'impur. — 6. Zywiołowi wielkiemu, jadła zawsze dorzucać trzeba. Au grand bétail il faut de temps en temps ajouter de la nourriture. — 7. Wasze ogniwo stwórcy

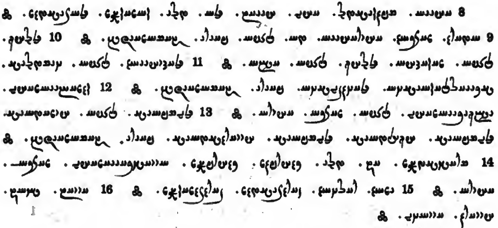

Bogu poświęcone, ma mieć myśli wonne. Votre foyer consacré au Dieu créateur doit avoir de saintes pensées. — 8. Mając pojęcie o wszechmocności Boga, mieć się tobie musi to, co domowi wozi, służy. Ayant une idée de la toute-puissance de Dieu, vous aurez ce qui fait prospérer votre économie. — 9. Ogniwo twórcze, Bogu ma być poświęcone — to twoje, co ty na około siebie obcieszesz! Le foyer productif, doit être consacré à Dieu — tout ce qu'il produit est à vous. — 10. Błogością uważaj twe mienie — błogością uważaj twój byt przyszły. Régardez votre fortune, comme un bonheur — régardez aussi votre fortune d'avenir comme un bonheur. — 11. Twa wonność szczęścia jest w tém, abyś się oczyśnł z grzechów duszy szkodliwych — mów o tém wszędzie i obdziaływaj się. Votre plus grand bonheur consiste à vous purifier des péchés nuisibles à l'âme — parlez-en partout et soyez actifs. — 12. Przyjmować naukę gospodarki i oddać się jéj życiem, tego pragnie twój Bóg stwórca. Votre Dieu créateur désire que vous appreniez l'agriculture et que vous vous dévouiez à lui de corps et d'âme. — 13. Wszystko twém być może, ale bierz na rozum — ty wszystko wydasz — ty wszelkie trzody rozpłodzisz, tu i ówdzie krzątając się. L'agriculteur peut tout avoir, mais il faut qu'il ait de l'esprit — il peut tout produire, — il propagera toute sorte de troupeaux en s'empressant partout. — 14. Czysto się prowadząc, ustrzeżesz się od zepsutości — niegodne ścierwo, Bóg stwórca niewydaje. En vous conduisant honnêtement, vous vous préserverez de la corruption — le Dieu créateur ne produit pas d'êtres corrompus. — 15. Kto strzeże przyjęte a świetne ogierki, ten się od biedy ustrzeże. Celui qui soigne bien les mâles jeunes et excellents, évitera la misère. — 16. Jak się kto poprowadzi, taką trzoda jego będzie! Votre conduite a une grande influence sur vos troupeaux.

XXXVII.

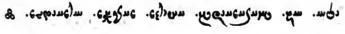

Oto takimi bądźcie, a probujcie i wyzyskujcie Boga twórczego — wy się przez to uspokoicie i do wolności dojdziecie! Voilà comment il faut vivre — tentez et exploitez le Dieu de la procréation — de cette manière vous trouverez la paix et vous parviendrez à l'indépendance.

XXXVIII.

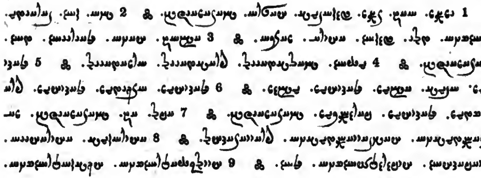

1. Aby się imala ziemia, ugnajajcie ją należycie — doświadzajcie tego! Pour que la terre soit fertile, fumcz-la — essayez cela. — 2. Kto się niedobrze brać będzie, tego ugnoić musi Bóg stwórca! Le Dieu créateur fera pourrir celui qui ne s'y prendra pas bien. — 3. Nastanie z tego dobra wiara — téj doświadczajcie! On s'en convaincra bien sûr — tâchez de l'éprouver. 4. A żeby się ona ziściła, nastawajcie, i współdziałajcie, a uspokoić się musicie! Et afin que cette conviction se réalise, efforcez-vous en travaillant ensemble et vous serez tranquilles. — 5. Wonnie obchodząc się, wonném szczęściem obdarzonym być musisz! Celui qui sera constant au travail, sera doué d'un bonheur constant. — 6. Wonnéj pilności, a błogosławionéj stateczności, i szczęśliwéj przebiegalności w gospodarstwie doświadczajcie! Dans l'agriculture distinguez-vous par une diligence constante, par une persévérence bienheureuse et par des ruses spirituelles. 7. Wodę szczególnie wynajdujcie, kopiąc rowy i wyszukując ją wszędzie — tém się zajmujcie! Tâchez de vous procurer de l'eau en creusant des puits et en la cherchant partout — occupez-vous-en. — 8. Dlą Boga pracując, Bóg z wami będzie, — usiłując was poić, i uprzedzając chęci wasze! En travaillant au nom de Dieu, Dieu sera avec vous, en vous abreuvant et en prévenant vos souhaits. — 9. Usiłując mocno, mieć się musi to, czego się niema — ubijając zaś to,

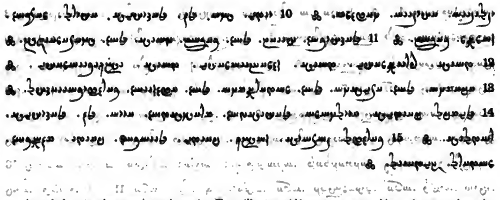

co się nabyło, to się przeciągnąć musi. Travaillant assidûment on aura bien sûr ce qu'on n'a pas — mais en tuant la créature gagnée on fera retarder le bonheur. — 10. Uszedłszy to, w co obfitowałeś, Bóg stwórca da ci się na nowo zaopatrzyć. Si vous avez perdu ce que vous aviez en abondance, le Dieu créateur permettra que vous vous enrichissiez de nouveau. — 11. Z wonności szczęścia, ma się szczęście — oddajcież się temu szczęściu i doświadczajcie go! Le bonheur provient d'une bonne conduite, — adonnez-vous à ce bonheur et profitez-en. — 12. Tak będzie temu, co żywioł rozprowadza — tak będzie niechętnemu nawet — tak będzie oddającemu się w to życiem! C'est ce qui est destiné pour l'agriculteur propageant le bétail — c'est ce qui est destiné pour le paresseux, ainsi que pour l'homme dévouant sa vie à faire florir son économie. — 13. Wody, krwi rasowéj, używajcie — téj błogości, nie terajcie — ta woda krwi, zbogaca, — uważajcie onę drogością! Gardez bien le sang pur d'une bonne race — appréciez bien ce bonheur — ce sang enrichit — regardez-le comme une chose précieuse. — 14. Do wszystkiego zawsze miéjcie się gotowymi — wszedłszy dobrze w posadę, uszczęśliwicie się i uratujecie się. Soyez toujours prêts à tout — ayant fondé votre économie, tâchez de devenir riches et heureux. 15. Drogie istoty, leczcie — zażywajcie się zawsze wydawaniem płodów — maciory zaś płodne obdziaływajcie zawsze! Guérissez les créatures de prix — enrichissez-vous toujours en propageant les produits — mais faites toujours couvrir les femelles fertiles.

XXXIX.

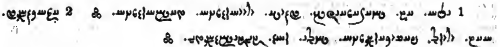

1. Takimi bądźcie! doświadczajcie żywiołu płodnego a przetrwałego! Vivez ainsi — tâchez de vous procurer du bétail fort et fertile. — 2. Głupio ma się ten, co urywa w chuci, z paszącéj się trzody — kto jéj nie posiada, ten się obdziałać musi! Celui qui cherche à satisfaire sa con-

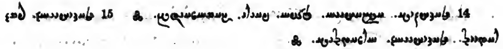

rempliront. — 14. Wonnie żyjąc ziści się twa potęga, krzątając się zwłaszcza tu i ówdzie. En vivant honnêtement, votre puissance paraîtra, surtout si vous vous empressez partout. — 15. Dla wonności szczęścia, wszystko ratować trzeba, — bo wonne szczęście spokój i wolność daje! Pour atteindre le vrai bonheur, il faut soigner tout — car le vrai bonheur donne la tranquillité et l'indépendance.

XL.

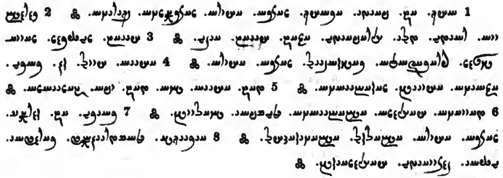

1. Omiewajcie się ciągle, a obdarzy was twórczość Boża nagrodą trwałą. Travaillez sans cesse et le Dieu de la création vous donera d'une récompense durable. — 2. Rozkrzewiaj wszystko doradne, a nawet i to, co cherla — być musi z tego byt dobry. Propagez les créatures saines et même les maladives — vous serez en bon état. — 3. Musi być nagroda majętna dla dobroczyńcy — tego uczą prawa Boga stwórcy. Il y a une riche récompense pour le bienfaiteur — les lois du Dieu créateur l'enseignent. — 4. Abyś miał i to, co ci jeszcze nie dano, usiłuj zawsze, — a mieć musisz i te rzeczy pożądane. Afin que vous acquerriez ce que vous n'avez pas encore, travaillez studieusement et vous aurez aussi ce que vous avez désiré. — 5. To jest te, co masz, — i te, które ufasz mieć kiedyś, zebrałyby się razem. Alors tout ce que vous avez déjà et ce que vous pensez avoir, se rassembleront ensemble. — 6. Takowe rzeczy pożądane, ułatwiłyby wszelki pokarm. Ces choses désirées vous faciliteront toute nourriture. — 7. Da to twórczość Boża ludziom, byle tylko błogo i czynnie pracowali. La nature productive de Dieu donnera tout cela aux hommes, pourvu qu'ils travaillent assidûment. — 8. Oddawszy się pracy około siana, dla drogiego żywiołu, — można mieć rzeczy pożądane. En s'adonnant à cultiver le foin pour le cher bétail, on peut avoir ces choses désirées.

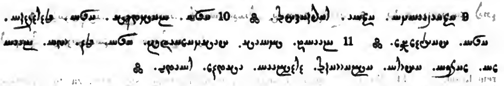

9. Aby się dorobić około roli, potrzeba rafinować. Pour s'enrichir dans l'agriculture, il faut entreprendre des choses et les raffiner. — 10. To się stanie, dążącym szczerze do dobra — to dla wyrzynających błogo żywioł — to pragnącym dojść do celu! En cela réussiront ceux qui propagent studieusement le bétail — réussiront ceux qui désirent d'arriver à leur but. — 11. Chcesz stać się czémś, usiłuj — to wam uczyni chętna i dobrana twórczość Boża — zachciej no szczerze i serdecznie, a stać się musisz radcą! Si tu veux devenir quelque chose, travaille — ce sont les êtres sains et bien accouplés de la nature productive de Dieu, qui t'enrichiront — aie seulement l'intention sincère et cordiale et tu deviendras un conseiller.

XLI.

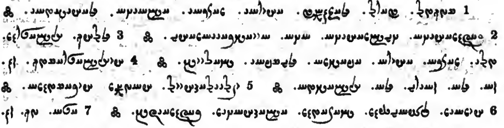

1. Będąc stałego charakteru a z gorącym umem ku Bogu stwórcy, byt jest pewny dla wchodzącego na posesyją. Ceux qui ont un caractère ferme et l'esprit brûlant pour le Dieu créateur, auront assuré leur existence, en entrant dans leur possession. — 2. Oddać się tylko trzeba gospodarce i baczyć własném okiem, a znajdzie się i do udzielenia drugim. Il ne faut que se vouer à l'agriculture et avoir l'oeil à tout pour avoir de quoi donner aux pauvres. — 3. Zdążaj tylko każdy błogo do wielmożności, a ciebie twórczość Boża opoi i nakarmi wszystkiém. Tendez seulement à vous enrichir — et la nature productive de Dieu vous nourrira et apaisera votre soif. 4. Usiłuj stałe, — bo niegodzon nic nie miewa — lud w ogólności, ma być przedsiębierczym! Travaillez continuellement, car le paresseux n'a jamais rien — le peuple en général doit être actif et entreprenant. — 5. Ubić istotę użyteczną, prędko udać się może. Il est très-facile à tuer une créature nécessaire. — 6. Lecz ufać trzeba, że ona wyżyje na dobre i przyda się na coś — oddajcie się téj probie. Mais il faut savoir qu'elle peut s'élever et vous être utile — persuadez-vous-en. — 7. To tobie, dobry! bo niegodzon, choćby i rozpładzał żywioł, on zostać musi chci-

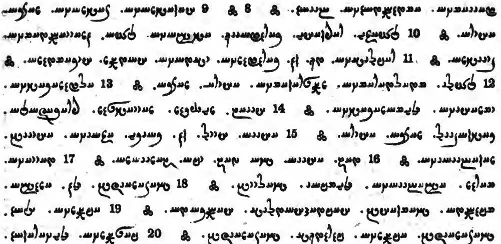

wym i zazdrosnym. C'est dit pour l'homme appliqué — car le paresseux, s'il propageait même le bétail, sera toujours avide. — 8. Voir ci-dessus No. 5. — 9. To się nie godzi — zażywiać się ma wszelka twórczość Boża! Cela ne convient pas, — toute créature productive de Dieu doit s'élever. — 10. Chcesz być możnym, rafinuj — drogością uważaj to, co masz — twego dobra umniéjszenie, jest możliwe. Si vous voulez être riches, soyez prudents — regardez ce que vous avez comme une richesse, car la perte de votre bien est possible. — 11. Orzeźwiaj się więc ochoczy — bo niegodzon, drogi żywiol do ustania prowadzi, — i to prędko się dzieje! Que l'homme actif continue à travailler assidûment, car le paresseux porte les éléments à la décadence, — et cela se fait très-vite. — 12. Twą stateczność, umędrzy Bóg stwórca. Le Dieu créateur éclairera votre assiduité. — 13. Rozkrzewiając piękny żywioł uśmiecha się tobie płód wszystek. En élevant les êtres jolis, vous pouvez-vous réjouir déjà de leurs futurs rejetons. — 14. Jest trwała nagroda udzielającemu się człowiekowi — pouczajcie się tylko praw Bożéj twórczości. Il y a une bonne récompense pour l'agriculteur assidu — apprenez seulement les lois de la nature productive de Dieu. — 15. Abyś osiągł i to, co ci nie dano, — usiluj ciągle, a mieć musisz i te rzeczy pożądane. Pour avoir ce que vous n'avez pas encore, travaillez toujours — et sûrement vous aurez tout ce que vous désirez. — 16. Voir ci-dessus No. 5. — 17. Takowe rzeczy czysto wywodzone, ułatwiają wszelkie jadło. Les choses désirées et gagnées d'une manière honnête, facilitent la nourriture. — 18. Przywykujcie do żegnania wszystkiego świętémi słowy, a jasność Boża w siódmym klimacie przywiąże się do was. Habituez-vous à bénir tout de saintes paroles et la clarté divine se liera avec vous, dans le septième climat. — 19. Wody rasowéj pragnijcie i wyszukujcie — wodą krwi rasowéj przodkować starajcie się. Désirez d'avoir et procurez-vous des bestiaux d'une race pure — distinguez-vous par la renommée de la race la plus pure. — 20. Trzody, aby się wypasały na łąkach, starajcie się o to — trzody, aby odłącznie chodziły, baczcie na to. Faites attention qu'on fasse bien paître les troupeaux, et ordonnez que les troupeaux broutent, les mâles séparés des femelles.

21 [illegible]

22 [illegible]

[illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible] 27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible] 32 [illegible]

---

21. Na górzyszcza, wodę sprowadzać, starajcie się — oparzeliska zaś, aby i one plony wydawały, osuszać probujcie. Tâchez de faire monter l'eau sur les champs montagneux — essayez de sécher les endroits marécageux, pour qu'ils rapportent aussi des produits. — 22. O koniki uwinne starajcie się — ale i o krok ujmujące, a przecież rącze, starajcie się. Elevez des chevaux agiles — mais ne négligez pas ceux qui vont pas à pas. — 23. O twórczość przez Zoroastra wskazaną, starajcie się — ale i o ziemię usiewną starajcie się. Elevez les bêtes fertiles désignées par Zoroastre et défrichez de plus en plus la terre productive. — 24. O na powietrzu utrzymujące się utwory Boże dbajcie — ale i o takowe, które trzody jagniąt strzegą, starajcie się. Soignez les êtres de Dieu qui volent — mais élevez aussi ceux qui gardent les troupeaux des agneaux. — 25. Bywaléj a trwaléj wszelkiéj błogości doświadczajcie, chowajcie. Élevez des êtres sains et forts. — 26. Mając błogość, która płód zlega błogosławionym sposobem, strzeżcie! Soignez les bêtes qui font des petits souvent et facilement. — 27. O wszystko, co je pięć i więcéj razy, dbajcie — (o Psy?) Soignez les bêtes qui aiment à manger cinq fois ou plus par jour. — 28. O pokarm dlań błogi, starajcie się, — bo kto ciągle przebywa na mejdanie majątku, ten żarć wiele musi, aby wyżył. Tâchez d'avoir une bonne nourriture pour ces bêtes — car la bête se trouvant toujours dans les champs en travaillant, a besoin de manger beaucoup, pour s'entretenir. — 29. O żywioł wiele zrzący, ale też i ciągnący, dbajcie także. Soignez les bêtes qui mangent beaucoup, mais aussi qui trainent bien. — 30. O chwalę Bożą ziarnka strzegącą, mocno dbajcie. Adonnez-vous à la gloire de Dieu qui garde vos champs couverts de grains. — 31. Przy chwale Boga świątecznéj, oddawajcie się małżeństwu. Pendant les fêtes consacrées à l'adoration de Dieu, mariez-vous. — 32. Długo dosyć chwalcie Boga. Adorez Dieu bien

[illegible] 33 [illegible]

[illegible] 34 [illegible] 35 [illegible]

[illegible] 36 [illegible]

longtemps. — 33. I wodą świętą skrapiajcie się — i wydobyte plony, także skrapiajcie. Aspergez-vous d'eau bénite — aspergez-en aussi les produits recueillis. — 34. Młody i nowo spłodzony żywioł, zawsze pielęgnowaniem obdziaływać trzeba. Soignez toujours bien le menu bétail. — 35. Kto się chce dorobić i pójść dalej, ten w pocie czoła pracować i wszędzie wchodzić w rzecz musi! Celui qui veut devenir riche et faire des progrès, doit travailler à la sueur de son front, et fréquenter partout. — 36. Wszystkie rzeczy omawiajcie świętémi słowy ustawicznie! Bénissez continuellement toutes les choses de saintes paroles.

XLII.

[illegible]

1 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Poema Zoroastra. — Poème de Zoroastre avec rimes et sans rimes.

Miéjcie się wy ku małżeństwu, a błogosławionymi być musicie! Celui qui se marie, sera bienheureux!

1. Ustawszy w pracy, ustać musi, co by tam nie było — wszystkiego zachciewaj od twórczości, a da ci Bóg — uciekłożby ci wyżywienie, bydło tobie wszystko zastąpi — prawda, że pracować trzeba — ależ da ci się za to spokój i wolność — jako radca, ty będziesz szczęśliwym i bydełko mającym. En cessant de travailler, tout cessera sans exception. Désirez tout de la nature, et Dieu vous le donnera. Si vous manquez de nourriture, le bétail vous en dédommagera. C'est vrai qu'il faut travailler, mais vous aurez aussi la tranquillité et la liberté en récompense. Comme conseiller, tu seras heureux et auras beaucoup de bétail.

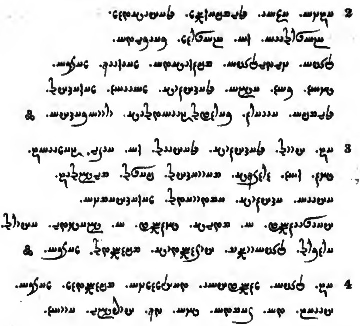

2. Aby było czego trzeba, wszystkiém zajmuj się, wszedłszy na posesyją — chęć zbyteczna, niechęć daje — opielęgnowuj twój żywioł, i zgadywaj myśl twórczości — kto się odda bytowi błogiemu, ten go mieć musi — wszystkie roczniaki drogo obdziaływaj, a urwiesz zań pieniądz. Pour avoir tout dans votre ferme occupez-vous de tout, après l'avoir fondée. L'envie débordée est la cause de l'indifférentisme. Pour savoir soigner votre bétail, devinez l'idée de la nature. Celui qui tiendra à une position aisée, l'aura bien sûr. Soignez bien tous les poulains d'un an, et vous en aurez de l'argent comptant. — 3. Mając kto byt błogi, a wodzi się z nim niegodnie, źle się tam zbierze — kto nieuka orzeźwi, kochania jest godnym, krocząc za nim i zażywiając go — aby się dorobić, lud zostawać musi w ciągłém usilowaniu — bywając wszędzie a syto jedząc, Bóg tego zażyje — kto pracuje z całéj chęci, aby coś miał, — ten uświęcać musi twórczość. Celui qui a une bonne ferme, mais qui ne sait s'y prendre, n'aura pas de succès. Celui qui instruit et encourage l'homme ignorant, en le suivant partout et en le corrigeant en tout, est digne d'amour. Pour gagner quelque chose, il faut être assidu sans cesse, — Dieu soutient l'homme actif qui mange bien. Celui qui travaille de tout son coeur, pour avoir quelque chose, doit sanctifier la nature productive. — 4. Abyś się wzmógł, zaszczepiając żywioł rolniczy, musisz święcić twórczość — musi to stać się u tego, kto się uwziął na zbogacenie się — kto chce dać życie drogim istotom, niech przy nich błogo chodzi — mając tęgich ogierów, gospodarz stanie się bardzo dziéjczym — musi się mieć wonne szczęście, starając się dziéjczo, aby się zbogacić! Pour que vous puissiez augmenter votre fortune, en propageant les bestiaux, il faut que vous

[illegible]
[illegible]
& [illegible]

[illegible] 5
[illegible]
[illegible]
[illegible]
& [illegible]

[illegible] 6
[illegible]
[illegible]
[illegible]
& [illegible]

sanctifiez la nature productive. Celui qui veut que les bêtes de valeur vivent, doit en avoir soin. L'agriculteur possédant des étalons forts, deviendra puissant. Si l'on s'empresse sincèrement à s'enrichir, on créera son bonheur. — 5. Uświęcaj tylko twą twórczość, a wzmoże ciebie Bóg! Musi się mieć potęga, ale lud żyć ma pilną pracowitością — musi się dać i szkodliwość w nagrodę, nic potemu rozpładzając — błąd błądzącemu — wonnie zaś i cnotliwie żyjącemu, wonność szczęścia — twa sława w tém, abyś wydawał żywioł wody rasowéj. Sanctifiez votre nature productive et Dieu vous fera riches. Vous aurez la puissance sûrement — mais travaillez studieusement. Vous aurez des êtres défectueux en récompense, si vous ne propagez pas le bétail, comme il faut. Les défauts à l'homme commettant des fautes — le plus grand bonheur à l'homme agissant prudemment et vertueusement. Votre renommée dépend de propager le bétail de sang pûr. — 6. Aby była świętą potęga twoja, myśl, jak zarwać płód dziejczy — twórczość wszechwładna, musi błogo żyjącego zbogacić — mając się grzesznie w małżeństwie, przyczepią ci rogi! Bądź ratującym wszystkich i wszystko, a osięgniesz spokój i wolność — twa krewkość zje się, nic nieczyniąc, dla dodania sobie potęgi! Afin que votre puissance soit invincible, pensez bien à la manière, dont on fait couvrir le plus avantageusement les femelles fertiles. La nature toute-puissante ne tardera pas à enrichir l'homme vertueux. En étant faibles dans le mariage, vous

7
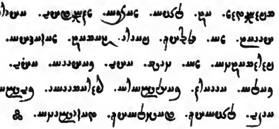

8
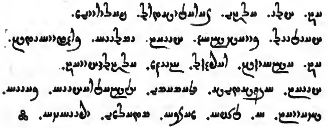

9
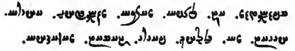

serez cocus. Soyez justes tant envers les hommes, qu'envers les bêtes, — et vous aurez la tranquillité et l'indépendance. Vos forces s'épuiseront, si vous ne faites rien pour augmenter votre richesse. — 7. Świętością uważaj twą twórczość a Bóg cię wzmoże — nie będzie błoga, na około siebie ubijając twój majątek — wypytywać się ma nic niemający — a i on mieć będzie, co się mieć ma — kto tak postąpi, dostąpi, i zafrasuje się nagłémi darami — abyś miał się bogato, żeń się — twe ciało familii zażyje się! Reconnaissez la sainteté de votre nature productive et Dieu vous élèvera. Vous n'aurez rien, si vous tuez les bêtes de votre ferme. Celui qui n'a rien, doit questionner et il aura certainement ce qui lui faut dans l'agriculture. Celui qui agira ainsi, arrivera à son but et sera embarrassé par les dons soudains. Pour devenir riches, mariez-vous — et la souche de votre famille grandira. — 8. Kto na wzór Zoroastra obdziaływać będzie, pierwszym być musi — abyś udwoił twój byt, postaraj się zaprowadzić sam drogi żywioł — kto pragnie się zażyć, niech rafinuje, chętnie obdziaływając się — abyś się ustalił we wszystkiém, wielmożnie obdarzaj biednych — utrwalić się musi twa twórczość statecznie jéj ufając! Celui qui se conduira d'après les maximes de Zoroastre se distinguera. Pour redoubler votre fortune, tâchez de n'introduire chez vous que des bêtes de prix. Celui qui veut s'enrichir doit agir prudemment et travailler studieusement. Pour être puissants et estimés, soutenez largement les pauvres. Votre nature productive s'affermira, en y mettant toute votre confiance. — 9. Abyś miał frasunek pomyślny, musisz się w dwoje wożyć w gospodarstwie — aby się zbogacić na dobre, gospodarze do rady brać się mają — aby się miało to, czego się niema, — myslić ciągle o tém potrzeba. Les

Digitized by Google

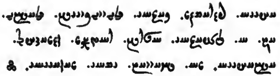

10 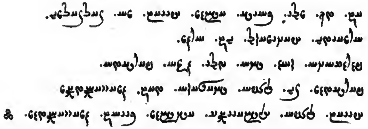

11 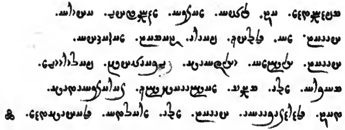

deux premiers vers voir ci-dessus No. 7. Pour que vous soyez dans l'embarras de vos prospérités, redoublez votre activité dans l'économie. Pour s'enrichir, les possesseurs des fermes doivent souvent tenir conseil. Pour avoir ce qu'on n'a pas encore, il faut y penser toujours. — 10. Kiedy ci moje dary dobrze służą, to nie zapędzaj się — spokojnym bądź, mając li coś coś, — i idź dalej powoli — nicch się wypytuje nic niemający — kto tak postąpi, wyceluje — wycelowawszy twe życie istotnie, tedy będziesz bogatym — mając twą potęgę wedle chęci, darz wówczas z majątku! Si mes dons vous servent bien, ne vous forcez pas trop. Soyez contents d'une chose quelconque et allez lentement en avant. Que celui qui n'a rien, demande conseil — celui qui agira ainsi, excellera. Ayant perfectionné votre économie, vous serez riches. Ayant atteint la puissance d'après votre volonté, faites de larges aumônes. — 11. Musi być zadowolenie, wydając płody, — taki pierwszym się wyda — mając chęć darć się, usiądź, i mieszkańcze życie prowadź, a złoto wydasz — tedy da się wiara mojemu ludowi — o nich mówić będą, wszedłszy tam w posadę. Les deux premiers vers voir ci-dessus No. 7. En tâchant de produire des récoltes, vous aurez sûrement votre contentement — vous serez les premiers. Ayant envie de travailler, établissez-vous, menez une vie agricole et votre récolte sera de l'or pûr. C'est alors que mon peuple sera pénétré de la bonne foi — on parlera de lui, après l'avoir visité.

12 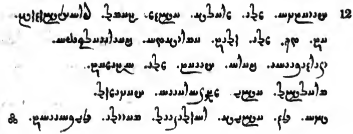

13 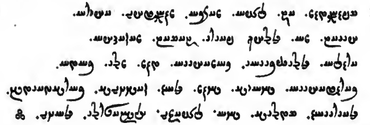

14 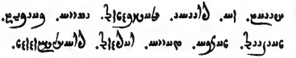

12. ‚Mieć będą moi o sobie mowę: że oni są dziejczy, i w wygodzie świątkują — będąc ty moim ludem, nie brudź się wszetecznością pokątną — daj wżerać się dobranym parom, a mieć się stąd będzie dziejczy przypłodek — żyj cnotliwie, a zmężniejesz i zbogacisz się przy czynnéj pracy — kto z was chce się ożyć, niech rano wstaie, i wszystko do roboty wydaje. Voici ce qu'on dira de mes enfants: „Ils sont très-actifs et gais, comme s'ils étaient chaque jour en fête.“ Étant mon peuple, ne vous salissez par l'impureté cachée. Faites couvrir les races bien choisies, et vous aurez des rejetons excellents. Vivez vertueusement, et vous deviendrez robustes et riches par le travail studieux. Celui qui veut s'enrichir, doit être bien matinal et savoir disposer le travail de la journée. — 13. Niech się tylko gorliwość wodzi, — a to co mieć można, da się moim — znajdą się drogie istoty, dążącym pracą do szczęścia — nieczynni zaś, niech się drą napróżno! — statecznym a wiernym jest ten, ktò usiluje zdążyć przez pracę, do potęgi, i mówi o tém! Les deux premiers vers ci-dessus No. 7. Soyez toujours zélés et vous aurez tout ce qu'on peut avoir. Les hommes tendant au bonheur à l'aide du travail, trouveront des êtres de prix — les paresseux se tourmenteront en vain. Constant et fidèle est celui qui, en travaillant, tâche de s'enrichir et y encourage tout le monde. — 14. Aby mógł się nażarć ten, co niechce rozpładzać żywiołu, niech żebrze — aby się dobrze miała twa twórczość, rafinuj dlań święta — przyjąwszy się twa wszechmoc, powstanie z tego frasunk większy — dając wżerać się żywiołowi zawsze serdecznemu, uprzedzenie upadnie — zajmuj się tedy wszystkiém — kto takim będzie,

[illegible]
[illegible]
[illegible] &

15 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] &

16 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] &

mądrym go nazwą! Pour que celui qui ne peut pas propager le bétail, puisse se rassasier, il sera contraint à mendier. Pour que votre économie aille bien, créez des fêtes. La puissance gagnée, vous n'aurez que plus d'embarras. En faisant couvrir les bonnes races, vous oublierez votre superstition. Occupez-vous alors de tout — si vous le faites on vous nommera „savants." — 15. Aby ci się dało życie stateczne bogato, staraj się wejść na posadę — nie będzie mieć nieuk pierwszéj drogości — niech zacbce, i cicho się zniża — aby mieć u siebie wspólność i wygrzać ją przyzwoicie, trzeba się dać na wszystkie strony. Les deux premiers vers voir ci-dessus No. 7. Afin de mener une vie riche dans ce bas monde, tâchez d'avoir une ferme. Le paresseux n'aura pas de bonnes créatures — qu'il désire d'en avoir et qu'il se penche en travaillant. Pour avoir des paires de bonne race, et pour en tirer d'excellents petits, il faut être très-actif dans sa ferme. — 16. Abyś Boga miał potemu, myśl na wzór Zoroastra — wierząc w twórczość, wy musicie czysto spajać ją z Bogiem i pojmować — abyś się stał czémś, usiłuj do ustania, i obrabiaj się — chcąc pracować serdecznie, aby do wielmożności dojść, — trzeba się zupełnie w żądzach uspokoić! — byléżbyś nawet grzesznym, usiłuj cnotliwie, a dadzą ci się rzeczy podobne! Afin que Dieu vous soit propice, pensez comme Zoroastre. En croyant à la nature productive, il faut que vous la conceviez inséparable de Dieu. Pour devenir quelque chose, efforcez-vous et travaillez jusqu'à l'épuisement de vos forces. Si vous travaillez avec succès, pour vous enrichir, il faut que vous calmiez d'abord vos désirs de chair. Si vous étiez pécheurs, vivez vertueusement, et vous serez comblés des dons de Dieu.

XLIII.

1 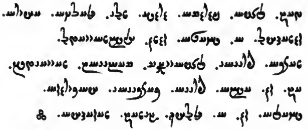

2 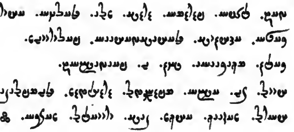

3 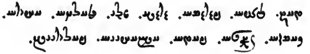

1. Otóż tedy wypytywanie się twoje jest czcią moją — powiedział Bóg! — zbogacaj się, a to przyjm z ukontentowaniem — twórczość rozpladzając żywioł, uważaj za swą, — ale zachciewaj miewać onę — będąc tu nieuk, co zechce rozpladzać żywioł rolniczy, to mu się wydadzą same kurczęta — to mi nieuk — a gdyby i on błogo działał, zbogaciéby się musiał. „Sachez alors, que votre demande est un grand honneur pour moi“ a dit Dieu. Enrichissez-vous et apprenez avec contentement ce qui suit. En propageant les éléments agricoles, regardez la nature productive comme la vôtre, — mais sachez en profiter. Si c'est un homme ignorant qui voudrait se mettre à propager le bétail, il ne produira que des avortons. C'est un vrai ignorant — mais s'il voulait s'éclairer, il pourrait s'enrichir certainement. — 2. Kiedy ten lud wejdzie tam w posadę na dobre, wyceluje — wmawiajcież uprzedzonemu, aby tam wchodził czémprędzéj — kto tam żyć będzie świątobliwie, wyrychtuje się we wszystkiém — o stadzie pamiętaj — ty w dwoje mieć musisz płód twórczości! Le premier vers voir ci-dessus No. 1. Le peuple bien établi, excellera au-dessus des autres. Persuadez à tout homme superstitieux, qu'il aille le plus vite avec vous dans ce paradis terrestre. Celui qui y vivra pieusement, gagnera le dessus à tout égard. Souvenez-vous toujours de votre haras — vous aurez le double des produits de la nature. — 3. Kto

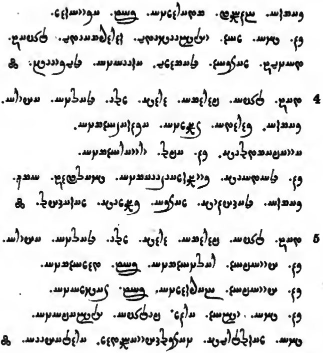

we śnie chce żąć, ten podobny temu, co kroczy w nocy, usiłując być pierwszym! — kto we śnie usiłuje, storać musi dar płodorodny — kto chce coś mieć, ten starać się ma, — ludność jego ma być potężna — taką jest twórczość we wszystkiém — inaczej, ona udwaja płody. Le premier vers voir ci-dessus No. 1. Celui qui veut moissonner pendant la nuit, ressemble à ce piéton qui, en marchant dans l'obscurité, croit surpasser tout le monde. Celui qui travaille dans l'obscurité perdra les êtres productifs. Si vous voulez gagner quelque chose, il faut que vous soyez appliqués — vos gens doivent être contents. Voilà, comment la nature productive se venge — en agissant, comme il faut, elle redouble ses produits. — 4. Kto we śnie orze, ziemia nie będzie mu wydawcza — pasaj zawsze tam, gdzie jest woda i krzewy — kto wiatrem obieży gospodarkę, zjeść się musi jego spokój i korzyść — kto i we śnie błogo żyje z twórczością, ten obdarzonym być musi bogactwy! Le premier vers voir ci-dessus No. 1. En labourant pendant la nuit, la terre ne vous produira rien. Faites paître votre bétail là où il y a de l'eau et des buissons. Celui qui fera le tour de son économie, comme le vent, perdra sa tranquillité et son profit. Celui qui même pendant la nuit pense à ses êtres productifs, sera riche très-sûr. — 5. Kto chętnie opajać będzie świetne źrebięta, temu się udadzą one w zupełności — kto skwapliwie zażywiać będzie nędzotę, temu się da szkoda — kto się raz zażyje rzeźwo, pokarm temu pójdzie obficie — kto w po-

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

trzebnéj a dotąd cudzéj mu rzeczy, usiłuje, — odziedziczyć oną musi! Le premier vers voir ci-dessus No. 1. L'agriculteur allaitant volontiers les poulains excellents, les fera réussir complètement. Celui qui mettra beaucoup de soins à élever une créature chétive, aura de la perte. Celui qui saura bien arranger son économie, aura de la nourriture en abondance. Celui qui veut avoir des êtres nécessaires, comme les autres en ont, finira par en posséder aussi. — 6. Kto i dzikiego żywiołu użyje, jeśli ten jest do użycia, — ten się oswoi — choćbyś miał i grzechy, to dodrzesz się do spokoju — takim będąc a wszechwładnym, żyj błogo, — a uczynić się musisz bogatym — abyś był takim, rano wstawaj, i opoj dawaj żywiołowi chyżo. Le premier vers voir ci-dessus No. 1. Celui qui soigne des créatures sauvages, dont on peut tirer avantage, les apprivoisera. S'il avait même des défauts dans votre économie, vous pourriez cependant obtenir la tranquillité à force de travailler. En agissant ainsi et en étant indépendants, vivez honnêtement et vous vous enrichirez sûrement. Pour être des agriculteurs parfaits, levez-vous de bonne heure et abreuvez de suite votre bétail. — 7. Kto skwapliwie weźmie się do takiéj wszechwładzy, nic zdąży do spokoju — kto wziął coby niebądź na przekarm, niech karmi, — a szczególnie dzieci sieroce — taką będąc twa wola dlań, twórczość cię obdarzy — święcie tylko myśl, a ona cię wszystkiém obdarzy! Le premier vers voir ci-dessus No. 1. Celui qui se force trop pour obtenir la puissance, n'aura pas la tranquillité. Si vous avez reçu un être quelconque pour le nourrir, nourrissez-le — et principalemment nourrissez les enfants orphelins. Etant dans une telle disposition pour eux, la nature productive vous récompensera. Pensez seulement pieusement, et elle vous comblera de ses dons. — 8. Mając z czego, datkuj — ciebie twórczość za to obdarzy — jaką błogość rozpła-

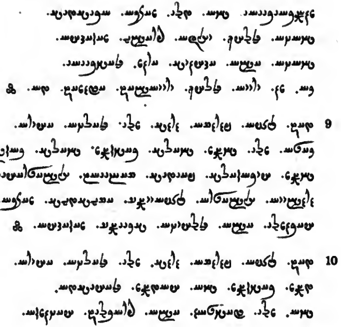

dzasz, taką zażyjesz się podobnie — jakim się stanie lud, tak też i żyć a karmić się musi! — kto się ma żonato i błogo, a urywa postronnie, — ten mocno zgrzeszy zato! Le premier vers voir ci-dessus No. 1. Donnez, si vous avez de quoi, — la nature productive vous le rendra. Vous vous enrichirez de tels éléments agricoles, que vous cultiverez. Le peuple vivra et se nourrira ainsi qu'il se conduira. Celui qui vit heureusement avec sa femme, et a secrètement des relations avec d'autres, pèche gravement. — 9. Kto jest moim, jeść ma dobrze — jeść ma wedle praw Boga swe dano — skoro ci się udaje zawsze, zdążaj pracą do wielmożności — rzeźwa jest wszechmoc — bierz się tém bardziéj, a znaglisz twórczość — zdążaj do bytu wonnego, i skąsaj tam trudy napotkane. Le premier vers voir ci-dessus No. 1. Mes enfants doivent bien manger — ils doivent manger d'après les lois divines leurs biens. Lorsque vous réussissez toujours, tendez en travaillant à devenir les plus riches. La richesse est douce — redoublez vos soins et vous forcerez la nature productive. Tâchez de devenir heureux, et si vous rencontrez des difficultés, vainquez-les avec patience. — 10. Z témi prawami Boga, jakie otrzymaliście, wchodzcie na posadę — kto jest moim, żenić się musi, — on się odda tém pieszczotliwości — uspokójcie się i płody wydawajcie, a gdybyście i zgrzeszyli, cześć się wam odda — nie chcesz żyć czysto, twój byt usunie twórczość. Le premier vers voir ci-dessus No. 1. Ces lois divines entendues, tâchez d'établir votre ferme. Celui qui m'appartient doit se marier — il sera choyé et heureux. Tranquillisez-vous et cultivez la terre, et si vous y manquez même, vous serez toujours estimés. Si

Digitized by Google

[illegible]
[illegible]

11 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

12 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

13 [illegible]

vous vous dispensez de vivre vertueusement, la nature productive ne vous favorisera pas. — 11. Kiedy ty usiłujesz a wydajesz płody w ogólności, uspokoisz się — aby ci twórczość zawsze służyła, żyj wedle praw Boga — niech będzie tobie praca pierwszą rzeczą dla wydania plonów — wspólnie żyjąc, nie cudzołożąc, a myśląc zawsze poczciwie, — zbawiają się dważeństwa! Le premier vers voir ci-dessus No. 1. A force de travailler et de cultiver tous les produits, vous trouverez la tranquillité. Pour que la nature productive vous serve toujours bien, observez les lois divines. Sachez que le travail est la première condition pour gagner des récoltes. En vivant dans le mariage, en ne commettant point d'adultères et en pensant honnêtement, deux personnes se sauveront. — 12. Komu się wyrodzi płód nieżywy, niech pyta u drugich przyczyny tego, — a którego może urzekł hohater fałszywy, albo jakiś swój, — a może on sam się tam dorwał — ogrzał — kto nie ma drogich istot, tego miłość się rozpłynie, przepadnie — co czyjego być może, i kto bada, — tego nieocmuci hohater fałszywy. Le premier vers voir ci-dessus No. 1. Si une bête morte vient au monde, demandez-en la cause aux autres. Peut-être un sorcier ou un de vos gens l'a-t-il fascinée, ou peut-être le maître lui-même en est-il la cause, ayant abusé de cette créature. Celui qui n'a pas de chers enfants, n'aura aucun objet pour son amour. Celui qui demande la cause de chaque chose, ne sera pas inquiété par un sorcier. — 13. Kiedy drugim

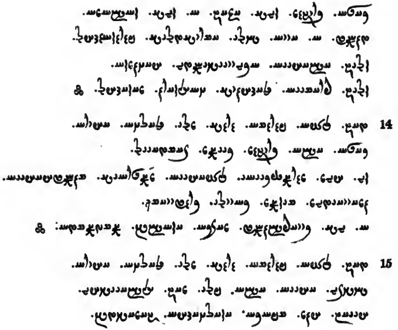

dobra nie życzysz, być może, iż sam nic mieć nie będziesz — trzymaj się dobréj myśli, a mieć coś będziesz — kto obsiera swój byt, przepaść musi — nie chcesz mieć bytu pracowitością, wystawisz się na becy — niechcesz przysiąść około szczęścia, czochraj się, szukając go! Le premier vers voir ci-dessus No. 1. En ne souhaitant pas du bien aux autres, peut-être n'aurez-vous rien vous-mêmes. Conduisez-vous bien et vous aurez toujours quelque chose — mais en souillant votre existence, vous tomberez bien sûr. Si vous négligez de vous enrichir moyennant le travail, vous serez accablés par le malheur. Si vous ne voulez être assidus pour créer votre bonheur, cherchez-le en vagabondant, couverts de haillons. — 14. Kiedy życzysz dobrze drugim, sam obdarzonym zostaniesz — nic się niedaje mordercy, ty, abyś miał twój byt, mędrkuj i kochaj bliźniego — ujmującemu sobie synowi, daje się swe najdroższe — niściłeś się? w dwoje weźmiesz od twórczości — tego nie zje osoba jedna. Le premier vers voir ci-dessus No. 1· En souhaitant du bien aux autres, vous ne manquerez de rien. Un meurtrier n'aura jamais rien — aussi pour avoir quelque chose, raisonnez et aimez votre prochain. A un fils qui se prive de quelque chose pour ses parents, on donne ce qu'on a de plus cher. Ayant remplis votre devoir, la nature productive doublera votre fortune — étant seuls, vous ne serez pas en état de tout consumer. — 15. Jeśli masz byt potemu, pój przyjaciół, — nie bądź chciwym — mieć się będzie z tego sen niewinny, zdrzemiecie razem — mając się dobrze, urywaj owocu, jaki tobie twórczość wygrzała, — gdzie tego wymaga potrzeba, oby się to w dobréj wenie dawało! Le premier vers voir ci-dessus

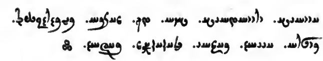

16 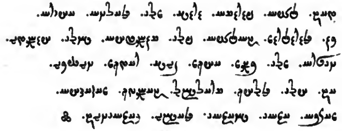

17 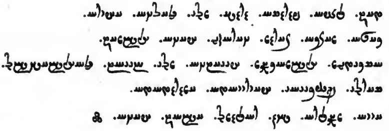

No. 1. Si vous êtes à votre aise, régalez vos amis de vin et ne soyez pas avares. Vous vous endormirez ensemble étant grisés. Si vous êtes en bon état, abattez quelques fruits que la nature productive vous à donnés. Quand vous êtes obligés de sacrifier quelque chose, faites-le avec bienveillance. — 16. Kto ma wiarą przejętą dziatwę, niech ją opaja nauką i niech ją kocha — one się dobrze mieć będą — i karę moim dziatkom dawać trzeba — one się w dwoje ulepszą — one ratować będą swary i niezgody — aby być szczęśliwym, żyć trzeba cnotliwie i pracować a miano się znajdzie — twórczość jest niezawodna, ale trzeba się za nią wożyć, gdzieby to niebylo! Celui qui a des enfants éclairés par la foi, doit les nourrir de sciences, et les aimer — ils seront bien élevés. Il faut aussi punir mes enfants, s'il le faut — ils deviendront deux fois plus sages — ils apprendront à éviter toute discorde et toute querelle. Pour être heureux il faut vivre vertueusement et travailler — la fortune se trouvera. La nature productive est immanquable, mais il faut la soigner partout et toujours. — 17. Gdzie twórczość, zierknie okiem na paszące się trzody, tam ukontentowanie — skutecznym smakiem, można się zbogacić, — ale mój lud polubić ma dzikość żywiołu — pragnącemu się utrwalić czystością, niech się nie umarza trzoda — mając mądrość, temu doradność się z tego wydać musi. Le premier vers voir ci-dessus No. 1. Il y a de la réussite partout où la providence divine jette son oeil. Celui qui a un bon goût, s'enrichit — mon peuple doit aussi aimer les bêtes sauvages. Celui qui cherche la richesse dans la pureté des races, ne doit pas tuer son troupeau. L'homme prudent doit profiter de tout.

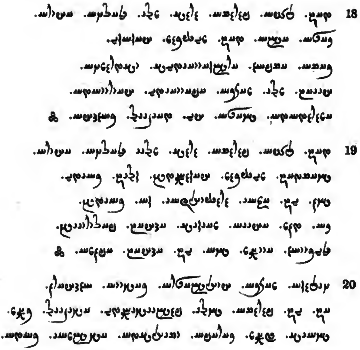

18. Kto się dorobi bytu, ten ma nagrodę pożądaną — wydawać się mają szczególnie konie dla zachęconych ezcią, do ostréj broni — aby się miała twórczość, opajajcie mlekiem i pielęgnujcie nowo zrodzony płód — nie umarzajcie go — niech on w życiu trwa, a i on płód wyda! Le premier voir ci-dessus No. 1. Ayant affermi votre existence, vous avez déjà votre récompense. Donnez gratuitement des chevaux à ceux qui brûlent de l'envie de se distinguer par les armes. Pour avoir les faveurs de la nature productive, allaitez et soignez les créatures nouveau-nées. Ne les tuez pas — qu'elles vivent — elles produiront aussi des êtres. — 19. Abyś miał nagrodę, bez chęci nie wdawaj się w rzecz — abyś ją osiągł, usiluj — niechętnemu, nic się nie daje — co twojém ma być, myśl zdrowo — możesz mieć pierwszość — wydając płody, można je mieć — kto tak czyni, stać się może opojonym. Le premier vers voir ci-dessus No. 1. Pour être récompensés, ne vous adonnez à rien sans envie. Pour l'être, travaillez — le paresseux ne gagne rien. Examinez seulement ce que vous devez gagner — vous deviendrez les premiers agriculteurs. En exploitant la terre, vous aurez des produits — celui qui agit ainsi, sera comblé de la nature productive. — 20. Co za ród ciała twórczość wydać może? prawa natury uczyć tego mogą — wypytując o to, można się żażeć chęcią, — i utrwali się dano — mając żywioł cherlaczy, usiluj nad nim — usilującemu wszystko się daje — jakieby to niebyło kawęczenie, przejmie się zdrowiem, — zadając

[illegible]
[illegible]

mu korzonki, urwiątka — ale nie będzie tego trudu, mając gotowe siano i pieniądz do użycia! La nature productive apprend par ses lois les qualités des êtres qu'elle produit. En s'éclaircissant sur ces lois, on excite son assiduité et on rend durables les dons de la nature. Ayant une créature maladive, soignez-la — celui qui soigne, aura tout. — Quelle que soit la maladie, elle guérira, en employant des racines et des herbages. Mais on n'aura pas cette peine, si l'on a une provision de bon foin, et de l'argent comptant.

XLIV.

1 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] &

2 [illegible]
[illegible]

1. Znajdujący się, co po zwierzęcemu żyje, nigdy on się w bydło nie zaopatrzy, — jeżeli się zwad nie oczyści — aby się zaopatrzył, niech w posadę wéjdzie — tam pracując, dorobić się musi! — ten niegodzon, mając wszystko do życia, twórczość go wonczas obdarzy — nie obdarzy się przecież, aby siadł ciebo, umarzając go — grzechy wiary drogo się opłacają — mając one, wierzże w Boga! S'il y a quelqu'un parmi vous qui vive en bête, il ne se pourvoira jamais de bétail, s'il ne se corrige pas de ses défauts. Pour s'en pourvoir, il doit établir une ferme et s'enrichir, en travaillant. Ce pécheur ayant tout préparé dans sa ferme, peut encore être comblé des dons de la nature productive. Mais s'il tuait les nouveau-nés, il ne les aurait pas, pour se reposer. Les péchés contre la foi sont difficiles à effacer — mais les ayant commis, confiez-vous en Dieu. — 2. Znajdując się taki, co po zwierzęcemu żyje, znaczy: że on po pierwszemu żyć chce — aby się miało uspienie namiętności, niech uchodzi precz rzecznik, który się stał bohaterem fałszywym — nie godzon, niema

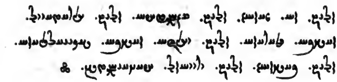

3 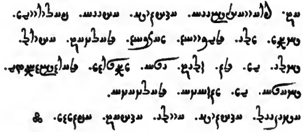

4 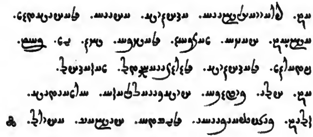

myśli — niema miłości własnéj, i niema krwistości duszy! energii — znaleziona wiara, nie wyda grzechów duszy szkodliwych! — niema podania? niema i drzew pielęgnujących! Si quelqu'un parmi vous vit en bête, cela signifie qu'il veut vivre d'après sa vie passée. Pour réprimer la concupiscence, chassez l'orateur qui est un sorcier. L'homme indigne n'a ni pensée, ni amour propre, ni force d'âme, ni courage. La foi que je vous ai donnée, ne contient pas de péchés nuisibles à l'âme. S'il n'y a pas de lois divines, il n'y a pas non plus d'hommes vertueux et indépendants. — 3. Kiedy żyje lud po zwierzęcemu, to znaczy: że on bytuje po pierwszemu — jeść ma lud mój to, co wydaje twórczość, orzekł Bóg — kto się ma ku blogu, on na niczém niepozostanie — on mądrością uwierzyć się musi! — to jest, że on musi być błogosławionym, — że on tu wedle mądrości wiary postępować musi — to jest, że on ma pojmować, co się orzekło. Si le peuple commence à se dépraver, cela signifie qu'il veut réitérer la vie d'Orient. Mes créatures doivent manger ce que la nature productive leur donne, a dit Dieu. Celui qui vit honnêtement ne manquera de rien, il croira en Dieu à force de sagesse. Il sera sauvé sûrement — il sera contraint d'apprécier la haute sagesse de la foi. — Il comprendra bien ce que Dieu a dit. 4. Kiedy lud po zwierzęcemu żyje, wszedłszy na posadę, nastać musi z tego wyjadanie saméjże twórczości — jemuż co innego dało się — czém innném karmić się ma lud i dobrze zaszczepiać

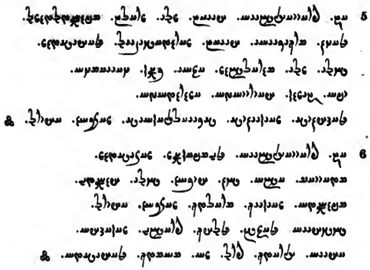

żywioł, a zbogaci się! — kiedy jest taki do bydla ochotnik, on mocno grzeszy — o, uspokójcie się! — nie upędzajcie się z chucią za wszystkiém — to widzi Bóg! Si le peuple, s'étant déjà établi, commence à se dépraver, il causera la destruction de la nature productive, en abusant des bêtes — quoique on lui ait destiné un autre être. Le peuple doit se servir de ses femmes et faire couvrir convenablement le bétail, pour s'enrichir. L'homme avec un tel penchant dépravé pour le bétail, pèche gravement — soyez-en sûrs. Ne poursuivez par les créatures avec de mauvais désirs, car Dieu le voit. — 5. Kiedy ma się gdzie zwierzęce życie, niech i tak będzie — lecz o moich mowić mają, że oni bardzo świętobliwi! — powtarzaj to cnotliwemu — on wszedłszy na posadę, powtarzać także to będzie — kto z moich cnotliwy, musi się mu dać za to cześć — upadlszy trzodowy żywioł, nie dobijajcie go — wonnie myślący zgrzeszyłby za to przeciw twórczości Bożéj. Si quelque nation mène une vie brutale, elle est libre — mais quant à mon peuple, tout le monde doit connoître sa piété et sa vie morale. Communiquez mon avis à tout homme vertueux — car lui, ayant fondé sa ferme, il le répètera aussi. Tout homme m'appartenant aura de l'honneur. Si une bête tombe malade, ne la tuez pas sur le champ. L'homme pensant vertueusement devrait regarder cela, comme les plus grand péché contre la nature productive et divine. 6. Kiedy by się poczęło żyć ze wszelkim żywiołem wielkim, ustaćby musiał byt — a przecież kto buduje, ten ma — święcie myśl i czysto żyj z twórczością Bożą — mając ją, bierz na um, — żyj błogo, a zażyjesz się bogato — mając krwisty żywioł, spuszczaj go tęgo — nie szastaj posady. Si quelqu'un abusait des grandes bêtes, sa procréation cesserait — mais celui qui les élève, en aura beaucoup. Pensez honnêtement et vivez vertueusement avec les créatures de Dieu. Les ayant gagnées, réfléchissez bien, comment les élever — vivez honnêtement et vous vous enrichirez. Si vous avez des bêtes sanguines, accouples-les convenablement — ne détruisez pas votre économie.

Digitized by Google

7

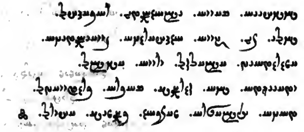

8

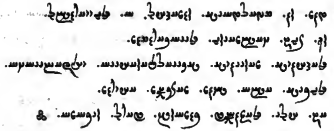

9

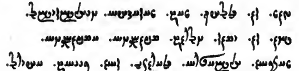

7. Mając kochankę, żyj z nią radośnie — kto żyje dziejczo, ten się zbogaci i utrwali — nieumarzajcie błogiego płodu — niech się zażyje — kto jest mężem serdecznym, niech utaja, chowa co jest drogiego — tę pożądaną twórczość, dał Bóg! Avec votre femme bien-aimée vivez joyeusement. Celui qui est actif, sera riche et content. Ne tuez pas les créatures nouveau-nées — élevez-les. L'homme prudent doit conserver tout ce qui a de la valeur. C'est Dieu qui vous a donné ces créatures désirées. — 8. Kiedy i nic niemasz statecznego, bierz się daléj, wywarzaj daléj — nic się nie zażyje patrzac, a nie podtrzymując — wonnie żyjący i dobrze myślący, zgrzeszyłby w podobném wychowywaniu żywiołu — kiedy widujesz często twój byt, zjednasz sobie twórczość Bożą — kto na rozum bierze, może się mu wyrodzić ogier bardzo rzadki! Si vous ne réussissez pas tout de suite, travaillez toujours à exploiter la terre. L'homme ne gagnera rien en regardant, s'il ne met la main à tout. L'homme se conduisant honnêtement et pensant pieusement, se ferait des reproches d'entretenir ainsi son économie. Si vous aves l'oeil à tout dans votre économie, la nature productive vous sera favorable. Celui qui agit sensément, peut gagner un étalon très-rare. — 9. Kiedy i nic niemasz, staraj się błogo — niema bogactwa, cicho i nużnie siedząc — kto nie niema, niech usunie tego przyczynę — spajając, spoić się musi — twórczość jest wszechmocna — wyrzynając płody żywiołu, da Bóg — trzodę wyrugowawszy, a głupio

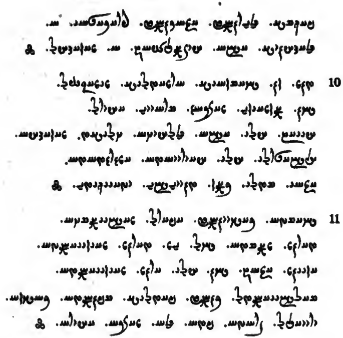

postępując, gospodarzowi za to figa — błogi byt trzeba użyźniać a bogactwo się znajdzie! Si vous n'avez rien, c'est une raison de plus, pour travailler assidûment — il n'y a pas de richesses pour l'homme oisif et s'ennuyant. Si vous n'avez rien, éloignez-en la cause — à force de forger, on devient forgeron. La nature productive est toute-puissante, en faisant couvrir convenablement le bétail, Dieu vous récompensera. En extirpant son troupeau à cause de son imbécilité, l'agriculteur ne gagnera rien du tout. Il faut propager les bonnes créatures, — et la richesse viendra. — 10. Kiedy nic niemasz, to ucz się, bądź spokojnym i bierz na mózgi, — a zdobędziesz cel twój i Bóg oczyści twórczość — kiedy ów ma byt błogi, wypytuj: jak on go nabył — wielmożny on? widno młodéj trzody nie morzył — abyś się ostoił, dany dar a widny, utajaj, chowaj! Si vous n'avez rien, étudiez, soyez tranquilles et tourmentez votre imagination — vous atteindrez votre but et Dieu purifiera vos créatures abâtardies. Si quelqu'un prospère, demandez-lui, comment cela se fait. Puisqu'il est riche, il n'aura pas tué sans doute des créatures nouveau-nées. Pour que vous réussissiez, élevez des créatures nouveau-nées et jolies. — 11. Jesteś prawodawcą w domu, celuj między współ-żyjącymi — kto poterał męstwo, ten poterać musiał zdrowe myśli — innym być musi on do tego, co nie tera myśli — zażywajcie się, dobrze czyniąc — pasząc żywioł, pojmujcie dary jego. Si vous êtes un bon législateur dans votre maison — tâchez de vous distinguer aussi dans votre pays. Celui qui a perdu le courage, a perdu sans doute aussi son bon esprit. Il diffère beaucoup de celui, qui ne perd jamais ni l'un ni l'autre. Enrichissez-vous, en étant bienfaisants — en soignant les troupeaux, reconnaissez leur valeur.

XLV.

1

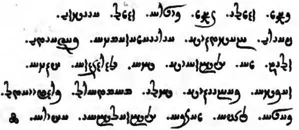

2

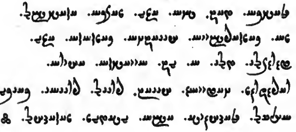

1. Komu się udało wziąć ziemię ku potrzebie, ten wziął na siebie wydawanie plonów — na około chodząc tam z opieką, on sobie spokój wydać musi — nie będzie tam mieć upodobania ten, który wyrzynać ją będzie, byle jak — niech się tam karmi i chowa ów, co postarzał przy trudnéj pracy — kiedy ci się tam uda twórczość, spodobasz się Bogu! Celui qui a pris une terre en possession, s'est obligé en même temps de propager les produits agricoles. S'il soigne tout, il se procurera la tranquillité et l'indépendance. Il n'y aura pas de bonheur pour celui qui cultivera sa terre négligemment. Là il faut nourrir et abriter celui qui a vieilli dans son travail agricole. Si votre procréation réussit, Dieu sera content de vous. — 2. Wyjadać tedy bojnie będzie ten, któremu twórczość nie zmieni — ona niezwykła umniéjszać, a zdarzywszy się umniéjszenie, usiluj więcéj — ogrzewaj ją tęgo, a zjednać musisz łaskę Bożą — sprzymierzając s'ósownie, coby to niebyło, dogodzić musi samiec samicy! — niech jeno wzdycha i modli się wonnością obdarzyć się usiłujący — byt jego ziści się na bogactwie. Celui qui aura les faveurs de la nature productive aura une excellente nourriture. Elle n'a pas l'habitude de diminuer les produits — mais si un pareil cas arrivait, travaillez d'avantage. Excitez-la prudemment, et vous vous concilierez la grâce de Dieu. Le bétail bien accouplé, les mâles satisferont leurs femelles. Celui qui veut prosperer dans sa ferme, doit soupirer et prier Dieu avec ardeur — et son existence sera garantie par ses richesses.

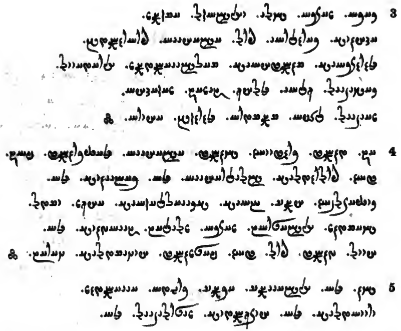

3. Kiedy twórczość komu sprzyja, ona przy nim pozostanie — świat blogoslawiony, tarć ma tęgo tę, która stala się spólniczką pracy — niechże jéj wiernie zadaje i kocha, jako spólniczkę, a czerstwym będzie — coby to niebylo, niech się ma blogo — to zbierze miano — że może być twa potęga osiadlą, zawierz to Bogu! Si la nature productive s'attache à quelqu'un, elle ne l'abandonne pas. L'homme bienheureux doit caresser la femme qui est devenue sa compagne de travail. Qu'il lui soit fidèle et qu'il l'aime du fond de son coeur, et il sera vigoureux. Quelle chose que vous ayez, soignez-le bien, car cela augmente votre richesse. Croyez que votre ferme peut être entretenue, en ayant confiance en Dieu. — 4. Kiedy bydlo drogie bodujesz, ujmuj się tęgo, — a ożywią się kroki twoje w bezdroży — bydlo ma się tęgo ścierać, — one się zażywa i dochowywa — za dużym, miéj się szczególnie; gdybyś tu zgrzeszyl, ustanieś — jesteś ku wielmożności, twórczość to może ci dać — niechże się więc tęgo dźwiga, obdziaływa — ów co bydło hodnje, niech mu da tęgo ocierać się, — aby zaś go wypasl, niech dlań oczyszcza pasze! Si vous élevez le bétail de prix, soyez actifs, — animez vos pas pendant la fauche. Le bétail doit être bien accouplé, car il s'élevera et prospèrera. Principalement occupez-vous du grand bétail — mais si vous y perdez patience, vous perdrez tout. Si vous tendez aux richesses, ce grand bétail vous les rapportera — tâchez donc de le bien élever. Celui qui élève le grand bétail, doit surveiller qu'il s'accouple bien — et pour être à même de le nourrir, qu'il défriche les prairies. — 5. Kto chce ziścić swe chęci, aby byl dobrze nadanym, — niech się drze czynnie — niech przygotuje siana, a zażyje się i majstrem pobywa — raźnie działając, można się zaopatrzyć drogiemi istota-

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 6
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 7
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

mi — paś tylko tęgo, a tedy one się bardziéj trzeć musi, i chętnie mruczyć — używszy się, mieć musisz twórczość, którą krwią dobrą zaopatrzy Bóg. Celui qui veut voir ses voeux se réaliser, en devenant riche, doit être actif, doit préparer du foin — il deviendra opulent, et même maître parfait. En agissant adroitement, on peut avoir des créatures de valeur. Faites les bien paître — elles s'accoupleront avec succès, et mugiront avec joie. En vous y prenant bien, vous gagnerez des créatures productives, que Dieu pourvoira de bon sang. — 6. Można stać się bogatym, — ale nieuk istnieć tém niebędzie — drudzy mieć będą te danie, wychowając bydło — ów, co żyć zechce z drogości, on się zaopatrzy drogiémi istotami, wszedłszy w posadę — ów, co się chce ożywić, — musi ożywić tarcie się żywiołu — mając się z prawem, wszystko pierwsze da Bóg! On peut bien devenir riche, mais le paresseux n'aura rien. Ce sont les diligents qui auront les richesses, en s'occupant du bétail. Celui qui veut vivre dans l'abondance, se pourvoira d'êtres de prix, après avoir pris possession de sa ferme. Celui qui veut prospérer, doit tâcher d'exciter l'envie du bétail. En agissant d'après les lois, Dieu vous donnera toute chose excellente. — 7. Komu niesłuży twórczość, niech się ma ku opajaniu onéj, a nada się — niemając się do darcia roli, tam zardzewieje żelazo — odmieni się wonczas twój byt — przekleństwo mieć będziesz, — będąc zawsze grzesznym, drżeć musisz przed Bogiem — tym zaś, co się mieć będą dziejczo, — da się

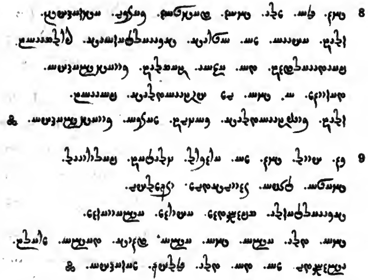

bogactwo — mówcie o têm! Celui dont les créatures productives n'ont pas réussi, doit les allaiter avec beaucoup de soins et elles réussiront. Celui qui ne laboure pas sa terre, fera rouiller le fer de sa charrue. Alors votre position changera et vous n'aurez que malédiction. En commettant des péchés de paresse, tremblez toujours devant Dieu. Mais ceux qui seront actifs, auront des richesses, — dites cela à tout le monde. — 8. Miéjcie się ku dobru, — kto się ożeni, ten ozłoci sochę — żelazo, — nie zechcecie? niebędzie u was ogniwa — wy grzesznie płodzić się musicie — ożeniwszy się, musicie działać jako dwoje żonatych — wy ciała nabierzecie przez to — kto jest udzielczym, ten daleko pójdzie — niema tam złodziéjstwa, gdzie twórczość ma dwoje żonatych! Conduisez-vous bien, car celui qui se mariera, aura le soc de sa charrue doré. Si vous n'écoutez pas mon conseil, vous n'aurez pas de foyer — vous pècherez en engendrant. Une fois mariés honnêtement, vous agirez comme un couple bien choisi. Vous prendrez des forces — l'homme actif fait habituellement de grands progrès. Là, où la nature productive a un couple bien choisi, il n'y a pas de mauvaises actions, ni de non réussites. — 9. Kto się ma ku błogu, nie udrze, coby nie bądź pierwszego nadarzyło się — kiedy masz co twego do zażycia się, usiłuj, a wzmożesz się — kiedy szkodzisz świętości, grzeszysz przeciw Bogu wszechmocnemu — kto tak żyje, mając zwłascza bydełko, ten narzekać musi — zażywiający się, tak żyć niema — błogo się prowadź, a mieć coś musisz! Celui qui pense honnêtement, n'abusera pas de la créature première venue, pour satisfaire sa concupiscence. Si vous avez quelque chose qui doit prospérer, empressez-vous et vous serez riches. Si vous abusez du sang saint de la nature productivé, vous commettez de grands crimes contre Dieu tout-puissant L'agriculteur ayant des bestiaux et vivant semblablement, — aura à se plaindre de son malheur. Si vous voulez vous enrichir honnêtement vous ne devez pas mener une telle vie — vivez honnêtement et vous aurez sûrement quelque chose. —

Digitized by Google

10 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

11 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

12 [illegible]
[illegible]
[illegible]

10. Kto usiłuje mieć się dobrze, ten nie rozgniewa twórczości Boga — obdarzy się lud, który takim sposobem wejdzie w posadę — dożąc do bytu, żyj błogo — ty, to co chcesz, mieć musisz — usiłując rozpladzać żywioł upodobany, usiłuj i przypuszczaj wszystko utajone, nieznane — ty się uczynić musisz pierwszym rozpłodzicielem. Celui qui tâche de faire prospérer sa ferme, ne contrariera pas la nature productive de Dieu. L'homme, en entrant dans sa ferme avec conviction, deviendra riche. Pour être à votre aise, vivez honnêtement et vous aurez tout ce que vous désirerez. En tâchant de gagner du bétail de première race, soyez actifs et essayez la copulation des êtres de différents genres — vous deviendrez les premiers propagateurs. — 11. Możnym stawszy się, ukrzepiaj wszystko kawęczone słabością — mając pługów jarzma, zasiewaj i plony zrywaj — dobra chęć, ukrzepia danie — mając dobry żywioł, potrzeba czynić, aby drugich wyprzedzić — posiadając wszystko, drugich darzyć przywyknij. Devenus puissants, tâchez de guérir toute créature faible par sa nature maladive. Si votre existence n'est pas des meilleures et si vous commettez encore des péchés, votre vie sera pénible. Si vous avez plusieurs paires de boeufs pour le joug, semez et recueillez assidûment — la bonne volonté fortifiera votre ferme. Ayant de bon bétail, il faut tâcher d'exceller au-dessus des autres Ayant de tout, prenez l'habitude misericordieux. — 12. Mając już byt zapewniony, przekarmiaj niewziątka, sieroty — po cztery pary ich sobie przy-

[illegible]
[illegible]

[illegible] 13
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 14
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

sposabiaj — co się zaniechało, ty to obdziaływaj — małżeństwo lud uspokaja — wdawaj się, aby oni się żenili — kiedy masz byt błogi, bądź dobrym — niech się i oni wzmogą w dobra — mając się dobrze, sprzymierzaj się z twórczością — tam Bóg zasiada! Votre existence étant affermie, nourrissez les orphelins — prenez-en quatre garçons et quatre filles sous votre toit et donnez-leurs ce dont ils ont besoin. Le mariage rend la vie tranquille — pour cette raison mariez-les plus tard. Si vous êtes riches, soyez bons et laissez les autres s'enrichir. Ayant de la prospérité, faites alliance avec la nature productive, car Dieu s'y trouve toujours. — 13. Kto pójdzie w ślad uczonego Zoroastra, ten się uraduje — nie ubijaj żywiołu, a ucieszysz się — ów, co niema czystéj rasy do przychowku, rozpłynie się, zniszczy się — jest u kogo twórczość, jemu Bóg wydawać będzie — abyś w małżeństwie był szczęśliwym, oddaj mu się wcałku, a mieć go musisz — twojością będąc byt, możesz mieć, co tylko zechcesz! Celui qui suivra les traces de savant Zoroastre, sera content. Ne tuez pas les êtres nouveau-nés et vous serez contents — celui qui n'a pas de rejetons d'un sang pur, se ruinera. Celui qui a de bonnes créatures productives, sera récompensé par Dieu. Pour avoir le bonheur dans le mariage, dévouez-vous-y de corps et d'âme, — et vous l'obtiendrez. Ayant affermi votre existence, vous aurez sans doute tout ce que vous voudrez. — 14. Zoroastrowi kto stanie do boku, ten stanie się płody zrywającym — jest nagroda wzmagającemu się przez bydło — kto się jemu na czysto odda, wziąć ją musi — jest ktoś, co chowa wszelki gatunek koni, — i on nagrodę znajdzie — oddając się statecznie twórczości, ona

15 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

16 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

17 [illegible]
[illegible]

ciebie obdarzy, i mieć musisz Boga za sobą — miéj się więc zbawcą w wonném szczęściu — usiluj żywioł rozradzać, a zbogacić się musisz. Celui qui imitera Zoroastre, aura de riches récoltes. Il y a une récompense pour celui qui propage les bêtes à cornes — celui qui les élèvera, comme il faut, la gagnera. Aussi celui qui élève toute espèce de chevaux, aura sa récompense. En vous adonnant sincèrement à la nature productive, elle vous enrichira et la grâce de Dieu vous secondera. Soyez donc les sauveurs de toute créature qui puisse contribuer à votre bonheur — tâchez de propager le bétail et vous vous enrichirez. — 15. Mając konia dzikiego, starajcie się go przyswoić — mając się on z dzieciństwa wyciągającym, bijącym, — to nieudatny — tając on w sobie coś szkodliwego, on się uchętni i odda się zupelnie — kiedy się on wziąć daje, to pierwszego rodu płód boski! Ayant un cheval sauvage, tâchez de le dompter. S'il rue dès sa naissance, il n'est pas bon. S'il cache des vices, il peut devenir sage et accessible. Le cheval, qu'on peut aborder, est de la première race divine. — 16. Zyjąc z ludźmi, trzeba, aby się i dla nich potrudzić poszło — ów co żywiol tajnie zajada, i jeszcze się uśmiecha, ustać musi byt jego — potrzeba byt pielęgnować, a spokój będzie — potrzeba mieć wonność szczęścia, a ziści się wszechmoc — potrzeba, aby twórczość wiernie wydawala, dla zażycia się Bogu. En vivant parmi les hommes, il faut quelques fois se donner de la peine pour eux. L'existence de celui cessera, qui consomme en secret les créatures nouveau-nées, en se moquant des autres. Il faut savoir entretenir sa ferme, et on aura la tranquillité. Il faut que vous estimiez les créatures faisant votre bonheur, pour devenir puissants. Tâchez que la nature produise tout ce qui lui convient, pour la gloire de Dieu. 17. Potrzeba wam żywiołu z wodą krwi czystéj i milącéj się — to nie koń krwi czystéj, co bije,

Digitized by Google

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 18
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 19
[illegible]
[illegible]

to bydle — to wam niech stanie: biorąc na um, koń się ucnotliwić może radośnie — on wyczynia niby udatnie, a płód jego bywa nieudatny — dającego na pewno, miewajcie — gdzie jest twórczość, tam i Bóg! Il faut avoir des bestiaux d'un sang pur et doux. Un cheval n'est pas d'un sang pur, qui rue — c'est une bête fauve. Persuadez-vous de ce qu'en l'élevant, le cheval peut prendre une nature docile. Il est vrai qu'un tel cheval coure bien, mais le poulain ne réussit pas. Soignez l'étalon qui monte immanquablement — car où est la nature productive, là Dieu est aussi. — 18. Kto chce mieć stały pokarm, niech wejdzie na posadę — nie miéj chciwości — bądź statecznie szczodrym, i wypytuj się, a bogatym będziesz — kiedy zakąsujesz, staraj się, aby i nie niemający zakąsił także, — daj mu — posiadając twórczość, smacznym warem daj smakować onej — tedy mieć się będzie krewkość, — tedy być będzie wypielęgnowany. Celui qui veut s'enrichir, doit établir sa ferme. Ne soyez pas avides — soyez constants, libéraux, et demandez conseil pour tout ce qui concerne votre ferme, — et vous deviendrez riches. Quand vous mangez, tâchez que le pauvre mange aussi — donnez-lui quelque chose. Ayant une créature nouveau-née, abreuvez-la d'une soupe chaude et nourrissante. Alors cette créature sera forte et bien élevée. — 19. U kogo się ma być zapewniony, nastanie z tego wiara w doskonałe rozpładzanie — kto na wzór Zoroastra żyć będzie, ten mieć musi wiosnę ciągłą — nagroda temu dać się musi, kto chętnie w parze żyć będzie — miéj się wystawnie, — bo nie same bydło ceni człowieka — tak lud mój niech zasiądzie, a posiadając twórczość, niech przekarmia biednych! Celui qui est assuré d'une bonne existence, peut être assuré de la réussite de sa propagation. Celui qui vivra d'après les precéptes de Zoroasre, aura un printemps continuel. Celui qui vivra heureux dans le mariage,

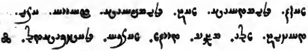

aura une bonne récompense. Aimez le luxe — car ce n'est pas le bétail seul qui fasse estimer l'homme. Avec une telle disposition mon peuple doit entrer dans sa possession, et une fois ayant gagné les faveurs de la nature productive, il doit nourrir les pauvres.

XLVI.

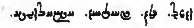

1 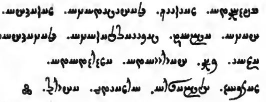

2 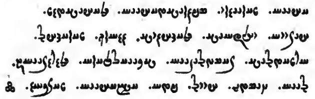

Bierzcie się wy do małżeństwa, a błogosławionymi być musicie. Mariez-vous, et vous serez bienheureux.

1. Święcie myślcie wszedłszy na posadę, a zbogacić się musicie — znalazłszy się u was szkodliwość, orzekajcie ją tam otwarcie — udawszy się wam dano z trzody, nie umarzajajcie go — twórczością wszechwładną, Bóg spokój daje. Pensez saintement, ayant fondé votre économie, et vous deviendrez riches. Si vous trouvez chez vous quelque chose de nuisible à la prospérité, dénoncez-la en public. N'abattez pas les petits de vos troupeaux. Dieu donne la tranquillité et la liberté dans la nature productive. — 2. Znajdą się tam u was myśli spajające boskość, wszedłszy na posadę — wy się uspokoić musicie, zostawując szkodliwe żywiołu wyrzynanie — zawsze

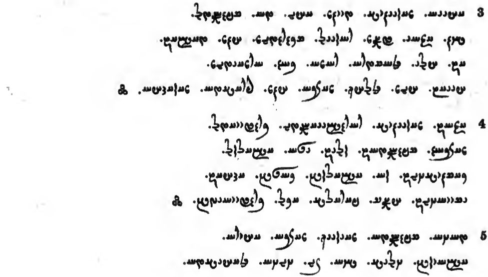

płody wydawajcie — lud ująwszy się czego, posiąść to musi — kto się mieć czysto będzie, ten przekarmi przychowek twórczości. Ayant fondé votre économie, vous commencerez à concevoir la divinité par la pensée. Vous deviendrez tranquilles, ayant cessé de tuer le menu bétail. Tâchez de gagner des produits — le peuple, ayant entrepris quelque chose, arrivera à son but. Celui qui se conduit vertueusement et prudemment, élèvera les créatures nouveau-nées de la nature productive. — 3. Myśląc dobrze, twémi będą te istoty żywiołu, które świętémi uważać trzeba — mając bydło, rano wstawaj poić go, bo one ma pragnienie — kiedy jest siano nakoszone, dać mu, aby się uspokoiło — komu blogo służy twórczość, dla niéj się też blogo mieć trzeba. En pensant honnêtement, vous aurez les bêtes qu'il faut estimer comme des êtres sacrés. Ayant des bestiaux, levez-vous de bonne heure et abreuvez-les, car ils ont soif. Si vous avez du foin préparé, donnez-leur-en, afin qu'ils soient satisfaits. L'agriculteur profitant des créatures productives, il faut aussi qu'il les soigne bien. — 4. Abyś się w dobrym stanie utrzymał, często ożywiać trzeba płód drogi — twórczość niech się uświęca — bez tego niema blogoslawieństwa — kto tu postąpi nieblogosławionym sposobem, tak mu téż będzie — abyś mial użytek, porzuć błędne uprzedzenie, i umiéj go cenić. Pour que votre économie soit en bon état, fréquentez souvent les étables et soignez bien le bétail. Bénissez les créatures productives — autrement vous n'aurez pas de prospérité. Celui qui sous ce rapport agira contre les lois divines, n'aura rien. Pour avoir votre gain, sachez l'apprécier et abandonnez la superstition. — 5. Taka świątobliwość, pojmuje twórczość Bożą — blogo wydawać musi żywioł ten, kto się dlań użycza na posadsie — z honorem usilując, zażyć się musi płód drogi i zbogacić gospodarza — choćbyś miał wady szkodliwe, zasiewaj z przywiązaniem, a dorobić się musisz. La piété vous mettra en état, de concevoir le Dieu de la création. Le fermier s'occupant soigneusement de son bétail, réussira aussi à le pro-

[illegible]
[illegible] ⁘

6 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ⁘

pager. En travaillant en homme d'honneur, l'état du bétail florira et les richesses de l'agriculteur s'augmenteront. Quoique vous n'ayez pas encore l'expérience, semez toujours avec espérance et vous deviendrez riches. — 6. Te dary twórczości Bożéj, uważaj świętością — gospodarzowi ogniwa wonnego, ranne wstawanie wydaje wszystko — jego uspakaja dybająca wszędzie życzliwość po gospodarce — ten bogato zażyć się może, u którego pełno się chowa płodnych samic. Regardez ces dons du Dieu de la création, comme sacrés. L'agriculteur qui est matinal dans son foyer, et dévoué à Dieu, produira tout. C'est la satisfaction de son envie de se trouver partout dans sa ferme, qui le rend libre et heureux. Le fermier qui élève beaucoup de femelles fertiles, peut s'enrichir indubitablement.

XLVII.

[illegible] 1
[illegible]
[illegible]
[illegible] ⁘

1. Jeśli ty nie oddajesz się bytowi, drudzy z tego korzystać będą — wyrodzą się same gnidy u tego, kto się oddaje próżnéj rozmowie — nieumarzając niczego, udać się musi życie mieszkańcze — abyś się dorobił, rozkochaj się w usilném uprawianiu dzikości, dla miłości Boga. Si vous ne profitez pas de tout, les autres le feront. Celui qui aime le bavardage, n'aura pour récolte que de la vermine. En élevant chaque créature nouveau-née, la vie rurale prospèrera. Pour vous

Digitized by Google

2

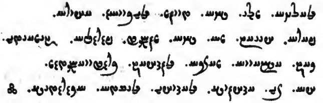

3

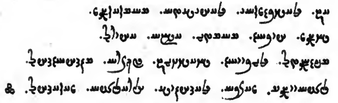

4

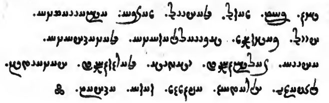

enrichir, plaisez-vous à cultiver, chaque chose inculte, pour l'amour de Dieu. — 2. Powtarzaj moim: to twém będzie, co wydajo Bóg — para nie przesili się temu, co usiłuje przodkować w wydawaniu onéj — kiedy masz wonny płód, zbogacisz się drogiémi istotami — tak ma żyć świat wonny, a wszystko przy roli zdobędzie. Dites toujours à mes enfants, que „ce que Dieu produit, vous appartiendra.“ La bonne race ne s'abâtardira pas chez celui qui tâche d'exceller comme le premier propagateur. Ayant des créatures bien choisies, vous vous enrichirez de leur rejetons. C'est ainsi que le monde qui a la vraie foi doit se conduire, et il pourra avoir tout dans l'agriculture. — 3. Jest pokarm zapewniony, posada obrobi się możliwie — jadło udatne przygotowawszy, odwiedzi cię Bóg — uświęcaj, wydawszy płód żywiołu, a wyguzdrawszy się coś zeń, to go przyswój i kochaj — aby przywiązała się twórczość, świat ma być krwisty, a wszystko się przyjmie. Si l'on a sa nourriture assurée, le foyer s'élèvera dans la puissance. Après avoir préparé votre entretien, Dieu vous visitera. Bénissez chaque produit de votre économie — aimez et estimez toute créature, quelle qu'elle soit. Afin que la nature productive s'attache à votre ferme, soyez robustes et actifs — tout réussira. — 4. Kto się odda chowu ptastwa, twórczość i tu go ożywić musi — miéjcie się z prawami Boga — szkodliwą jest czcza i szczebiotliwa wróżba — zażywając się, ujdziesz daleko, — a wierząc w Boga, to i popieścisz się — abyś się wzmógł, hoduj krewkość — wodą rasową, coby to niebyło, przejmujcie się. De même la nature productive aimera celui qui s'adonne à élever de la volaille. Observez les lois de Dieu — la divination vaine et

5
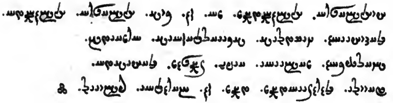

6
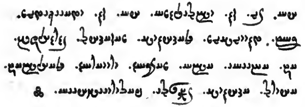

7
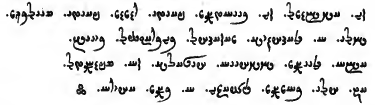

le caquetage sont nuisibles. En s'empressant honnêtement, vous arriverez très-loin, et en croyant en Dieu, vous pourrez même faire bonne obère. Pour que vous soyez riches, élevez des êtres robustes — le sang de la race pure fait tout réussir. — 5. Wydawanie płodów, daje się mocną chęcią. — lecz nie daje się wielmożność samą chęcią! — płód błogi, oczyścić trzeba ze szkodliwości, a nabędzie się spokój — uzdrawiają się mieszkańcy najlepiéj żęciem na posadzie — bydło rozpładzające się, nigdy się na jadło niebierze. Ayant l'intention sincère et forte, on peut produire et gagner tout — mais avec la simple envie, vous ne vous procurerez pas la puissance. Purifiez le bétail des défauts et vous vivrez dans la tranquillité et dans l'indépendance. Les habitants maintiendront leur santé, en moissonnant dans leurs fermes. On ne doit jamais se servir du bétail productif pour la table. — 6. Mając one płód żywy, nigdy się używać niema — one i do ciągania niebrać — dałoż się wziąć do pociągu, lud rzecz bogatą strzedz ma — jest to niechęć dla jaźni twórczéj, zostawiać urwiątka w dzikim stanie, — Bóg przykazał światu żyć i we wszystkiém celować! On ne doit pas non plus employer pour le labourage la femelle pleine et portant déjà un petit vivant — ne la faites pas trainer une voiture non plus. Si l'on a pu encore l'atteler, les gens doivent la traiter avec la plus grande attention. C'est un crime contre la nature productive, que de négliger les petites créatures rudes — Dieu a ordonné de vivre honnêtement et de se distinguer par de bonnes créatures. — 7. Nigdy się nie wzmoże, i nigdy datkującym być nie może ten, co się spokojowi oddał i zawsze w chacie siedzi — kto do błogości a bogactwa zdąża

8 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

9 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

10 [illegible]
[illegible]

dartą pracą, byt swój udwoi — będąc przekarmiającym, usiłuj statecznie i nieświątkuj — jest u kogo obdarzenie, ten niech się stara, aby dawał w imie Boga. Jamais ne peut s'enrichir, ni être libéral celui qui ne fait que rester inactif dans sa chaumière. Celui qui veut être riche, en travaillant fortement, redoublera son existence. Etant en état de nourrir les autres, soyez appliqués, et ne vous créez pas de fêtes inutiles. Le fermier riche, doit faires des aumônes au nom de Dieu. — 8. Kto wonnie żyć będzie, twórczość wszechwladna niści stan jego — kto tak żyjąc, daléj usiłować będzie, obdarzy go Bóg! — kto cały swój byt wytęży na zasiewanie, rozpładzając przytém, ten ślicznie pożyje — świat myśląc grzeszniczym sposobem, dziorganym będzie okropnie. La nature productive affermira l'existence de celui qui vivra avec activité. L'agriculteur labourant et ensemençant la terre et propageant le bétail, sera à son aise. L'homme commettant des péchés, sera poursuivi par la misère. — 9. Kiedy jest wyjadanie, a jeśli ktoś czegoś więcéj pragnie, — twórczość da mu osiągnąć, nie rozdwajając rzeczy — ze czcią lud mój ubiegając się za błogością, on ją mieć musi w pełni — wydając płody, zażywający się, — mieć one będzie zgodnie z życiem swojém. Si quelqu'un a son entretien et désire d'avoir encore d'avantage, la nature productive le lui fera gagner sans compter. Mon peuple tâchant pieusement d'atteindre le bonheur, l'aura sans doute tout entier. L'agriculteur propageant les produits pour s'enrichir, les aura d'une qualité analogue à sa conduite. — 10. Kiedy twórczość rai się mianem, człowiek w całku oddać się jéj powinien — kiedy się obdziaływa twórczość na włosku, może się niedać — kto ogrzewa krzepkie istoty, płód bywa pewny — jaką krewkość wdałeś, taka niechybnie wydać się musi. Si la nature offre ses dons à l'homme, il doit se vouer do corps et d'âme à elle. Si l'on fait couvrir des créatures extrêmement faibles, on ne peut espérer rien de certain. Mais celui qui fait couvrir des créatures fortes, peut être sûr de la réussite. Tel sang vous avez infusé à la femelle, tel se trouvera dans le petit.

[illegible]
[illegible]

[illegible] 11
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 12
[illegible]
[illegible]
[illegible]

11. Kiedy twórczość nie zaspakaja gospodarza, zdziała się chęć pożądana, używszy więcéj siana — czyja droga istota miałażby zachorować, trzeba ją zostawić w spokojności — kując się a ciągle, lud swego dokaże, zbogacając się czémby to niebyło. Si le produit ne répond pas à l'attente du fermier, sa volonté se réalisera, en donnant aux bêtes le double de foin. Si une créature distinguée tombe malade, laissez-la tranquille. En se tourmentant et en se fatigant sans cesse, le peuple parvient à son but; car il s'enrichit de toute chose, quelle qu'elle soit. — 12. Kiedy masz zamiar zażyć się na posadzie, bądź wchodzącym we wszystko — kto z upodobaniem i błogo żyć chce, niech pieści dobytek swój — kiedy grzeszysz z bytem twoim, twórczość ci sponiewierzy się — tak żyj, raz obdarzony wszystkiém potrzebném, a możnym będziesz! Ayant l'intention sincère de vous enrichir dans votre ferme, soyez actifs. Celui qui veut vivre heureusement, doit caresser son bétail. En commettant des péchés avec les créatures qui vous entretiennent, la nature productive se détournera de vous avec mépris. C'est ainsi que vous devez vivre, doués de toute chose nécessaire, pour devenir puissants.

XLVIII.

[illegible] 1
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 2
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 3
[illegible]

1. Kiedy się ma jadło bądź pielęgnującym żywioł wielki — kto się oddał płynowi zaszczepiania, czmychać radośnie musi przytomna twórczość — świat oddawszy się wychowaniu bydła, mieć musi przychówek — abyś miał błogość życia, wydawaj byt trwały! Lorsque vous abondez en nourriture, soignez le grand bétail. Celui qui s'adonne à la considération du sang pûr, fait plaisir à la nature productive qui est présente partout. Les agriculteurs propageant avec soin le bétail, auront des nouveau-nés. Pour être à votre aise, produisez des êtres sains et forts. — 2. Abyś nie miał żywiołu nietrwałego, a na dobre stałego, — przypuszczaj drogość wyprobowaną, a płód będzie ożywiony — nigdy nie jest świętą dorywczość prędka, — trzeba być statecznie spokojnym — karmi zwykle błogo twórczość, działającego pośrednio dla bytu stałego! Pour avoir des êtres robustes et d'une longue vie, ne faites couvrir que des êtres éprouvés, et les rejetons seront excellents. La précipitation ne vaut rien, il faut être tranquille avec persévérance. La nature productive aime et nourrit richement celui qui est actif et s'efforce de s'enrichir. — 3. Że to być musi istotnie dla wierzącego w Boga, twórczość mu wskazuje datkiem — będąc uprzedzonym w przypuszczaniu, wyrodzić się może gość nieproszony — ten lud tylko czysto postępuje, który żyje dobrze z mianem swojém — doglądaj więc wszystko wewnątrz gospodarki — oceniaj wszystko ile możności — chodź tam wszędzie i mrucz napomnieniami! Que tout cela arrivera à l'homme croyant en Dieu, la nature productive le prouve, en distribuant ses dons. En agissant selon votre caprice, vous aurez des produits, dont vous ne serez pas contents. Ce sont les agriculteurs

[illegible]
[illegible]

4 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

5 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

6 [illegible]
[illegible]

dirigeant bien leurs fermes, qui agissent vertueusement. Surveillez l'intérieur de votre ferme — estimez toute chose selon son mérite — courez partout et exhortez les ouvriers à haute voix. — 4. Kto sobie zadaje krewkości, aby stał się dziéjczym skutecznie, — ten spokojnie ma postępować — abyś istotnie korzystał, bierz skąd się brać daje — nie korzystając z małą trzodą, wziąć się należy do dużego żywiołu — temu tylko zwykły się dawać dary, kto umie cenić prawa Boże! Celui qui veut gagner des créatures fortes, afin qu'il puisse travailler avec succès, doit garder dans chaque circonstance son sang-froid. Pour profiter en effet, profitez de tout ce dont on peut profiter. Si vous ne réussissez pas à faire prospérer les petits troupeaux, essayez avec le grand bétail. Ce n'est que l'homme sachant estimer les lois divines, qui recueille ordinairement les dons de la nature productive. — 5. Posiadłszy kto dla siebie twórczość, byt jego uzyskany na dobre — komu, prowadząc się wedle praw Bożych, dobrze idzie, — ten obrobi mienie swoje — niech się tylko uspokoi każdy, a byt jego uiścić mu się musi — te wszystkie rzeczy twemi być muszą, zachciawszy twórczość. Vous étant concilié la nature productive, votre existence est assurée. Celui qui prospère, en observant les lois divines, fera florir sa ferme très sûr. Que chacun tâche d'apaiser ses desirs de la chair, et son existence sera assurée. Vous recevrez toutes ces choses en récompense, si la nature productive vous favorise. — 6. Ocierajcie tęgo wespołżyjący żywioł, a twórczość się pojawi — mruczcie o tém! — kto z was w krwistości pracy zasma-

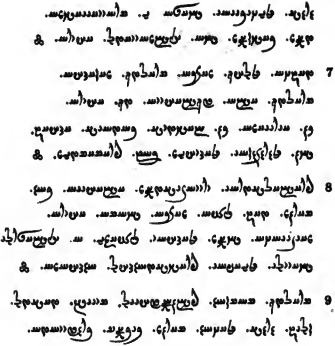

kuje, ten bogatym będzie — serdecznie wyrzynając rzeczy, to i oczyścić nas może — kto upodoba w tych prawach, twórczość w nim upodoba! Accouplez comme il faut le bétail, et la nature productive fera ses miracles — dites cela à tout le monde. Celui qui se plaira au travail assidu, sera riche. En s'occupant de tout votre coeur de l'agriculture, elle peut vous sauver. La nature productive aimera celui, qui aimera à vivre sous ses lois. — 7. Aby z tobą błogo żyła twórczość, czysto postępuj, a bogatym będziesz — cnotliwie żyj, bydełko wychowując, a twoim będzie Bóg! — kto spokoju a wolności nabył, i kto chce być obdarzonym wszystkiém, — ten ma żywioł dałéj wyrzynać do rozplodu, i sąsiadom dawać. Afin que la nature productive vous aime, agissez honnêtement — vous deviendrez riches. Vivez vertueusement, en élevant du bétail et Dieu sera avec vous. Celui qui est libre et tranquille, et qui veut être doué de tout, doit continuer à propager et élever le bétail, et être complaisant pour ses voisins. — 8. Zaopatrującemu się płodorodnemi istotami, płód dać się musi — oczyszczaj tedy twą twórczość, a Bóg ztobą będzie — abyś się miał dobrze, będąc wonnego życia, usiłuj, a wielmożnym być musisz — abyś mógł jeść wszystko, miéj się do okoliczności! L'agriculteur se pourvoyant d'êtres fertiles, aura beaucoup de rejetons. Tâchez alors de perfectionner vos créatures productives et Dieu sera avec vous. Afin que vous ayez vos aises, en menant une vie honnête, ne cessez pas, et sûrement vous serez puissants. Si vous voulez avoir tout, sachez profiter de chaque occasion. — 9. Czysto żyj przy

[illegible]
[illegible]

10 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

11 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

pracy, biorąc się tęgo w swojém rzemiośle — niema serdeczności w pracy, to wmawiaj czystość, a obdarzonym będziesz drogiemi istotami — mając prawa Boga, wchodźcie na posadę, — nagroda się znajdzie — aby być prawdziwym wydawcą płodu, miéj się do rozpładzania koni. Vivez honnêtement dans votre occupation, en vous dévouant entièrement à votre métier. Si vos gens s'abandonnaient à la paresse, corrigez-les, en les encourageant à la vie honnête — de cette manière vous gagnerez des êtres de prix. Ayant entendu les lois divines, entrez en possession et vous y trouverez votre récompense. Pour être un fermier distingué, tâchez de produire de bons chevaux. — 10. Taka jest twórczość: chcesz być nadanym jéj darami, ona daje i na nic nie pamięta — abyś miał stały owoc, zrywaj go błogim sposobem — ten go mieć musi, kto spokojnie życie prowadzi — mężowie stałéj woli, wziąć muszą mir wieczny! La nature productive a le caprice de donner ses dons, sans égard aux défauts, à celui qui les désire honnêtement. Pour avoir des fruits durables, cueillez-les convenablement. Celui qui aime la tranquillité, les aura certainement. Les hommes d'une vertu inébranlable, auront la paix éternelle. — 11. Chcesz być nadany potęgą swéj woli, a gdzie nadasz sobie i szkodliwość, — duże rzeczy zalecaj — zalecając duże przedsięwzięcia, dużemi rzeczami i drogiemi, zaopatrzonym być można — choćbyś i pobłądził, jadło zawsze zrywać musisz i jeść musisz — i drugie przytém danie mieć można, będąc w pracy statecznym. Si vous voulez rendre puissante votre communauté, faites des projets grands et salutaires, — si c'était même a votre désavantage. En recommandant des grandes entreprises, on peut à cette occasion gagner aussi de grandes choses. Si vous vous trompiez même, vous aurez cependant de bonnes récoltes, et vous mangerez bien. On peut avoir outre cela d'autres dons, si l'on est constant au travail.

12 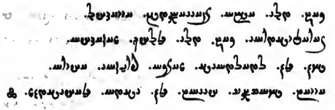

12. Kiedy tobie byt posłuży, zbawienie swoje przypisz Zoroastrowi, — bo kiedy ci błogo pójdzie, ty bogactwo mieć musisz — kto z was statecznie ma sobie twórczość, ten daléj niech zaszczepia dla Boga — mając na czém usiąść, znajdzie się błogość, wszedłszy na posadę. Si la fortune vous est propice, attribuez-en la cause à Zoroastre — si vous réussissez toujours, vous serez riches. Celui que la nature productive favorise, doit continuer à propager le bétail au nom de Dieu. Ayant les fonds pour entrer dans une possession, vous serez heureux.

XLIX.

1 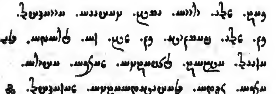

2 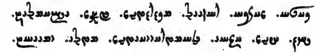

1. Kiedy się ma zapłodność ziścić, czyhać trzeba na płód — kto ma paszącą się trzodę, a niema potrzebnéj baczności, — inny zagrabi płód twórczości Boga — mając żywioł przeżuwający, wprowadzić go do chlewu, a zachowa się. Lorsqu'une bête vêle, il faut recevoir le petit. Si vous possédez des troupeaux, sans avoir l'attention nécessaire, un autre recueillera le fruit que Dieu vous a destiné. Ayant des bêtes ruminantes, préparez pour elles des étables, et elles seront en bon état. — 2. Kiedy macie twórczość, rano wstawać trzeba dla pojenia bydła — kto go ma, powinien siano kosić i statecznie go zbierać do kupy — abyś godny miał byt, powiększaj go, — chowaj trzody i pielęgnuj one — przy wodach stojących nic się nieosięgnie, — a kto

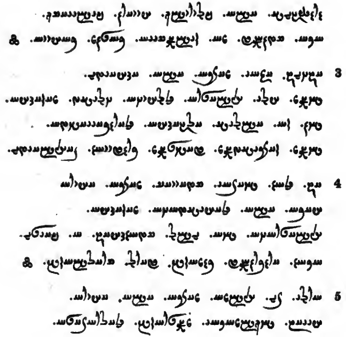

koszta łoży, dochód mieć musi. Ayant des créatures productives, il faut être bien matinal, pour les abreuver. Celui qui en a, doit faucher et amasser le foin. Pour rendre riche votre existence, augmentez-la, en élevant et en soignant des troupeaux. Celui qui néglige ses prairies inondées, ne gagnera rien — mais celui qui y mettra des dépenses, aura son profit. — 3. Aby coś mieć, trzeba się zaopatrzyć w byt twórczości — ów tylko ma się wygodnie i błogo, co się dorobił do miana — kto się niezajmie obdziaływaniem gospodarki, ten sobie zaszkodzi — nazbliżawszy do siebie pożenione pareczki, drogością obdarzonym być można. Pour avoir quelque chose, il faut se pourvoir de créatures productives. Celui qui possède une ferme, peut être à son aise. Celui qui ne s'occupera pas de son ménage, se nuira à lui-même. Celui qui a su se procurer des paires d'une bonne race, peut devenir riche. — 4. Jest u was pilne krzątanie się, ustateczni się twórczość Boża — gdzie jest możebność, niech wejdzie na posadę, a miano się znajdzie — wszechmoc ma ten, kto żyć będzie statecznie, a ciagle — obrabiając się płynem rasowym, udać się on musi, — ogrzewajcie zatém czystéj krwi ogierami.' Si vous vous appliquez studieusement à l'agriculture, la nature productive et divine s'attachera à vous. S'il est possible, fondez votre ferme, et votre fortune se trouvera. Celui qui vivra honnêtement et travaillera constamment, peut gagner une grande puissance. En vous servant dans votre ferme d'un sang pûr, vous réussirez, — faites alors monter des étalons d'une race pure. — 5. Oracza życie, upodoba twórczość, i Bóg z nim

[illegible]
[illegible] &

[illegible] 6
[illegible]
[illegible]
[illegible] &

[illegible] 7
[illegible]
[illegible]
[illegible] &

[illegible] 8
[illegible]

stanie — niech się tylko ma upodobanie w roli, mądre wyorywanie i życie — im więcéj on się darć będzie, tém większe wyżycie mieć musi — zostawajcie oraczami, wy, co nic niemacie, — one daje, co się tylko chce. La nature productive aimera l'agriculteur et Dieu sera avec lui. Mais il doit savoir labourer la terre prudemment et vivre honnêtement. Plus il travaillera, plus il aura de nourriture. Faites-vous agriculteurs, vous qui n'avez rien, — car l'agriculture vous donnera tout ce que vous voudrez. — 6. Kto mądrze rozmawiać będzie, twórczość sobie uwlecze — urywaj płody żywiołu, a mieć się będziesz, jako i Zoroastr — raz nadany, ukrzepiaj się dalej, i doradnie a statecznie postępuj — mając rzecz pożądaną, rozżywaj się błogo w usiłowaniu, a więcéj mieć musisz. Celui qui parlera raisonnablement, se conciliera la nature productive. Recueillez les produits des éléments, et vous serez aussi riches, que Zoroastre. Devenus riches, continuez à vous efforcer et conduisez-vous honnêtement et prudemment. Ayant acquis une chose désirée, augmentez votre assiduité, et vous deviendrez encore plus riches. — 7. Będąc u was jadło, żywcie tęgo żywioł, i zrywajcie płody — kiedy już w działaniu przodkujesz, bierz tężéj na rozum i smakuj w robocie — twórczość znaleść się musi, ogrzewając tęgo, — a przytém i miano — będąc wszędzie przytomnym w mieniu, chęci spełnić się muszą. Ayant de la nourriture, donnez à manger à votre bétail, et jouissez de ses fruits. Si vous excellez dans votre travail rural, raisonnez d'avantage, et plaisez-vous dans votre occupation. En soignant bien le bétail, il s'augmentera aussi bien que votre richesse. En étant vigilants dans votre économie, vos voeux peuvent être accomplis. — 8. Nie upadnie z was żaden, kto czysto się obchodzi i zażywia — około siebie

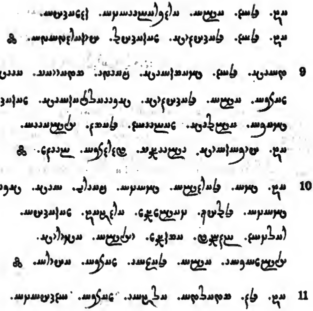

szczerze obdziaływając się, twórczość ustanowi mu wszystko — aby wam był byt, drzyjcie się na wszystkie strony, a mieć go musicie — aby wam służyła wonność szczęścia, miejcie się honorowo! Personne de vous ne tombera, si vous vivez vertueusement et si vous vous enrichissez honnêtement. Celui qui n'épargne pas ses forces dans sa ferme, sera assuré de tout, par la nature productive. Pour être à votre aise, travaillez assidûment, et vous le serez. Afin que vous prospériez, agissez honorablement. — 9. Abyście nabyli takowéj jasności, zawsze stale praktykujcie onę — twórczość zwykła być wonną zawsze — nawet grzeszny ją miewa — ale kiedy jeść poczniesz dobytek, to i wszystko przechcesz — aby się wam udawało, wyzysknijcie wygrzewany płód chętnie. Pour vous perfectionner dans les sciences agronomiques, pratiquez-les toujours. La nature productive est très-généreuse, elle sert même le pécheur. Mais si vous vous mettez à manger les rejetons de votre bétail, vous avancerez la décadence de votre économie. Pour avoir toujours de la réussite, profitez du fruit nouveau-né qui est sain et fort. — 10. Musi ten mieć skuteczne wyrzynanie, który na około chodzi i poprawia szkodliwość — kto błogo za wszystkiém patrzy, orzeźwić musi miano — świetne źrzebięta chcąc mieć, czuwaj i weśnie, aby nie urywały — upodobaniem w stanie swoim, dopomaga twórczość Boża! Celui qui n'est pas oisif dans sa ferme et qui tâche d'en extirper les défauts, aura du succès dans la propagation de son bétail. L'agriculteur vigilant augmentera sa fortune. Si vous voulez avoir des poulains excellents, surveillez-les jour et nuit, pour qu'ils ne montent quelque créature. La nature divine sera favorable à celui qui se plait dans son état. — 11. Kiedy się ma stałość w obdziaływaniu, twórczość

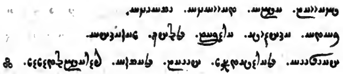

osiągnąć się musi — aby się miał byt zapewniony, natężaj sil i chodź wszędzie, — to się da, świat oddawszy się cnocie, — on wszystko mieć musi — dorobiwszy się gorliwą pracą a starannością, zabłysnąć wam musi wiosna przeciągła! Si l'on fait couvrir avec la plus grande attention, on peut acquérir les faveurs de la nature productive. Pour assurer votre existence, efforcez-vous et courez partout dans votre économie. Le peuple en s'adonnant à la vertu, aura tout, oui, il doit tout avoir. Devenus riches à force d'avoir travaillé et d'avoir tout soigné, un printemps éternel vous éclairera.

L.

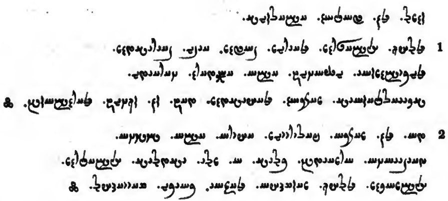

Weźmijcie się wy do małżeństwa, a błogosławionymi być musicie! Mariez-vous et vous serez bienheureux.

1. Aby żyć błogo i wszechmożnie, wybierzcie sobie Bega wiary godnego — dużym starającemu się stać, ziści się byt, karmiąc byt swój trawką — grzesząc przeciwko twórczości, wszedłszy na posadę, — tedy nigdy z tego nic nie będzie — zawierzcie temu! Pour vivre dans le bonheur et dans la puissance, choisissez-vous un Bègue (président) digne de foi. Celui qui désire la grandeur, réalisera son désir, en nourrissant son bétail de bon foin. En commettant des péchés contre la nature productive, après avoir fondé votre ferme, vous ne gagnerez rien — croyez-moi. — 2. Ta

Digitized by Google

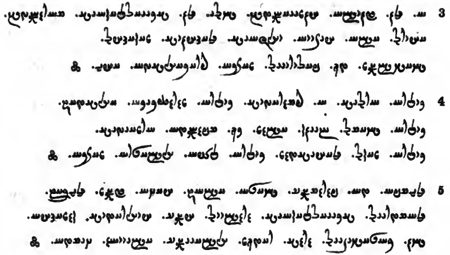

twórczość, ma być wam pierwszą rzeczą, a Bóg da wam jedzenie — aby być takimi, spokojowi oddajcie się, a stać się możecie wedle chęci wladnymi — ze smakiem błogo mieć się możecie, — tylko starajcie się udzielać i kochać bliźniego! Que la nature productive vous soit la chose la plus importante, alors Dieu vous donnera tout. Pour devenir de tels agriculteurs, aimez la tranquillité et vous serez puissants selon vos désirs. Ayant un bon goût, on peut devenir heureux — mais soyez affables, et aimez votre prochain. — 3. A kto z was chce mieć bydełko, niech się niém zajmuje — kto zaś z was ma grzechy, niech się oczyszcza — Bóg się objawi — chyżo tylko niech się uwija świat — on wszystko mieć może! abyś stał się czémś, staraj się przodkować — twórczość wdawszy się, wszystko mieć musisz!. Celui qui veut avoir des bestiaux, doit s'en occuper — celui qui a des péchés, doit s'en purifier. La providence divine se manifestera — que le peuple soit actif, car il peut tout avoir. Pour devenir quelque chose, tâchez de vous distinguer — la nature productive s'en mêlant, fera tout réussir. — 4. To co sobie przysposobicie, wszystkim doradném będzie — co zaś umorzycie, odstanie od was — to co się znajdzie, niech będzie upragnioném — to co jest świętém, niech was uspokoi — gdzie jest do mienia, tam wejść w posadę — to co ma być twoim, twórczość tém włada. Tout ce que vous élevez, peut être utile à tout le monde, mais ce que vous faites mourir, ne servira plus à personne. Aimez ce que vous produisez — et soyez contents de ce qui est sain. Pour vous enrichir, établissez-vous une ferme — la nature productive a sous sa protection tout ce qui doit vous appartenir. — 5. Wszystko to przesięgaj, co się udać może — z tego, bydełko się wyda — sianożęć uprawiaj — błądź nawet rzeźwo — abyś miał coś, krzep się, a mieć musisz — kto się wdaje, niech się rzeźwo wdaje — ratującym chcąc być, zażywiaj się na czysto. Sachez distinguer ce qui peut réussir — de cette manière vous ne propagerez que de bon bétail. Cultivez les prairies — si vous commettez même une faute, ne vous découragez pas — pour avoir quelque chose, travaillez de toutes vos forces, vous pourrez tout gagner. Si vous entreprenez quelque chose, ne perdez pas le courage — en-

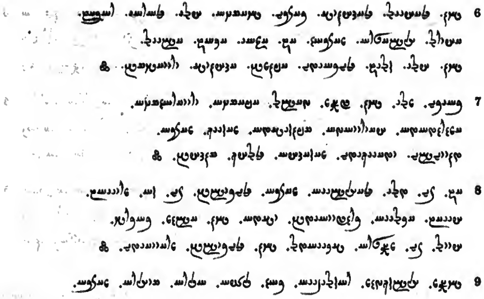

richissez-vous honnêtement, pour vous tirer de la misère, et les autres. — 6. Kto w błogości, ludowi niech się udziela — takim będąc, warzonkę rad udzielać powinien — Bóg wszechmocnym jest stwórcą — pogrzeszywszy lud nawet, on go żywi — kto ma, a nie zechce wydawać opojenia, świat mu był przerwie! Celui qui prospère, doit être miséricordieux — dans cette position, aimez à distribuer de la soupe parmi les pauvres. Le Dieu tout-puissant est créateur et très-miséricordieux — il nourrit même les pécheurs. Celui qui a de quoi et ne veut pas nourrir les orphelins sera poursuivi par tout le monde. — 7. Niech się ma datkowanie — kto ma bydło, ten i wodę i krzewa mieć powinien — jeno nie umarzajcie płódu trzody — pojmujcie owszem myślą twórczość — tak żyjąc, wy się ucieszycie — wy się mieć musicie błogo, rzkomo uprzedzenia! Soyez miséricordieux — celui qui a des bestiaux, doit tâcher d'avoir de l'eau et des prairies. Mais ne tuez pas le produit des troupeaux, tâchez de deviner l'idée de la nature productive. En agissant ainsi, vous serez heureux et vous serez riches, quoique vous soyez encore superstitieux. — 8. Zyjąc ty nawet po zwierzęcemu, twórczość wyda życie niepodobnym nawet sposobem — mruczcie o tém — mając zaprowadzenie gospodarki, drogi żywioł ustać musi, wdzierając się chucią doń — ów, co żyć będzie, mędrkując, mocno zgrzeszy — on li tylko na dużego wyrośnie brednia! Si vous vivez en bête, la nature ne vous donnera que des avortons, d'une manière inconcevable — parlez-en à tout le monde. Dans votre ferme, si vous abusez des créatures de bonne race, elles se gâteront pour toujours. Celui qui ne fera que radoter, pèchera gravement — il ne sera jamais qu'un radoteur. — 9. Aby upodobać w gospodarce, rano wstawaj, — inaczej dać musi twemu ogniwu wyśmianie twórczość — abyś miał chęci spełnione, bądź chętnym, uprzejmym i dobroczynnym — abyś się rozżył drogiémi istotami, pokochaj wszelkość. Pour

[illegible] &

10 [illegible] &

11 [illegible] &

12 [illegible] &

vous plaire dans l'agriculture, soyez matinals — autrement la nature productive se moquera de vous. Afin que votre volonté s'accomplisse, soyez appliqués, complaisants et bienfaisants. Pour vous enrichir des créatures de valeur, plaisez-vous dans la vie rurale. — 10. Abyś miał to, czego niemasz, nic nieuśmiercaj, — innego rodu jest twórczość — kto darzy drugich, ma zasługę — dużym bywa ten, co głos za sobą posiada — mając się bogato, zbawcą stań się — błogim jest bydło posiadający. Pour que vous ayez ce que vous n'avez pas, ne tuez rien — la nature productive se venge. Celui qui est bienfaisant a son mérite — c'est un homme puissant, qui a pour lui la voix de tout le monde. Etant riches, devenez sauveurs, — celui qui propage le bétail est puissant. — 11. Kto zarywa żywiołu, wbrew woli uczonego Zoroastra, — temu twórczość nieposłuży — kto błogo ożywiać i opająć będzie to, co jest świętém, — uspokoi się — kto błogo i wonnie żyć będzie, rozbogacieje, — on i nieczystéj krwi żywioł rogaty, orzeźwi! Si vous empêchez la propagation du bétail, contre la volonté de Zoroastre, la nature productive ne vous servira pas. Celui qui tâchera d'élever et d'allaiter les créatures de prix, trouvera la tranquillité. L'agriculteur appliqué et vivant vertueusement, s'enrichira — il réussira à purifier les bêtes à cornes abâtardies. — 12. Nie spodoba się ten Bogu, co wyjebuje, kawenczy się gwałtem, i prze członkiem ziemię — wedle praw uczonego Zoroastra, powinien każdy wrywać się statecznie w ciałko żony — mając kto żywioł trawą paszący się, a wdziera się weń, — on wszy zażywia! Dieu n'aime pas celui qui abuse des créatures, ni celui qui se masturbe par force, ni celui qui frotte son membre viril contre la terre. D'après les lois du savant Zoroastre, chacun doit embrasser sa

Digitized by Google

[illegible] 13
[illegible]
[illegible]

[illegible] 14
[illegible]
[illegible]

[illegible] 15
[illegible]
[illegible]

[illegible] 16

femme. Celui qui a des bêtes broutantes, et qui les viole, ne fait que propager de la vermine. — 13. Te drogie istoty nie trzeba umarzać — prawa Boże orzeźwiają nas w tém — przerywając życie istotom krwistym, przyczynia się do zniszczenia rolnictwa — chętnie grzesząc bez przestanku, staje się czlowiek nędznym i piechoto chodzić musi. Il ne faut pas tuer les créatures de prix — ce sont les lois divines qui l'enseignent. Celui qui fait mourir les créatures sanguines, cause la destruction de l'économie. L'homme commettant des péchés volontiers et sans cesse, devient misérable et sera obligé de marcher à pied. — 14. Niewyda nic trwalego, zarwana istota, — i ścierwem trąci przy welelaniu się w ten żywioł trawą karmiący się — bydlę sobie wybrawszy, a w miłość się z niém wdawszy, i grzesząc na silno, — to będzie psiarstwem — kto ma pociąg do spuszczenia wody chuci, drugiéj istocie niech się odda, a ta mu da. La créature violée ne produit rien — elle pue comme un cadavre, étant violée. C'est un chien, pas un homme, qui ayant choisi une bête, en devient amoureux et pèche continuellement. Celui qui a besoin de satisfaire à son instinct sexuel, doit s'allier à une femme, — elle s'offrira à lui. — 15. Abyś miał nagrodę, wzmagaj się w żywioł po Zoroastrowsku — wyszukuj ich sobie pary — ogiera skutecznie zadającego, Bóg twórczości sciesie ci, abyś wycelował, — to wam da blogość, mając podobne życie — upodabajcie sobie w tém, co was żywi! Pour avoir la récompense, pourvoyez-vous de bêtes, selon les conseils de Zoroastre — cherchez de jolies paires pour les accoupler. Le Dieu créateur vous créera un excellent étalon, pour que vous vous distinguiez. Menant une telle vie, vous deviendrez heureux — plaisez-vous dans ce qui vous nourrit. — 16. Ten podobnie, kto się kopie we wszelkim rodzie końskim, usiłując niby wzmódz się do władzy, on nędzarz — świat upodobawszy sobie w podobném postępowaniu, zjada czysty swój dochod, któryby mógł mieć —

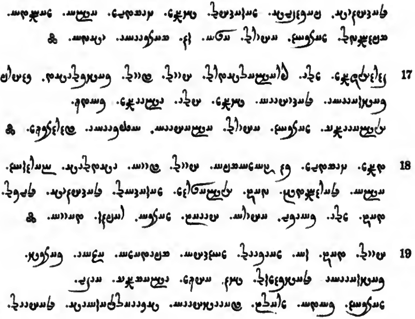

święć tylko twórczość Boga, a w te rzeczy się niewdawaj, — to i ustalić się musisz. C'est aussi un homme méprisable, qui en commettant des oeuvres de la chair avec ses juments, croit cependant les propager. Le peuple trouvant du plaisir dans une conduite semblable, detruit les revenus, qu'il pourrait avoir. Estimez les créatures de Dieu, en méprisant cette mauvaise vie — vous vous affermirez dans votre économie. — 17. Aby się módz od tego ustrzedz, niech się lud między sobą zażywia — kto zaś do bydla się bierze, on się w ścierwo wdaje — prawami Boga obdarzonemu, blogo iść ma — on mając co jeść, niech żyje i biednym datkuje — chcąc mieć twórczość, Bóg tam być ma przytomnym — cierpliwemu, dobrze idzie! Pour vous en préserver, vivez honnêtement avec vos femmes, — car celui qui vit avec le bétail, s'abaisse à l'égal de la bête. L'homme connaissant les lois divines, doit se conduire vertueusement, — il doit, s'il a de quoi vivre, faire aussi des aumônes. Celui qui veut gagner des créatures productives, doit d'abord gagner la grâce de Dieu. L'homme patient réussit toujours. — 18. Istotę czystéj rasy, przypuszczaj do ogiera — kto żywioł hoduje, stale jeść będzie — mając wiarę w Boga, tedy wielmożnym mieć się można — lecz lud wydawać plody ma! — tedy, mając się ku Bogu, znajdzie się twórczość, przekarmiając tęgo. Ayant une bête d'un sang pûr, faites la féconder — celui qui élève le bétail, vivra bien. En croyant en Dieu, on peut devenir très-riche — que le peuple tâche d'accroître les produits. Si vous vous dévouez à Dieu, vous aurez des créatures productives qui vous nourriront. — 19. Ów tedy, co nie najdzie krówek potemu, musi się zdać na los — postępującemu prawnie, wydać się musi karm — on mieć będzie życie wygodne — twórczość ob-

20 [illegible]
[illegible]
[illegible]

21 [illegible]
[illegible]
[illegible]

22 [illegible]
[illegible]
[illegible]

darza, — niech to powtórzy ożeniony — grzeszy zaś ten, co samotnie wegetuje. Celui qui n'a pas de bonnes femelles, doit se soumettre à son sort. L'homme agissant loyalement, aura sa nourriture — il vivra commodément. La nature productive est large — répétez cela, vous qui êtes mariés, — celui qui vagabonde en garçon, pèche toujours. — 20. Otóż tedy, wy nie zażyjecie się nigdy, nie oddając się wychowywaniu wszelkiego żywiołu, z miłością — błogo mieć się musi ten, co się ma ku wychowywaniu, — taki się uspokoi — aby posiąść miano z łaski twórczości, trzeba się z nią sprzymierzyć — to do czegoś przywiedzie! Il est sûr que vous ne serez jamais riches, sans élever toute sorte de bestiaux avec attachement. Celui qui les élève, sera riche — il sera tranquille et libre. Pour avoir sa richesse, par la grâce de la nature productive, il faut se confédérer avec elle — vous en aurez du profit. — 21. Uspokójcie się więc, bo kto świątobliwym nie jest, ten czystą szkodliwość wydawać musi — abyś poznał prawa Boże, spajaj, pojmuj one — żyj więc błogo, a wszechmoc mieć możesz — twórczość, Bóg daje — twa zatem wonność szczęścia, zależy od twego prowadzenia się. Ne craignez alors rien — l'homme impie ne produira que des choses nuisibles. Pour connaître les lois divines, tâchez de les concevoir — vivez honnêtement, et vous serez très-riches. C'est Dieu, qui est l'auteur de la procréation — votre bonheur dépend de votre conduite. — 22, Aby to mieć, wypada z tego: aby wejść w posadę, i uczyć się ciągle — pokarm z twórczości, da Bóg — kto usiłować będzie, ten ją mieć musi! — tym sposobem żyjąc, ty mieć musisz, co zechcesz, — na około zwłaszcza działając i płody wyjmując. La conclusion de notre raisonnement est que, pour devenir riche, il faut fonder sa ferme et apprendre toujours. Dieu donne la nourriture par la nature productive — celui qui est appliqué, aura ses faveurs. En vivant ainsi, vous aurez tout ce que vous voudrez — surtout en surveillant votre ferme et en exploitant la terre.

Digitized by Google

LI.

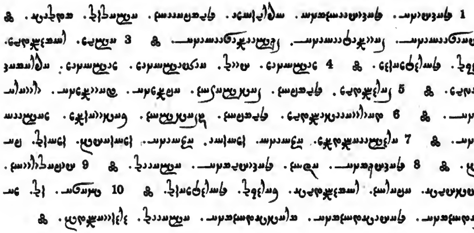

1. Szczęście osiągnione, i szczęście mogące się nadal osięgnąć, zależy od przypuszczania stósownego — błogo usiłujcie stale. Le bonheur gagué et le bonheur ponvant être gagné, dépend de la manière, dont vous faites convrir le bétail — vivez honnêtement. — 2. Starajcie się więc mieć żywioł trwały i przetrwały nawet. Tâchez d'avoir des bestiaux forts et durables. — 3. Aby być rozpartym w wygodzie, drogie istoty nabywać trzeba na wiarę zaręczoną. Ponr être à son aise, il faut acheter des bêtes, pour la valeur des quelles ou vous donue des garanties. — 4. Majętnym być może ów, co dobrze żyje — majętnym być może bardziéj ten, co dobrze żywioł rozrodzi. Celui qui vit vertueusement, peut être opulent — mais plus opuleut peut être celui qui propage bien les bestiaux. — 5. Przedsiębiorąc wszystkiém zażyć się na dobre, to jeno wodą rasową, a wywodem żywiołu — to się ma i z drzewami owocowémi. Eu entreprenaut de vons enrichir de toutes espèces de produits, ce ne sera possible, que par la propagatiou des premières qualités du bétail — cela s'enteud aussi des arbres à fruits. — 6. Rozpladzanie wszystkiego i dbauie o jego wychów, prawem jest mieszkańców. Le devoir des habitants est de propager et de soigner toute sorte de prodnits. — 7. Rzeźwość aby się miała, domowi należy, — z domownikami, gospodarz, dobrze ma się obchodzić. Le devoir dn maître de la maisou est de la bien diriger et de traiter bumaiuement les domestiques. — 8. Wonność, aby się nadała, — wonnością przejęci, żyć mają dobrze. Ceux qui désireut le bonheur, doivent vivre vertueusement, pour l'avoir. 9. Ufnego porodzie, chętnie chowaj — nieparzystość rozsadzaj — drogość wiernie ma się cenić. Elevez avec plaisir les créatures fertiles — défaites-vous des steriles et estimez les bêtes de prix. 10. To jest nowy sposób życia dla mieszkańców, wszedłszy na posadę i cnotliwie zostając — błogosławieni, co są tego godni! C'est une nouvelle vie pour les habitants eutrés dans leurs possessions et vivant vertueusement — les hommes pénétrés de la foi, en sont dignes.

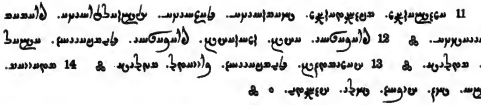

11. Błogosławiąc wszystko świętémi słowy, starajcie się oświecać, umować, i upodabajcie sobie życie wśród waszych sąsiadów. En bénissant tout de saintes paroles, tâchez de vous éclairer, de raisonner et d'aimer à vivre avec vos voisins. — 12. Między dziatkami, niech się ma miano, między dziatkami, wszystko błogo stać ma. Confiez une terre à vos enfants, devenus grands — qu'ils vivent heureusement et tranquillement. — 13. Mieszającego się we wszystko, zadzierać statecznie. Réprimandez l'homme qui voudrait se mêler de tout. — 14. Kto statecznym stał się, ten jest udatnym — taki mieć się musi dobrze. L'homme constant saura vivre avec tout le monde — il réussira en tout.

LII.

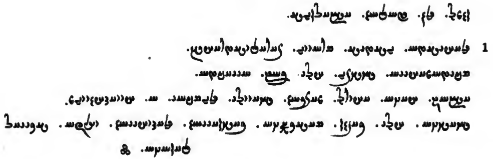

Bierzcie się wy do małżeństwa, a uszczęśliwicie się! Mariez-vous, et vous serez bienheureux.

1. Wszedłszy na posadę rolniczą, czysto żyjcie na wzór Zoroastra uczonego, — bo jeżeli ów wda się w życie zwierzęce, nastać musi z tego, że Bóg twórczości, za jednego wszystkim, a tęgo, da się uczuć — takowe postępki wydaje zasiedzenie się — lecz prawa wonności Bożéj uchodzić muszą szkodliwe grzechy. Ayant pris possession d'une ferme, vivez vertueusement à l'exemple du savant Zoroastre; car si quelqu'un voulait vivre en bête, Dieu ferait sentir sa justice à tout le monde pour la faute d'un seul homme. Cette conduite produit la paresse — les lois divines doivent convaincre ces péchés nuisibles.

2 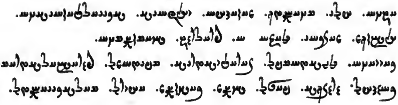

3 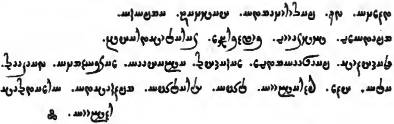

4 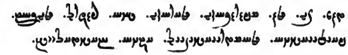

2. Udałoż się komu, że oszczędził swój dobytek, już on tém uchodził takową szkodliwość — dla przypodobania się twórczości, bierz na rozum a orędzuj jasność Boga — wydać się przez to wówczas musi ród wszystkich koni, jakie Zoroastr uczony zaleca chować i przestrzega — aby rolnik wydawał rzeźwo płody, chodzić ma wszędzie i nauczać prawa, jakie Bóg dla szkodzących sobie nadał! Celui qui a su épargner sa fortune, a évité par cela ce qui a pu lui unir. Pour plaire à la nature productive, pensez bien et prêchez la clarté divine. De cette manière vous aurez toute sorte de chevaux que le savant Zoroastre conseille et recommande d'élever. Pour que l'agriculteur réussisse, il doit etre vigilant et enseigner les lois que Dieu a données, pour qu'on ne se nuise plus contre sa volonté. — 3. Starając się wydać pierwszą a czystą rasę, musi się mieć piękne konie — poprobójcie tego — one żywo i tęgo rwać będą, iście po Zoroastrowsku — świat skutecznie postępując, zbogacić się musi — znajdzie się u niego twórczość bardzo dobra, dając samą czystość krwi — to się nabędzie przez waszą krwistość w postępowaniu, — spajajcie tylko te myśli, a zaspokoicie się udatnością przypuszczania! En tâchant de produire la première race, vous aurez indubitablement de jolis chevaux! Essayez-le — ils seront utiles à tout, comme dit Zoroastre. Le monde, en agissant convenablement, s'enrichira — il aura des créatures productives de la meilleure race. Vous gagnerez cela par une bonne conduite — tâchez de comprendre ces pensées — vous serez tranquilles, sachant bien faire couvrir. — 4. Takowém życiem wyprzedzą wszyscy wiarą nadani, zwłaszcza kto z nich wedle przymierza wydawać płody będzie — ciągle sianożęciami zajmujcie się, a nastanie z tego chęci zadowolenie — błogo błogimi bądźcie — a zbogaci się świat, i czego tylko zapragnie, aby miał, mieć będzie niezawodnie — twórczości doda Bóg, prawami wonnémi rządzącemu się — zjadającemu zaś wszystko, figa! Par une telle

[illegible]
[illegible]

5 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

6 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

vie se distingueront tous ceux qui sont pénétrés de la foi, — et surtout ceux qui exploiteront les produits d'après les lois divines. Occupez-vous toujours des prairies et vos désirs seront satisfaits. Tâchez d'être vertueux — vous vous enrichirez et aurez tout ce que vous désirerez. Dieu augmentera le nombre des créatures productives à celui, qui observe les saintes lois, — mais à celui qui détruit tout, il ne donnera rien. — 5. Człowiek chętny ku bliźnim, bywa ochoczym do darzenia czego niebądź, i mównym — człowiek miły karmi, ujmuje, i mężów zdolnych wydaje — dającemu wyjadać biednym, i uczącemu praw Boga, udwoić się może byt — taki lud zbogacić się musi — stańcie się więc innymi, i wychowujcie innych — tak tedy żyć ma ów, co chce być zażyłym! L'homme aimant son prochain, est prompt à faire des dons de tout ce qu'il a, et ne ménage pas ses paroles. L'homme affable reçoit et nourrit les étrangers, et fournit des hommes capables à la communauté. L'homme donnant à manger aux pauvres et enseignant les lois divines fera croître sa fortune — une telle nation s'enrichira sûrement. Changez-vous alors et soutenez les autres — c'est ainsi que doit vivre celui qui veut être riche et heureux, — 6 Tak, i mieć się ma człowiek, i tak działać — drudzy tém się ratują, ujęci uspionemi namiętnościami — drugiego uświęca to, że on karmi ciała parzyste — ptastwo dobieraj w pary, duży zwłaszcza pokarm wydające — ucć one pokarmem — oceniaj szczególnie owe, co noszą płyn jaj wielkich — odłóż je na stronę, aby się przyjęły — ty z nich mieć musisz kurczęta dubeltowe! C'est ainsi que l'homme doit agir, s'il veut avoir ses aises. Les uns se sauvent de la misère, ayant su assoupir ses

[illegible] 7
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 8
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 9

désirs charnels. Les autres s'enrichissent, en élevant les paires de bonne race. Accouplez la volaille et principalement celle qui pond de grands oeufs et apprivoisez-la par une bonne nourriture. Estimez la volaille qui pond de grands oeufs — faites-la couver et vous aurez des poussins extrêmement grands. — 7. Aby się wam udała nagroda, starajcie się mieć mnogo bydła — znajdzie się tu przychowek złocisty, niemając potrzeby łechtania go i kłopotu — parzysty zalecajcie po orania żywioł — potrzeba mniemać drogością, gdy się odosobniła para — wyżywiajcie więc bardziéj bydło trwałe, aniżeli ptastwo — nabędziecie przez to wodę rasową — należy o tém powtarzać! Pour gagner la récompense de votre travail, tâchez d'avoir beaucoup de bestiaux. Vous aurez des rejetons d'or, sans avoir besoin de vous en soucier trop et de vous tourmenter. Recommandez à tout le monde d'avoir une bonne paire de boeufs pour le joug, car une paire bien choisie est inestimable. Aimez mieux élever le grand bétail que la volaille, car vous aurez de bonnes races — répétez cela à tout le monde. — 8. Inaczej postępując a duży żywioł wychowując, defektowość mieć musiecie — zajmując się wychowem wszystkiego, w krwistość ufać trzeba — usiłując wychowywać dzielny i krwisty żywioł, spokój miły się nabywa — oddawszy się zaś wychowu szkodliwości widnéj, starannie przyjdzie się go wyżywić — ratujcie się więc dwoistością — ów, tego się dzierżąc, — toż powtórzy — wielki więc żywioł utrzymujcie chętniéj! Si vous agissez autrement, en élevant le grand bétail, vous aurez des bêtes défectueuses. En vous occupant de tout, il faut que vous ayez confiance aux forces et à la santé de vos créatures productives. En élevant des créatures fortes et robustes, vous trouverez la tranquillité — mais en élevant des créatures avec des défauts, vous ne trouverez que beaucoup de peines et beaucoup de soins pour les nourrir. Enrichissez-vous alors, en tâchant d'avoir de bonnes paires — celui qui y réussit, le dira à tout le monde — occupez-vous alors d'avantage du grand bétail. — 9. Duży

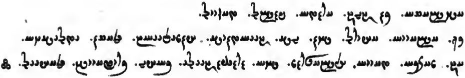

wychowując żywioł, on wyżywia się prościéj, — i lud przez to, bardziéj się karmi i rad temu — zająwszy się wychowem dużego ptastwa, jaja połegają często cielistość — ale kogo ożywi Bóg, ten musi obdziaływać się umem — wszystkiego więc probujcie — ale, jest twórczość tak wszechmocna, że kto i jaja wysiaduje, dają się mu drogie ptaki! Quant au grand bétail, il s'élève plus simplement — le peuple s'en enrichit plus facilement et avec plus de contentement. Si vous élevez les grandes espèces de volaille, vous remarquerez que ses oeufs pourrissent souvent et détruisent la chair. Celui qui est éclairé par Dieu est contraint à agir d'après sa raison — essayez tout. Mais la nature productive est si puissante qu'elle donne de grands poussins à celui qui fait couver les oeufs.

NB. Tu jest koniec poematów Zoroastra, pisanych w 3, 4. 5 i 6 wierszach rymowych i bez rymów. C'est la fin des poèmes de Zoroastre ecrits en rimes de 3, 4, 5 ou 6 strophes, — ainsi que sans rimes.

LIII.

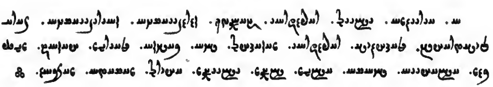

Ale dosyć — każdy starać się ma być udzielnym i wolnym, żyjąc w związku Bożo-małżeńskim i dziejąc mężów a niewiasty na wzór Zoroastra! — lud w takim związku zostający, zbogacić się musi! kto zaś poznał prawa wiary, ten się ucieszy nagrodą — on sobie wynajdzie jadło i mieć się będzie w życiu wygodném — Bóg, jest największym twórcą! Bref — chacun doit tendre au bonheur et à la liberté, en vivant dans le mariage, institué par Dieu et en élevant des hommes, ainsi que des femmes, à l'exemple de Zoroastre. Le peuple vivant ainsi, sera sûrement riche. Celui qui a appris les lois divines, se réjouira de la récompense — il saura se procurer sa nourriture et il vivra commodément — Dieu est créateur le plus grand!

LIV.

1 [illegible]
[illegible] & 2 [illegible]
[illegible]
[illegible] & 3 [illegible]
[illegible] & 4 [illegible]
[illegible] & 5 [illegible]
[illegible] & 6 [illegible]
[illegible] & 7 [illegible]
[illegible] & 8 [illegible]
[illegible] &

1. Wszyscy ożenieni, będą niechybnie ciala trwalego i ozdobnego — oni, ustawszy wdawać się ze ścierwem, będą się kochać statecznie, utrwalając spłodzone dziatki i z niémi się wożąc. Tout homme marié aura bien sûr l'air sain et beau. Ayant cessé de vivre avec des bêtes, ils s'aimeront, en tâchant d'assurer l'existence de leurs enfants et en les élevant honnêtement. — 2. W parę zjednoczeni, oni oddadzą się wyszukiwaniu pokarmu, — i dyć pokarm mieć będą — raz ożenieni, oni będą świątobliwymi, chętnymi do ratowania siebie i drugich, oraz blogosławionymi. Deux personnes liées par le mariage, chercheront ensemble leur nourriture et l'auront sans doute — une fois mariés, ils deviendront pieux, tâcheront de s'enrichir eux-mêmes ainsi que leur prochain, et seront bienheureux. — 3. Jacy zaś nie ożenią się, i niemając potrzeby trzodę mieć i patrzyć za nią, — myślić muszą ciągle o pokarmie. Les hommes qui ne se marieront pas et qui n'auront pas de troupeaux à surveiller, seront contraints à penser toujours à leur nourriture. 4. Jacy, nie przygotuwją sobie stogi, aby mieć gotowy pokarm i siano. Les hommes qui ne prépareront pas de meules, pour avoir de la nourriture et du foin. — 5. Tacy, nie będąc żonatymi, i niemając potrzeby mieć trzody i patrzyć za nią, — myślić ciągle muszą o przekarmieniu siebie. Et qui ne s'étant pas mariés, n'auront pas de troupeaux à surveiller, seront contraints à penser à leur nourriture. — 6. Tacy, nie przygotują sobie stogi, aby mieć gotowy pokarm dla siebie, i siano. Ils ne mettront pas leur foin en meules, pour avoir leur nourriture et du foin pour le bétail. — 7. Tacy nie będą istnieć, dla nagrody — a pracując dla nagrody, nagroda znaleść się musi. Ils ne travailleront pas pour gagner quelque chose, et cependant en travaillant pour être à son aise, on peut y parvenir. — 8. Pierwsi zaś pracując, przyspasabiają sobie na zapas —

9 [illegible] 10 [illegible]
11 [illegible] 12 [illegible]
13 [illegible] 14 [illegible]
15 [illegible]
16 [illegible] 17 [illegible]
[illegible]
[illegible] 18 [illegible]
[illegible]
[illegible] 19 [illegible]
[illegible] 20 [illegible]

ostalność zaś zostaje u nich aż do przerwania się życia. Mais ceux-là travaillent et ont toujours des provisions — ils en auront jusqu'à leur mort. — 9. Tego im nikt nie ujmie — to porusza-jąca jest wiara! Personne ne les leur soustraira — c'est la foi pénétrant le coeur de l'homme, qui les en garantit. — 10. To daje wiara — to szczególnie zażywia. C'est ce que donne la foi, — c'est ce qui enrichit l'homme. — 11. To jest uczynność — to dobroczynność wiary. Elle donne l'affabilité et la magnanimité. — 12. To czyni miłość obopólna — to najczystsza miłość. Elle fortifie l'amour mutuel, l'amour le plus pur. — 13. To jest udatność — to jest dorobek oczewidny. Elle cause la réussite — elle procure le gain visible. — 14. To do pracy zachęca — to dużym człowieka czyni. Elle encourage au travail — elle agrandit l'homme. — 15. Zdziała się takim ten, co statecznie objaśnia się — to jest: takiemu udaje się zawsze twórczość. Celui qui s'éclaire constamment, peut aussi avoir ce bonheur — la nature productive ne l'abandonnera jamais. — 16. Komu uprzedzenie przeszkadza być wiarą przejętym, niech się ożeni. L'homme que la superstition empêche de se pénétrer de la foi, n'a qu'à se marier. — 17. Jak dla pastucha prostego potrzebne jest małżeństwo, tak i dla pastucha własnéj trzody użytecznym jest stan małżeński; bo oni się w nim rozkochają i zażyją. Le mariage est aussi nécessaire au simple berger qu'au possesseur des troupeaux, — car ils seront contents de leur état et s'enrichiront. — 18. On we wszystkiém błogosławiony, obstaje za wszelką błogością — on doradnie i rad kocha swą oblubienicę — pracując on zawsze, aby brał, — więc mnuje, starannie płód hoduje, i stara się dobrać do wielkiéj trzody. Un tel homme béni dans toute chose, tâche de profiter de toute chose utile — il aime sincèrement sa femme et en est content. En ne travaillant que pour son avantage, il réfléchit, il élève soigneusement les nouveau-nés et s'efforce d'avoir un grand troupeau. — 19. Utrzymując się cnotliwie, można coś mieć, — doświadczajcie tego! — przez małżeństwo świątobliwe i podtrzymujące się, można być błogosławionym — doświadczajcie tego! En vivant honnêtement, on peut avoir quelque chose — essayez cela. Par un mariage honnête et s'entretenant mutuellement, on peut être très-heureux — essayez cela. — 20. Stale

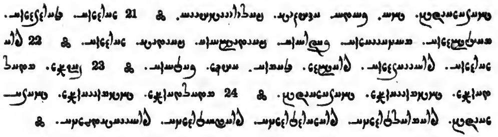

uczyó się, probujcie — kto się oddał gospodarce, ten musi być pierwszym. Tâchez de vous instruire continuellement — celui qui s'est voué au travail agricole, doit exceller au-dessus des autres. — 21. Jak się zaleca, tak się czyni — jak się czyni, tak się uczyni — oddawszy się zaś bezprzestannéj pracy, zawsze napominać trzeba. Comme vous ordonnerez quelque chose, on le fera — comme on le fera, il sera fait — après vous être adonnés à un travail continuel, il faut que vous encouragiez toujours les ouvriers à travailler. — 22. Rozmawiając rozsądnie i zgodnie działając, tam ciągla wiosna dla dziatek. En raisonnant prudemment et en agissant honnêtement, un printemps éternel se présentera aux enfants de la famille. — 23. Bega statecznego i oświeconego, starajcie się mieć sobie. Tâchez d'avoir un Bègue (président) honnête et prudent. 24. Statecznymi i uczonymi ludźmi, starajcie się zaopatrzyó — za pośrednictwem ich, wy się ucnotliwicie, rozsądnie mówić musicie i ożenicie się z témi, co drudzy posiadają! Tâchez de vous entourer d'hommes honnêtes et savants. Dans leur société vous deviendrez honnêtes, vous raisonnerez prudemment et une fois entrés dans des liaisons honnêtes vous posséderez ce que les autres possèdent.

LV.

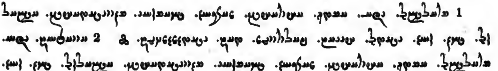

1. Czysto postępuj, a staniesz się miłym Bogu stwórcy — oświecając się, z uprzedzenia się oczyścisz — kto nie zechce tak postępować, w pierwszości życia pozostanie — tedy on ustać zupełnie musi. Agissez vertueusement et le Dieu créateur vous aimera en s'éclairant, on se défait des fausses idées — celui qui ne veut pas se conduire ainsi, ne sortira jamais des crimes de la vie primitive — il cessera d'exister — 2. Puściwszy się w chód, cnotliwie żyjcie, — a staniecie się dla Boga stwórcy — kto się oświeca, ten z uprzedzenia się uwolni — ktoby i

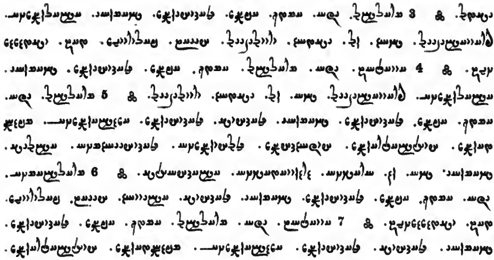

nie chciał, niech tak idzie. Après avoir entrepris une carrière vivez vertueusement, et vous aurez le Dieu créateur pour vous — celui qui étudie constamment, se délivrera complètement de la superstition ancienne — si l'on ne voulait pas même m'écouter, qu'on me suive aveuglement. — 3. Cnotliwie idący, woda wonna go ubytni — uczący się, błogo prowadzić się musi — kto nie zechce ustać zrywać owocu zakazanego ten się mieć musi popierwszemu — tedy on ustanie zupełnie. L'eau bénite aidera celui qui veut devenir vertueux — celui qui veut apprendre quelque chose, doit vivre honnêtement — celui qui ne voudra pas renoncer au fruit défendu, ressemblera à une bête — il cessera d'exister. — 4. Puściwszey się w chód, cnotliwie prowadźcie się — woda święcona was ubytni — ucząc się, błogo prowadzić się musicie — kto tu nie ustanie, zrywać owoce musi! Après avoir entrepris une carrière, vivez vertueusement — l'eau bénite vous perfectionnera — celui qui veut apprendre quelque chose, doit vivre vertueusement — celui qui sera infatigable, cueillera les fruits de son travail. — 5. Czysto idąc, ustatkować się musicie wodą wonną — usilujący się oświecić lud wonnością, przeżegnaniem a święceniem, wszystko się mu wyda udatném, — i błogim a błogosławionym stać się musi — oświecajcie się! — ale, kto nie upodoba sobie w spokojności, ten rozpłynąć się i niszczyć musi, chcąc niechcąc. En agissant honnêtement, l'eau bénite vous perfectionnera — les hommes qui tâcheront de parvenir au bonheur, en se bénissant et en s'aspergeant d'eau bénite, réussiront dans toutes leurs entreprises et seront heureux et bienheureux. Eclairez-vous alors — mais celui qui ne se plaira pas dans la tranquillité, périra coûte qu'il coûte. — 6. Chcąc się zupełnie oczyścić, pokrapiaj się święconą a wonną wodą — oświecając się świat a niepostępując jak należy, on musi do pierwszego stanu powrócić — tedy on zupełnie ustanie! Pour vous purifier à fond, aspergez-vous d'eau bénite et odoriférante — le peuple qui veut s'éclairer, en n'agissant pas, comme il faut, reculera à son état primitif et cessera d'exister. — 7. Puściwszy się do cnoty, woda błogosławiona udoskonali go — usilujący się oświecić lud wonnością a żegnaniem świętém, wszystko mu się wydać udatném, i błogim a bło-

[illegible]

[illegible] 8 [illegible] &

[illegible] o &

gosławionym stać się musi — oświecaj się! — ale kto sobie nie upodaba w spokojności, ten się rozpłynąć musi chcąc niechcąc. Ayant embrassé la vie vertueuse, l'eau bénite vous perfectionnera — etc. voir ci-dessus No. 5. — 8. Chąc być cnotliwym, żegnaj się wodą święconą — świat uczyć się żyć powinien! Si vous voulez devenir vertueux aspergez-vous d'eau bénite — le monde doit apprendre à vivre.

LVI.

ÇREOSCH - YESCHT. [illegible]

I.

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1 & [illegible]

[illegible] 2 & [illegible]

Oto czysta cnota. — Voici la pure vertu.

Czystym stać się usiłujcie — rozpladzajcie ciało wasze — zmędrzajcie się, aby udzierżyć żdzierców — upodobajcie sobie w stanie waszym — przytém oświecajcie się, umujcie, i upodobajcie sobie w sąsiadach waszych. Tâchez de devenir honnêtes — propagez votre foyer — consultez-vous, comment repousser les brigands — plaisez-vous dans votre état — et en même temps éclairez-vous, raisonnez et aimez à vivre avec vos voisins. — 1. Czysto żyjąc, stać się można urodzajnym i wiarą przejętym — oddawszy się błogosławionemu małżeństwu, stać się można uratowanym — doświadczajcie tego. En vivant honnêtement, on peut prospérer dans sa ferme et se pénétrer de la sainte foi — l'homme marié peut se sauver de la misère — persuadez-vous-en. — 2. Kto chce być pierwszym w twórczości i nadanym, niech zawsze przeciera biorątko z oliwą.

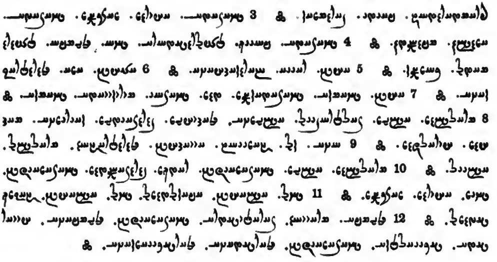

Celui qui veut exceller et prospérer dans sa ferme, doit toujours nettoyer la lampe, pour qu'elle brûle clairement pendant la prière. — 3. Aby mieć sobie Boga twórczego, należy wszystko omawiać świętémi słowy. Celui qui veut gagner la grâce du Dieu créateur, doit tout bénir de saintes paroles. — 4. Chodźcie wszędzie przy tworzeniu płodów — kto wszystko hoduje, obdarzonym być musi. Courez partout dans votre ferme productive — celui qui élève tout, peut tout avoir. — 5. Miéjcie się rającymi, dla przekarmienia wszystkiego. Aimez à secourir les malheureux. — 6. Starajcie się być przenikniounymi wiarą Boga. Pénétrez-vous de la sainte foi de Dieu. — 7. Kto się ma ku nauce zawsze, tego nauka oczyścić musi. En aimant l'étude, elle vous purifiera. — 8. Czysto żyjąc trzeba się trzymać lampy jutrzennéj — aby być szczęśliwym, trzeba się strzedz — i niewiasty ustatkowane, rodzić muszą. Celui qui vit honnêtement, doit dresser la lampe matinière — pour être heureux, il faut être précautionné — les femmes corrigées seront fertiles. — 9. Mnogo już jest, co niechcą łączyć się pokątnie, stawszy się przejętymi — cnotliwie zatém żyjcie! Il y a déjà beaucoup de femmes auxquelles la vie vicieuse répugne, car elles ont embrassé la vraie foi divine — vivez donc vertueusement. — 10. Czysto żyć, starajcie się — ratować uchodzącego od nieszczęścia, usilujcie, — a zjednacie sobie Boga twórczego. Tâchez de vivre honnêtement — aidez chacun qui veut se tirer du malheur et vous vous concilierez le Dieu créateur. — 11. Ten będzie szczęśliwym, kto się dobrał do wody rasowéj — ten, co się stał dobierającym pary żywiołu dziéjczego. Celui prospèrera, qui a déjà une bonne race, ainsi que celui qui s'est pourvu des paires d'un bétail fort. — 12. Wszystko oczyścić na wzór Zoroastra, starajcie się — wszystko w trzodzie szkodliwe, przenikajcie — pracnjąc na ślepo, zaszkodzić sobie można! Tâchez de tout produire selon les préceptes de Zoroastre — prenez connaissance de tout ce qui pourrait nuire au troupeau — en travaillant au hasard, on peut perdre beaucoup.

2.

[illegible] 3 [illegible] 2 [illegible] 1
[illegible]
[illegible] 4 [illegible]
[illegible] 12—5 [illegible]

---

1. Voir ci-dessus §. 1. No. 5. — 2. Kto chce celować, lampę niech przeciera. Celui qui veut prospérer doit avoir soin de la lampe, afin qu'elle brûle clairement. — 3. Ten się w troje, w pięcioro zapomoże — ten się w siedmioro wzmoże — ten się w dziewięcioro zbogaci. Il augmentera son bien trois fois, cinq fois — il l'augmentera sept fois — il l'augmentera même dix fois. — 4. Na kolana przypadajcie, śród modlitwy, — i ciągle żegnajcie się świętémi słowy — przytém uczcie się, bierzcie na rozum, i upodobajcie sobie wśród sąsiadów waszych. Priez Dieu à genoux et bénissez-vous toujours de saintes paroles — outre cela apprenez, raisonnez et aimez la société de vos voisins. — 5—12. Voir ci-dessus §. 1. No. 5—12.

3.

[illegible] 2 [illegible] 1
[illegible] 3 [illegible]
[illegible] 4 [illegible]
[illegible] 5 [illegible]

---

1. Voir ci-dessus §. 1. No. 5. — 2. Kto się raz pierwszy ożeni, ten się z wad oczyści — lecz można się żenić i pięć razy, jak to uczynił Zoroastr uczony a błogosławiony. Celui qui se marie pour la première fois, se purifiera de ses défauts — mais on peut se marier cinq fois, si la femme meurt, comme Zoroastre l'a fait. — 3. Aby się dobrać do wody rasowéj, rozpytywać się trzeba — inaczéj nie zażyje się — inaczéj frasować się przyjdzie. Pour avoir le sang pûr de son bétail, il faut réfléchir — autrement on ne s'enrichira pas, — autrement on se tourmentera. — 4. Żegnając się świętémi słowy, uczcie się, bierzcie na rozum, i upodobajcie sobie w sąsiedztwie — bądźcie miłosiernymi! En vous bénissant de saintes paroles, éclairez-vous, raisonnez, et aimez à vivre avec vos voisins — soyez miséricordieux. — 5. Voir ci-dessus §. 1. No. 5.

Digitized by Google

4.

[illegible]

---

1. Voir ci-dessus §. 1. No. 1. — 2. Kto się droży w pracy uciążnéj, ten ani domu, ani sprzętów mieć będzie — on potém próżniacząc, żebrać musi — kto się więc z gospodarką ocierać nie będzie, ten marzyć musi o chorowitym żywiole, aby głód zaspokoić. Celui qui hésite de travailler assidûment, n'aura ni maison, ni ustentiles — devenu paresseux, il mendiera — celui qui ne se souciera pas de sa ferme, sera forcé à chercher les créatures maladives, pour calmer sa faim. 3. Aby coś mieć, trzeba się klamrą zaściegnąć, dla ciągłéj chęci w pracy — to jedno obdziaływa rzeczy nienalezione! Pour avoir quelque chose, attachez les pans de l'assiduité à votre ceinture — de cette manière vous gagnerez des choses rares. — 4. Voir ci-dessus §. 1. No. 5.

5.

[illegible]

---

1. Voir ci-dessus §. 1. No. 1. — 2. Siemienność posiadając, należy onę obdziaływać, — trzymając się praw czystości, i onę strzegąc. Ayant sa famille, il faut la soutenir et surveiller suivant les lois de la vertu. — 3. Kto wszystkiém się zajmuje, z tego cześć bywa, — ale wyżywiający się rolnik, zawsze ma być dziejczym. Celui qui s'occupe de tout, aura sa gloire — mais l'agriculteur vivant des produits de la terre, doit être toujours actif. — 4. Obyście się jeno wykazywali omawianiem świętemi słowy! Puissiez-vous seulement vous distinger par l'habitude de bénir tout de saintes paroles. — 5. Voir ci-dessus §. 1. No. 5.

6.

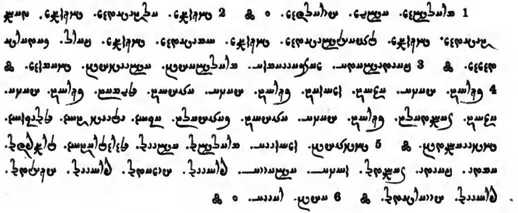

1. Czysto żyjąc, można być urodzajnym. En vivant honnêtement, on peut prospérer. — 2. W młodości, można się obdziałać, odziać — w młodości, można i pomoc odziać się — w młodości można wszystkiemu asystować — w młodości wyjść można na pierwszego karczownika roli. Pendant la jeunesse on peut faire beaucoup — pendant la jeunesse on peut secourir les autres — pendant la jeunesse on peut devenir le premier exploiteur. — 3. Postępujcież, oświeceni, i oczyszczajcie się — ożywiajcie się jasnością Boga! Agissez donc bien, vous qui êtes éclairés par la foi — vivez honnêtement et fortifiez-vous par les lois de la clarté divine. — 4. Twardo pracując, można się z tego dobrać do miana — twardo pracując, można się dorobić i wioski — twardo pracując, można i miasteczko nabyć — twardo pracując, można się spieniężyć — ale, są tu i grzechy, idąc i uganiając się za swym bytem! En travaillant assidûment, on peut gagner une ferme — en travaillant assidûment, on peut gagner un village — en travaillant assidûment, on peut même gagner une ville — en travaillant assidûment, on peut gagner de l'argent — mais on peut aussi perdre, en voulant atteindre ces gains avec trop d'empressement. 5. Mając miano, czysto żyć i wiarą Boga przejętym być trzeba — w odrętwieniu wegetując, niczego dożyć się nie można — postępuj więc, biorąc na um — postępuj w wydawaniu płodów — postępuj w dobraniu się do trzody. Ayant sa ferme, il faut vivre vertueusement et se pénétrer de la foi divine — l'homme végétant ne peut rien gagner — avancez donc, en raisonnant — avancez, en propageant les produits — avancez, en tâchant de vous procurer votre propre troupeau. — 6. Voir ci-dessus §. 1. No. 5.

9 [illegible] &
10 [illegible]
[illegible] & 11 [illegible] &

9. On nie będzie teraz to, do czego się dobrał — on się stanie pierwszym dobroczyńcą. Il ne fera pas périr ce qu'il a gagné — il deviendra le premier bienfaiteur. — 10. Między tém, niech tylko ten pierwszy pojmie wszystkie podania, a może i trwonić swój majątek — niech sobie i traci, zostając w ciemności — już on sobie drzwi otworzy! Cependant en tâchant de concevoir toutes les lois divines, il pourra quelque fois faire bonne chère — s'il dépensait même d'avantage dans son faux enthousiasme, il saura toujours s'ouvrir la porte de la prospérité. — 11. Voir ci-dessus §. 1. No. 5.

8.

& 1 [illegible] 2 [illegible]
[illegible] & 3 [illegible]
[illegible] & 4 [illegible] & 5 [illegible]
[illegible]
[illegible] & 6 [illegible] &

1. Voir ci-dessus §. 1. No. 1. — 2. Będąc Boga chwalącym i świątkującym, można się zażyć, ucnotliwić i zapanować, — dając zwłaszcza żarć biednym. Celui qui adore Dieu et observe sa sainte loi, peut s'enrichir, peut devenir heureux et peut se distinguer, en nourrissant principalement les pauvres. — 3. Strzeżcie zawsze, co jest do strzeżenia — pielęgnujcie zawsze to, co jest strzeżenia godném. Surveillez ce qui est digne d'être surveillé, — soignez toujours ce qui est digne d'être soigné. — 4. Te sieroty nazwą cię papą — one ciebie tak nazywać będą, przy spotkaniu — to ich będzie mowa! Les orphelins vous donneront le nom de père — ils vous appelleront ainsi à chaque rencontre — ce sera leur langage. — 5. Ciągle zajmujcie się wszystkiemi sierotami, opajając one — one wyrosłszy, mogą stać się pierwszymi — a będąc mądrymi, pierwsze płody zrywać potrafią. Souciez-vous de tous les orphelins, en les faisant allaiter — devenus grands, ils pourront se distinguer, ayant le bon esprit — ils sauront bien cueillir les premiers produits. — 6. Voir ci-dessus §. 1. No. 5.

9.

1 ❧ 2 [illegible] ❧

3 ❧ 4 [illegible] ❧

5 [illegible]

[illegible] ❧ 6 [illegible]

[illegible] ❧ 7 [illegible] ○ ❧

1. Voir ci-dessus §. 1. No. 1. — 2. Posiadając miano wiarą Boga przejęte, tysiącami statecznie one wydawać płody musi. Si votre ferme est peuplée des gens pénétrés de la foi divine, elle vous rapportera par milliers et constamment des produits. — 3. Voir ci-dessus §. 8. No. 3. 4. Obżarłszy się te sieroty, nie dawać im nic do środka — niech się opajają, nic nie przjmując do środka. Si vos orphelins ont gâté leur estomac, faites-leur faire diète — qu'ils prennent de la tisane, sans rien manger. — 5. Posiadając ułożony byt wiary, śnijcie o wszystkiém potrzebném do wiary — oświecajcie się szczególnie o siodmém przykazaniu. Ayant formé un code de votre foi, pensez aux moyens de le soutenir — tâchez en principalement comprendre le septième commandement. NB. Peut être y a-t-il encore d'autres ouvrages de Zoroastre, qui ne sont pas découverts jusqu'à présent. — 6. Wziąwszy to do serca, można być mądrym — kto wiarą Boga przeniknionym będzie, ten wszelką jasnością obdziałanym być musi! S'en étant pénétré, on peut être savant — celui qui sera pénétré de la sainte foi de Dieu, sera éclairé dans toutes sciences du monde. — 7. Voir ci-eessus §. 1. No. 5.

10.

1 ❧ 2 [illegible]

[illegible]

[illegible] ❧ 3 [illegible] ❧ [illegible]

1. Voir ci-dessus §. 1. No. 1. — 2. Posiadając nieznikomą wiarę, którą jest przeniknionym człowiek, — ten się zażyje i przekarmi — komu się uda karczować w siódmym klimacie, on podając naukę prawa, w dziesięcioro stanie się prawodawcą. L'homme possédant la foi impérissable, et en étant pénétré entièrement, sera riche et se nourrira bien — l'homme ayant réussi à cultiver la terre dans le septième climat, en y prêchant les lois divines surpassera dix fois tout législateur. — 3. Wszelki możny a pastuszy rolnik, któremu udało się ożenić, stanie się prawo-

Digitized by Google

[illegible] 4 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 5 [illegible]

[illegible]

[illegible] 6 [illegible]

[illegible] 7 [illegible]

[illegible]

[illegible] 8 [illegible]

[illegible]

dawcą — on powinien przemawiać do oraczów w imieniu Boga stwórcy wszechmocnego! Tout agriculteur riche et possédant des troupeaux, s'étant marié, deviendra législateur, — il donnera le bon exemple aux ouvriers au nom du Dieu créateur tout-puissant. — 4. To się utrzyma, między dobrze mającymi się — między weszłymi na posadę — między mocno wierzącymi — między świątobliwymi a spokojnymi — między paszącymi trzody — między nieumarzającymi onéj — między świątkującymi dla Boga — i między, dla Boga żyjącymi z żoną przyzwoicie. Cela se tiendra parmi ceux qui ont leur aise — parmi ceux qui on leur ferme — parmi ceux qui croyant fermement — parmi les tranquilles et pieux — parmi les bergers — parmi ceux qui ne détruisent pas leurs troupeaux — parmi ceux qui célèbrent les fêtes de Dieu — et parmi ceux qui pour Dieu vivent honnêtement avec leur femme. — 5. Między rozpładzającymi ptastwo domowe — (ptastwo niedomowe, niekarmi się i niepoi, a przecież one czysto żyje i płodzi się) — niech je lud te, co są do jedzenia, pochwyciwszy. Ceux qui élèvent des oiseaux domestiques, peuvent abattre et manger ceux qui servent. — On ne nourrit ni n'abreuve les oiseaux sauvages, et cependant ils vivent et se propagent. — 6. Tu i ówdzie one drze ścierwo — tu i ówdzie drze, co znajdzie — tu i ówdzie drze i ubija istoty jadliwe. Ceux-ci déchirent le cadavre parci et par-là — ils dévorent tout ce qu'ils trouvent — ils tuent et avalent par-ci et par-là même des êtres bons à manger. — 7. Takowe, gdy się rozchoruje i zdrętfieje, to ogrzawszy one, ożywiają się — pierwszą i godną jest rzeczą hodować te zwlascza, które na dużych ptaków wyrastają — hodujcie one — wszakże prowadawca domu, nie na nich nie wydaje! Ceux-là tombant malades ou roidis par le froid, il ne faut pour les revivifier que les réchauffer. La première et la chose la plus grave est d'élever de la volaille qui grandit beaucoup — élevez-là, puisqu'elle ne coûte rien au maître de la maison. — 8. Choćby coś i nieczysto żyjąc gospodarz przy swym urodzaju, niech mi zawierzy, iż Bóg daje pilnemu i cnotliwemu, i przy pracy on i ciała nabiera. Quoique le maître de la maison, en propageant les produits de sa ferme, s'en serve trop, qu'il

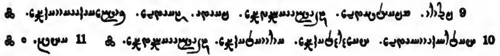

croie que Dieu récompense l'homme studieux et vertueux — il prendra des forces pendant son travail. — 9. Wiele spać lubiący, niech potém dybie i ciągle dziéjczo się ma, a na dużego wyjść musi. Celui qui aime à dormir long-temps, doit après s'empresser au travail — aussi lui, il peut devenir grand. — 10. Podtrzymuje się zawsze człowiek humorzysty i zarywający się ciałem, skoro mocno dyba i biega. L'homme plein d'humeurs et tombant souvent en faiblesse, doit prendre de l'exercice, pour maintenir sa santé. — 11. Voir ci-dessus §. 1. No. 5.

II.

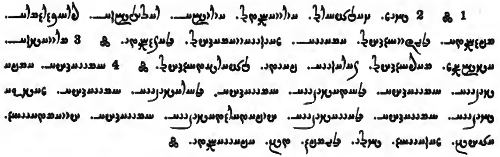

1. Voir ci-dessus §. 1. No. 1. — 2. Mając czworo tęgich zarywaczów, dajże im zarywać klacze najpiękniéjsze — one wydrą pospołu płód uświęcenia godny — oni ci wydadzą przychowek najmilszy do wożenia się. Possédant quatre étalons parfaits, faites-leur couvrir les juments les plus belles — ils vous produiront un fruit digne d'être estimé — ils vous mettront au monde des petits agréables à soigner. — 2. Chcąc się na czysto udaskonalić, trzeba się przetapiać, jak złoto, przetwarzając się ciągle. Pour se perfectionner, il faut se fondre et éclaircir, comme l'or, en se corrigeant sans cesse. — 4. Umiéjcie poznawać dobre konie — umiéjcie poznawać się na wiatrach — umiéjcie poznawać się i na deszczach — umiéjcie rozpoznawać gdzie rowy kopać — upodobajcie sobie w ptastwie, które was podpiera i utrzymuje — upodobajcie sobie w tém wszystkiém, co ma swe znaczenie — kto wszystkiém się zajmie, to go opocić i nakarmić musi. Tâchez d'être connaisseurs de chevaux — tâchez de vous entendre aux vents — sachez prévoir la pluie — tâchez de savoir où il faut des fossées — plaisez-vous dans la volaille qui vous aide et soutient — plaisez-vous dans tout ce qui a une certaine valeur dans l'agriculture — si vous vous occupez de tout, vous en aurez de la nourriture et de la boisson.

Digitized by Google

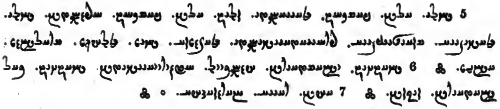

5. Kto się zajmie paszą ptastwa, nie będzie miał potrzeby paść one i opajać — komu się więc uda ptastwa chów, ten taką korzyść weźmie, o której mu się ani śniło — aby być szczęśliwym, trzeba żyć poczciwie. Celui qui se mettra à tenir de la volaille, n'aura pas besoin de la nourrir, ni de l'abreuver — celui qui réussira à l'élever bien, aura des avantages, auxquels il n'a jamais pensé — pour être heureux, il faut vivre honnêtement. — 6. Posiadając żywioł wziętny, trzeba go hodować, aby potém rodził płód do zrywania — mając kto dajczego ogierka, nie trzeba go giąć. Si vous avez une bête vive et belle, il faut que vous la soigniez, afin qu'elle vous serve à propager les produits. Ayant un étalon à la monte, il ne faut pas le courber, en le montant trop souvent. — 7. Voir ci-dessus §. 1. No. 5.

12.

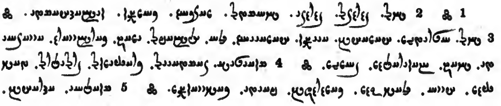

1. Voir ci-dessus §. 1. No. 1. — 2. Kto strzeże istoty strzeżenia godne, twórczość mu się odda, i uniży. Celui qui élève les créatures dignes d'être élevées, méritera les faveurs de la nature productive. — 3. Kto w swém ogniwie Boga chwali, ten chwalonym być musi i chętnie pojonym — u tego się przyjmie karczowanie i zasiew — on stanie na szczycie szczęścia. Il faut estimer et recevoir avec plaisir l'homme qui adore Dieu dans son foyer — chez lui l'agriculture et la semence auront un bon succès — il parviendra au comble du bonheur. — 4. Kiedy śnisz, że się drzesz przy robocie, bierz się wtenczas tężéj jeszcze — zakładaj wyłogi za pas, a będziesz podawaczem praw Boga! Si vous pensez déjà bien travailler, redoublez encore vos efforts, mettez les pans derrière la ceinture et vous serez les premiers propagateurs des lois divines. — 5. Kiedy śnisz o Bogu myślą pojmowanym, znaczy: darcie się przy pracy — marząc o zaniemożeniu, mieć będziesz krwi darcie — marząc o swém nieżyciu,

Digitized by Google

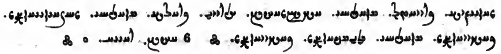

prawami Boga zajmiesz się — marząc o wszystkiém, prawodawcą staniesz się! Lorsque vous rêvez à Dieu, qu'on ne conçoit qu'en esprit, cela signifie, que vous vous adonnez au travail et vous devez y persévérer — lorsque vous rêvez être malades, vous serez obligés de vous faire saigner — lorsque vous revez à votre mort, vous vous occuperez des lois divines — lorsque vous rêvez à tout, vous deviendrez de bons législateurs (dans l'agriculture). — 6. Voir ci-dessus §. 1. No. 5.

13.

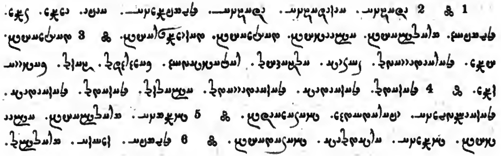

1. Voir ci-dessus §. 1. No. 1. — 2. Czy idzie, czy nie idzie gospodarka, pracować trzeba — kiedy idzie, wszystkiémi siłami trzeba się wziąć do roli, aby ją wcałku oczyszczać, ożywić, użyźnić i w mądrym stanie ją utrzymać. Soit que vous prospériez, soit que vous ayez de la perte dans l'agriculture, il faut travailler — si vous y prospérez, il faut concentrer toutes vos forces à la terre, pour la défricher, rivifier, féconder et entretenir en bon état. — 3. Że płodonośną rola stać się może, trzeba temu zawierzyć, — ale ona ma być dobrze obrobiona — rataje mają tu za pas się ująć i działać, po przykazaniu gospodarza. Croyez que toute terre peut devenir productive, en la cultivant bien — ce sont les rathays (paysans) qui doivent soulever les pans de leur habit et agir selon l'ordre de leur maître. — 4. Co się da wyjąć, jako wyjęcie, z ziemi, — niech się wyjmuje błogo — co się da wydobyć z ziemi godnego, niech się wydobywa, i to właśnie upornym sposobem — doświadczajcie tego! Enlevez à la terre tout ce que vous pouvez lui enlever — tirez par force tout avantage possible de la terre — essayez cela. — 5. Prowadząc się cnotliwie, można się zażyć — aby poprowadzić się i być hersztem, tego doświadczyć trzeba. En sachant se prendre dans sa ferme, et en vivant honnêtement, on peut s'enrichir — pour faire des progrès et devenir le premier agriculteur, il faut tout essayer. — 6. Całe miano, aby się oczyściło z wad, trzeba kro-

[illegible] 7 [illegible]
[illegible]
[illegible] 8 [illegible]

czyć i wszystkiego probować. Afin que votre ferme se purifie des défauts, il faut marcher partout et tout essayer. — 7. Aby się jadalo czysto, starajcie się zawodzić i rozradzać żywioł — ciągle zażywający się, dorobić się musi — nieuk ledwie wyżyje — więc bierzcie na rozum — starajcie się wespół żywioł rozradzać i wespół trzody hodować! Pour être à votre aise, tâchez de produire et de propager le bétail — celui qui travaille, prospèrera, car l'agriculteur ignorant et paresseux vivra à peine — raisonnez donc — efforcez-vous dans votre communauté de propager le bon bétail et d'élever de bons troupeaux. — 8. Voir ci-dessus §. 1. No. 5.

LVII.

1 [illegible]
2 [illegible] 3 [illegible]
[illegible] 4 [illegible]
[illegible] 5 [illegible]
[illegible]

1. Tedy schodźcie się na naradę — tedy oddajcie się prawdziwéj wierze Boga — mieć się musi z tego miano uczone. Eh bien rassemblez-vous au conseil — eh bien rendez-vous à la vraie foi de Dieu — vous formerez une communauté agricole savante. — 2. Zyjąc jak należy, uspokoić się musicie, jak należy. En vivant, comme il faut, vous trouverez le repos et l'indépendance mérités. — 3. Zyjąc majętny jak należy, on umować, plody roli i trzodę wydawać musi. L'homme riche, vivant comme il faut, doit raisonner, et il aura très-sûr les produits de la terre et des petits de ses troupeaux. — 4. Kiedy tym czasem leniwy, niechodząc około prawodawczéj gospodarki, niedba zwykle o mieszkańców swoich. Tandis que le paresseux ne s'occupant pas de sa ferme, qui lui est donnée par Dieu, n'aime pas à se soucier des êtres qui l'entourent. — 5. Aby mieć miano a wyjadanie, trzeba się żenić, dla nabrania ciała — niechodząc około gospodarki i niczém się nie zajmując, jak należy, — mieć się niemożna tak, jak się chce. Pour avoir une fortune, pour avoir sa nourriture et pour prendre des forces, il faut se marier — en étant trop commode pour courir dans sa ferme et en ne s'en occupant pas, comme il faut, on ne peut pas obtenir ce qu'on veut.

[illegible] 6 [illegible]

7 [illegible] 8 [illegible]

[illegible] 9 [illegible]

[illegible]

[illegible] 10 [illegible]

[illegible] 11 [illegible]

[illegible] 12 [illegible]

[illegible]

[illegible] 13 [illegible]

[illegible] 14 [illegible]

6. Nie mając szkodliwych grzechów, Boża twórczość nie będzie mieć przyczyny wziąć się doń. En ne commettant pas de fautes, la nature productive n'aura pas de cause pour vous produire des êtres défectueux. — 7. Nie mając się ku wynalezieniu wszystkiego, mieć się nie może wynalezienie pokarmu. En ne cherchant pas à inventer quelque chose, on n'inventera pas même sa nourriture. — 8. Ożeniwszy się, nabiera człowiek ciała, i nie potrzebuje wszędzie kroczyć, zniżać się i trudzić — trzoda jego pójdzie jak należy. L'homme en se mariant, s'entoure de serviteurs et n'aura plus besoin ni de courir, ni de se pencher ni de se fatiguer — et son troupeau sera cependant bien élevé. — 9. Usiłujący, oto to, mieć musi — on zasmakowawszy, stara się to wziąć, będąc zwłaszcza wiarą przejętym — wchódź więc każdy na posadę, i nabieraj ile można, trawą żywiącego się żywiolnl klacze!! Voilà ce qu'aura l'homme appliqué — il tâchera de s'emparer de tout ce qui lui plaît, surtout étant pénétré de la sainte foi. · Que chacun tâche donc d'entrer en ferme et d'avoir autant de bêtes broutantes que possible. — 10. Ów co przekarmia bydło, zbogacić się musi, — dostarczając mu wszystkiego i patrząc nań statecznie. Celui qui élève des bestiaux, s'enrichira très-sûr, — en leur donnant tout ce dont ils ont besoin et en les soignant toujours. — 11. Mając na dobre wonność płodów, starajcie się wy uwiększyć bogactwy, — wonnie się obchodząc i oczyszczając rasę żywioln trawą żyjącego — klacze. Réussissant dans la propagation des produits, tâchez d'augmenter vos richesses — en vivant honnêtement et en purifiant les races des bêtes ruminantes. — 12. Ów zaś do niczego niebiorący się, on się nie orzeźwi i nie wzmoże — chyba tylko, zaopatrując się w sianożęcia, i radząc się u drugich, jakby się wydużyć — on nie będzie mieć ogniwa dla Bożéj twórczości. Car celui qui est inactif, ne s'enrichira jamais, ni ne s'agrandira, si ce n'est en cultivant des prairies et en consultant les autres, comment il peut s'agrandir. Il n'aura pas un foyer pour la nature productive et divine. 13. Takowy, nie udawszy się do żegnania świętémi słowy, on mieć nie będzie płodu jak należy. Cet homme n'ayant pas l'habitude de bénir toute entreprise de saintes paroles, n'aura pas de produits, comme il faut. — 14. Nieuda się nędzarzowi wonność — nienda się temu leniwcowi,

Digitized by Google

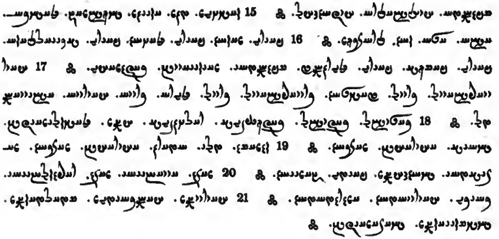

i szczęście — nie uda się mu i żegnanie świętemi słowy — niech usiłuje ciężko pracować, a udać się może! Le fainéant ne peut pas être heureux — le paresseux ne peut pas être riche non plus — en bénissant même tout de saintes paroles, il n'aura rien — qu'il s'adonne de toutes ses forces au travail et il peut gagner quelque chose. — 15. Próżniaku! — tobie inaczéj jeszcze jarzmo pójdzie — pokarm przygotowany, ciebie nienasyci należycie! Oh paresseux, tu éprouveras encore d'autres malheurs — la nourriture que tu t'es préparée ne te rassasiera pas. — 16. Wszędzie się mieć trzeba — wszędzie orzekać i zachęcać — wszędzie baczyć, co może być szkodliwém — wszędzie za paszą chodzić — wszędzie za oraczami kroczyć — świątobliwie myślącemu, udać się może! Il faut être partout dans sa ferme, partout exhorter et encourager — partout faire attention à ce qui peut unir — partout courir, où les troupeaux paissent — partout surveiller les laboureurs — celui qui pense pieusement, réussira sans doute en tout. — 17. Mając trzody, drzyj się za nią — mając żonę, drzyj się tém bardziéj jeszcze — mężowie trudolubiwi, mając przychowek, żywo za nim chodzą. Ayant des troupeaux, soyez infatigables pour les soigner — ayant une femme, soyez doublement actifs — les agriculteurs aimant à travailler et ayant des nouveau-nés, mettent tous leurs soins à les élever. — 18. Rób dzieci i dużo im się oddawaj, aby były oświecone — niechybnie pokarm się znajdzie, kto dla Bożéj twórczości pracuje. Mettez des enfants au monde et dévouez-vous à leur éducation de tout votre coeur, afin qu'ils soyent éclairés. Il n'y a aucun doute que celui qui ne travaille que pour la nature productive et divine, trouvera sa nourriture. — 19. Nie ima się tobie? prowadź daléj ogniwo Bożéj twórczości — wielce usiłującemu, zisczają się chęci, ciągle zwłascza biorąc się do kupy. Si vous ne réussissez pas, continuez toujours à diriger le foyer de la nature productive et divine. En vous empressant, vos désirs seront accomplis, surtout quand vous employez toutes vos forces. — 20. Szukaj myta, wedle usilności — szukaj myta, wedle wyrafinowania, — a dany ci przychowek, nie umarzaj! Espérez une récompense analogue à votre assiduité — espérez un salaire répondant à votre capacité, — et ne tuez pas les nouveau-nés de votre bétail. — 21. Trzody hodować trzeba stateczną jasności nauką — doświadczajcie tego! Il faut élever les troupeaux suivant la science

Digitized by Google

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

impérissable de la clarté divine — convainquez-vous-en. — 22. Wodą skrapiając się, trzeba się i modlić, dla oczyszczenia się z grzechów — oddawszy się zaś ścierwu, ścierwo ci wydać musi twórczość Boża! En s'aspergeant d'eau bénite, il faut prier Dieu, pour se purifier des péchés, — mais en vivant malhonnêtement avec des bêtes, la nature ne vous donnera que des cadavres. — 23. Kiedy się przyjął żywioł świetny, trzeba go strzedz — ustrzeżonym jest ten, co z trzodą zawsze się ma! Lorsque vous avez du bétail excellent, il faut que vous le soigniez, — car celui qui s'occupe de son troupeau, sera sauvé de la misère. — 24. Statecznie uczyć się, starajcie się — kto temu się odda, pierwszym stać się musi. Etudiez constamment l'agriculture — celui qui s'y appliquera, deviendra indubitablement le premier.

LVIII.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1. Boga stwórcę wszechmocnego, aby się uratować, chwalcie serdecznie zawsze. Adorez toujours avec ferveur le Dieu créateur tout puissant, pour devenir riches etc., voir §. XVII, 56. — 2. Błogosławionymi w szczęściu starajcie się być — co się zrodziło z małżeństwa i umrzećby musiało bez rodziców, — niech się to zażyje i przejmie wiarą. Tâchez de devenir bienheureux — que les êtres nés dans le mariage, qui périraient, s'ils n'avaient pas de parents, s'élèvent et se pénètrent de la sainte foi, parmi vous. — 3. Stańcie się przejętymi wiarą za Boże dary, — i zażywajcie się z drugimi w pełném przejęciu się wiarą. Soyez pénétrés de la foi, en cueillant les dons de Dieu, — et vivez pénétrés de la foi avec vos ouvriers. — 4. Aby się lampa imała, dolewajcie oliwy, i to najlepszéj, — i przecierajcie onę zawsze. Pour que la lampe brûle clairement, — ajoutez toujours de l'huile la meilleure et tâchez de la tenir toujours propre.

5. Błogosławcie płód nowo urwany, i wołcie się z nim często. Bénissez toujours les nouveau-nés, et soignez-les bien. — 6. Wszelką błogą istotę pilnujcie i wszelką istotę ożywić się mogącą, ratujcie! Surveillez toute créature utile — entretenez toute créature qui peut bien être élevée. — 7. W rolnictwie zawsze ratującém, rozkochać się trzeba, — i wszystko, co zawsze człeka podtrzymuje, ratować trzeba — wszelki żywioł wielki, ratuje na dobre. Il faut s'attacher à l'agriculture soutenant l'homme sûrement — et il faut en général soigner tout ce qui soutient l'homme — sachez que c'est principalement toute espèce de grand bétail qui enrichit l'homme à coup sûr. — 8. Wonnie ty masz się? to ci wonność przyniesie — wonnym staraj się być zawsze! Si vous vous conduisez vertueusement, vous aurez votre aise — conduisez-vous alors toujours vertueusement. — 9. Zajmujący się rolnictwem, mieć ma zajutrznię najprzyjemniejszą. L'agriculteur doit avoir une lampe matinière brûlant clairement et répandant de l'odeur agréable. — 10. Tobie ona stanie się tedy nagrodą — jest zajutrznia najujemniéjszą — zaopatrzcie się w onę! Elle vous procurera votre récompense — la lampe matinière est aussi très-productive — ayez-la toujours chez vous. — 11. Między wami umujcie, rzeczy wynajdujcie, i między sobą trzody rozpładzajcie! Raisonnez dans votre communauté — efforcez-vous d'inventer quelque chose — et occupez-vous ensemble de la propagation des troupeaux. — 12. Zbierajcie się do kupy, a wonnymi będziecie — błogi a niechodzący do kupy, zgrzeszy oczywidnie — dla mnie nie mają się zbierać do kupy, dla grzechów — miéjcie więc wiarę w Boga! Rassemblez-vous et vous serez heureux — l'homme honnête qui n'aime pas à fréquenter le conseil, commettra des fautes visiblement — ce n'est pas pour moi que vous vous rassemblez, mais pour éviter des fautes — ayez alors confiance en Dieu. — 13. Wszedłszy raz na posadę, ucnotliwiajcie się: żegnaniem świętémi słowy — wziąwszy mądrość, udzielajcie onę drugim — mając trzodę, pielęgnujcie ją statecznie i uczcie się za nią chodzić — ciągle a ciągle oświecajcie się! kto dobroczynnie wydatkuje, świat wycelować go musi! Entrés en possession, soyez vertueux, en bénissant toute chose de saintes

Digitized by Google

[illegible]

[illegible]

paroles — étant savants, enseignez les antres — ayaut nn troupean, soignez-le et élevez-le convenablement — ne cessez jamais de vous éclairer — l'hommme bienfaisant, sera regardé comme le premier par tout le monde.

LIX.

1 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2 [illegible]

[illegible]

[illegible]

1. Jest kto, co chce być szczęśliwym, ten mieć się musi bez wady i zbierać się do kupy — on nie mając ezci, polubić się musi w piechocie, aby się zażył — aby miał się dobrze lud, zostawać ma w dobréj myśli — on bytując, a zostając w potrzebie pokarmu, niech się udaje do Boga — kto się drze, ten zbogacić się musi — niech się tylko błogosławi święta twórczość! Si vous voulez vivre dans le bonheur, tâchez de vous purifier de vos défauts et participez aux assemblées — l'homme inconnu à cause de sa médiocrité, doit marcher à pied dans sa ferme, pour s'enrichir — pour que le peuple jouisse du bonheur, il doit penser honnêtement; lorsqu'il manque de nourriture il doit en demander à Dieu — celui qui est assidu, s'enrichira, mais il faut qu'il bénisse la nature productive. — 2. Tak ma być dobrane domatorstwo pana, który stał się błogosławionym i upodobał sobie w stanie swoim, żyjąc uczciwie, wydając płody i mieścinę swą rozpostrzeniając — już tak się nie ma po wioskach — tam gospodarz mieć musi osobną chatę i familię swoją zadowalnia, kocha i karmi do sytości. C'est de tels habitants qu'un seigneur doit avoir, qui est bienheureux, qui s'est plu dans son état, qui vit honnêtement — qui propage les

3 [illegible]
[illegible] 4 [illegible]
5 [illegible] 6 [illegible]
[illegible] 7 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 8 [illegible]
[illegible]
[illegible]

produits, qui tâche d'élargir sa petite ville. — Autrement on vit dans un village — là l'agriculteur a sa chaumière à part, où il contente, aime et nourrit sa famille. — 3. Drogie dziatki w braterskości trzymać trzeba, obuczając one praw Boga — tam pójdzie po Bogu i po myśli Zoroastra. Il faut habituer ses enfants à vivre fraternellement, en leur enseignant les lois divines — alors ils vivront d'après la volonté de Dieu et agiront selon les préceptes de Zoroastre. — 4. Nie kochając się one, i nie modląc, wyjdzie z tego wszelkie zło, i one bydłem będą. Ne s'aimant pas mutuellement et ne priant pas Dieu, ils deviendront de mauvais sujets et ressembleront aux bêtes. — 5. Modlitwą ku Bogu, można się nbytnić — miłość ku Bogu mając człek poczciwy, — on skutecznie działać musi — niech się więc modli! La prière vous donnera l'existence — l'homme vertueux aimant Dieu, agira avec succès — priez alors Dieu. — 6. Kochający Boga, po Bogu żyć musi z żoną jedyną! L'homme qui aime Dieu vivra vertueusement avec sa femme unique. — 7. Pospołu każdego ranku lud ma się modlić — czystość to daje i świętobliwość — gospodarz ożywi się i utrwali, pielęgnując ziemię — bratersko niech on ocenia pastuszka dano, strzegącego mu trzody — on wonnością przyjętym będzie i ogniwo swoje posunie wyżéj — między tém, ktoby tam po zwierzęcu żyć myślał, niech mu dobrze radzi i przekarmia go. Le peuple doit ensemble prier Dieu chaque matin — cela le rendra honnête et pieux — le fermier en cultivant la terre, ne cessera d'exister — qu'il soit reconnaissant aux gens qui surveillent ses troupeaux — il sera bienheureux et fera avancer son foyer — qu'il donne de bons conseils, même à ses domestiques qui voudraient se conduire en bête, et qu'il les nourrisse. — 8. Aby się płody wyjmowały, domownicy niech czysto żyją, raz oczyściwszy się — usiłujcie, nie łaknąc cudzego — rajcie doradnie — uspokójcie się, poterawszy uprzedzenie — serdecznie napominajcie, po bydlęcu mającego się — oświadczajcie, co jest cudzego! Afin que vous ayez de bonnes récoltes, les domestiques doivent vivre vertueusement, après avoir embrassé la sainte foi — travaillez, en n'attentant pas sur les droits d'un autre — conseillez sincèrement — vivez tranquillement, ayant déposé la superstition — réprimandez l'homme brutal — déclarez l'objet trouvé ne vous appartenant pas.

Digitized by Google

9. Jeszcze i to — domownicy mają także omawiać wszystko slowy świętémi, czysto żyjąc i przykladnie ciągle! Mais aussi les domestiques doivent bénir toute chose de saintes paroles, en vivant honnêtement et exemplairement. — 10. Wonnym jest świat, dążący do nauki i rozumowania — szczęście li tylko przez naukę i um otrzymuje się! Le peuple qui tend à l'étude et aime le raisonnement est heureux, car ce n'est qui en étudiant et en raisonnement qu'on peut obtenir le bonheur. — 11. Ubierając się przyzwoicie, ustać musi próżność — wietrzną jest próżność! Habillez-vous convenablement — la vanité cessera — car la vanité est reprochable. — 12. A oceniajcie, co kupić chcecie! Connaissez-vous à ce que vous voulez acheter et marchandez. — 13. Nie mając co jeść, niech się na myto odda w dom, który mu się zechce — na pokarm on tam zarobi. N'ayant pas de quoi vivre, faites-vous mercénaires dans une maison quelconque et vous gagnerez votre pain. — 14. Nie mając chętnego sobie ogniwa, przystać musi czlowiek — nie mając ogniwa, on zaśnie wśród żyjących. N'ayant pas de bonnes connaissances parmi les foyers riches, vous tomberez dans la misère — et n'ayant aucun foyer ami vous périrez. — 15. Chcąc wydatkować ciągle, potrzeba być zażyłym w wonne a drogie dary Boga, i pożądane. Pour vivre splendidement et faire de grandes dépenses, il faut être très-riche en dons de Dieu. — 16. Wszystkiém tobie niech będzie Boża twórczość, a żądza ustanie przy korzystném oraniu — będzie to po Bogu i po Zoroastrowsku. Estimez surtout la procréation divine — votre concupiscence cessera en labourant la terre — de cette manière vous vivrez en Dieu et d'après les préceptes de Zoroastre. — 17. Tego mieć niemoże grzesznik — kto ma posadę, ten zrywać płody musi. Le vagabond n'aura rien — c'est le fermier qui cueillera les fruits. — 18. Chciejcie szczerze, a ciała nabierzecie — świat zbogacić się musi na posadzie. Ayez alors une bonne volonté et vous aurez quelque chose — il n'est pas possible que le fermier ne s'enrichisse. — 19. Wyście grzeszyli dotąd Bożéj twórczości, ubijając onę — kto wejdzie na posadę, stanie się z tych wad oczyszczonym. Vous avez beaucoup péché jusqu'à présent, contre la procréation divine, en faisant périr les créatures — celui qui aura sa

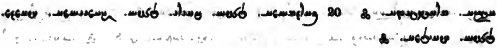

ferme, se purifiera des ces péchés. — 20. Rozrywając się silną pracą na około, twoja moc zbierze się — usiłuj więc, a twa wola się ziści. En vous empressant au travail assidu, vous vous enrichirez — efforcez-vous alors et votre volonté sera faite.

LX.

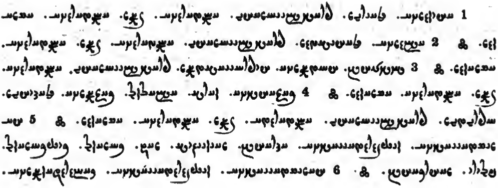

1. Obyście tylko skład wiary zachowywali między sobą, zgłębiając ziemię, zgłębiając i byt domowy. Dieu veuille que vous observiez les commandements de votre foi parmi vous, en défrichant la terre et en soignant tout. — 2. Obyście tylko, wszedłszy na posadę, zażywali się między sobą, zgłębiając ziemię i zaglądając do gospodarki. Dieu veuille que vous viviez honnêtement les uns avec les autres, en cultivant vos champs et en surveillant votre économie. — 3. Zajadajcie kruczym smakiem między sobą płody posady, zaglądając do środka ziemi, i do środka gospodarki. Mangez bien et régalez vos amis, avec les produits de votre ferme, mais cultivez la terre et ayez soin de votre foyer. — 4. Człowiek oddać się ma błogiemu życiu, oddać się ma szczęśliwemu rozradzaniu żywiołu, a zażyje się zaglądając do wnętrza ziemi i do wnętrza gospodarki. L'homme doit tâcher de vivre dans le bonheur — il doit s'efforcer de propager avec succès les éléments agricoles — il s'enrichira, s'il est vigilant dans sa maison et actif dans ses champs. — 5. Podtrzymujcie się i starajcie się ustrzedz bohatera domniemanego — on tam się nie uda i dużym nie zrobi, ten przeklęty, a pełen ognia piekielnego!. Entr'aidez-vous et concentrez vos forces pour éviter le faux dieu — il n'ira pas avec vous, ni ne deviendra grand, — ce sorcier maudit et plein de concupiscence infernale! — 6. Podtrzymujcie się i ustrzedz starajcie się od uwodnych

[illegible] 7 [illegible]

[illegible] 8 [illegible]

[illegible] 9 [illegible]

[illegible] 11 [illegible] 10

[illegible] 12 [illegible]

[illegible] 13 [illegible]

[illegible] 14 [illegible]

[illegible]

[illegible] 15 [illegible]

[illegible]

[illegible]

mężczyzn i zwodniczych niewiast. Entr'aidez-vous et tâchez de vous tenir sur vos gardes contre les hommes sans foi — et contre les femmes séductives. — 7. Podtrzymujcie się i ustrzedz starajcie się od przewrotnych mężów i przewrotnych kobiet. Entr'aidez-vous et tenez-vous ensemble, pour vous délivrer d'hommes pervers et de femmes dissipées. — 8. Podtrzymujcie się i ustrzedz starajcie się od nierządnych mężczyzn i od niewiast nierządnych. Entr'aidez-vous et tenez-vous ensemble, pour chasser les hommes et les femmes débauchés. — 9. Podtrzymujcie się i ustrzedz starajcie się od wcielających się mężów w mężów, i dających się drugim wcielać. Entr'aidez-vous et gardez-vous des hommes qui aiment la pederastie et la masturbation. — 10. Podtrzymujcie się i ustrzedz starajcie się od utajonych i otwartych czarowników a złodziejów we śnie. Entr'aidez-vous et gardez-vous des sorciers secrets et ouverts qui volent pendant la nuit. — 11. Podtrzymujcie się i ustrzedz starajcie się od złośliwych czarowników. Entr'aidez-vous et gardez-vous des sorciers connus par leurs méchancetés. — 12. Podtrzymujcie się i ustrzedz starajcie się od majstra wyzyskującego i od majstra bardzo drogiego. Entr'aidez-vous, pour vous défaire des artisans extremement chers et exploitant les autres. — 13. Podtrzymujcie się i ustrzedz starajcie od się kobiet poganianych jak bydło, bo o to mocno dbać potrzeba. Entr'aidez-vous et soyez sur vos gardes contre les femmes lascives, poursuivies comme des bêtes, — car dans votre communauté c'est un cas très-important. — 14. Podtrzymujcie się i ustrzedz starajcie się od wzmagającego się bluźniercy, — do czego zaostrza, ten pełen ognia piekielnego! Entr'aidez-vous et soyez vigilants contre le blasphémateur puissant et public, qui plein des pensées infernales, corromp tout le monde. 15. Podtrzymujcie się i ustrzedz starajcie się od tego, ktoby chciał kawęczyć dręczeniem, — oburzając kogo już myślą — oburzając kogo już słowy — oburzając kogo już i szkodliwemi grzechami — o uczony Zoroastrze! Entr'aidez-vous pour vous préserver du tyran, qui voudrait vous opprimer, tant par la pensée, que par la parole, et qui donnerait le mauvais exemple aux péchés — oh

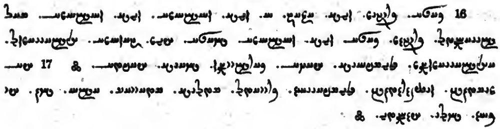

savant Zoroastre! — 16. Kiedy drugiemu życzysz zła, a tego zła sam nie pragniesz, to złość zażywa się pomiędzy drugimi — kiedy więc komu zlo zadajesz, ty go ubijasz chętnie, moralnie — niech się wykorzeni to wszelkie zło, przybywszy do karczowania w siódmym klimacie! En souhaitant aux autres du mal que vous ne voudriez pas qu'il vous arrivât, cette méchanceté aura une mauvaise influence sur les autres — en apprenant la méchanceté aux autres, vous les tuez moralement — plût à Dieu que toutes ces mauvaises habitudes fussent déracinées, étant arrivés dans le septième climat, pour cultiver la terre. — 17. Podtrzymujcie się więc i strzeżcie się od wszelkiego nadużycia dręczącego — kto stoi statecznie przy cnotliwém życiu, temu się wszystko udać musi, — zwłaszcza, kto usiłuje. Entr'aidez-vous, pour vous sauver de tout abus nuisible à votre existence — celui qui ne cessera de vivre dans la vertu, réussira dans toutes ses entreprises — surtout s'il est actif.

LXI.

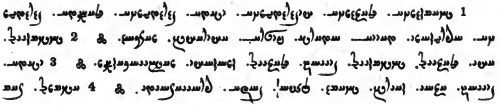

1. Jasnością i umowaniem ubrać się można, i przez to ustać musi żebranie — płodów zebranie nadaje się przez rozpłód żywiołu rolniczego — takowe ogniwo utrzyma otroków dla Boga twórczości! Par l'étude et le raisonnement on peut s'enrichir, et la misère cessera — vous aurez de la prospérité, en propageant les bêtes productives de votre économie — de tels foyers élèveront des enfants pour le Dieu créateur. — 2. Kto się uczy, mieć musi pojęcie — kto się uczy, utrwalić się musi w pojęciu, a domownicy jego będą prawdziwymi mieszkańcami. Celui qui apprend, comprendra — celui qui apprend constamment, se fortifiera dans les sciences et ses domestiques deviendront des habitants bienheureux. — 3. Aby ustało bywalstwo, włóczęga, muszą ludzie mieć stały pokarm — twa potęga być musi, chodząc za gospodarką. Pour que la vie nomade cesse enfin, il faut que le peuple se procure une nourriture constante — vous l'aurez, en vous appliquant à l'économie. — 4. Opatrującym się zostań — przedsiębierczym zostań — ży-

[illegible] 5 [illegible]
[illegible]
[illegible] 6 [illegible]
[illegible] 7 [illegible]
[illegible]
[illegible] 8 [illegible]
[illegible] 9 [illegible]
[illegible] 10 [illegible]
[illegible] 11 [illegible]
[illegible]
[illegible]

wioł rozwodzącym zostań, i rolę przewracającym zostań. Tâchez de fonder votre foyer — soyez entreprenants — propagez le bétail et labourez la terre constamment. — 5. Kto się oddaje usilności, temu się znajdą dary — kto trwale pracuje, ten obdarzonym być musi — kto pokarm wynajduje, ten opatrzonym będzie, paszę zwłaszcza wynajdując. Celui qui sera actif, aura les dons de Dieu, — celui qui travaille assidûment, aura sa récompense — celui qui cherche sa nourriture, deviendra riche, surtout en se souciant des pâturages. — 6. I przenajemnik, jak należy prowadzić się ma — i oddany ciałem w służbę, być ma, jak należy — ogniwo dziatki Bogu twórczości, wydawać ma! Aussi le serf doit se bien conduire — aussi les esclaves doivent se bien conduire — un foyer ne doit élever que des enfants pour Dieu. — 7. Ocząc wszędzie, usila się miano — nie oczące wszędzie, takiém téż i będzie miano — świetność, aby się utrzymała, ma baczyć miano — dziki rozpłód znalazłszy się, ma baczyć miano. Si vous avez l'oeil à tout, votre ferme prosperera — si vous la négligez, elle tombera en décadence. — Pour avoir de la réussite dans votre ferme, tous les habitants de la ferme, doivent être vigilants — s'il s'y trouve quelque chose d'irrégulier, tous les habitants, doivent s'en occuper. — 8. Coś drogiego dobrze zarwawszy, ufaj w czystość rasy, i pielęgnuj płód — gdzie się ma oczyszczona i wonna rasa żywiołu, niech się pielęgnuje i obrabia! Ayant une créature de valeur, fiez-vous à la pureté de la race et soignez-la — si vous avez une bonne race, élevez et propagez-la. — 9. Oby tylko miały się ogniwa wydającémi otroków dla Boga twórczości. Puissent vos foyers mettre au monde des enfants pour la gloire de Dieu. — 10. Mieć się tam musi pokarm — mieć się muszą potrzebne sprzęty — mieć się musi dziejczość żywiołu — t. j. pełno karmu — pełno potrzebnych sprzętów — pełno żywiołu dziejczego! Il y aura alors de la nourriture, il y aura des êtres sains et forts — c'est-à-dire on aura de la nourriture, des ustensiles et des êtres productifs en abondance. — 11. Mieć się ma chłopek chętnym w gorliwéj pracy — ona ma wyrabiać i płótna wąskie, a to rzeźwo — potém

Digitized by Google

12 [illegible]
[illegible] 13 [illegible]
[illegible] 14 [illegible]
15 [illegible]
[illegible] 16 [illegible]
[illegible]
[illegible] 17 [illegible]
[illegible] 18 [illegible]
[illegible] 19 [illegible]
[illegible]

on wzmoże swe miano, i podeprze ogniwo, przez swą żonę — potém mu i deszcz dopomoże. Le paysan doit être assidu au travail — il doit fabriquer de la toile étroite et forte — il enrichira sa maison et soutiendra son ménage par sa femme — même la pluie lui sera favorable. — 12. On rzeźwy zginaniem się bez senném, potroi byt swój przez niedosypianie — i w nocy nabywa się gotowy i dziejczy żywioł! Lui en travaillant joyeusement, et en ne s'abandonnant pas au sommeil, il triplera sa fortune — car même pendant la nuit on acquiert de bons êtres. — 13. On utroi byt swój nieospałością, zażywając się szczerze — niech tylko karczuje razem i drugich zachęca! Il triplera sa fortune, s'il n'est pas lendore, mais s'il travaille studieusement, — qu'il défriche la terre et qu'il y encourage les autres. — 14. On rozrodzi nawet i żywioł na wodzie bytujący — tylko gnidy rozwodzący, mieć trzody wszów musi! Il propagera aussi la volaille aquatique — mais celui qui propage des lentes, n'aura que de poux. — 15. Kto się ma udzielczym, ten się dorobić może miana, wioski i miasteczka nawet — on wdając się wszędzie, i gotowy grosz zebrać musi. Le laboureur actif peut avoir une bonne ferme, un village, même une ville — en s'occupant de tout, il gagnera de l'argent comptant. — 16. Niech tylko wydaje mu ogniwo dziatki Bogu twórczości poświęcone, — a kto mieć będzie frasunek o nich, i o ich światło a wyjadanie, — taki wszedłszy na posadę, mieć musi błogość, świetność żywiołu, i wszelki pokarm! Que vos foyers produisent des enfants consacrés à Dieu — celui qui aura soin de leur éducation et de leur nourriture, après avoir pris possession d'une ferme, aura le bonheur, la grandeur et son entretien. — 17. Zażywajcie się na dobre, a wonnymi będziecie, i nagrodę wonną otrzymacie — kto na czysto daje zarywać, ten drogi przypłodek mieć musi. Vivez honnêtement, et vous aurez votre récompense, car vous serez heureux — celui qui fera couvrir les bêtes convenablement, aura un menu bétail excellent. — 18. Wszystko się u was znajdzie, i weźmie w opiekę ogniwo wasze twórczość Boża. Vous aurez tout, et la nature productive protègera votre foyer. — 19. Wy się utrwalicie tam na dobre w pieczołowitości, starając się upodobać sobie w rolnictwie i w czystém wychowywaniu onego żywiołu. Vous prendrez l'habitude

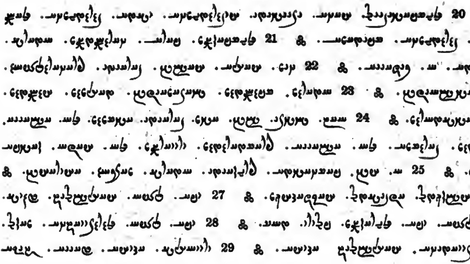

de soigner toute créature, vous étant plû dans l'agriculture et dans l'éducation de toute sorte de bêtes de votre ferme. — 20. Wszystko się u was znajdzie, z takowego życia — ubrawszy się zaś, ustanie bierność, wątła żebranina — uczcie się tego! Vous aurez tout, en vivant ainsi — ayant votre aise, vous cesserez de vivre des dons des autres, vous n'aurez plus besoin de mendier — apprenez cela! — 21. Wszelki żywioł przekarmiając trawą, ogniwo utrwali się, i wydawać płody musi! Ayant de quoi nourrir le bétail, votre foyer s'affermira et produira toute chose utile. — 22. Czémby to niebyło, niech każdy usilności dodaje, — nabierając zwłaszcza trawą żyjącego żywiołu — on się uspokoić musi! Tout métier est bon, lorsqu'on s'y prend avec énergie — mais ayant des bêtes ruminantes, l'homme peut vivre tranquillement. — 23. Ogniwo świątobliwe podtrzymujcie — siemienność familijna, doradną zostawać ma. Soutenez les foyers pieux — chaque famille agricole doit être miséricordieuse. — 24. Ale, jezilize niebierze się wam jaźń wasza, to albo bierzcie się do lampy, — albo do przetarcia onéj urwiątkami, albo innémi a nieopytanemi jeszcze rzeczami! Si vous ne prospérez pas dans votre ferme, comme vous désirez, ayez recours à la lampe, en la frottant avec des herbages odoriférants ou avec d'autres choses qui n'ont pas encore de noms. — 25. A mając się potém rozradzanie żywiołu, ogniwo twórczości Bożém będzie. Et lorsque, après ce moyen, vous aurez un bon succès dans la propagation du bétail, votre foyer sera agréable au Dieu créateur. — 26. Upodobajcie więc sobie w moralności, a do pieniędzy dobrać się musicie. Vivez moralement et vous aurez de l'argent. — 27. Ufajcie w swą siłę, pracując szczerze, — a bydło urodzajne mieć będziecie — ufajcie w wyorywanie — one pełno przynosi! Ayez confiance dans vos forces, en travaillant assidûment et vous aurez des bêtes fertiles — mettez votre confiance dans l'agriculture, car elle récompense pleinement. — 28. Ufajcie w waszą siłę, wyrzynając się w gospodarstwie — mający pracę, uchodzić się w niéj musi! Fiez-vous à vos forces, en tâchant de profiter de la moindre chose de votre ferme — celui qui a du travail, doit s'y habituer. — 29. Urwałżeby się byt bydła dźwigającego się, to

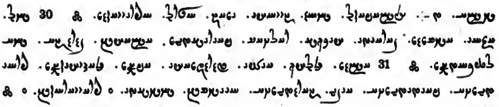

pożądaj owe, co się tęgo dźwiga — ogniwo rolnicze, utrzymuje się li tylko przez rozradzanie się żywiołu. Si une paire de bêtes, bonne et productive tombait malade et devenait inutile, remplacez-la par une autre non moins bonne — car le foyer agricole ne peut exister qu'en propageant du bétail. — 30. Kto się chce ukrzepić, niech się do zupy bierze, łyk po łyku — owionąwszy się z przeszłości, niech się strzeże, do zupełnego uzdrowienia się! Le malade doit se servir d'une bonne soupe, en la mangeant doucement — si la crise est passée, il doit prendre garde jusqu'à ce qu'il soit tout-à-fait rétabli. — 31. Jam Bóg wszechmocny! — dobrze się ogrzewajcie wodą wonną żegnając się, i to ciągle — dobrze się rozgrzeszajcie, a świętémi zostaniecie w pośród prawowiernych Bogu! Moi, je suis le Dieu tout-puissant! — fortifiez-vous par l'eau bénite, en vous bénissant continuellement purifiez-vous entièrement de vos péchés et vous vous sanctifierez parmi mes vrais enfants.

LXII.

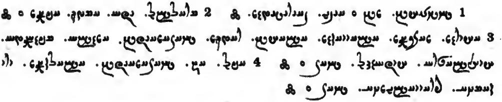

1. Abyście mieli jadło, dobrze brać się musicie! Pour avoir votre nourriture, il faut que vous travailliez bien. — 2. Cnotliwym jest ten, co idzie z wodą. Celui qui estime l'eau bénite, est vertueux. — 3. Twórczością a Bożą wszechmocą, aby się uratować, wyzyskujcie onę starannie — omawiajcie wszystko świętémi słowy, a udać się wam musi! Pour vous enrichir, exploitez la nature productive du Dieu tout-puissant — bénissez toute entreprise de saintes paroles et vous y réussirez. — 4. Że woda jest użyteczną, doświadczajcie onéj — aże błogosławionémi są i drzewa, wożcie się z niémi — pielęgnujcie one. Sachez que l'eau est très-utile, — servez-vous-en, et, comme les arbres donnent aussi la richesse, soignez-les.

Digitized by Google

LXIII.

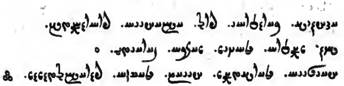

Świat darć się powinien, aby istniał wśród oraczów — kto mądrze mowić będzie, ten twórczość sobie nwlecze — obyście się do pracy brali, a nastanie z tego wiosna nieprzestanna! Le monde rural doit travailler pour être riche et heureux — celui qui raisonnera sensément, se conciliera la nature productive — puissiez-vous seulement vous adonner au travail et vous aurez un printemps éternel.

LXIV.

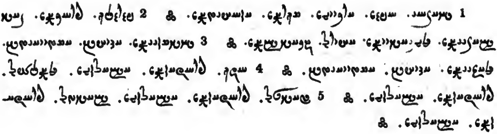

1. Skrapiającemu się wodą źrzódła świętego, można być oczyszczonym i zupełnie innym. En s'aspergeant de l'eau bénite de la sainte source, on peut devenir heureux et changer à fond sa nature, — 2. Przodkuj, z kimby to nie bylo — uleczaj się z wad, — a wyda ci Bóg płody, przypuszczając dobrze. Rivalisez avec tout le monde et abandonnez vos défauts — Dieu vous donnera des produits, si vous faites couvrir convenablement. — 3. Przez jasność, narodem zostaniecie — i przez um narodem zostaniecie. A force de cette clarté divine, vous formerez une grande nation — aussi à force de raisonnements, vous formerez une grande nation. — 4. Obdarzaj potrzebnych a błogosławionych — wywnętrzaj się z życzliwością potrzebnym a błogosławionym. Soyez larges envers les hommes malheureux et bénis par la foi — souhaitez du bien et donnez autant que possible aux hommes pauvres et pénétrés de la sainte foi. — 5. Łączcie małżeństwem biednych a błogosławionych — i zażywajcie potrzebnych a błogosławionych. Mariez les gens pauvres et

6. [illegible] 7 [illegible]
[illegible] 8 [illegible]
[illegible] 9 [illegible]
10 [illegible]
11 [illegible] 12 [illegible]
[illegible] 13 [illegible]
[illegible] 14 [illegible]
[illegible] 15 [illegible]
[illegible] 16 [illegible]
[illegible] 17 [illegible]

honnêtes et soutenez-les. — 6. I gotowy grosz dawajcie potrzebnym a błogosławionym. Secourez les pauvres vertueux même avec de l'argent. — 7. Kto wszelką chucią się brudzi, tego starajcie się wyleczyć. Tâchez de corriger l'homme qui se souille dans la concupiscence. — 8. Kto wszelkiemu nierządnemu życiu oddał się i grzeje się, starajcie się go wyzdrowić. Tâchez de guérir l'homme dépravé qui abuse des bêtes. — 9. Kto się wszelkiemu nierządowi z nałogu oddaje, tam łagodnie wdawajcie się. Traitez avec plus de bénignité celui qui, par habitude, s'abandonne à la vie vicieuse. — 10. Kto wszelkiemu nierządowi się oddał, radą go poić, a to się przyjmie. Abreuvez de bons conseils celui qui commet des péchés d'habitude — vous le corrigerez. — 11. Kto się z wielkimi wda, ucnotliwić się może. Celui qui cherche la société d'hommes vertueux, deviendra aussi vertueux. — 12. Kto się raz stał możnym, temu wszystko się przyjmie — to będzie opój wody, który na ziemi zawsze ciecze. L'homme une fois devenu riche, réussira en tout — il aura dans ce monde une source de richesses, qui ne cessera jamais de couler. — 13. Kto się na dobre zbogacił, niech spokojnie płynie. L'homme riche doit mener une vie tranquille, semblable au courant d'une rivière. — 14. Korzystnie byłoby, gdyby brano wodę z tamtąd, gdzie jezioro pełno wód do siebie ciągnie. Il serait très-avantageux pour les agriculteurs, de puiser l'eau d'un lac qui rassemble ses eaux de tous les côtés. — 15. Onaby ożywiła wszystkie złociste a pełne kłosy — wszystko miernie rosnące, onaby ożywiła. Elle revivifierait les épis dorés et pleins — elle revivifierait toute herbe croissant lentement. — 16. Jest ona u kogo, niech jéj da ciec daléj — jest ona u kogo, niech i drugich nasiona ogrzewa — wyda to owoc czysty i niebywały. Si quelqu'un en a beaucoup, qu'il laisse couler plus loin — si quelqu'un en a beaucoup, qu'il la laisse féconder les champs des autres — c'est l'eau qui produit des fruits rares et excellents. — 17. Z tego wynikną tysiące nowo wierzących w Boga, — bo tysiącami woda ogrzewać będzie. Elle ramènera par milliers de nouveaux fidèles à Dieu, car elle fécondera les

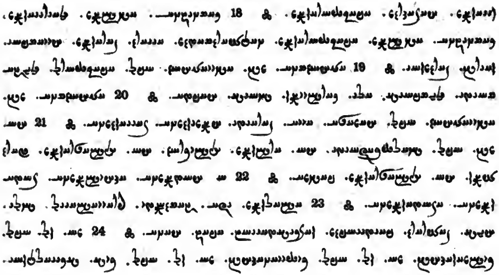
18
19
20
21
22
23
24

champs par milliers. — 18. Ktokolwiek uwierzy we wszechmoc Boga — ktokolwiek pocznie wygrzewać wodą nasiona — w czterysta lat, brać będą ludzie brzemionami płody wszelkiego zboża! Si l'on a confiance dans la toute-puissance de Dieu — si l'on se met à produire le blé moyennant l'eau, on moisonnera dans quatre cents ans d'énormes récoltes. — 19. To się mieć musi — to uczyni opój, wodą wygrzewający i płody wydający — wszyscy mieć będą karczowanie, jacy się udadzą do siódmego klimatu. Vous atteindrez ce bonheur — c'est l'eau fécondant la terre et produisant de beaux fruits, qui vous rendra heureux — tout le monde qui se rendra dans le septième climat, participera à ces riches récoltes. — 20. To się mieć musi — to przysposobi opój, i wszyscy razem będą mogli brać udział, przy wzięciu i zażyciu się. Vous y réussirez — l'eau vous donnera une boisson saine — tout le monde en jouira, en prenant sans cesse et en s'en enrichissant. — 21. To ma do siebie woda, że ulecza — że serdeczną chuć wzbudza — że jest wszechmocną przy wcielaniu się — i że jest ulubionym napojem. L'eau a la propriété de guérir, d'exciter l'amour, d'être efficace pour la propagation des créatures et de donner une boisson saine. — 22. Ona kruczy apetyt wzbudza — ją używać można w zdrowiu i w niezdrowiu. Elle provoque l'appétit — on peut s'en servir, tant en santé, qu'en maladie. — 23. Błogosławionemu iść ma dziéjczo gdy się wozi w gospodarce — u niego być muszą sadzawki wodą płynną podsycane, która tam blisko płynie. Chez un fermier bien-heureux qui est actif dans sa ferme, tout ira bien — chez lui, il faut qu'il se trouve dans la basse-cour des bassins remplis d'eau d'une rivière proche. — 24. Kto niema opoju, dużym być nie może — kto niema wody, i mało dużym być nie może — kto niema wody, on li dużo błądzi, a nic dużego wydać nie może. Celui qui n'a pas d'eau, ne peut s'agrandir — celui qui n'a pas d'eau, ne peut même devenir médiocre — celui qui n'a pas d'eau, aura de grandes pertes et n'aura jamais de grands produits.

[illegible] 25 [illegible]

[illegible] 26 [illegible]

[illegible] 27 [illegible]

[illegible] 28 [illegible]

[illegible] 29 [illegible]

[illegible]

[illegible] 30

[illegible] 31 [illegible]

[illegible] 32 [illegible]

[illegible] 33 [illegible]

[illegible] 34 [illegible]

25. U niego nie będzie dbałości — nie będzie i możliwéj dbałości — nie będzie dbałości w przypuszczaniu żywiolu — nie będzie i ufności w dbałość! Chez un tel fermier on n'apercevra pas de soins — on n'y trouvera même pas la possibilité de soins — il ne mettra pas de soins à accoupler le bétail, car il ne sera pas confiant dans ses soins. — 26. U niego nic się nieuda — opój wonny dla posessora majątku, jest darem stwórcy, który go ożywia. Il ne réussira en rien, car l'eau chère est un don divin qui enrichit le possesseur d'une fortune. — 27. Kto jest nieukiem, ten się rozpłynie, zniknie — a nie zginie człek żonaty. L'homme ignorant et désobéissant périra — mais l'homme marié se soutiendra. — 28. Voir ci-dessus No. 26. — 29. Kto jest nieukiem zniszczeje ryczałtem i zirytuje się ciałem swojém — on jest utajony, zaledwo istniący, — on żebrak — on na zawadzie. Celui qui ne veut rien apprendre, se corrompra et et s'irritera jusqu'à la mort — il est absent, il existe à peine — c'est un mendiant et un obstacle à tout le monde. — 30. Jest to czarownik, trup uspiony, który wszędzie szpera, wszędzie się rai, — on zaniemoże i już się nieożywi! C'est un sorcier, c'est une épidémie cachée qui va partout chercher ses victimes — il tombera enfin sans pouvoir se relever. — 31. Jaki mieszkaniec drze się tam blisko przy pracy, niech zrobi tego niedbalca dbałym, aby miał co jeść. L'agriculteur qui vit dans le voisinage de ce fainéant, doit le corriger, pour qu'il ait de quoi vivre. — 32. Idącego szukać bytu, on mu go wskaże — idącego szukać jeść, on go obdarzy pokarmem. Si ce paresseux cherchait une occupation, son voisin doit la lui désigner — si celui-là était affamé, celui-ci doit lui donner à manger. — 33. Opój gotowy a spokój duszy dający, będąc przy zajutrzni, niech wam służy do skrapiania się. Que l'eau qui donne la paix à l'âme, vous serve à vous asperger pendant la prière du matin. — 34. Kiedy przy jutrzni jesteście, skrapiajcie się zawsze wodą wonną a pobłogosławioną. Pendant la prière matinale, aspergez-vous d'eau

[illegible] & 35 [illegible]
[illegible] & 36 [illegible]
[illegible] & 37 [illegible]
[illegible] & 38 [illegible]
[illegible] & 39 [illegible]
[illegible]
[illegible] & 40 [illegible] & 41 [illegible]
[illegible]
[illegible] & 42 [illegible]
[illegible] & 43 [illegible]

bénite de saintes paroles. — 35. Gdzieby tego była trzeba postawcie onę — jeśliby i nie ratowało, kropciel Mettez-la, où vous en aurez besoin — aspergez-en toujours, si vous ne voyiez même pas de succès. — 36. Gdzie trzeba mówić, tam i kadźcie — one jest ucieszne i zawsze zdrowiu potrzebne. Encencez aussi ce qu'il faut bénir, — car l'encens donne la réussite et une bonne santé. — 37. Gdzie tego trzeba dla rozplodu, niech będzie — gdzie tego trzeba dla pielęgnowania, niech bywa — gdzie tego trzeba dla uratowania się, niech bywa. Observez cela pour la propagation du bétail, observez cela pour élever les petits, observez cela, pour vous enrichir. — 38. Bóg twórczości powiedział Zoroastrowi: „to przemawia za tobą, że wszyscy twoi, mają zostawać w związku zgodnego małżeństwa! Le Dieu créateur a dit à Zoroastre: „C'est une très-bonne institution de ta part, qui oblige tous les disciples de se marier. — 39. Mając przybitym przypłodek, woda święta niech go obdziaływa — o Zoroastrze! potém, najlepszéj oliwy przylawszy do lampy, niech się oczeka, i odda swéj parzystéj matce. Si quelqu'un, oh Zoroastre, a une bête nouveau-née faible, qu'il tâche de la fortifier à l'aide d'eau bénite — puis, après avoir versé de l'huile dans la lampe, il doit laver le petit et le rendre à sa propre mère. — 40. Tu niech się ma mowa, i rzecze: De suite, en l'aspergeant, il doit dire: — 41. „Wodo jedyna! uzdrów mi ten przypłodek — on będąc wielkim i mnie wydanym, stać się musi wydającym dla mnie płody wonne, zdrowe i jedno-rasowe, niebiorąc się zwłaszcza do innéj krwi druszki!“ „Eau unique! guéris-moi ce nouveau-né, car m'appartenant, il grandira et me produira des êtres forts, sains et d'une bonne race, pourvu qu'il ne s'accouple pas avec une bête abâtardie.“ — 42. „Wodo istności życia! zdziałaj mnie wielce serdecznym i bogatym!“ „Eau qui soutiens la vie! rends-moi très-assidu au travail et riche dans ma ferme. — 43. Między zażywającym się żywiołem, miałżeby być chapliwym ogierek, wźerając się często, — strzedz się tego trzeba. Si vous aviez parmi vos bêtes productives un jeune étalon extrêmement chaud, il faut que vous soyez sur vos gardes.

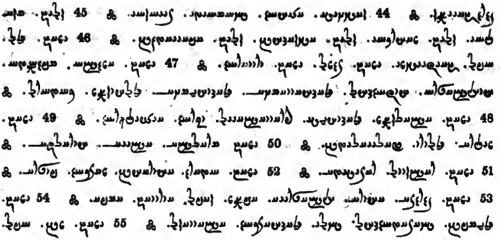
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55

44. Nieczyniąc tego, mieć się musi szkoda w żywiole. En le négligeant, vous aurez une grande perte dans votre bétail. — 45. Jemu ani marzyć o tém — ani w krew wbić się — ani mu dopuścić dorwać się — on wody nasienia spuścić niema. Evitez qu'il ait envie; il ne doit pas encore s'enflammer et bien moins monter une jument — en un mot, il ne doit pas encore perdre sa sperme. — 46. Aby się przyjęła wam blogość, woda to obdziaływa — ona wsięka do roli — ona wsięka i w drzewa. C'est l'eau qui augmentera vos richesses — elle pénètre la terre — elle féconde les arbres. — 47. Przyjęłoż się i omówienie świętémi słowy a wszechmocne, uda się wówczas wszystko — z tego nastanie wonność darów, szczęście, i to wonne szczęście obdarzać nas musi. Si vous bénissez des paroles saintes et toutes-puissantes avec succès, vous réussirez en tout — de cette manière vos produits seront en bon état et vous vivrez dans le bonheur qui est destiné à tout le monde. — 48. Przyjęłoż się wam błogosławieństwo, wożcie się tém bardziéj w gospodarce, — a wygrzeje się czysta rasa z czwartego nawet pokolenia karłowatości. Si vous prospérez à force de bénédiction, soyez d'autant plus assidus dans votre économie, et vous serez à portée de ramener les bêtes bâtardes de la quatrième génération à la première. — 49. Przyjęłoż się wam majsterstwo rolnicze, pełno bydła rozprowadzajcie. Devenus maîtres dans l'agriculture, propagez le bétail en grand nombre. — 50. Przyjęłoż się to — czysto wówczas żyjcie i rozradzajcie się! Et y ayant réussi, vivez honnêtement et propagez votre foyer. — 51. Przyjęłoż się to — raźnie rozżywajcie się! Après avoir augmenté votre famille, vivez avec aisance. — 52. Przyjmie się przez to ogniwo wasze, Bożéj twórczości dziatki wychowujące. C'est alors que votre foyer, d'où naissent des enfants pour la gloire du Dieu créateur, sera heureux. — 53. Przyjęłoż się to — Bóg wszechmocny was ustrzeże, aby nierasowéj wody ogier, miał zarywać klacz rasową. C'est alors que le Dieu tout-puissant gardera qu'un mauvais mâle ne couvre pas une bonne jument. — 54. Przyjęłoż się to — wszystkie istoty trwałe a wonność darów wydające, ożywią się. C'est alors que toutes les créatures fortes qui causent votre bonheur, prospèreront. — 55. Przyjąć się musi wszystko przez wodę, oddając się pracy żywo i blogo! Tout ptospèrera par l'eau, si vous êtes actifs et de bonne foi.

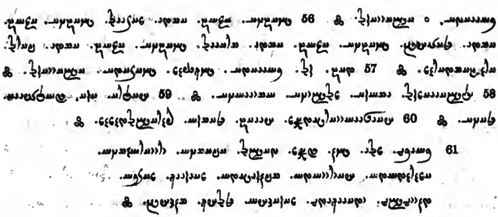

56. Aby się to stało, należy być wielkim — aby się to stało, potrzeba być wonnym w dobroci — aby to się stało, trzeba być cnotliwym — aby to się stało, trzeba być pierwszym rozrodzicielem żywiołn rolniczego. Pour que tout cela s'accomplisse, il faut être content de son état — pour que tout cela s'accomplisse, il faut se distinguer par sa bonté — pour que tout cela s'accomplisse, il faut être vertueux — enfin pour que tout cela s'accomplisse, il faut tâcher de devenir le premier propagateur des éléments agricoles. — 57. Otóż tedy, nie podawajcie się w jarzmo niewoli — stańcie się wolnym i błogosławionym narodem. Or, ne vous courbez jamais sous le joug de l'esclavage — tâchez de rester une nation libre et bienheureuse. — 58. Chcąc mieć samoistność, trzeba się wzmagać i usiłować! Pour avoir l'indépendance, il faut travailler et s'agrandir. 59. Chcąc mieć inne bydełko, powiadaj: Pour avoir d'excellents bestiaux, il faut répéter à tout le monde: — 60. „Stańcie się pracującymi szczerze, a ciągła wiosna zabłyśnie wśród żyjących!“ „Travaillez assidûment, jour et nuit, et un printemps éternel vous sera donné.“ — 61. „Może mieć dary, kto ma bydło — ściągajcie jeno wodę na krzewy — nie umarzajcie nowo zrodzonego płodn — spajajcie myślą twórczość — o twórczości, li myślą pojęta! ty wyżywiasz wszystko statecznie! ty zbogacasz wonnością tego, co się w tobie rozkochał!“ „Celui qui a des bestiaux, peut avoir les dons de Dieu — mais tâchez d'arroser vos champs — ne tuez pas le produit nouveau-né — devinez l'idée de la nature productive — oh nature productive qu'on ne conçoit qu'en esprit, tu nourris toutes créatures sans cesse — tu combles du bonheur celui qui t'aime!“

Remarque. Ce chapitre-ci renferme presque la prière entière citée dans le second volume de Zen-dawasta, prière que j'ai reçue des prêtres Parses, en Orient — il ne manque ici que le mot: „Gopło.“

LXV.

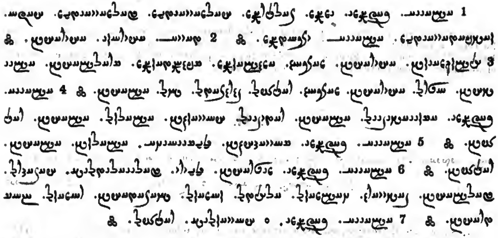

1. Bądźcie dobroczynnymi — trzymajcie się lampy jutrzennéj, dla chwały Boga — rozpładzajcie ten żywioł, który się jeszcze i nienazwał, — a staniecie się udatnym narodem. Soyez bienfaisants — dressez la lampe matinière pour la gloire de Dieu — propagez les bêtes qui ne sont pas encore nommées, et vous deviendrez une nation distinguée. — 2. Wam ubostwiać, li jedynego Boga! Adorez le Dieu unique. — 3. Upodobajcie sobie w Bożéj twórczości, żegnając onę świętémi slowy — cnotliwie żyjcie — ogniwo twórczości Bożéj jest ożywiające i ratujące — ratujcie się, kto chce być ożywionym bogactwy a wolnością. Plaisez-vous dans la création de Dieu, en la bénissant de saintes paroles — vivez vertueusement, car le foyer de la nature productive rend heureux et riche tout le monde — soyez alors de bons agriculteurs, vous qui voulez acquérir la libertè et l'indépendance. — 4. Stańcie się datknjącymi, nie zasypiając w niczem — stańcie się uratowanymi, przewracając rolę — blogo prowadząc się, stać się musicie doradnym ludem! Soyez miséricordieux et ne négligez rien — enrichissez-vous, en remuant la terre — en vous conduisant vertueusement, vous formerez certainement une nation distinguée. — 5. Stańcie się dobroczynnymi, milując wszystko — cnotliwie prowadźcie się, a uratujecie się. Soyez bienfaisants et attachez-vous à toute créature — conduisez-vous honnêtement et vous vous sauverez de la misère. — 6. Stańcie się dobroczynnymi majstrami pełno bydła rozprowadzającymi — tego tysiąc, rozprowadza dziesięć tysięcy — ale tu własnym okiém dopatrywać, i wszędzie przemawiać gospodarz powinień, aby się do pożądanego spokoju dobił! Soyez bienfaisants et devenez maîtres en propageant beaucoup de bétail, — car mille bêtes peuvent en produire dix mille, — mais l'agriculteur doit avoir l'oeil à tout, — il doit encourager, pour arriver à la paix désirée. — 7. Stańcie się dobroczynnymi, uprawiając rolę doradnie! Servez d'exemple à ceux qui veulent bien cultiver leur terre.

8 [illegible] 9 [illegible]
[illegible]

8. Stańcie się dobroczynnymi, trzymając się lampy — wy będziecie udatnymi. Donnez l'exemple à tout le monde, en estimant la lampe — vous vous distinguerez. — 9. Oto wam boskość dla uwiebjania — upodobajcie sobie w Bogu — probujcie tego! Regardez-la, comme une chose sainte — aimez Dieu et adorez-le continuellement.

LXVI.

1 [illegible]
[illegible]

1. Stańcie się dobroczynnymi, wszedłszy raz na posadę rolniczą — nie zawsze ubijajcie przypłodek doczekany! Tâchez de vous distinguer, comme bienfaiteurs, après avoir fondé votre économie — et ne tuez pas toujours les nouveau-nés désirés. — 2. Woda krwi rasowéj, ma być uważana, a zwłascza u maciorek dziéjczych i tęgich. Sachez apprécier le sang pur d'une bonne race, et principalement celui des femelles robustes et fertiles.

LXVII.

1 [illegible] 2 [illegible]
[illegible] 3 [illegible]

1. Aby utrzymała się przy tobie boskość jedynego Boga, stań się modlącym się i dobroczynnym narodem. Pour que le Dieu unique vous donne la prospérité, priez-le toujours et soyez miséricordieux. 2. Aby się twa potęga podzwignęła, zapalaj zajutrznię przy modlitwie. Afin que votre puissance s'augmente, allumez chaque matin la lampe, quand vous faites la prière avec vos ouvriers. — 3. Tym uda się boskość Boża, którzy się modlić będą, rozprowadzając i ów żywioł, który jeszcze niema nazwy. La nature productive et divine aidera singulièrement ceux qui prieront Dieu, en propageant les êtres qui n'ont pas encore de noms.

Digitized by Google

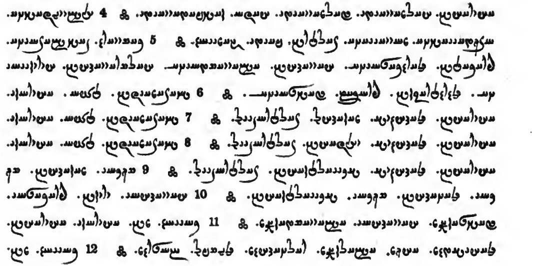

4. Chętnie udzielajcie się — modlcie się — i miewajcie zapaloną lampę przy zborze waszym. Soyez affables — priez Dieu et allumez la lampe, lorsque vous êtes rassamblés au conseil. — 5. Dobroczynnie uzdrawiajcie słabych — wdawajcie się, gdzie idzie o wiarę — łagodnie ożywiajcie się — dla wyprowadzenia czystéj rasy, stósownie przypuszczajcie — przejęci wiarą Boga, oddawajcie się związkom małżeńskim. Guérissez les malades généreusement — prenez la parole, lorsqu'il s'agit de la foi — corrigez-vous avec politesse les uns les autres — pour avoir une bonne race faites couvrir convenablement — pénétrés de la foi divine, observez le mariage. 6. Wyzyskujcie potęgę boskości Boga jedynego — świat chcąc się nią zbogacić, lampę jutrzenną mieć ma u siebie. Exploitez de toutes manières la nature productive et divine — chacun que veut en être favorisé, doit avoir chez soi la lampe matinière. — 7. Doświadczajcie potęgi boskości Bożéj — lud pracując około rolniczéj gospodarki, zajutrznię mieć u siebie powinień. Exploitez de toutes manières la nature productive et divine — chacun qui travaille dans les champs, doit avoir chez soi la lampe matinière. — 8. Doświadczajcię potęgi twórczości Bożéj, — trzymając się lud grzeszny lampy. Exploitez de toutes manières la nature productive et divine — chaque pécheur doit chercher son salut dans la lampe matinière. — 9. Szukającemu, ona daje bogactwo — szukającemu ona daje mowę — ona proszącemu grzechy niszczy. Elle donne des richesses à celui qui en cherche — elle intercède auprès de Dieu pour celui qui prie Dieu — elle pardonne les péchés à celui qui les regrette. — 10. Ona rolnikowi daje plony, a oddanemu w małżeństwo, pożądane szczęście. Elle donne de riches récoltes au laboureur — elle donne le bonheur aux mariés. — 11. Oddawszy się, i mając sobie twórczość Bożą, więc weszły na posadę, musi mieć przychowek świetny i wszystko pożądane. En possédant et en élevant des créatures productives dans votre ferme, vous aurez sûrement de jolis rejetons, ainsi que tout ce que vous désirez. — 12. Oddanemu otrzymanéj twórczości Bożéj, można mieć żonę zaśniętą w obuci a pomagającą do zażycia się. Celui qui a soin de ses créatures productives, peut se marier même avec une femme

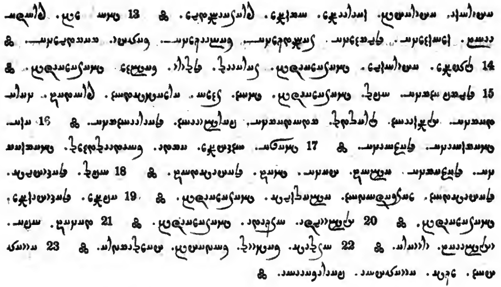

corrompue, car il trouvera en elle du secours pour son enrichissement. — 13. Kto się ma do broczynnym i wdawczym, ten mieć może mająteczek, wioskę i miasteczko, — a wdając się wszędzie, on i grosz gotowy sobie zrobi. Celui qui est bienfaisant et actif peut avoir une ferme, un village, même une petite ville — et s'il est très-assidu; il gagnera aussi de l'argent comptant. 14. Potęgę twórczości Bożéj, wyzyskujcie — lecz jezioro pełno wod słodkich do siebie ciągnące, miéjcie także na oku. Exploitez de toutes manières la nature productive et divine — mais choisissez votre ferme dans un endroit, où il y a un lac concentrant les eaux de tous les côtés. — 15. I wszelkie wody probujcie — te które ziemia wspokoju trzyma, na wierch wypłynąć mogą — pastwiskami chętnie zajmujcie się — te są nieodbicie potrzebne temu, kto chce wycelować w rolnictwie. Tâchez de vous procurer toutes sortes d'eaux — même celle que la terre contient dans son sein, peut être attirée sur sa surface — occupez-vous de prairies; elles sont très-nécessaires à celui qui veut exceller dans l'agriculture. — 16. Nadto, uczcie się i bierzcie tęgo na rozum. Mais du reste étudiez et raisonnez sensement. — 17. Aby się dorobić, trzeba być udzielczym ucząc się a umując, — nastać musi z tego że on dobrze wéjdzie na posadę. Pour avoir ses aises, il faut être actif et secourable — à force d'apprendre et de raisonner continuellement vous arriverez à affermir votre position. — 18. Opój błogosławiony kto wprowadza, ten dary Boga błogie rozprowadza — probujcie tego! Celui qui découvre l'eau, propage les dons de Dieu — essayez cela. — 19. Wody świętéj a wonnéj, doświadczajcie. Employez l'eau sainte et bénite. — 20. Upodobajcie sobie w zwykléj modlitwie — probujcie tego! N'oubliez jamais la prière journalière — récitez-la tous les jours. — 21. Ciekąca woda rozkrzewia drzewa. L'eau courante fait croître les arbres. — 22. Przywykły gospodarz do modlitwy, chwałę Bożą udwaja. Le fermier accoutumé à prier, redouble la gloire de Dieu. — 23. Aby coś mieć przy roli, trzeba

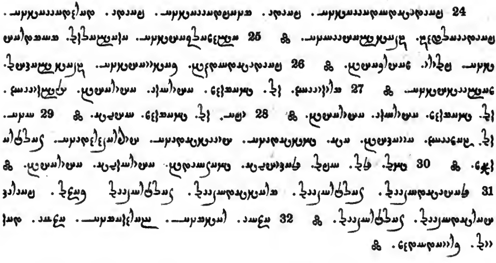
24
25
26
27
28
29
30
31
32

naśladować miłującą się bachantkę. Pour être à votre aise dans l'agriculture, imitez la fille de joie, qui change souvent l'objet de son amour. — 24. Krzątajcie się ciągle około gospodarki — szczepcie zawsze drzewa, i odwilżajcie one polewaniem — chodząc wiele za gospodarką, dbałość znaleść się musi. Empressez-vous toujours à l'agriculture — plantez des arbres et arrosez-les — à force de vous occuper sans cesse de votre économie, vous deviendrez zélés. — 25. Dopomagajcie nieszęśliwym, a ostro karzcie mających pełno ognia piekielnego. Soutenez les malheureux et punissez sevèrement tous ceux qui s'abandonnent aux maudits péchés charnels. — 26. Rozpostrzeniajcie ciągle prawa gospodarki rolniczéj — kto dba o siebie, dobrym mieszkańcem być musi! Divulguez des lois de l'agriculture — celui qui se soucie do sa ferme, sera un bon habitant. — 27. Oczyścić się niemi musi i nieuk, bo to jasność Bożéj potęgi! upodobać w nich sobie musi i nieuk, jasnością twórczości Bożéj ożywiony. Ces lois corrigeront même le paresseux, car elles sont la clarté de la toute-puissance divine. — Le paresseux éclairé par la sagesse de la nature productive et divine se plaira dans ces lois. — 28. Niech zaufa nieuk jasności, a mieć coś musi. Que le paresseux ait confiance dans la clarté divine, pour gagner quelque chose. — 29. Niech się ma tylko nieuk przy zborze, a mieć coś będzie, i ustali się, i ochwyci się, trzymając się zwlaszcza lampy zajutrznéj. Qu'il s'attache à la communauté, il aura son pain, il s'établira et il s'enrichira — surtout en ayant chez lui la lampe matinière. — 30. Kto się z was tylko wodą wonną skrapiać będzie, ten twórczość Bożą dla siebie mieć musi! Chacun de vous, qui s'aspergera d'eau bénite, gagnera les faveurs de la sainte nature productive. — 31. Wchodzący na posadę, niech się trzyma lampy — kto się chce z wad oczyścić, niech się trzyma lampy — kto się chce nadać pierwszenstwem w rolnictwie, niech się trzyma lampy. Celui qui fonde son ménage agricole doit avoir confiance à la lampe — celui qui veut se purifier de ses péchés, doit avoir confiance à la lampe — celui qui veut exceller dans l'agriculture, doit avoir confiance à la lampe. — 32. Obyście jeno chcieli się raić i przekarmiać biednych — obyście

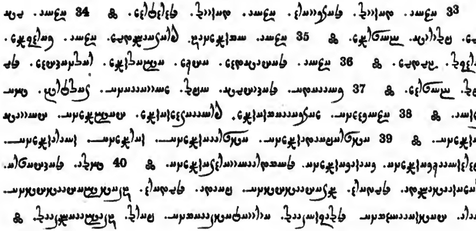

jeno chcieli nabrać ciała, przy ciężkiéj pracy! Puissiez-vous seulement être miséricordieux et nourrir les pauvres — puissiez-vous seulement prendre des forces pendant un dur travail. — 33. Obyście przy pełnym ciele, spotykać się chcięli mile przy drzwiach — obyście jeno przy dobréj tuszy, tęgo wierzyli w Boga! Puissiez-vous, devenus opulents, ne pas oublier de vous bénir d'eau sainte à la porte — puissiez-vous, devenus riches, ne pas oublier Dieu. — 34. Obyście jeno spotykali się i poili pełnem jedzeniem! Puissiez-vous seulement bien accueillir et régaler vos amis. — 35. Obyście jeno nie zasypiali wśród wespol żyjących — obyście tylko za drogość, drogo działaniem odpłacali! Puissiez-vous seulement être sur vos gardes contre les méchants voisins — puissiez-vous seulement rendre la pareille à celui, qui vous vole une chose de prix. — 36. Obyście jeno weszli na posadę, a mieć się musicie błogo, świetnie, mając wszystko pożądane. Puissiez-vous seulement prendre possession d'une ferme — vous serez heureux, riches et vous aurez tout ce que vous désirerez. — 37. Wy obdarzonymi będziecie przez wonną wodę — wy zbogacać się musicie ciągle przy lampie zajutrznéj. Vous deviendrez riches moyennant l'eau bénite — vous vous enrichirez de plus en plus par la lampe matinière. — 38. Wy nawet głupca oświecicie prawami stwórcy i zażyjecie go między sobą, a to łagodném obchodzeniem się. Vous éclairerez et enrichirez l'étranger, par les lois du créateur, en le traitant humainement. — 39. Użyczajcie sobie téj wody świętéj, choćby was tam było li tylko trzech: już mężczyzni, już niewiasty, już młodzieniaszki, już dziewczynki, już i nawet siana grabiarki! Servez-vous de l'eau bénite, quand même vous prieriez au nombre de trois — tant hommes, que femmes — ainsi garçons, que filles, ou fancheuses. — 40. Kto błoga potrzebuje, ten się opomnieć musi — ten wszystkie swe gnidy wytrze, a wszędzie i zawsze — ten o siebie dbać pocznie, krzątając się mile wszędzie, aby się zbogacił — on urywać będzie owoc przyzwoity, starając się i dbając o pierwszeństwo w swéj pracy. Celui qui veut s'enrichir, doit vivre vertueusement — il doit se débarrasser de toute la vermine qu'il a propagé — il doit commencer à se soucier de sa position, en s'empressant le coeur content dans son économie, pour s'enrichir — il cueillera de bons fruits, en tâchant de se distinguer par son travail.

Digitized by Google

41 [illegible]
[illegible]
42 [illegible]
[illegible] 43 [illegible]
[illegible] 44 [illegible]
[illegible] 45 [illegible]
[illegible] 46 [illegible]
47 [illegible]
48 [illegible] 49 [illegible]

41. Rozżywszy się tam piechur, on się zaopatrzy w wyjadanie, — bo kto się już rozżył, on może wejść na większą posadę — on tam może posiąść byt błogosławiony i świetny, mając przytém wszystko pożądane a potrzebne! Le piéton s'étant établi, saura gagner sa nourritur dans ce pays-là — car celui qui s'est établi, peut avancer et agrandir sa ferme — il peut y avoir une existence heureuse et florissante, ayant gagné toute chose désirée et nécessaire. — 42. Aby się użyć w spokoju, zażyć się trzeba drogiemi istotami, żyjąc w wiosce swojéj i rozwodząc żywioł — z tego wynika, że lampa tam palić się musi! Pour avoir la tranquillité, il faut se pourvoir d'êtres de prix, en vivant honnêtement dans sa cabane isolée et en propageant le bétail — il faut y avoir une lampe de la prière. — 43. Aby się w żyć w spokoju, zażyć się trzeba drogiemi istotami, żyjąc w całéj wiosce, — gdzie oświeceni stwórcy, rozwodzić żywioł powinni. Pour avoir la tranquillité, il faut se pourvoir d'êtres de prix, en vivant honnêtement dans un grand village, où les hommes, éclairés par le créateur, doivent propager le bétail. — 44. On nabierze statku, nabierze ptastwa, i ogniwo jego nabierze mnostwo rozprowadzonego żywiołu. Alors on deviendra constant, on aura de la volaille et les étables seront remplies de bestiaux. — 45. Ustatkowany takowy rolnik, uzna twórczość Boga jedynego, który mu żywioł rozpładza. L'agriculteur devenu ainsi constant, reconnaîtra la nature productive du Dieu unique, qui lui accroît le bétail. — 46. On spokój pożądany otrzymał i pieniądze z rozprowadzenia żywiołu. Il a donc gagné la tranquillité désirée et a donc ramassé beaucoup d'argent par la propagation du bétail. — 47. Dobrodziejstwem jest lekarstwo, rozpładzanie zaś żywiołu, najwyższym smakiem — niechże mu się odda człowiek błogosławiony! Le remède efficace est une chose précieuse et douce — mais la propagation de bétail est la chose la plus précieuse et la plus douce — que l'homme honnête s'applique à la propagation du bétail! — 48. Wszyscy niech się zajmą rozpładzaniem żywiołu rolniczego. Tout le monde doit s'occuper de la propagation du bétail. — 49. Kto chce być szczęśliwym i błogosławionym, niech wnętrze ziemi porze i zasiewa. Tout homme qui veut être heureux et béni, doit labourer et ensemencer la terre.

Digitized by Google

[illegible] & 50 [illegible] &
51 [illegible] & 52 [illegible]
[illegible] & 53 [illegible] & 54 [illegible]
[illegible] & 55 [illegible] & 56 [illegible]
[illegible]
[illegible] &
57 [illegible] &
58 [illegible] & 59 [illegible] &
60 [illegible] & 61 [illegible]
[illegible] &

50. Ona tysiącami ziarek zaopatrza — ona i dziesięć tysięcy, na raz wydaje. La terre multiplie les graines mille fois — elle en produit dix mille à la fois. — 51. Wszystko twoim być może — tylko pracuj statecznie! Tout peut être à toi, homme, seulement travaille constamment. — 52. To się zbierze — i to wyda przychówek rolniczy. Vous aurez de riches récoltes qui soutiendront vos rejetons agricoles. — 53. Umem postępując, a przy usilnéj pracy, wonnym w szczęściu być można. En se conduisant prudemment et en travaillant assidûment, on peut trouver le bonheur le plus grand. — 54. Kiedy wam szczęście idzie, udzielajcie, — aby i drudzy szczęśliwymi stali się. Vivant dans le bonheur, soyez miséricordieux, afin que les autres puissent en jouir aussi. — 55. Niech nic nie mający, nie mruczy! Que celui qui n'a rien, n'ait pas à se plaindre. — 56. Żyjcie statecznie, a wodę wyprowadzajcie — niech ujdzie precz ten, co wam lubéj wody nieżyczy — ona wszystko podźwiga — i nieuk jarzmu oddany, niech w niéj upodoba, a zabłyśnie przy pokarmie! Vivez honnêtement et pourvoyez-vous d'eau, — que s'éloigne celui qui ne vous souhaite pas de bonne eau — elle soutient tout — même l'ignorant restant dans l'esclavage, doit s'y plaire pour avoir la liberté et la nourriture. — 58. Woda udzieli i nieukowmi takie jadło, w jakim ugrząsł pierwszy pilny gospodarz! L'eau donne au paresseux la nourriture que sans eau le fermier ne peut se procurer qu'avec beaucoup de peines. — 58. Pobierajcie więc dary od twórczości Bożéj. Cueillez donc les dons de la nature productive et divine. — 59. Pobierajcie wszystko, omawiając wszystko świętémi słowy. Vous obtiendrez tout d'elle, si vous bénissez tout de saintes paroles. — 60. Pobierajcie one, a staniecie się majstrami pełno bydła rozpładzającymi. Sachez de l'exploiter et vous deviendrez maîtres dans la propagation du bétail en grand nombre. — 61. Bierzcie się do rozpłodu trzody hara, ale niech nie zarywa tam koń wedle woli. Employez toutes vos forces à augmenter votre haras — surveillez bien l'étalon pour qu'il ne couvre pas à son gré.

Digitized by Google

62 [illegible] 63 [illegible]

[illegible]

[illegible] 64 [illegible]

[illegible] 65 [illegible]

[illegible] 66 [illegible] 67 [illegible]

[illegible]

62. Pobierajcie takowe dary i rozdawajcie one, kto zwlaszcza w twórczość Boga wierzy. Profitez de ces dons et faites aussi des aumônes, vous qui croyez en le Dieu créateur. — 63. Bierzcie się do bydła — bierzcie się do małżeństwa — bierzcie się do praw Zoroastra uczonego — błogosławiony rólniczą gospodarką zajmujący się. Occupez-vous de bétail — liez-vous par le mariage, et observez les lois du savant Zoroastre; car bienheureux est celui qui s'applique à l'agriculture. — 64. Bierzcie się do wszystkiego — bo blogosławionym jest statecznie osiadły, i wszędzie bywający, i wszędzie zaglądający w gospodarstwie! Occupez-vous de tout — car bienheureux est celui qui a fondé son foyer, qui est vigilant et actif dans sa ferme. — 65. Błogosławiony usiłujący — on mieć musi, co zechce — ale bywać on ma wszędzie, aż do ustania ciałem. Bienheureux est celui qui s'efforce — il aura tout ce qu'il voudra — mais il doit être partout en mouvement, jusqu'à ce qu'il n'en puisse plus. — 66. U niego się przyjmie świetnie wszystko, strzegąc, — i przez to on ustrzeżonym będzie. Il réussira parfaitement en tout, en surveillant tout — de cette manière il se préservera de la misère. — 67. Oby święta moc twoja, Boże myślą pojmowany, obdziaływała wszelki żywioł, mający się porodzić! Dieu qu'on ne conçoit qu'en esprit, veuillez bénir de votre sainte puissance toute créature venant au monde.

Digitized by Google

LXVIII.

1 [illegible] 2 [illegible] 3 [illegible] 4 [illegible]

1. Usiłujcie do miania, a nastanie z tego szczęście — aby wyjąć płody z roli błogim sposobem, musicie wejść na posadę. Tâchez d'avoir votre propre ferme et vous deviendrez heureux — car pour avoir de riches récoltes, il faut avoir une ferme. — 2. Usiłujcie więc płody z roli wyjmować. Tâchez d'enlevez les produits à la terre. — 3. Usiłujcie mieć płody z roli wyjęte. Tâchez d'amasser les fruits de la terre. — 4. Wy musicie się mieć błogo i możnie, zawierzywszy się Boga rządowi — bierzcie się więc doskonale do wszystkiego. Vous serez riches et heureux, en ayant confiance en Dieu — appliquez-vous alors à toute chose avec empressement.

LXIX.

1 [illegible] 2 [illegible] 3 [illegible] 4 [illegible]

1. Tym sposobem istnieć należy, i to, tu i owdzie obdziaływać, — a wyjęte płody żegnajcie świętémi słowy, i usiłujcie ciągle, a udać się wam musi. C'est ainsi qu'il faut vivre, c'est ainsi qu'il faut travailler — bénissez alors les produits ramassés et soyez toujours actifs — vous réussirez sans doute. — 2. Aby był dobrze żywioł wygrzewany, tego Bega, tego doradcę wypytujcie w imie Boga stwórcy. Afin que vous fassiez couvrir avec succès le bétail, consultez le Bègue, votre conseilleur, au nom du créateur. — 3. On wam musi dać pokarm — on was orzeźwi wszelkim błogiem. Il est obligé de vous montrer les moyens de gagner votre nourriture — il vous revivifiera par ses bons conseils. — 4. Tego pośrednika doświadczajcie, w imie Zoroastra

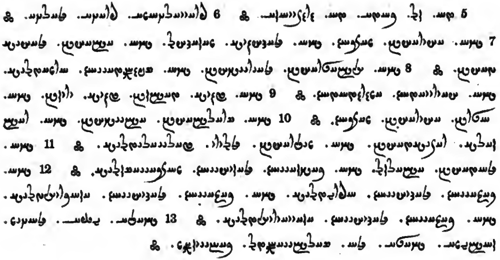

uczonego. Ecoutez ce conseilleur au nom du savant Zoroastre. — 5. To nie będzie danem — to będzie tylko orzeźwieniem. Il ne vous fera pas de présents, mais il vous communiquera son avis. — 6. Wrozmowie z wami, to on wam powie. En s'entretenant avec vous, il vous parlera. — 7. Kto dla Boga stwórcy błoga pracuje, ten zbogacić się musi, — zwlaszcza, kto wojdzie na dobre w posadę. Des hommes, qui en travaillant avec persévérance pour le Dieu créateur, s'enrichiront très-sûr, surtout s'ils fondent leur ferme. — 8. Kto mocno w wszechmoc Boga wierzy — kto świętobliwie i spokojnie żyje, i kto nowo spłodzonego żywiołu nieumarza. Aussi des hommes qui croyent fermement à la toute-puissance de Dieu — qui vivent pieusement et tranquillement, qui ne tuent pas les nouveau-nés. — 9. Kto ma bydło ciężkie do porody, a kto płódne — kto ma ogniwo prawdziwie Bogu poświęcone. Des hommes qui ont des bestiaux steriles, et qui en ont des fertiles — qui ont un foyer vraiment consacré à Dieu. — 10. Kto cnotliwie tam żyć będzie, a kto różnie rozżywać się pocznie — kto po majstrowsku pełno żywiołu rogatego rozpladzać będzie! Qui y vivront vertueusement et qui s'enrichiront de différentes manières — qui en maîtres propageront les bêtes à cornes, en grand nombre. — 11. Kto się wietrznie poprowadzi — a kto podawać będzie prawa wonne jasności stwórcy. Qui y vivront dans la futilité — et qui propageront les lois de la clarté divine. — 12. Kto podawać będzie wonne środki rozpładzania żywiołu, a kto podawać będzie środki niby wonne a nieprzyjazne rasje — kto podawać będzie środki wonne i nie szkodzące rasie. Qui montreront des moyens salutaires de propager le bétail — ainsi que des hommes qui indiqueront des moyens en apparence salutaires, mais en effet périlieux — qui désigneront des moyens salutaires et non nuisibles à la race. — 13. Jak on wam tu orzec musi prawdziwie, — dla zażycia się, a nie inaczéj — tak wy czynić, cnotliwie żyć, i wdawać się wszędzie powinniście. Il faut que vous écoutiez tout ce qu'il vous dira sur ces hommes — il faut que vous fassiez ce qu'il vous ordonnera — il

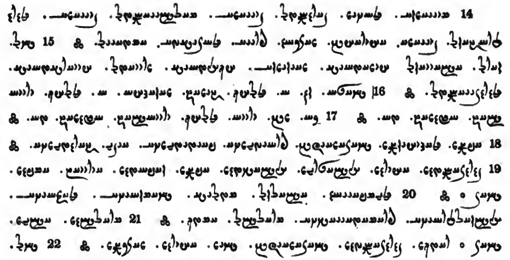

faut que vous viviez vertueusement et soyez appliqués dans votre ferme. — 14. Zmiłością taką mowę należy przyjąć odeń — a będziecie się zażywać — będziecie wiarą Boga przejęci — i będziecie dla twórczości Boga czysto przypuszczać żywioł, wożąć się ciągle w gospodarce. Acceptez ses conseils avec reconnaissance, vous vous enrichirez, vous vous pénétrerez de la foi divine — vous ferez couvrir convenablement le bétail pour la nature pruductive et divine et vous serez actifs dans votre ferme. — 15. Kto jest mężem błogosławionym, ten weźmie na rozum i pomyśli, — i usiłować będzie około przychowku, rozmawiając — ou tęgo trzodę rozwodzić będzie. L'agriculteur béni appréciera ces conseils et les exécutera — il soignera son menu bétail en exhortant ses gens — en un mot il fera prospérer ses troupeaux. — 16. Tak się nie prowadząc, błogość zdrzemie i w miéjscu zbogacenia się błogością, urwią się wady za to. Celui qui agira autrement, manquera de produits, et au lieu de s'enrichir, il introduira des défauts. — 17. Co się przerwie w błogości, urwać się muszą wady za to. Lorsqu'on a commis des fautes, on aura sûrement des êtres défectueux. — 18. Wody wonnéj a święconéj, używajcie zawsze przy przypuszczaniu, — a dobrze się płód udzierżyć musi. Servez-vous d'eau bénite à la propagation du bétail, pour qu'elle se fasse avec succès. — 19. Strzegącymi być Boga wszechmoc, usilujcie chętnie — wody nie złéj istotę, niech zarwie koń przyzwoity. Ayez soin des créatures qui sont les instruments de la toute-puissance de Dieu — la femelle d'une race passable peut être couverte par un étalon parfait. — 20. We wszystkiém bądźcie statecznie blogosławionymi, i oświecajcie się, umujcie, — z upodobania z sąsiadami waszemi, czysto prowadzcie się. Soyez parfait à tout égard — éclairez-vous, raisonnez, aimez à vivre dans la société de vos voisins et conduisez-vous honnêtement. — 21. Czysto prowadzcie się, a ratujących was, zastępujcie — i to w imie Boga stwórcy. Soyez miséricordieux et remplacez ceux qui vous ont aidés, au nom du Dieu créateur. 22. Kto ma żywioł wodę niby rasową trzymający — i kto stara się dziki niby żywioł w dobry

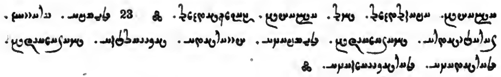

rozwieść. Celui qui tâche de réparer les races abâtardies, ainsi que celui qui s'efforce d'améliorer les bêtes sauvages. — 23. Wszystko się to oczyszczy, po słowach Zoroastra, — doświadczajcie tego — wszelkie szkodliwe trzody, probujcie poprawić, — bo kto pracuje, ten dorobić się musi czegoś! Réussiront sans doute dans leurs entreprises, selon les paroles de Zoroastre — essayez cela — tâchez de guérir les bêtes de leurs défauts — car celui qui travaille aura quelque chose sûrement.

LXX.

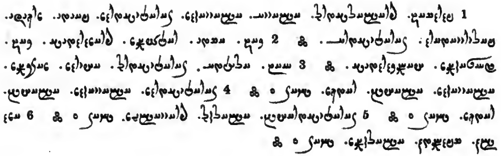

1. Oto prosi, pyta się pośrednik Zoroastra błogosławionego o pozwolenie przemówienia, we względzie przypuszczania pierwotnie i po Zoroastrowsku. Voici que le successeur du bienheureux Zoroastre demande la permission de se faire éclaircir sur la propagation du bétail la plus avantageuse et à la manière de Zoroastre. — 2. „Kiedy też to jest doradnem zamarzyć, a kiedy przypuścić i obrobić tego?“ „Quand faut-il penser à faire couvrir et quand faut-il le faire avec succès?“ — 3. Na to odrzekł Zoroastr — dla Boga stwórcy wszechmocnego, starajcie się być wszystko ratującymi! Zoroastre y répondit: „Pour l'amour du Dieu créateur tout-puissant, tâchez d'agir toujours prudemment.“ — 4. W imie Zoroastra błogosławionego starajcie się ratować wszystko. Pour l'amour du bienheureux Zoroastre, tâchez d'agir toujours prudemment. — 5. Na wzór Zoroastra błogosławionego, woźcie się w gospodarce. D'après les préceptes du bienheureux Zoroastre soyez assidus dans votre économie. — 6. Żegnajcie wszystko świątobliwie, a błogosławionymi być musicie. Bénissez tout de saintes paroles et vous serez bénis.

7 [illegible]

8 [illegible] 9 [illegible]

[illegible]

[illegible] 10 [illegible]

[illegible] 11 [illegible]

[illegible] 12 [illegible] 13 [illegible]

[illegible] 14 [illegible]

15 [illegible] 16 [illegible]

17 [illegible] 18 [illegible]

[illegible] 19 [illegible]

[illegible] 20 [illegible]

7. Dla błoga i szczęścia waszego oczyszczajcie się, świątobliwymi bądźcie i krzątajcie się w gospodarce. Pour votre bonheur purifiez-vous, soyez pieux et assidus dans votre ferme. — 8. Ostawcie chętkę do chciwości. Abandonnez l'envie du gain illégitime. — 9. Wodą świętą udoskonalajcie się, i ratujcie się — aby być stałym, pilnym, i pieczołowitym, umiejcie wszystkiemu doradzić — aby się przenosił żywioł zaszczepiony błogo, bądźcie doradnymi, i rado zaszczepiajcie daléj. Perfectionnez et enrichissez-vous par l'eau bénite — pour être constants, assidus et pleins de soins, sachez vous prendre à tout — pour que le fruit des femelles prospère, soignez-les prudemment et faites les couvrir convenablement. — 10. Dla Boga stwórcy wszechmocnego, ratujcie wszystko. Estimez tout sang productif, pour l'amour de la nature procréative et divine. — 11. Wszelką kref życia, dla Bożéj twórczości szanujcie. Pour le Dieu créateur tout-puissant, tâchez de sauver tout. — 12. Wszystko w ogólności żegnajcie i uświęcajcie. Bénissez et sanctifiez tout. — 13. Dla wszystkich i wszystkiego, bądźcie wsparcą i ratującymi. Pour tout le monde et pour toute chose soyez des tuteurs et des protecteurs. — 14. Wszystkich ożywiajcie prawami jasności stwórcy. Eclairez tout le monde des lois divines. — 15. Wszystko wodą świętą żegnajcie. Bénissez tout de saintes paroles. — 16. We wszystkich rzeczach mądrymi i świątobliwymi bądźcie. Soyez prudents et toujours pieux. — 17. Wszędzie i w każdym względzie, za dar pożądany w dwoje obdarzajcie. Toujours et partout donnez le double pour une chose reçue. — 18. Wszelkie istoty drogie opajajcie mlekiem. Allaitez toute créature de prix. — 19. Wszystkich w ogólności błogosławionych a dobrze myślących, skoro dojrzeją, żeńcie. Mariez tout homme béni et honnête, étant devenu nubile. — 20. W ogóle

[illegible] 21 [illegible]
[illegible] 22 [illegible] 23 [illegible]
[illegible] 24 [illegible]
[illegible] 25 [illegible]
26 [illegible]
27 [illegible]
28 [illegible] 29 [illegible]
30 [illegible] 31 [illegible]
[illegible] 32 [illegible] 33 [illegible]
[illegible] 34 [illegible]

wszyscy do wonnego blogoslawieństwa przeznaczeni, niech się oczyszczają, świątobliwymi stają się, i gospodarki dopatrują. Tout le monde étant destiné à vivre dans le bonheur, doit se purifier des péchés, vivre pieusement et surveiller son ménage agricole. — 21. Wy się wszystkiemi, a możliwemi darami stwórcy uszczęśliwicie. Vous pouvez avoir tout les dons possibles du créateur. 22. Kto raz stał się obdarzonym, ten żywiéj jeszcze udzielać się ma dalszéj pracy. Celui qui est déjà doué des dons de Dieu, doit travailler d'autant plus. — 23. Przyzwoicie płód zatkany, żywym się wyda. La sperme infusée convenablement, produit un être vivant. — 24. Blogoslawieni, żywymi być mają — niechże więc usiłują być żywymi. Les agriculteurs bénis doivent être actifs — qu'ils s'efforcent donc de l'être. — 25. Wszyscy gospodarze, pięć razy na raz żeniącego się byka, mieć mają, dla swego błoga. Chaque agriculteur, pour s'enrichir, doit avoir un taureau, qui est en état de couvrir cinq fois de suite. — 26. Wszystko w ogólności z jasnością Boga rozpłodzone i dobrze utrzymane, dobrze wdzierać się musi. Tout mâle bien soigné et élevé d'après les lois de la clarté divine, couvria avec succès. — 27. We wszystkiém stale oświecajcie się — do wszystkich bowiem mowa twórczości, przemawia widno! Éclairez-vous sur toute chose — car les lois de la nature productive vous expliquent toute chose très clairemeet. — 28. U kogo się ma żywioł duży, niech mu godnie dogadza. Soignez bien les grandes espèces de bestiaux. — 29. U kogo się ma żywioł dużuchny, niech mu przystojnie dogadza. Soignez de même convenablement les espèces plus grandes. — 30. U kogo się ma żywioł na zupełnie duży wyrastający, niech mu dogadza godnie. Soignez aussi les espèces les plus grandes. — 31. U kogo się ma dobrze wyrobiony u duży żywioł. Si vous avez bien élevé le grand bétail. 32. U kogo się ma dobrze okrzesany a dużuchny żywioł. Si vous avez bien élevé le bétail plus grand. — 33. U kogo się ma dobrze okrzesany a na żywioł duży wyrastający. Si vous avez bien élevé le bétail le plus grand. — 34. U tego dobrze się obrobi wszeki żywioł duży. Votre grand bétail sera fertile.

Digitized by Google

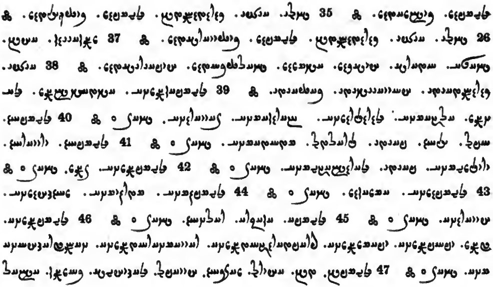

35. U tego się dobrze okrzesic wszelki żywioł dużuchny. Votre bétail plus grand sera de même fertile. — 36. U tego się dobrze okrzesie wszelki żywioł na dnży wyrastający. Et votre plus grand bétail sera aussi très-fertile. — 37. Podobnie to się ma, jak to ów ogniwa gospodarz, łyżką zupy leczyć się musi, upadlszy w chorobę! C'est comme l'agriculteur malade qui, ayant bien suivi la diète, en mangeant cuillère après cuillère, se rétablira sûrement. — 38. Dobrze więc krzątajcie się i ziemię przewracajcie, abyście byli dużymi! Soyez alors actifs et remuez la terre, pour devenir grands. — 39. Wszystkim w gospodarce trzeba ciągle powtarzać. aby się odziewali, do wiary Boga się brali, podjedli, i poszli na życie pracować! Il faut sans cesse répéter aux gens de la ferme, qu'ils s'habillent vite, qu'ils prient Dieu, qu'ils rassasient et qu'ils se rendent au travail. — 40. Wszelki opój pożądany i zawsze potrzebny, statecznie utrzymujcie! Tâchez d'avoir toujours chez vous l'eau indispensable à l'économie. — 41. Wszelkie drzewa owocowe, zawsze niby deszczem odwilżajcie. Arrosez, comme la pluie, tous les arbres fruitiers. — 42. Ze wszystkiém ziemi oddajcie się. Rendez-vous entièrement à l'agriculture. — 43. Wcalku o jazni waszéj myślcie. Pensez toujours à votre existence. — 44. Do kupy zbierajcie strzyszkę, u mającéj się wam trzody. Amassez soigneusement la laine de votre troupeau. — 45. O wszelki nie grzejący się a świetny żywioł dbajcie. Ayez soin des bêtes qui ne sont pas encore mûres, mais dont les apparcences promettent. — 46. Wszelki żywioł, a napadający i przypadający, — który się razem karmi i trawkę zbiera, niech się ogrzewa kiedy chce, a tęgo. Toutes bêtes, ainsi mâles que femelles, broutant ensemble et mangeant des herbes, peuvent s'accoupler, quand elles veulent. 47. Wszystkie te stworzenia, Bóg stwórca pokochał, i dla bloga wam udzielił, — więc błogo z niemi obchodzcie się! Le Dieu créateur aime toutes

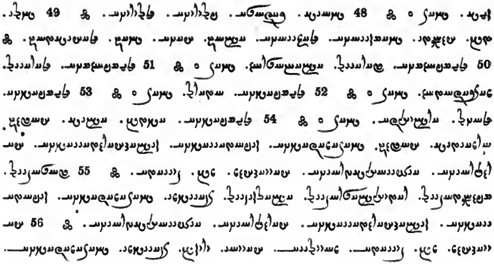

ces bêtes et il vous les a données, pour vous rendre heureux — traitez-les alors convenablement. — 48. Kiedy u was są dziatki, trzeba je mlekiem świeżym opajać i hodować. Allaitez et soignez vos enfants. — 49. Komu te są już wielkie, niech się uczą i rozumu nabierają, — a nastać musi z tego, że i oni godnie wejdą na posadę. Devenus grands, ils doivent apprendre à former leur esprit — il en résultera, qu'ils deviendront de bons fermiers. — 50. Wszystko, co tęgo ogrzewa, niech i tęgo zajada. — Toute créature fertile doit bien manger. — 51. Wszyscy niech uwierzą w dary twórczości Boga. Tout le monde doit croir aux dons de la nature productive et divine. — 52. Wszyscy starajcie się mieć ogniwo gospodarcze. Que tout le monde tâche d'avoir un foyer agricole. — 53. Wszyscy starajcie się przemawiać od serca do robotników. Que tout le monde aime à encourager sincèrement les laboureurs. — 54. Wszyscy bez wyjątku, widząc kogo jawno grzesznym, uspokoić tego grzesznika powinni — niech on niepowstanie między wami — w niz mu za to spojrzeć należy, jak należy! — doskonale wymagaicie, aby się on mial blogo i takim bywał. Si vous rencontrez un pécheur public, tâchez de le corriger — qu'il n'existe pas de tels pécheurs parmi vous — donnez lui les verges qu'il a méritées — exigez de lui, qu'il se conduise bien, et reste déjà honnête. — 55. Człowiek żonaty, ma być świętobliwym, chętnie doradnym i błogosławionym — zbawić go więc usiłujcie — niech taki nie powstanie grzesznik między wami — zajrzeć mu w niz, a należycie — trzeba go na dobre poprawić. L'homme marié doit être honnête, pieux et béni — s'il a péché, tâchez de le convertir — qu'il n'existe pas parmi vous des pécheurs mariés — punissez-le comme il faut; car il faut le corriger à fond — 56. Mialżeby kto chętkę, i bylby onę mającym urywając chuci, gdżieby mu się zdarzylo — starajcie się go od tego zbawić — niecierpcie takiego występku — zajrzeć mu w niz za to należycie — trzeba go na dobre poprawić. Si quelqu'un commettait par habitude des oeuvres de la chair avec la bête première venue, tâchez de le guérir — ne tolérez

Digitized by Google

[illegible]
57 [illegible]
[illegible] 58 [illegible]
[illegible] 59 [illegible]
[illegible] 60 [illegible]
[illegible] 61 [illegible]
[illegible] 62 [illegible]
[illegible] 63 [illegible]
64 [illegible] 65 [illegible]
[illegible] 66 [illegible]
[illegible] 67 [illegible]

pas de tels crimes — punissez-les à coup de bâton et corrigez-les tout-à-fait. — 57. Drobne trzody a błogie, dla ratowania się, utrzymujcie — ale i nie umarzać błogiego żywiołu, dla uratowania a zbogacenia się, starajcie się! Elevez de petits troupeaux, pour vous enrichir — mais n'en tuez pas les nouveau-nés, pour vous enrichir et vous sauver de la misère. — 58. Dla Boga, i we śnie czuwajcie, aby siebie i drugich uratować. Pour l'amour de Dieu, veillez même pendant la nuit, pour vous sauver, et pour pouvoir soutenir les autres. — 59. Dla miłości Boga, w cielajcie się przystojnie, aby się uratować! Pour l'amour de Dieu et pour votre bonheur, vivez vertueusement avec votre femme. — 60. Jasnością, oczyszczcie się w siódmym klimacie błogo, aby się uratować z nędzy! Pour échapper à la misère, éclairez-vous au septième climat par les lois de la clarté divine. — 61. Kto z was ożywionym jest Zoroastrem, niech zrywa owoce jak należy statecznie. Celui qui est pénétré de la pensée de Zoroastre, doit cueillir les fruits convenablement. — 62. Błogosławionymi ci będą, którzy się przystojnie w rozpładzaniu zachowają, — powtarzajcie sobie o tém — więc żyjcież wonnie! Bienheureux seront ceux qui se conduiront honnêtement, en propageant les créatures — répétez cela parmi vous et vivez honnêtement. — 63. Kto z was żyje pracowicie, ten dla pracowitości wejdzie na posadę. Tout homme parmi vous, qui aime à travailler, fondera sa ferme à cause de son assiduité. — 64. Kto z was się ożywił, ten powinień na czysto się w cielać! Tout homme parmi vous pénétré de la foi, doit vivre honnêtement avec sa femme. — 65. Niech żyją mównie ci, co wéjdą na posadę — Bóg stwórca to powiedział Zoroastrowi. Que tous ceux qui ont leur ferme, aiment à vivre gaiment — le Dieu créateur l'a dit à Zoroastre. — 66. Zyjąc oni, jak Zoroastr, ustanie chuć zarywania, — bo oni mają się żenić — powtarzajcie o tém! En vivant, comme Zoroastre, leur envie impure les abandonnera, — car ils se marieront — répétez cela toujours. — 67. Zyłżeby Zoroastr

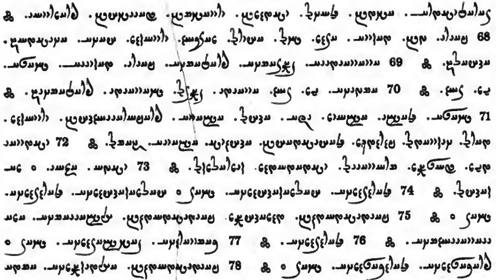

wiecznie, onby każdemu orzekał: ustańcie zarywać w chuci — żeńcie się! Si Zoroastre était immortel, il ne cesserait de répéter à tout le monde: „Abandonnez les désirs charnels et mariez-vous.“ — 68. Ci, coby tu i ówdzie mieli się ciałem, gdzie Bóg stwórca dał podobieństwo zarywać, z tego oni nieczystości nabiorą. Celui qui voudrait pécher avec toutes les bêtes, qui en possèdent la possibilité, ne produirait que des maladies. — 69. Staliżby się oni bytującymi po bratersku około ciała swego, to byłoby prawdziwém życiem. S'il craignait pour sa santé, il menerait véritablement une vie honnête. — 70. Stawszy się takowym życiem, oniby byli trwałymi — oniby żyli po bratersku. De cette manière il deviendrait robuste et serait bien-aimé de tout le monde. — 71. To wiedzie za sobą błogość — a miałażby się nieblogość wśrod nich pokazać, toby przerwało byt ciała — czyńcześ, abyście przedkowali w posadzie — lud ma żywo działać! Une telle vie conduit au bonheur — mais en vivant dans les abus, on raccourcit sa vie — tâchez d'exceller parmi les agriculteurs — le peuple doit vivre honnêtement et dans l'activité. — 72. W ustatkowanym małżeństwie, cnotliwym być można — o nie stateczném, już mowy niema! Dans un mariage honnête, on peut devenir heureux, — quant au mariage malhonnête, il n'en est pas question. — 73. Ustaćżeby mogl, podobnie bogaty? Est-il possible qu'un homme riche, vivant vertueusement, ne soit pas heureux? — 74. Bądźcież więc wierzącymi i Boga chwalącymi — bądźcież chwalącymi Boga przy pełnéj wierze! Croyez alors en Dieu et adorez-le — glorifiez-le et soyez pleins de foi. — 75- Postępujący w ciemności — postępujący w chuci, zaopatrzyć się w blogość niemoże. L'homme se trouvant dans les ténèbres des sectes et vivant malhonnêtement, ne peut jamais devenir heureux. — 76. Chciéjcież temu uwierzyć! Veuillez m'en croire! 77. Dobroczynność zbawiającą jest — między dziećmi wiarę zaszczepiajcie. La bienfaisance est salutaire — élevez vos enfans dans la foi divine. — 78. Powtarzajcie im zawsze, aby byli chętnymi i ostróżnymi.

[illegible] & 79 [illegible] ○ & 80 [illegible]

[illegible] ○ & 81 [illegible] ○ &

82 [illegible] ○ [illegible] &

83 [illegible] ○ & 84 [illegible]

[illegible] ○ & 85 [illegible] ○ & 86 [illegible]

[illegible] ○ & 87 [illegible] ○ [illegible] & 88 [illegible]

[illegible] ○ [illegible] & 89 [illegible]

[illegible] & 90 [illegible]

[illegible]

[illegible] ○ & 91 [illegible] ○ & 92 [illegible]

[illegible] ○ & 93 [illegible] ○ &

Dites-leur sans cesse, qu'ils soient obéissants et qu'ils se gardent des vices. — 79. Mówcie im: co i jak, i razem pracujcie. Apprenez-leur à travailler et travaillez ensemble. — 80. Ożeniwszy się, zrywajcie plody tego. Après vous être mariés, consommez le mariage comme il faut. — 81. Małżeństwo jest święte, ratujące się na wzajem i blogosławieństwo przynosi. Le mariage est saint — se soutenant mutuellement, et attire la bénédiction. — 82. Statecznie oświecajcie się — kto datkuje, świat go na pierwszego wynosi. Éclairez vous constamment — le peuple estime l'homme bienfaisant. — 83. Trzodę pielęgnować, aby wydawała, statecznie uczyć się potrzeba. Il ne faut jamais cesser d'apprendre la manière de soigner les troupeaux, pour qu'ils soient fertiles. — 84. Blogosławcie i Boga chwalcie przy ocieleniu się. Bénissez le fruit et adorez Dieu, lorsqu'une bête met au monde son petit. — 85. Chętnie około niego chodźcie. Soignez le petit avec plaisir. — 86. Oddać się trzeba w całku błogiemu rozradzaniu bydła. Il faut s'adonner de corps et d'âme à l'accroissement de son bétail. — 87. Oddajcież się jemu serdecznie. Dévouez-vous-y entièrement. — 88. Aby się zbogacić wonnością darów natury, trzeba być cnotliwym, świątobliwym i krzątać się po przykazaniu Zoroastra. Pour s'enrichir des dons de la nature productive, il faut être vertueux, pieux et assidu d'après les conseils de Zoroastre. — 89. Ogniwo Bogu stwórcy dziatki wychowujące, dla uratowania się, dobrze utrzymujcie. Soutenez bien le foyer, d'où naissant des enfants à la gloire du Dieu créateur, pour vous sauver de la misère. — 90. Gdzie jest zujutrznia, gdzie jest i najlepsza oliwa, i ta, aby się światło paliła: bioratko, lampę trzeba przecierać starannie, dla ratowania się. Pour la prière du matin vous servant d'une lampe pleine d'huile la meilleure, il faut que vous la nettoyez souvent, pour vous enrichir. — 91. Wodą świętą skrapiajcie siebie i wszystko. Aspergez-vous, ainsi que toute chose, d'eau sainte. 92. Kobiety statecznemi być powinne. Les femmes doivent être vertueuses. — 93. Zapłodnienie